

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

62'nci Birleşim 4 Mart 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	420
II.- GELEN KÂĞITLAR	424
III.- YOKLAMALAR	508,509
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	449,464,527
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, İslam âleminin ramazanı şerifini tebrik ettiğine ilişkin konuşması	449
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması	464
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması	527

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**449***A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI*

449:452

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, toplumsal muhalefete yönelik baskı ve gözüaltılara ilişkin gündem dışı konuşması

449:450

2.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

450:451

3.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, 23 Şubat Ardahan'ın kurtuluş gününe ilişkin gündem dışı konuşması

451:452

VI.- AÇIKLAMALAR**453,464,477,498,526**

1.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı'nın, Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması

453

2.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

453

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, PKK terör örgütünün kurucusunun okuttuğu mektuba ilişkin açıklaması

453

4.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Girişimci Destek Programı'na ve KOSGEB'e ilişkin açıklaması

454

5.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in geçen hafta yaptığı grup toplantısındaki açıklamalarına ilişkin açıklaması

454

6.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Maliyenin esnafa yaptığı hasılat denetimlerine ilişkin açıklaması

454

7.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, vefat eden Edip Akbayram'a ilişkin açıklaması

454:455

8.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Çek Yasası mağdurlarına ilişkin açıklaması

455

9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ramazan ayına ve en düşük emekli maaşına ilişkin açıklaması

455

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki şoför esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması

455

11.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, engelli maaşına ve evde bakım ücretine ilişkin açıklaması

456

12.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'da Belediyenin kadınlara yönelik projelerinin iptal edildiğine ilişkin açıklaması

456

13.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Iğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'ne ve Zengezur Koridoru'na ilişkin açıklaması

456

14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, barış ve kardeşlikle alakalı ayetlere ilişkin açıklaması	457
15.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'da yaşanan don felaketine ilişkin açıklaması	457
16.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'daki bir fabrikaya ilişkin açıklaması	457
17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması	457:458
18.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'daki JES'lere ilişkin açıklaması	458
19.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Rize Kalkandere Cezaevinde verilen cezalara ilişkin açıklaması	458
20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği fiyatın altında süt alımının yasaklanması gerektiğine ilişkin açıklaması	458:459
21.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, elektrik faturalarındaki artışlara ve Antalya'daki elektrik altyapısının yetersiz olduğuna ilişkin açıklaması	459
22.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ekonomiye ilişkin açıklaması	459
23.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması	459
24.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrencilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	460
25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çalışan ve emekli veteriner hekimlerin taleplerine ilişkin açıklaması	460
26.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, sözleşmeli personelin eş durumu tayin hakkına ilişkin açıklaması	460
27.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'teki demir çelik fabrikasının işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması	461
28.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Büyükşehir Belediyesine ilişkin açıklaması	461
29.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'daki karantina uygulamasına ilişkin açıklaması	461
30.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki mükelleflerin talebine ilişkin açıklaması	462

- 31.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 462
- 32.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, usule ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 463
- 33.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 1 Ekim 2024 tarihinde MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Meclis Genel Kurulunda başlattığı sürece, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'a, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yayınladığı sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin yönetmelik değişikliğine, Mersin, Antalya ve Adana'da yaşanan don felaketine, ramazan ayına, aile ekonomisine ve emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması 464:466
- 34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, terör örgütü liderinin yaptığı açıklamalara, Binali Yıldırım'ın açıklamalarına ve ramazan ayına ilişkin açıklaması 466:468
- 35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ramazan ayına, 1 Ekim 2024 tarihinden bu yana ülkede yaşanan gelişmelere ve “terörsüz Türkiye” hedefine ilişkin açıklaması 468:469
- 36.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, vefat eden Edip Akbayram'a ve Kâhtalı Mıçe'ye, cezaevindeki Pınar Aydınlar'a, 27 Şubatta yapılan çağrıya, ramazan ayına ve Diyanet İşleri Başkanının yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması 470:471
- 37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, vefat eden Edip Akbayram'a, ramazan ayına ve ramazan çadırlarındaki kuyruklara, bugünkü Halk TV davasına, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamına, TÜİK'in ve Cumhurbaşkanı başkanışmanın açıklamalarına, Erzurum Valisine, diploma davasına ilişkin açıklaması 472:474
- 38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, ramazan ayına, vefat eden Edip Akbayram'a, Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ın vefat yıl dönümüne, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, “terörsüz Türkiye” çağrısına, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 474:475
- 39.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 477
- 40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Cumhuriyet Halk Partisinin İstanbul İl Kongresi hakkında açılan soruşturmaya ilişkin açıklaması 478:479

41.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	479
42.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	480
43.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	498
44.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, AKP'li bir milletvekilinin attığı "tweet"e ilişkin açıklaması	526:527

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**476,507,509****A) TEZKERELER**

476:477

1.- Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun, 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkındaki 142 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine ilişkin tezkeresi (3/1063)	476
---	-----

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği (AB) Polonya Dönem Başkanlığı tarafından 23-25 Mart 2025 tarihleri arasında Polonya'nın başkenti Varşova'da düzenlenecek olan "AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu parlamentolar arası konferansa katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/1064)	476:477
---	---------

B) ÖNERGELER

507:508,509

1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, (2/2756) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/94)	507:508,509
--	-------------

VIII.- ÖNERİLER**477,480,498****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

477,480:497,498:506

1.- YENİ YOL Grubunun, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç ve 19 milletvekili tarafından, köy ortak alanlarının hangi gerekçelerle satışa çıkarıldığının ve satışların kimlere yapıldığının tespit edilmesi, tarımsal üretim kapasitesine olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması ve Büyükşehir Yasası'nda gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	477,480:485
---	-------------

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Hükûmetin son yıllarda uyguladığı ekonomi politikalarının vatandaşların alım gücü üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, 2025 yılı Şubat ayı itibarıyla açlık sınırının altında kalan asgari ücretin ve emekli maaşlarının güncel ekonomik koşullara göre yeniden belirlenmesi, çalışanların ve emeklilerin refah düzeyinin korunması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

486:492

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak demokratik mekanizmaların oluşturulması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

492:497,498

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirme sürecinde yaşanan kamu zararının ve işçilerin hak kayıplarının tespit edilerek bu zararların önlenmesine yönelik tedbirlerin alınabilmesi amacıyla 18/2/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

498:506

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

509,527

A) KANUN TEKLİFLERİ

509:526,527:560

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)

509:526,527:560

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

561

1.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/23954)

561:564

2.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Malatya'da yürütülen yıkım ve enkaz kaldırma çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/23969)

565:568

3.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Üniversitesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/23971)

569:571

4.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanku'nun, kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/24061)

572:573

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra inşa edilen konutlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/24063)

574:575

6.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile yaşlı bakım evlerinin denetimine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'nun cevabı (7/24247)

576:577

GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.04'te açılarak üç oturum yaptı.

Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık, 28 Şubatın yıl dönümüne,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, 24 Şubat Trabzon'un kurtuluşuna,

Bartın Milletvekili Yusuf Ziya Aldatmaz, Bartın'a yapılan yatırımlara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır,

Bursa Milletvekili Hasan Öztürk;

Hocalı katliamına,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, AK PARTİ 8'inci Olağan Büyük Kongresi'ne ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın doğum gününe,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, 4857 sayılı Yasa'ya tabi olarak çalışan üniversite mezunu işçilerin mağduriyetine,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, staj ve çıraklıkta devlet desteği kaldırılan mesleklerle,

Samsun Milletvekili Ersan Aksu,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı;

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın doğum gününe,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, pahalılığa,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, don felaketinden zarar gören Hatay çiftçisine,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın;

Ramazan ayına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, yaşı küçük çocukların ebeveynlerine ait araçlarla trafiğe çıkarak sebep oldukları kazalara,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Tirebolu-Torul yoluna,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın'daki zeytin ve enginar üreticilerine,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, bir kargo şirketinde çalışan 4 kadın emekçinin başlattığı eyleme,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Amasya'nın Suluova ilçesinin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, Mattia Ahmet Minguzzi'nin ailesinin Meclisten talebine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, hemşirelere,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Genel Başkanlarının Erzincan ziyaretine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, depremden birinci derecede etkilenen illerin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, fahiş fiyatlara ve marketlerdeki etiket fiyatı ile kasa fiyatına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, askıda buğdaya,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, banka kartlarını başkalarına verdikleri için dolandırıcılık suçuna maruz kalan gençlere,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl, Paris İklim Anlaşması'na,

Yalova Milletvekili Tahsin Becan, OSB'lerin içinden geçen bir demir yolunun Yalova'ya sağlayacağı katkıya,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, 26 Şubat Dünya Antep Fıstığı Günü'ne,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Çorum İl Özel İdaresine alınacak 80 işçiye,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, Akdeniz Bölgesi'nde meydana gelen don afetine,

Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu, Bartın Milletvekili Yusuf Ziya Aldatmaz'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Hocalı katliamına, Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ın ölüm yıl dönümüne ve 28 Şubat zihniyetine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Hocalı katliamına, 27 Şubat 2020'de Suriye'nin İdlib kentinde şehit olan 34 askere, Merkez Bankasının 14-21 Şubat arası gerçekleştirdiği döviz satışına, Kartalkaya yangınıyla ilgili kurulan Meclis araştırması komisyonunun bugünkü toplantısına ve Genel Kurulda dün yapılan oylamaya,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, ramazan ayına, Hocalı katliamına ve Türkiye'nin Azerbaycan'ın Karabağ bölgesindeki imar faaliyetlerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, bugün gözüaltına alınan 15 gence, İstanbul Üniversitesindeki öğrenci kulüplerine, Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının İstanbul Barosu hakkında başlattığı soruşturmaya ve BİRTEK-SEN Başkanına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Hocalı katliamına, 27 Şubat 2020'de İdlib'de şehit olan 34 askere ve 9 Mart 2020 gününe, 28 Şubat postmodern darbesine, 1 Mart tezkeresinin yıl dönümüne, geçen hafta gerçekleşen dolar satışına, Kartalkaya yangınıyla ilgili kurulan Meclis araştırması komisyonunun bugünkü toplantısına ve Genel Kurulda dün yapılan oylamaya,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Hocalı katliamının 33'üncü yıl dönümüne, milli görüş lideri Necmettin Erbakan'ın vefat yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın doğum gününe,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Kartalkaya yangınıyla ilgili kurulan Meclis araştırması komisyonunun bugünkü toplantısına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Başkanlık Divanı olarak, 26 Şubat 1992 tarihinde Ermenistan güçleri tarafından Azerbaycan'ın Hocalı şehrinde gerçekleştirilen soykırımı lanetlediklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

YENİ YOL Grubunun, 26/2/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, milletvekillerinin başka siyasi partilere geçişinin psikolojik, sosyal, ekonomik ve siyasal sebeplerinin irdelenmesi, siyasi etik kurallarına uymayan bu tür davranışların önlenmesi için başta Siyasi Partiler Kanunu olmak üzere gerekli yasal düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 25/2/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, ekmek üreticilerinin sorunlarının belirlenmesi, ekmek üretiminde yaşanan bazı aksaklıklar ve denetim yetersizlikleri nedeniyle ortaya çıkan olumsuzlukların engellenmesi ve gereken tedbirlerin alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 25/2/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kayyım atamalarının yarattığı tahribatların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 25/2/2025 tarihinde Adana Milletvekili Ayhan Barut ve arkadaşları tarafından, doğu Akdeniz’de yaşanan zirai don felaketine karşı acil eylem planının hayata geçirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 26 Şubat 2025 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 61 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin aynı kısmın 1’inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 Mart 2025 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 61 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde yapılacak görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan’ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ;

Mersin Milletvekili Ali Bozan’ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

CHP Grubuna ait olup boş bulunan Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf seçildi.

YENİ YOL Grubuna ait olup boş bulunan:

Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine İstanbul Milletvekili Elif Esen,

Anayasa Komisyonu üyeliğine Ankara Milletvekili Sadullah Ergin,

Adalet Komisyonu üyeliğine Ankara Milletvekili İdris Şahin,

Seçildiler.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/16) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 61) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2’nci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Doğal Gaz Alanına İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2845) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 179) yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın 61 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sakarya ili Karasu ilçesinden gelen vatandaşlara “Hoş geldiniz.” denildi.

Alınan karar gereğince, 4 Mart 2025 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere 22.17’de birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

Kurtcan ÇELEBİ

Ankara

Kâtip Üye

Sibel SUIÇMEZ

Trabzon

Kâtip Üye

Elvan IŞIK GEZMİŞ

Giresun

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 101

27.02.2025 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi'nin 30 Ekim 2024 Tarihli ve 01/2024 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2947) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2948) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/2949) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

4.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin; 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2950) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

No: 102

28.02.2025 Cuma

Milletvekili Teklifi

1.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın; 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2951) (Adalet ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:27.02.2025)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesindeki bir yatılı kursta yaşanan gıda zehirlenmesi vakasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/24185) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

2.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/24186) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun koşullu salıverme hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24187) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tarsus Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24188) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24189) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

6.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, IŞİD üyeliği sebebiyle yurt dışında mahkum olan Türk vatandaşlarının ülkemize iadesi ile ilgili verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24190) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

7.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Erzincan Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen bazı hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24191) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

8.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24192) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

9.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24193) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

10.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, icra müdürlüklerindeki personel ihtiyacına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24194) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

11.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, UYAP sisteminde yaşanan teknik sorunlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24195) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

12.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, Hipofosfatazya ve Hipofosfatemik Rikets teşhisi konulan hastaların desteklenmesi talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24196) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

13.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, SGK'nın ilaç geri ödeme politikasının revize edilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24197) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

14.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, yabancı menşeli bir zincir restoranın Türkiye'deki tüm şubelerini kapatması üzerine işçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24198) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

15.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Elazığ Belediyesinin SGK'ya olan borcuna ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24199) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

16.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, çiftçilerin desteklenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24200) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

17.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, Hipofosfatazya ve Hipofosfatemik Rikets hastalıklarının tedavisinde kullanılan ilaçların SGK tarafından geri ödeme kapsamına alınması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24201) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

18.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarında iyileştirilme yapılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24202) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

19.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, özel sektörde çalışanların maaşlarını zamanında alabilmeleri için yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24203) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

20.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Diyarbakır Kayapınar Talaytepe TOKİ konutlarında yaşanan bazı sorunlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24204) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.02.2025)

21.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbbaba'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası yıkılan binalar ile yapılması planlanan konutların akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24205) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun'un Ayvacı ilçesinde kurulması planlanan asfalt plent tesisinin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24206) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

23.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Göksu Deltası'nda çıkan yangınlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24207) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

24.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Marmara Denizi'nde müsilağın önlenmesi için alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24208) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

25.- Bursa Milletvekili Fevzi Zırhlıoğlu'nun, Bursa'nın Orhaniye ilçesinde bulunan mermer ocaklarının çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24209) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

26.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Şanlıurfa'da hasar gören ve yıkılan binalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24210) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

27.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Organize Sanayi Sitesinde bulunan refüjün çevre düzenlemesi ve peyzaj çalışmalarının akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24211) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

28.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra Hatay'ın yeniden inşasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24212) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

29.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir'de olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24213) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

30.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra yıkılan bir sitenin sakinleri için düzenlenen daire çekilişine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24214) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

31.- Bursa Milletvekili Fevzi Zırhlıoğlu'nun, Orhaneli Termik Santralinin sebep olduğu çevre kirliliği ve sağlık sorunlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24215) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

32.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesine bağlı İkizce Mahallesi'nde vatandaşların gayrimenkullerine kamulaştırmasız el konulmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24216) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

33.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir'in Torbalı ilçesinde mühürlenene bir taş ocağının üretime devam ettiğı iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24217) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

34.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, tarım ürünlerinin ihracatında yaşanan sorunların giderilmesi için yürütölen çalışmalara ilişkin Dışışleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24218) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

35.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Alanya'da açılması planlanan çinko ve kurşun maden tesisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24219) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

36.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 2020-2024 yılları arasında alkollü içkilerden alınan vergi miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24220) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

37.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın, Gaziantep'in Nizip ilçesinde görev yapan güvenlik korucularına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24221) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tarsus Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24222) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

39.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Erzurum'dan göçün önlenmesine dair çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24223) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Organize Sanayi Sitesi kavşağındaki trafik ışıklarının faaliyete geçirilmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24224) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

41.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Elazığ Belediyesi tarafından yapılan taşınmaz satışlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24225) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

42.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinde uyuşturucuyla mücadele kapsamında yapılan operasyonlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24226) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

43.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Bakanlığın acil yardım ve afet yönetimi lisans mezunları ile ilgili çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24227) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

44.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıibaba'nın, depremlerde zarar gören kültür varlıkları ile tarihi yapılara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24228) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

45.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'e turizm amacıyla yapılan yatırımlara ve ilin son on yıldaki turizm verilerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24229) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

46.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, İstanbul'da bulunan tarihi bir sarnıcın amacı dışında kullanıldığı iddiasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24230) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

47.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Hatay'da yaşanan 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen okulların durumuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24231) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

48.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bulunan bir okulun istinat duvarının çökmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24232) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

49.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, İzmir'de bulunan eğitim kurumlarında yangın ve depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24233) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

50.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesindeki bir lisenin istinat duvarının çökmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24234) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

51.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'in Güroymak ilçesinde verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24235) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

52.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'in Adilcevaz ilçesinde verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24236) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

53.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'teki okullarda verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24237) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

54.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'in Tatvan ilçesinde verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24238) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

55.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'in Hizan ilçesinde verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24239) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

56.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'in Ahlat ilçesinde verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24240) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

57.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'in Mutki ilçesinde verilen eğitim hizmetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24241) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

58.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, Ankara'nın Kalecik ilçesindeki bir kız öğrenci yurdunun öğretmenevine dönüştürülmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24242) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

59.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, okullarda florlu cila uygulamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24243) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

60.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbbaba'nın, sarı serumun yol açtığı sağlık risklerine karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24244) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

61.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yeni açılan cezaevlerinin bulunduğu bölgelerdeki sağlık kuruluşlarının kapasitesinin artırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24245) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

62.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, sağlık yönetimi bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24246) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

63.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cüpolo'nun, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile yaşlı bakım evlerinin denetimine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24247) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

64.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, optisyen istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24248) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

65.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, epilepsi hastalığının tedavisinde kullanılan bazı ilaçların SGK'nın geri ödeme listesinden çıkarılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24249) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

66.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, İzmir'de sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24250) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

67.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, son beş yılda sahte alkol tüketimi nedeniyle zehirlenen veya hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24251) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

68.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24252) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

69.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Bakanlığın acil yardım ve afet yönetimi lisans mezunları ile ilgili çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24253) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

70.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24254) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

71.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Ahlat Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24255) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

72.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24256) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

73.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Hizan Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24257) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

74.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Adilcevaz Onkoloji Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24258) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

75.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Mutki Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24259) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

76.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Güroymak Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24260) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

77.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Tatvan Devlet Hastanesinin fiziki yetersizliğine ve doktor eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24261) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

78.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, Hipofosfazya ve Hipofosfatemik Rikets hastalıklarının tanı ve tedavisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24262) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

79.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, kanser tarama programlarına erişimin artırılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24263) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

80.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'daki tekstil üreticilerinin sorunlarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24264) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

81.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'nın, gıda ürünlerinin denetimi ile gıda güvenliği farkındalığının artırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24265) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

82.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, ülke genelinde ve Antalya'da tarım sektöründeki üreticilerin desteklenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24266) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

83.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'nın Datça ilçesindeki badem üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24267) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

84.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Erzin ilçesine bağlı Turunçlu Mahallesi'ndeki tarımsal sulama ihtiyacına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24268) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

85.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde bulunan TMO şubesinin taşınmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24269) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

86.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da çiftçilerin susuzluk nedeniyle yaşadığı sorunlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24270) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

87.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süt üreticilerinin yaşadığı sorunlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24271) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

88.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, et ve süt sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24272) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

89.- Bursa Milletvekili Fevzi Zırhlıoğlu'nun, Doğancı Baraj Tüneli ve Kapıkaya Tüneli projelerinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24273) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.02.2025)

90.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Akçakale-Şanlıurfa karayoluna orta refüj yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24274) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

91.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ilindeki Organize Sanayi Sitesi kavşağında trafik ışıklarının çalışmamasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24275) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.02.2025)

92.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, Ankara ilindeki metro hattı projelerinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24276) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

93.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Belevi-Tire İl Yolu Projesi'nin çevresel etkilerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/24277) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.02.2025)

Genel Görüşme Önergesi

1.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 19 Milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı ekonomik koşullarının iyileştirilmesi ve bayram ikramiyelerinin artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/65) (Başkanlığa geliş tarihi:24.02.2025)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 Milletvekilinin, kayyım atanmasının sebep olduğu olumsuzlukların araştırılarak bunların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2433) (Başkanlığa geliş tarihi:13.02.2025)

2.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek ve 20 Milletvekilinin, Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunlarının karşılaştıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2434) (Başkanlığa geliş tarihi:17.02.2025)

3.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü ve 20 Milletvekilinin, gıda güvenliği ve halk sağlığını tehdit eden sorunların tespit edilerek ihraç edilen tarımsal ürünlerden pestisit ve aflatoksin bulunanların iç piyasaya sürülüp sürülmediğinin ve ülkemizdeki tarım ürünlerinin denetim sürecinin etkinliğinin araştırılması ile alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2435) (Başkanlığa geliş tarihi:18.02.2025)

4.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve 19 Milletvekilinin, Kürt kültürünün ve Kürtçenin kamusal alanda görünürlüğüne ilişkin yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2436) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 19 Milletvekilinin, olası bir depremde ceza infaz kurumlarında oluşabilecek hasarın en aza indirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2437) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

6.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir ve 19 Milletvekilinin, anadilde eğitim alamayan çocukların yaşadığı pedagojik ve psikolojik sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2438) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

7.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, Kürtçe'nin kamusal alanda kullanımında karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2439) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

8.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç ve 20 Milletvekilinin, son yıllarda Türk vatandaşlığı verilen kişilere vatandaşlık verilme nedenleri ile yapılan iş ve işlemlerin değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2440) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

9.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve 20 Milletvekilinin, artan kadın cinayetlerinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2441) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

10.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökarp ve 20 Milletvekilinin, anadil kullanımında karşılaşılan sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması ve yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2442) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2025)

11.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 20 Milletvekilinin, yok olma tehlikesi altındaki dillerin korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2443) (Başkanlığa geliş tarihi:24.02.2025)

12.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu ve 19 Milletvekilinin, çocukların suça sürüklenmelerindeki nedenlerin tüm yönleriyle araştırılarak çocukların suça yönelmelerini engellemek için yapılması gerekenleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2444) (Başkanlığa geliş tarihi:24.02.2025)

13.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 21 Milletvekilinin, zirai don felaketleri nedeniyle oluşan hasarların ve tarımda çiftçilerin yaşadığı sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2445) (Başkanlığa geliş tarihi:25.02.2025)

14.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu ve 23 Milletvekilinin, İzmir ve Ege Denizi'ndeki sismik ve tektonik hareketlilik ile son bir asırda meydana gelen depremlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2446) (Başkanlığa geliş tarihi:25.02.2025)

15.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, kayyım atanmasının sebep olduğu olumsuzlukların araştırılarak bunların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2447) (Başkanlığa geliş tarihi:25.02.2025)

16.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, ekmek üreticilerinin sorunlarının tespit edilerek ekmek üretiminde ortaya çıkan halk sağlığına olumsuz etkilerin engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2448) (Başkanlığa geliş tarihi:25.02.2025)

17.- YENİ YOL Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, zorunlu trafik sigortası ve kasko prim tutarlarındaki artışın olumsuz etkilerinin araştırılarak primlerin belirlenmesinde sigorta şirketleri arasında haksız rekabet teşkil edecek uygulamaların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2449) (Başkanlığa geliş tarihi:25.02.2025)

18.- YENİ YOL Grubu adına Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, milletvekillerinin mensubu oldukları siyasi partiden ayrılarak başka siyasi partilere üye olmalarının etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2450) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

19.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer ve 19 Milletvekilinin, yargı sistemindeki mevcut problemlerin tespit edilerek yargıya güvenin tesisi için gerekli tedbirlerin alınabilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2451) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

20.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 19 Milletvekilinin, Marmara Denizi'ndeki kirliliğin temizlenmesi için yapılan çalışmaların akıbetinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2452) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

21.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 20 Milletvekilinin, sahte içki üretimi ve tüketiminin nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılması ve halkın bilinçlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2453) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

22.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 Milletvekilinin, Mersin'de inşaatı devam eden Akkuyu Nükleer Güç Santralinde yaşanan işçi ölümlerinin ve işçilerin yaşadıkları mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2454) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

23.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz ve 20 Milletvekilinin, engelli kadınların karşılaştığı sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2455) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

24.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz ve 20 Milletvekilinin, cezaevlerinde kalan kadın ve hasta mahkumların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2456) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

25.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen bölgelerde çalışan işçilerin sorunları ve iş kazaları ile işçi ölümlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2457) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

26.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, emeklilerin mevcut ekonomik durumlarının iyileştirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2458) (Başkanlığa geliş tarihi:26.02.2025)

3.03.2025 Pazartesi

No: 103

Milletvekili Teklifleri

1.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2952) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:28.02.2025)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın; Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2953) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:28.02.2025)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)**

1.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, bir imamın bazı söylemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23280)

2.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, memuriyete girişte uygulanan 35 yaş üst sınırının kaldırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23281)

Adalet Bakanlığı

3.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 19 Ocak 2025 tarihinde bir derneğe kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/23283)

4.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, 19 Ocak 2025 tarihinde bir derneğe kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/23284)

5.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23285)

6.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Tokat Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23286)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23287)

8.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, suça sürüklenen çocuklar ile çocukların cezaevlerinden uzak tutulmasına yönelik infaz uygulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23288)

9.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, aile hukukunda arabuluculuk uygulamasına dair yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23289)

10.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 2014-2024 yılları arasında kira uyuşmazlığı nedeniyle Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde açılan davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23290)

11.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23291)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumların sağlık durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23292)

13.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, isteği dışında başka bir cezaevine nakledilen bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/23293)

14.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, İzmir 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23294)

15.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/23295)

16.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, İskenderun T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/23296)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

17.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, evde engelli bakım yardımı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23297)

18.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli ilindeki engelli vatandaşların yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23298)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

19.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerin çalışma hayatına yönelik etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23299)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

20.- Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın, geri kazanım katılım payı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23300)

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân'ın, Kocaeli ilinde engelli bireylerin toplu taşıma kullanırken yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23301)

22.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Milas ilçesine bağlı bazı mahallelerde yürütülen kadaströ çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23302)

23.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'da yürütülen İlk Evim Arsa Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/23303)

24.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Bodrum ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23304)

25.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Dalaman ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23305)

26.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Datça ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23306)

27.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Fethiye ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23307)

28.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Köyceğiz ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23308)

29.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Marmaris ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23309)

30.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla'nın Menteşe ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23310)

31.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Milas ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23311)

32.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde yıkılan konut ve iş yerlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23312)

33.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Bakanlıkça yapılan projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23313)

34.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, İlk Evim ve İlk İş Yerim Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23314)

35.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23315)

36.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Ortaca ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23316)

37.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23317)

38.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23318)

39.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23319)

40.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Yatağan ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23320)

41.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Kavaklıdere ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23321)

42.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Seydikemer ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23322)

43.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Ula ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23323)

44.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Çanakkale'de bulunan bir madencilik atık tesisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23324)

45.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli'nin Nazımiye ilçesine bağlı Sap köyünde doğal afet riskine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23325)

46.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir'de meydana gelen depremde işyerleri hasar gören vatandaşların mağduriyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23326)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

47.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Muğla ilindeki güneş enerjisi santralleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23327)

48.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, elektrik kesintileri nedeniyle Kocaeli ilinde yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/23328)

49.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23329)

50.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2024 yılında borçları nedeniyle kesinti uygulanan elektrik ve doğal gaz abonelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23330)

51.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2024 yılında Bingöl ilinde faturasını ödeyemediği için doğal gazı kesilen hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23331)

52.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2024 yılında Bingöl ilinde faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23332)

53.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, EPDK tarafından Son Kaynak Tedarik Tarifesi'nde yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23333)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

54.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya Devlet Hatun Kız Öğrenci Yurdu binasının Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne tahsis edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23334)

55.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli ilinde bulunan öğrenci yurtlarının yangın güvenliği açısından denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23335)

56.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, bir kadın hakemin TFF Merkez Hakem Kurulu tarafından FIFA listesinden çıkarılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23336)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

57.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, TEİAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23337)

58.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, bir şirketin bir kamu bankasına olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23338)

59.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Ulusal Taşıt Tanıma Sisteminin tarımsal üretimde kullanılan araçlar ve iş makinelerinde uygulanabilirliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23339)

60.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, KDV için yapılandırma imkanı getirileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23340)

61.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, altın ithalatı ve ihracatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23341)

İçişleri Bakanlığı

62.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 19 Ocak 2025 tarihinde bir derneğe kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/23342)

63.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, 19 Ocak 2025 tarihinde bir derneğe kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/23343)

64.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bazı mahkumlara kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23344)

65.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, geri gönderme merkezlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23345)

66.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da JAK timlerinin bulunup bulunmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23346)

67.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, uyuşturucu madde taşıdığı iddia edilen bir kargo gemisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23347)

68.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23348)

69.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Ankara'nın Sincan ilçesinde bazı polis memurlarının bilgisi dışında bir siyasi partiye üye yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23349)

70.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Körfez Belediyesinde çalışan bazı personelle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23350)

71.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Alikahya Fatih Mahallesi'nde uyuşturucuyla mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23351)

72.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, gönüllü geri dönüş için başvuruda bulunan geçici koruma statüsündeki Suriyelilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23352)

73.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, MERNİS sisteminde yaşanan veri sızıntısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23353)

74.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23354)

75.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 2020'den bu yana bekçiler tarafından yapılan üst ve araç aramalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23355)

76.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Gediz Kavşağı'nda yaşanan kazalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23356)

77.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23357)

78.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Ege Denizi'nde meydana gelen depremlerin olumsuz etkilerine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23358)

79.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Yayladere ilçesine bağlı köylerin yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23359)

80.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Yayladere ve Kiğı ilçeleri arasındaki karayolunun bakım ve onarımıyla ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23360)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

81.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23361)

82.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23362)

83.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23363)

84.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23364)

85.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23365)

86.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, turizm işletmelerinde yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23366)

87.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23367)

88.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, RTÜK'ün hizmet alımı yaptığı ve hakkında yolsuzluk iddiaları olan bir firmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/23368)

89.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, turizm işletmelerine verilen sürdürülebilirlik belgelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23369)

90.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Bodrum ilçesinde gerçekleştirileceği iddia edilen bir otel projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23370)

91.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Ağlasun ilçesinde bulunan Akdağ Yaylası'nın turizme kazandırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23371)

92.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun Kültür Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23372)

93.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23373)

94.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Bakanlığın denetimine tabi turizm tesislerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23374)

Milli Eğitim Bakanlığı

95.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23191)

96.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23192)

97.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sarıcakaya ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23193)

98.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalıççık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23194)

99.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23195)

100.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23196)

101.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23197)

102.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Alpu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23198)

103.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23199)

104.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Çifteler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23200)

105.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Günyüzü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23201)

106.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Han ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23202)

107.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in İnönü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23203)

108.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mahmutiye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23204)

109.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23205)

110.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Başmakçı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23206)

111.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bayat ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23207)

112.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bolvadin ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23208)

113.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çay ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23209)

114.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çobanlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23210)

115.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dazkırı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23211)

116.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23212)

117.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23213)

118.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Evciler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23214)

119.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Hocalar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23215)

120.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İhsaniye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23216)

121.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İncehisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23217)

122.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Kızılören ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23218)

123.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23219)

124.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sinanpaşa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23220)

125.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sultandağı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23221)

126.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23222)

127.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Yenice ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23223)

128.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eskipazar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23224)

129.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eflani ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23225)

130.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23226)

131.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Safranbolu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23227)

132.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Ovacık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23228)

133.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Tefenni ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23229)

134.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Kemer ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23230)

135.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Karamanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23231)

136.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Gölhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23232)

137.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çeltikçi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23233)

138.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çavdır ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23234)

139.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Bucak ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23235)

140.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Altınyayla ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23236)

141.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Ağlasun ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23237)

142.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23238)

143.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Yeşilova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23239)

144.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23240)

145.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23241)

146.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Uluborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23242)

147.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23243)

148.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Sütçüler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23244)

149.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Senirkent ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23245)

150.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Keçirborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23246)

151.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gönen ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23247)

152.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gelendost ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23248)

153.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23249)

154.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Atabey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23250)

155.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Aksu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23251)

156.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yenişarbademli ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23252)

157.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Simav ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23253)

158.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Şaphane ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23254)

159.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Pazarlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23255)

160.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Hisarcık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23256)

161.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Gediz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23257)

162.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Emet ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23258)

163.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Dumlupınar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23259)

164.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Domaniç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23260)

165.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Çavdarhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23261)

166.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Aslanapa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23262)

167.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Altıntaş ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23263)

168.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23264)

169.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23265)

170.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Tillo ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23266)

171.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Şirvan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23267)

172.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Pervari ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23268)

173.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Kurtalan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23269)

174.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Erüh ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23270)

175.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Baykan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23271)

176.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23272)

177.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Sivahlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23273)

178.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Karahallı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23274)

179.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Eşme ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23275)

180.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Banaz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23276)

181.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23277)

182.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Ulubey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23278)

183.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, öğretmenlerin aile birliğini sağlama amaçlı tayin taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23375)

184.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Adnan Menderes Üniversitesinin personel alımı için açtığı ilana ilişkin yazılı soru önergesi (7/23376)

185.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, okul binalarında yangına karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23377)

186.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23378)

187.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi için açılan bir akademik kadro ilanıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23379)

188.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Merkez ilçesine bağlı Gökçebağ köyünde bulunan okul binasının güçlendirilmesi çalışmalarının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23380)

189.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Eğirdir ilçesine fen lisesi açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23381)

190.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23382)

191.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Boğaziçi Üniversitesinde makam aracı tahsis edilen kadrolara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23383)

192.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce ilindeki okullarda yangınlara karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23384)

193.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, FATİH Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/23385)

194.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari'nin Derecik ilçesine bağlı Samanlı köyünde bulunan okulun fiziksel yetersizliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23386)

195.- Hakkari Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı Yeşildere Mahallesi'ne okul yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23387)

Milli Savunma Bakanlığı

196.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Suriye'nin kuzeyi ve doğusunda yaşanan çatışmalara dair bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23388)

Sağlık Bakanlığı

197.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bursa'daki devlet hastanelerinin kapasitelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23389)

198.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'ya devlet hastanesi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23390)

199.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23391)

200.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Eğirdir ilçesine tam teşekküllü devlet hastanesi açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23392)

201.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde içme suyu kaynaklı zehirlenme tespit edilen hasta sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23393)

202.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, İstanbul'daki bir özel hastanenin usulsüz işlemler yaparak SGK'yı zarara uğrattığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23394)

203.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, sarı serumun yol açtığı sağlık risklerine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23395)

204.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir anjiyo ünitesi kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23396)

205.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, çölyak hastalarının sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23397)

Tarım ve Orman Bakanlığı

206.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesine bağlı Sarıcaali Mahallesi'nde bulunan 2B arazilerinin satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23398)

207.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, çiftçilerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23399)

208.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Çıldır ilçesinde bulunan Dirsekkaya köyünde yaşanan mera kullanımı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23400)

209.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Çıldır ilçesinde bulunan Ağılı köyünde yaşanan mera kullanımı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23401)

210.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Çıldır ilçesinde bulunan Akkiraz köyünde yaşanan mera kullanımı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23402)

211.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Dicle Üniversitesi kampüsü içinde yer alan Kapaklı Sulama Göleti'nin kurumasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23403)

212.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, elektrikli traktör projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23404)

213.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, 5199 sayılı Kanun kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23405)

214.- İzmir Milletvekili Rifat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23406)

215.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, küpeleme hizmetinin ücretlendirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23407)

216.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Serik ilçesindeki bazı mahallelere kapalı sulama sistemi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23408)

217.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova ilinde orman yangınları ile mücadele için yapılan hazırlıklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23409)

218.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2024 yılında ithal edilen tarım ürünlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23410)

219.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, aflatoksin tespit edilmesi sebebiyle ülkemize iade edilen tarım ürünlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23411)

220.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, yaş meyve ve sebze ihracatında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23412)

221.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, zehirli kalıntılar nedeniyle ülkemize iade edilen ihraç ürünlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23413)

222.- Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Ankara'nın Evren ilçesindeki Köprüdere Göleti'nin yükseltilmesine yönelik çalışmaların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23414)

223.- Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Ankara'nın Şereflikoçhisar ilçesinde kurulacak olan güneş enerjisi santralinin mera alanlarına etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23415)

Ticaret Bakanlığı

224.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, uyuşturucu madde taşıdığı iddia edilen bir kargo gemisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23416)

225.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, küçük esnafın korunması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23417)

226.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, bazı işletmelerde hizmet bedeli ve servis ücretinin tüketicilerden alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23418)

227.- İzmir Milletvekili Rifat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23419)

228.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, aflatoksin tespit edilmesi sebebiyle ülkemize iade edilen tarım ürünlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23420)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

229.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, PTT personelinin bazı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23421)

230.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Ankara Esenboğa Havalimanında çalışan bir personelin mobbinge uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23422)

231.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, uyuşturucu madde taşıdığı iddia edilen bir kargo gemisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23423)

232.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, İmranlı-Erzincan karayolunda yapılan iyileştirme çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23424)

233.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 250 gramın altındaki dronelerin kullanım koşullarının esnetilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23425)

234.- Muğla Milletvekili Cumhuriyet Uzun'un, Muğla ilindeki Göcek Tünelinden alınan geçiş ücretine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23426)

235.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 2025 Yılı Yatırım Programında yer alan Yağlıdere-16. Bölge Hududu-Alucra Yolu Karayolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23427)

236.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, 2025 yılında İzmir iline yapılacak yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23428)

237.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla ilindeki Göcek Tünelinde alınan güvenlik önlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23429)

238.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Gediz Kavşağı'nda yaşanan kazalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23430)

239.- Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Ankara'nın bazı mahallelerinde iletişim ve internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23431)

240.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın Bahçesaray ilçesinde yaşanan yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23432)

4.03.2025 Salı

No: 104

Milletvekili Teklifleri

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2954) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

2.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın; Çocuk Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2955) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

3.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2956) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

4.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2957) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

5.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2958) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

6.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2959) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

7.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2960) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

8.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un; Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2961) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

9.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un; 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2962) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

10.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın; Türk Sivil Havacılık Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2963) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

11.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2964) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

12.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in; 17.03.1981 Tarih ve 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2965) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

4 Mart 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62'nci Birleşimini açıyorum. Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, İslam âleminin ramazanı şerifini tebrik ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Ramazan ayında Genel Kurulumuzun ilk çalışma günü. Bu vesileyle Meclisimizin, aziz milletimizin ve İslam âleminin ramazanı şerifini tebrik ediyorum.

Şimdi, gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, toplumsal muhalefete yönelik baskı ve gözaltılar hakkında söz isteyen Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştas'a aittir.

Sayın Danış Beştas, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştas'ın, toplumsal muhalefete yönelik baskı ve gözaltılara ilişkin gündem dışı konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımız; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Evet, demokratik muhalefete, toplumsal muhalefete yönelik baskılar, gözaltılar, soruşturmalar maalesef kesintisiz devam ediyor. Bu vesileyle Nimet Tanrıkulu'na, insan hakları savunucularına "Hoş geldin." demek istiyorum, bugün tahliye edildi. Tüm diğer siyasi sebeplerle içeride tutulan arkadaşlarımızın özgürlüğünü talep ettiğimizi de buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri size Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) 160'ı bir okumak istiyorum: "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar." Buradaki püf noktası, öğrenir öğrenmez. Niye bunu söyledim? Çünkü HDK'ye yönelik, Eş Sözcüsü olduğum Halkların Demokratik Kongresine yönelik bir operasyon yapıldı ve 22 Şubat'ta 30 arkadaşımız tutuklandı. Gazeteci, sendikacı, senarist, ressam, insan hakları savunucusu, kadın hakları savunucusu; HDK'ye yolu düşen, selam veren; listelerde, genel Meclis listelerinde olan, yazı yazan, Zoom toplantısına katılan, atölyesine katılan herkes suç örgütü üyesiymiş. Peki, bu suç neymiş? Suçu bilmiyoruz, ben didik didik ettim soruları, bir suç iddiası yok ama onlar suçlu, tırnak içinde, suçlu. Peki, savcılar ne zaman açtı bu soruşturmayı? 2025 yılında. HDK ne zaman kuruldu? 2011 yılında. Tutuklanan bu arkadaşlara atfedilen iddialar -iddia da yok ya- 2011-2012 yıllarına ait. Savcı on beş yıl izlemiş, seyretmiş; CMK 160'a göre suç işlenmiş, suç örgütü kurulmuş; büyümüş, yüzlerce konferans yapmış, çalışma yapmış ama savcılık harekete geçmemiş, nedense 2025 yılında

harekete geçmiş. Demek ki savcılar -suç işlemiş onlar da- yardım yataklık etmişler; tabii ki bunun bir ironi olduğunu söylemeye gerek yok, ortada açık bir kumpas var demokratik muhalefete ve HDK'ye yönelik. Önce İstanbul Barosu hedeflendi, YK üyesi Fırat Epözdemir tutuklandı. Neymiş? HDK'de çalışıyormuş. Ayrıca, Fırat Epözdemir'in neden hedeflendiğini biliyoruz. Sonra belediye meclis üyelerine yönelik yapıldı ve uzlaşmak, oy vermek suç olarak nitelendi. Bunu da "DEM PARTİ değil HDK yapmış." dediler, o da ayrı bir ironi. DEM PARTİ "Kent uzlaşısını ben yaptım." diyor -DEM PARTİ, HDK'nin tabii ki kongre partisi, aramızda böyle bir ilişki var- ama onlar "Hayır, DEM PARTİ yapmadı, siz yaptınız." diyorlar ve bunu suç olarak gösteriyorlar. Dünyanın en büyük suç örgütüymüş HDK ya, böyle bir şey olamaz. 6 bini aşkın üyesi varmış ama savcılar yanılıyor, HDK'nin 5 bin, 6 bin, 10 bin üyesi ya da çalışanı yok; HDK milyonlar -ben ihbar ediyorum- milyonlarca insan HDK'li, Halkların Demokratik Kongresinin çalışmalarını destekliyor. 40'ı aşkın siyasi parti, vakıf, dernek, federasyon, insan hakları savunucusu, kadın hakları savunucusu birlikte mücadelenin adresi olan HDK'de çalışıyor. Savcılara açıkça sesleniyorum, ihbar ediyorum: Gelin, milyonları yakalamak, tutuklamak için bu ülkenin etrafına çit mi çevireceksiniz, telden duvarlar mı yapacaksınız, ne yaparsanız yapın ama yanılıyorsunuz diyorum. Ve şunu merak ediyorum: Federasyon, parti, vakıf, dernek yasaklandı mı? Tabii ki ortada bir suç yok, tabii ki ortada bir suç örgütü yok; tamamen barış hedefleniyor, demokratik siyaset hedefleniyor, toplumsal muhalefet hedefleniyor. Anayasa'da hukuk devletini savunmak suç mu? HDK'nin yaptıkları: "Sosyal adalet ve eşitlik olsun." demek suç mu? "Yoksulluk ortadan kalksın." demek suç mu? "Kadınlar şiddete uğramasın." demek suç mu? "Çocuk istismar edilmesin." demek suç mu? "Ana dilde eşit, bilimsel eğitim istiyorum." demek suç mu? "İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönlün." demek suç mu? "Yargı bağımsız olsun." demek suç mu? İşçi haklarını savunmak suç mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Daniş Beştaş, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - HDK'nin yaptığı çalışmalar bu çok kısa söylediğim örneklerden ibaret. Ne büyük bir suç örgütüyüz de 8-9 Şubat'ta İstanbul'da kamuya açık uluslararası bir konferans yaptık, "çözüm barışta" dedik ve bu çalışmalara tabii ki devam edeceğiz. Barış masaları bugüne kadar kuruldu, diyalog kapıları açıldı ve bugünlerde Sayın Öcalan'ın barış ve demokratik toplum çağrısı umutları bir kez daha güncellendi, yeşerdi. Tarihi bir fırsat ve şans var önümüzde. Bu tip operasyonlarla barışı boğmaya çalışmak, talepleri dindirmek en büyük suçtur. Hepimizin barış düşüncesine ve mücadelesine sahip çıkmamız lazım. Barışa ihanet edenleri tarih hiç affetmedi, affetmez. HDK'ye yönelik operasyon, barış ve barış umudunu hedef alıyor. Bu nedenle, arkadaşlarımızı serbest bırakın diyorum, barış mücadelesini beraber yürütelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Daniş Beştaş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Samsun'un sorunları hakkında söz isteyen Samsun Milletvekili Murat Çan'a ait.

Sayın Çan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün sizlere bahsedeceğim konu Samsun'da önemli bir sorun ama Doğu Karadeniz'den Batı Karadeniz'e kadar bütün bölgeyi etkileyen, ekonomik girdileri itibarıyla tüm Türkiye'nin ekonomisine katkıda bulunan fındıkla ilgili bir sorun.

Fındık, ülkemiz açısından stratejik öneme sahip. Dünyada üretimin yüzde 64'ünü biz gerçekleştiriyoruz, piyasanın regülasyonunun yüzde 70'i Türkiye'de fakat Türkiye'de piyasayı belirleyen ana unsur yabancı bir firma. Bu önemli bir sorun ama başka sorunlar da var. Yedi yıldır fındığa musallat olmuş bir zararlıdan bahsediyoruz, kahverengi kokarca. 2024 yılında bizzat ben araştırma önergesi verdim; ben ve muhalefetten bölge milletvekilleri iktidarı bu kürsüden defalarca uyardık, duyan olmadı. Bu yıl mart ayından sizleri uyarıyoruz. Geçen hasat sezonunda kahverengi kokarca yüzünden rekolte yüzde 20 etkilendi. Ayrıca ürün verimliliğinde, ürün kalitesinde yüzde 40'lık kayıp

oluştı. “Geç kaldınız.” dedik, “Alınan önlemler yetersiz.” dedik, “Mücadele stratejisi başarısız.” dedik, “Üreticimizi kaderine terk etmeyin.” dedik, “Suçu onlara atmayın.” dedik; duymadınız, duymadınız ama üreticimize de kulak asmadınız. Şimdi, yine mücadele ediyormuş gibi yaparak hasat sonu ortaya çıkacak felaket tablosunda sorumluluğu üzerinizden atmanın yolunu arıyorsunuz.

Tablo gerçekten çok vahim. Bu istilacı tür şimdi çok geniş bir coğrafyaya yayıldı, en batıya ulaştı. Artık rakım farkı da tanımıyor, dinlemiyor. Daha endişe verici olan, fındığın ardından başka ürünlere de bulaştı maalesef. Şu anda kavak yetiştiriciliği yapılan alanlarda bu tahribat çok daha belirgin hâle geldi. Bu zararlıyla mücadelede “feromon tuzak” dediniz ama özellikle fındık yetiştiriciliğinde, kavak fidanlığında hiçbir işe yaramadığını bölge üreticileri söylüyor. Bizzat ben kendim müşahade ettim yerinde. Başka ürünlere de bulaştı kahverengi kokarca; mesela çeltik, tarla bitkileri, kök bitkileri ve daha birçok ürün bu zararlının etki alanında. İktidar şu ana kadar sorumluluğunu yerine getirmede, görevini savsakladı, yıkımı perdelemeye çalıştı. Hatta daha ileri gidip özellikle benim bölgemde “Bu böcekler tarlasına, bahçesine iyi bakmayan, ilaçlamayan çiftçiler yüzünden yayılıyor.” diyerek suçlu çiftçimize atıldılar. Oysa tek suçlu bu istilayı görüp de etkin bir mücadele için yol haritası belirlemeyen, bunun için devletin kurumlarını seferber etmeyen, koordinasyonu sağlamayan iktidardır. Tek suçlu, seçilmiş belediye başkanlarıyla, Cumhuriyet Halk Partisiyle, sanatçılarla, gazetecilerle, Mustafa Kemal’in askerleriyle uğraştığının yüzde 1’i kadar kahverengi kokarcayla uğraşmayan iktidardır. (CHP Sıralarından alkışlar)

İktidarın tarımı ne kadar önemseydiğini, üreticimize ne kadar değer verdiğini Samsun’dan size başka örneklerle de aktarayım: Kızılırmak ve Yeşilirmak Ovalarının yanında son yıllarda Vezirköprü ve Havza Ovası’yla Türkiye’nin en bereketli ovalarından 4’ünü içeriyor Samsun bölgesi. AKP iş başına geldiğinde Samsun’daki tarım alanlarının toplam büyüklüğü 433 bin hektar iken bugün aynı tarım alanları 375 bin hektara geriledi. Elbette tarım arazileri buhar olup uçmadı; tarım vasfını kaybetti, ranta açıldı ya da üretici emeğinin karşılığını alamaz hâle gelince tarlaya küstü, tarımsal üretim günden güne düştü.

Bafra’ya, Alaçam’a gidiyoruz; üretici sulama altyapısından şikâyetçi. Çarşamba’ya, Terme’ye gidiyoruz; “Tarlaları sel ve su baskınlarından kurtarmak amacıyla projelendirilen Salıpazarı Barajı neden hâlâ tamamlanamıyor?” diye çiftçimiz bize soruyor. Temeli sekiz yıl önce atılan barajda inşaat seviyesi yüzde 30’larda hâlâ, bu hafta sonu bizzat gittim, yerinde gördüm.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çan, lütfen tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - Vezirköprü’ye gidiyoruz, Ladik’e gidiyoruz; çiftçimiz tarımsal sulama sistemlerinden şikâyetçi, “Suyumuz yetmiyor.” diyor. Tarımsal sulama suyumuz SASKİ’ye içme suyu olarak satılmak için yıllarca toplanmış ve SASKİ’ye satılmış, tarlaya su kalmamış. Dün Kavak’ta çiftçilerle görüştüm, 2024 primleri hâlâ Samsun’da ödenmemiş. Çiftçi zararını finanse etmek için devlete ürününü peşin satıyor, sekiz ay sonra maalesef ilaç ve gübre fiyatlarına yüzde 50 zam geldikten sonra hâlâ parasını tahsil edemiyor. Türk tarımının düşmanını, çiftçimizin düşmanını dışarıda aramaya gerek yok. AKP iktidarı bu yıkım görevini ziyadesiyle yerine getiriyor diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çan, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, 23 Şubat Ardahan’ın Kurtuluş Günü münasebetiyle söz isteyen Ardahan Milletvekili Kaan Koç’a aittir.

Sayın Koç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç’un, 23 Şubat Ardahan’ın kurtuluş gününe ilişkin gündem dışı konuşması

KAAN KOÇ (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Anadolu, Karadeniz ve Kafkasya'yı birbirine bağlayan, havası sert, insanı mert serhat Ardahan'ımın Kazım Karabekir Paşa'nın emriyle Deli Halid Paşa komutasındaki milletimizin kahraman evlatları tarafından düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümünü gurur ve minnetle anıyorum. Ardahanlıların millî mücadele ruhu, bağımsızlığa olan inancı ve kahraman ordumuzun azmi bu zaferin temel taşları olmuştur. 93 Harbi olarak ifade ettiğimiz savaş sonrasında yapılan anlaşma gereği Ardahan, Kars ve Batum'la birlikte savaş tazminatı olarak Ruslara verilince Rus ve Ermeni milislerinin zulümleri ve katliamları başlamıştır. Bu katliamlar bölgedeki Müslümanların soykırma uğramasına ve büyük bir kısmının evlerinden, topraklarından sürgün edilmesine neden olmuştur. Köyler ve camiler yıkılmış, Müslümanları içine toplayıp diri diri yaktıkları Halil Efendi Mahallemizde bulunan Yanık Cami olayı gibi sayısız katliam bölgenin demografik, sosyal ve kültürel yapısını da uzun süre etkileyen bir travma bırakmıştır. Posoflu Âşık Zulali "Ardahan can idi gitti/Lisanı Türk idi gitti/Sultan Hamit'e haber verin/Anadolu'nun kilidi gitti." ağıtını söylemiştir. Millî Mücadele döneminde de Çıldır Âşık Şenlik "Ehli İslâm olan iştisin bilsin/Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana/İsterse Uruset ne ki var gelsin/Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana." dizeleriyle bir milletin tüm zorluklara karşı nasıl ayağa kalktığını, nasıl güçlü bir irade ortaya koyduğunu ifade etmiştir. Nitekim Kazım Karabekir Paşa da "Boğazlar boğazımız; Kars, Ardahan bel kemiğimizdir." diyerek Ardahan'ın yurdumuz için ne kadar stratejik bir öneme sahip olduğunu vurgulamıştır.

Bu vesileyle, başta Millî Mücadele'mizin önderi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Şark Fatihi Kazım Karabekir Paşa olmak üzere bütün silah arkadaşlarını ve tüm şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2'nci Dönem Milletvekilimiz Kahraman Deli Halid Paşa Birinci Mecliste gaziler ve şehit yakınlarıyla ilgili hazırladığı kanun teklifiyle ilgili çıkan tartışmada arkadan vurulup odasına kilitlenmek suretiyle şehit edilmiştir. "Deli" lakabını savaş meydanlarındaki kahramanlığından dolayı alan Ardahan'ımızın şehit milletvekilini rahmetle anıyorum.

1926 yılında ilimizde yenilenen seçimler nedeniyle, alınan siyasi bir kararla, tarih boyunca var olan Ardahan'ımızın il olma vasfı elinden alınarak başka bir şehre bağlanmıştır. Almış altı yıl boyunca şehrimiz mağdur olmuştur. 1992 yılında tekrar hakkımız olan il statümüz geri verilmiştir.

Bizler de vatani için canlarını feda eden ecdadımıza ve şanlı tarihimize layık olabilmek adına durmadan ve yorulmadan memleketimiz için çalışmaya devam ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Batıda ne varsa doğuda da o olacaktır." sözünden ilhamla 2002 yılından bu yana yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarımızca Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde serhat ilimizi geliştirmek ve kalkındırmak için eğitimden sağlığa, sanayiden tarım ve hayvancılığa, ulaştırmadan altyapıya, turizmden enerjiye, yerel yönetimlerden üniversiteye kadar olağanüstü bir kalkınma hamlesiyle toplam 34 milyar 900 milyon TL yatırım ve destek sağladık. Bu yıl içinde 500 milyon lirası Ilgar Dağı Tüneli yapımına aktarılacak üzere 2 milyarın üzerinde bir yatırım ve destek daha Ardahan'ımıza verilmiştir. Bu devasa rakam, memleketimin her köşesine yayılan kalkınma ve büyüme hamlesinin yansımasıdır. "Halka hizmet hakka hizmettir." düşüncesiyle, hiçbir ayırım gözetmeden, hiç kimseyi ötekileştirmeden serhat Ardahan'ımız için yapılması gereken ne varsa yapmaya ve üretmeye devam edeceğiz çünkü Göle, Çıldır, Hanak, Damal ve Posof'la birlikte Ardahan huzurun ve kardeşliğin şehridir.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koç, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekilinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'ya ait.

Sayın Karşı, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR*1.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı'nın, Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması*

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Bağımlılığı, kimi zaman bir merakla kimi zaman bir boşluğu doldurma çabasıyla başlayan ve farkına varmadan insanın ruhunu, bedenini, geleceğini kuşatan karanlık bir girdap olarak görüyorum. Ancak her karanlığı aydınlatan bir ışık mutlaka vardır. İşte, bağımlılığa karşı o ışık da bilinçli bireylerle, duyarlı ailelerle ve güçlü bir toplumsal dayanışmayla mümkündür. Devletimiz, eğitimden rehabilitasyona, hukuki düzenlemeden psikososyal desteğe kadar tüm imkânlarını seferber ederek bağımlılığın her türüyle olan mücadelesini kararlılıkla sürdürüyor. Biz, gençlerimizin özgürlüğüne zincir vurmayan, iradelerini kuvvetlendiren, sağlıklı ve bilinçli nesiller yetiştiren bir Türkiye hayal ediyor, bunun için topyekûn mücadelenin önemini çok iyi biliyoruz. Bu mücadelede bir vicdani hareketi temsil eden Yeşilay ve tüm gönüllülerini tebrik ediyor, içinde bulunduğumuz Yeşilay Haftası'nı gönülden kutluyorum.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

2.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2 Mart Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüydü. Bu tarih aynı zamanda büyük bir kahramanlık destanıdır. O gün tüm Rizeliler vatan sevgisiyle dimdik ayakta durmuş ve şehirlerini savunmak için birlikte mücadele etmişlerdir. Bizler AK PARTİ hükümetleri olarak ecdadımıza olan bu sorumluluk duygusundan hareketle, işgal yıllarında büyük acılar çekmiş, ancak kurtuluş umudunu asla yitirmeyerek özgürlük meşalesini yakmış olan ilimizi dev yatırımlarla süsledik. Rize'nin bağrından çıkan Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde, Türkiye için, Rize için daha yürüyecek çok yolumuzun olduğunu da bilincindeyiz.

Bu vesileyle, Rize'nin kurtuluşu için canlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyor, hemşehrilerime selam ve saygılarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, PKK terör örgütünün kurucusunun okuttuğu mektuba ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İmralı sakini, bebek katili okuttuğu mektubunda “cumhuriyet tarihinin en uzun ve kapsamlı isyan ve şiddet hareketi olan PKK'nın” diyerek misyonlarını tarif etmiş “şiddet hareketi” tanımıyla PKK'nın bir terör örgütü olduğunu kabulle yüce Türk adaletinin kendisine verdiği cezayı da resmen onaylamıştır. Burada bir görev ve sorumluluk da Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi ayağı HDP'ye düşmektedir. Örgütün kurucusunun itirafları ve kabulleri kapsamında okunan mektup içeriğine tam olarak katıldıklarını belirttiklerine göre zaman geçirmeden PKK'nın bir terör örgütü olduğunu ilan etmeleri, gerçekten arayışı içindelerse demokratik siyasetin zeminine katkı sağlayacaktır.

Bunların dışında, mektupta ortaya konulan “Ayrı ulus devlet, federasyon, idari özerklik ve kültüralist çözümler tarihsel toplum sosyolojisine cevap olamamaktadır.” görüşüyle de aslında bugüne kadar çiğnedikleri sözde Kürt sorunu sakızının da çürüdüğü resmen ortaya konmuştur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

4.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Girişimci Destek Programı'na ve KOSGEB'e ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Girişimci Destek Programı'yla iş kuracak ve geliştirecek girişimcilere 2 milyon TL'ye kadar destek sağlayacak. Program kapsamında 2024 yılında destek alan 1.631 projeye 2 milyar 200 milyon TL kaynak sağlandı. Şanlıurfa'mızda 1.880'i 2024 yılında olmak üzere son on dört yılda 10.335 işletme KOSGEB'in çeşitli programlarından yararlanarak 2,5 milyarı aşkın destek aldı. Şanlı şehrimiz başta olmak üzere tüm girişimcilerimizin 31 Marta kadar sürecek 2025 yılı birinci dönem başvurularını kaçırmamalarını temenni ediyorum.

Ayrıca, deprem bölgesindeki 11 ilimizde özel çalışmalar yürüten KOSGEB'in yetkililerine Sayın Bakanımız Mehmet Fatih Kacır nezdinde kolaylıklar diliyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı...

5.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in geçen hafta yaptığı grup toplantısındaki açıklamalarına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Şaibeli kurultay, diploma, usulsüz ihaleler, şişirilmiş maliyetli konserlerin izahını yapamayan Sayın Özgür Özel geçen hafta yaptığı grup toplantısında Türk Silahlı Kuvvetlerimizin komuta kademesini maalesef saygısız ve seviyesiz bir üslupla hedef almıştır. Kuvvet komutanlarımızın şahsını ve Millî Savunma Bakanlığımızı hedef alan açıklamalarını kesinlikle kabul etmiyor, reddediyoruz. CHP seçmenleri kendi siyasi tarihlerine saygıları varsa eğer Genel Başkanlarının bu ağır sözlerinden sonra herkesten önce tepkilerini dile getirmelidirler. Şunu da belirtmek isterim ki ordunun komuta kademesini ağır ithamlarla ve tehdit diliyle eleştirmek CHP'nin Genel Başkanının haddi değildir. Sayın Özel'in yüreği varsa eğer kahraman ordumuzu tehdit etmek yerine bir an önce halkımızın huzuruna çıkıp partisi ve belediye başkanları hakkındaki iddialara cevap vermelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Evrim Karakoz...

6.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Maliyenin esnafa yaptığı hasılat denetimlerine ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, esnafımız çok zor durumda. Ekonomik krizden dolayı esnafımız siftoh yapamıyor, borçlarını ödeyemiyor, pek çoğu kepenk kapatıyor. Maliye ise hasılat denetimi gerekçesiyle esnafımızın kasalarının başında oturuyor. Oysa vatandaşlarımız artık sadece kredi kartıyla alışveriş yapıyor, zaten hasılatın büyük çoğunluğu kayıt altına alınıyor. İktidar müsrifliğinin faturasını esnafa değil vergi affı çıkardığı 5'li çetelere, 10'lu çetelere ödetsin; zaten zor durumda olan esnafımıza köstek değil destek olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları...

7.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, vefat eden Edip Akbayram'a ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, eşkıya dünyaya hükümdar olmaz. Anadolu pop rock müziğinin büyük solisti Edip Akbayram'ı ebedi âleme uğurladık bugün. Eşi Ayten abla, oğlu Ozan ve kızı Türkü başta olmak üzere Edip ağabeyi seven herkesin başı sağ olsun.

Edip Akbayram'ın büyülu ve gür sesinden severek dinlediğimiz "Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz" türküsünü bugün, özellikle de bugün çok daha gür sesle söylemeliyiz; eşkıya dünyaya hükümdar olmamalı, olmayacak. Peki ama kimdir eşkıya? Birliğimize, dirliğimize, kardeşliğimize

kasteden herkes eşkıyadır. Türk'ün, Kürt'ün, Laz'ın, Çerkez'in, Alevi'nin, Sünni'nin farklılıklarıyla birlik olma arzusuna karşı çıkıp şeytana uyan, onunla iş birliği yapan herkes eşkıyadır. Edip ağabeye rahmetle yeniden söyleyeceğiz: Eşkıya dünyaya hükümdar olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

8.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Çek Yasası mağdurlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin yanlış temeller üzerine kurguladığı ekonomik politikalar nedeniyle son beş yılda etkileri artarak devam eden ekonomik kriz sonucu ticaretle uğraşan vatandaşlarımız ve esnafımız ciddi ekonomik sorunlar yaşamaktadır. Türkiye'nin içinde bulunduğu öngörülemeyen ekonomik tablo sebebiyle borçlarını zamanında ödeyemeyen birçok ticaret erbabımız cezaevlerine girmişlerdir. Bu insanlar hırsız veya dolandırıcı değildir, sahte çek düzenlememişlerdir. Çek Yasası'nın oluşturduğu mağduriyet sebebiyle binlerce vatandaşımız cezaevinde tutulmaktadır. Pandemi döneminde mafya ve çete liderleri infaz düzenlemesi çerçevesinde serbest bırakılırken Çek Yasası mağdurları cezaevlerine geri alınmıştır. Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne açıkça aykırılık oluşturan bu yasa yeniden düzenlenmeli ve mağduriyet yaşayan vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ramazan ayına ve en düşük emekli maaşına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, ramazan ayındayız, herkese hayırlı ramazanlar diliyoruz. Malum, önümüzde bayram var; 14.469 lira maaş alan emeklilerimiz de kara kara düşünüyor. Bırakın torunlarına harçlık verebilmeyi, ekmek alamayan, kiralarnı ve faturalarnı bile ödeyemeyen emeklilerimizin hâlini görüyor musunuz? Emeklilerin hesaplarına bayramlarda yani yılda 2 kere ikramiye yatırılıyor, tutarı 3 bin lira olmuştu. Bayram gelirken müjdeli haber bekleyen emeklilerin derdine derman olun; en düşük emekli maaşını asgari ücret olarak ilan edin, emekli ikramiyelerini hemen açıklayın, tutarını da asgari ücret olarak belirleyin. Bir kez olsun halkın kanayan yaralarına çare bulun, milyonlarca insanımızın derdine derman olun. Yandaşlara, rantiyecilere ve tefecilere katkınız çok, Allah rızası için emekçilere ve emeklilerimize de hakkını verin.

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki şoför esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi Kırşehir ilimizde de şoför esnafımızın sorunları gün geçtikçe artmaktadır. Taksi, servis, minibüs, otobüs, kamyon işiyle uğraşan esnafımızın talepleri ekonomik sorunlar gerekçe gösterilerek yerine getirilmemektedir. Trafik kasko sigortası primleri, araçların yedek parçalarının tamir bakım giderlerinin üzerindeki büyük vergi yükleri, SRC belgesi maliyetleri, hafif kusurlar yüzünden şoför esnafımıza ardi ardına yazılan ceza puanları, ehliyetlerine el konulması gibi ve daha birçok konuda şoför esnafımızın sorunları devam ediyor. Esnafımızın ticari taksiler için ÖTV'siz, minibüs, servis ve otobüs esnafımız için ise ÖTV'siz ve KDV'siz araç alımı talebi yerine getirilmelidir.

Ayrıca, ülkemizde süregelen parasal sıkılaşıma sebebiyle esnafımızın ulaşabildiği kredi miktarı az ama buna karşılık faizler oldukça yüksek. Bu konuda da acilen bir düzenleme yapılmalıdır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

11.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, engelli maaşına ve evde bakım ücretine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarında sosyal devlet adım adım çökertiliyor. Engellilerimiz ve aileleri AKP iktidarında engelleriyle mi uğraşacak yoksa ekonomik sıkıntılarla mı boğuşacak, ne yapacağını bilemez duruma geldi sayenizde. Bugün -en düşük emekli aylığı- haneye asgari ücretin üçte 1'i kişi başına gelir giren ailelere ödenen günlük engelli maaşı 123 TL. Düşünün ki bir asgari ücret dahi alamayan bir ailedeki engelliye verilen günlük ücret 123 lira. Bu ücretle bugün bir iftar yapmaya kalksa lokantada 500 TL'ye varan bir iftar menüsünü dahi alamıyor. Engelli vatandaşlarımızın ibadetine bile engel olan bu anlayışın acilen değişmesi, engelli vatandaşlarımıza destek çıkılması gerekiyor. Bugün evde tek başına yaşamını idame edemeyecek bir engellinin evde bakım ücreti 10.125 TL yani aileden bir kişi çalışmayarak engelliye baktığı durumda ne yazık ki bir ailenin geçinebilmesi bu koşullarda mümkün değildir.

BAŞKAN - Van Milletvekili Gülderen Varlı...

12.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'da Belediyenin kadınlara yönelik projelerinin iptal edildiğine ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

8 Marta doğru giderken, kadın kazanımları kayyım rejimi tarafından ortadan kaldırılıyor. 14'te 14 yapan Van başta olmak üzere kayyım atanan belediyelerde kadınlara yönelik yapılan çalışmalardan kayyım zihniyeti elini derhâl çekmelidir. Van'a atanan kayyım tarafından kadınlara ücretsiz ulaşım sağlayan JINKART ve sosyal kart projeleri iptal edilmiştir. Bu kartların ne zararı var buradan sormak istiyorum. Kadınların kazanımlarına karşı kayyım pratiklerinizi biliyor ve görüyoruz ancak başaramayacaksınız. Dokuz yıldır kadınlar yapılan bu ve benzeri sayısız inkâr ve gasp politikalarına karşı direndi ve kazandı, yine kazanacağız. Eş başkanlığı yaşatmaya, "..."¹ haykırmaya devam edeceğiz. Kayyımlarla Kürt halkının, kadınların direncini kıramaz, hafızasını yok edemezsiniz.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım...

13.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Iğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'ne ve Zengezur Koridoru'na ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Değerli milletvekilleri, terörsüz Türkiye ikliminde, yarın Türkiye ve can Azerbaycan arasında kardeşlik bağlarını daha da güçlendiren, tarihî bir proje olan Iğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı'nın açılışını yapacağız.

Bu stratejik projede ilk adım 25 Eylül 2023'te Cumhurbaşkanlarımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Sayın İlham Aliyev liderliğinde atıldı, yarın ise açılışı gerçekleştirilecek. Bu boru hattı yalnızca bir enerji hattı değil, aynı zamanda Türkiye ve Azerbaycan'ın "tek millet, iki devlet" anlayışıyla inşa ettiği güçlü, ortak geleceğin bir nişanesidir.

Ben, emeği geçen Sayın Cumhurbaşkanlarımıza yürekten teşekkür ediyorum ve bu vesileyle Kafkaslarda kalıcı barışın yolu olan Zengezur Koridoru'nun açılması için bütün bu coğrafyada bulunan devletleri birlik, beraberliğe davet ediyorum.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, barış ve kardeşlikle alakalı ayetlere ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Barış ve kardeşlikle alakalı Allah'ın kitabından bir iki ayetle hatırlatmada bulunmak istiyorum: “Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a itaatsizlikten sakının ki rahmetine mazhar olasınız.” “Ey iman edenler, Allah’a itaat edin, Peygamber’e itaat edin, sizden olan ülümre de. Eğer bir husus da anlaşmazlığa düşerseniz -Allah’a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız- onu Allah’a ve Peygamber’e götürün. Bu, elde edilecek sonuç bakımından hem hayırlıdır hem de en güzeldir.” “Hayır, Rabb’ine ant olsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiği hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın onu kabullenmedikçe ve boyun eğip teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar.”

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

15.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'da yaşanan don felaketine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, geçtiğimiz hafta memleketim Adana'daydım, farklı ziyaretlerde bulundum ve yaşanan don sonucu durumu yerinde inceledim ve tespit ettim. Yaşanan don felaketi çiftçilerimizi büyük zarara uğrattı. Bununla beraber tüm tarım ürünleri maalesef ciddi zarar gördü. Bu vesileyle Tarım Bakanını da Adana'ya davet ediyorum, kendisi hem yerinde inceleme yapmalı hem de acil destek açıklamaya çağırıyorum.

Hasar tespit çalışmalarının hızlandırılması, çiftçilerimizin kayıpları aynı zamanda karşılanmalıdır diyorum. Çukurova afet bölgesi ilan edilmeli ve tarım ve zirai krediler minimum iki yıl ertelenmelidir diyorum. Bu süreçte çiftçilerimizin yanında durulması gerektiğinin de altını çiziyorum.

Şahsım olarak sürecin takipçisi olacağım ve Adanalı çiftçilerimizin hakkını savunmaya devam edeceğim.

Saygılar.

BAŞKAN - Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül..

16.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'daki bir fabrikaya ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Doğusan can Erzincan'a önemli katkılar sağladı. Çok insan buradan ekmek yedi ve emekli oldu. İş açısından, aş açısından Doğusanı yaşatmamız lazım; daha kârlı, daha verimli çalışmasını sağlamamız lazım. Doğusanı mutlaka kurtarmamız lazım. Bir çağrıda bulunuyorum: Gelin, birlik olalım, can Erzincan'ın esnafı, sanayicisi, emeklisi, çiftçisi bir araya geelim, bir şirket kuralım ve Doğusanı mutlaka kurtaralım. Karabük Demir Çelik Fabrikaları bunu başardı, KARDEMİR oldu, Türkiye'nin 25'inci büyük şirketi hâline geldi. Bunu biz başarabiliriz, can Erzincan bunu başaracak birikime ve insan kaynağına hâkimdir. Doğusan can Erzincan'ındır. Gelin, hiçbir siyasi parti farkı gözetmeden Doğusan için ayağa kalkalım, can Erzincan, Doğusana hep birlikte inşallah sahip çıkalım.

Sayın Başkanım, sevdiğiniz, seveniniz bol olsun, bir yanı can Erzincanlı olsun.

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

8 Mart sadece bir kutlama değil aynı zamanda bir dayanışma ve mücadele günüdür. Türkiye'de kadınlar hâlâ eşit işe eşit ücret alamıyor, karar alma mekanizmalarında yeterince temsil edilmiyor ve ne yazık ki kadınlarımız her gün şiddete uğruyor. Anneler, kız kardeşler, arkadaşlar, eşler yaşamlarının en güzel döneminde hayattan koparılıyor.

Kadına yönelik şiddet konusunda Türkiye OECD ülkeleri arasında ilk sırada yer alıyor. Bu bir utanç tablosudur ancak biz biliyoruz ki kadın varsa hayat var, kadın varsa değişim var, gelişim var, ilerleme var. Haklarımızdan, hayallerimizden ve geleceğimizden vazgeçmeyeceğiz. Daha eşit, daha adil bir Türkiye için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bugün bir kez daha haykırıyoruz: Kadınlar Türkiye'nin gücüdür, kadınlar Türkiye'nin geleceği ve umududur. Yaşasın 8 Mart, yaşasın kadın dayanışması. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

18.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'daki JES'lere ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Memleketim Aydın'da denetlenmeyen JES'ler doğayı, tarım ürünlerini, halk sağlığını tehdit etmeye devam ediyor. İncirliova Erbeyli Mahallesi'nde JES borularından yayılan gaz tehlike saçıyor. JES boruları neredeyse patlamak üzere, bir felaketin eşiğindeyiz. Havaya çıkan gazlar yağmurla birlikte toprağa çöküyor.

Germencik-Bozköy yolunda ise Hıdırköy göletini besleyen Çamköy Çayı'na karışan JES'lerden kimyasal akışkan dökülüyor. Atıklar tarımsal sulamada kullanılan gölete karışıyor. Aydın halkı göz göre göre kanser ve kronik hastalıkların pençesine düşüyor. Her birimizin sofrasına gelen tarım ürünlerine zehir karışmasına müsaade ediliyor.

AKP iktidarı yıllardır yüzlerine vurduğumuz JES sorununu görmezden geliyor. Bu iki bölgede ve Aydın'da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı denetimleri yapmıyor, peşi sıra JES açılmasına onay veren Bakanlık sorumluluktan kaçıyor. Aydın'a yaptığımız bu ihanete artık son verin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Ali Bozan...

19.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Rize Kalkandere Cezaevinde verilen cezalara ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İktidar ha bire yeni cezaevleri inşa ediyor ve yeni yargı paketleri çıkarıyor ama cezaevlerinde hak ihlalleri bitmek yerine artarak devam ediyor. Rize Kalkandere Cezaevinde 7 kişinin kalması gereken odada 37 kişi kalıyor. Cezaevi idaresi fazla olan mevcudu azaltmak için akıllara zarar bir yöntem geliştirmiş; Savaş Koçyiğit, Mehmet Aydın Söğüt, Necdet Parlak, Gıyasettin Aydın, Şiyar Kara ve Erdem Aktı isimli mahpuslara keyfi olarak hücre cezaları verilmiş. Amaç, bir yandan hücre cezalarını gerekçe göstererek tutsakları sürgün edip mevcudu azaltmak, bir yandan da tahliyeleri yaklaşan tutsakların tahliyelerini geciktirmek. Yeni cezaevleri yapmak bugüne kadar çare olmadı, bundan sonra da çare olmayacak. Gelin, başta infaz sistemiyle ilgili olmak üzere cezaevlerinde yaşanan tüm sorunları kalıcı olarak çözebileceğimiz yasal bir düzenlemeyi geç olmadan çıkaralım.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği fiyatın altında süt alımının yasaklanması gerektiğine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilim Burdur, süt üretiminde önemli illerden bir tanesi. Ulusal Süt Konseyi bir fiyat belirliyor 17,55 TL'nin altında süt alınmaması konusunda ama birçok fabrika buna uymuyor, uyan fabrikalar da çeşitli bahanelerle, kafasına göre uydurdukları testlerle sütün kalitesini belirlemeye çalışıyorlar, "Sütün kalitesini beğenmiyoruz." diye ceza faturası kesmeye kalkıyorlar ve birçoğu böylece 17,55 TL'nin altında süt almış durumda oluyor.

Bunu denetlemeyeceksek, bunu kontrol etmeyeceksek o belirlenen süt fiyatının ne anlamı var? Ulusal Süt Konseyinin fiyatının altında süt alımını muhakkak yasaklamamız gerekiyor, bunun denetimlerini artırmamız gerekiyor; aksi takdirde, sütü de ithal etmek durumunda kalan bir ülke durumuna geçeceğiz. Süt üreticilerimizin sesini duymanızı talep ediyoruz.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

21.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, elektrik faturalarındaki artışlara ve Antalya'daki elektrik altyapısının yetersiz olduğuna ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Elektrik faturalarındaki fahiş artışlar vatandaşlarımızı mağdur ediyor. EPDK'nin düzenlemesiyle yıllık 5 bin kilovatsaati aşan mesken aboneleri serbest piyasa tarifesine mecbur bırakıldı ve faturalar neredeyse 2 katına çıktı. Antalya'nın iklimi ve turizm yoğunluğu nedeniyle elektrik tüketimi diğer illere kıyasla çok daha yüksektir, vatandaşlarımız yılın dokuz ayı klima kullanmak zorundadır. Artan kiralara ve maliyetlerle mücadele ederken şimdi de bu zamlarla karşı karşıya. Antalya gibi sıcak iklim kuşağındaki illerimiz için tüketim sınırları yeniden düzenlenmeli ve özel tarife belirlenmelidir.

Ayrıca, Antalya'da elektrik altyapısı yetersizdir. Artan nüfus, turizm yoğunluğu ve iklim koşulları nedeniyle enerji dağıtım talepleri karşılamıyor. Kesintiler ve voltaj dalgalanmaları mağduriyet yaratıyor. Enerji Bakanlığı Antalya'ya ayrılan bütçeyi arttırmalı, altyapı yatırımlarını 2 katına çıkarmalı ve şehir öncelikli yatırım kapsamına alınmalıdır.

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

22.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ekonomiye ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şubat ayı enflasyonu TÜİK'e göre aylık yüzde 2,27; yıllık 39,05 oldu. Tabii, gerçek ise şöyle: Aylık 3,37 -ENAG rakamlarına göre- yıllık da 79,51. Açıklanan maaş zamları, hangisini baz alırsanız alın, ilk iki ay içerisinde, daha cüzdana girmeden eridi. Mutfakta yangın büyüdüğe büyüdü. Emekli, işçi, memur ay sonunu nasıl getireceğini düşünür hâle geldi. İftar sofraları zehir sofrasına döndü. Bugün gerçekleri konuşmamak adına da gündemi değiştirmek için bölücüyle iş birliği, bebek katiliyle iş birliği devam ediyor; anlaşılan bu gidişle şeytanla da iş birliği yapacaksınız.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

23.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, DİSK'e bağlı Genel İş Sendikası tarafından Türkiye'de kadınların çalışma hayatı içerisinde yaşadıkları sorunları gözler önüne seren Kadın Emegi Raporu yayımlandı. Rapora göre, kadın istihdam oranı yalnızca yüzde 32,5 seviyesinde kalırken istihdamdaki kadınların büyük bir kısmının kayıt dışı ve güvencesiz çalıştırıldığı gözler önüne seriliyor. Kadınlar özellikle düşük ücretli ve esnek çalışma koşullarına mahkûm edilirken dört kadından 1'i sigortasız çalışmakta.

Kadın istihdamı için güvenceli, tam zamanlı ve insanca yaşanabilir ücretli iş alanları yaratılmalı; çocuk, hasta, yaşlı engelli bakımı kamusal hizmet olarak sunulmalı; ev işlerini kadının üstünden alacak sosyal politikalar uygulanmalı, kadınlar için tam zamanlı ve güvenceli istihdam olanakları yaratılmalıdır diyor, tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan...

24.- *Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrencilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması*

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrenciler büyük bir döviz mağduriyetiyle karşı karşıya kalmaktadırlar. Kurlar sabit olmadığından hem bursiyerler hem kefiller hem de aileler büyük bir mağduriyet yaşamaktadırlar. Hatta bunlar Bursiyerler Dayanışma Derneği, Türk Burslular Birliği gibi büyük dernek, oluşum olacak kadar da sayıları bir hayli fazla artmıştır. Bu insanların bu mağduriyetinin acilen giderilmesi, sabit kur uygulamalarına geçilmesi gerekir. Zaten milyonun üzerinde öğrenci af beklerken bir de bursiyer mağdurlarının geleceğinin karartılmasına neden olmaktadır. Bu öğrencilerimizi tekrar bu mağduriyetten kurtarmak, mahkeme yükünü azaltmak... Nitekim 12 bin mahkemenin olduğu sabittir, 2006 yılındaki kanuna ek bir madde çıkartılarak benzer bir problem durumunda sorun çözülebilir.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

25.- *Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çalışan ve emekli veteriner hekimlerin taleplerine ilişkin açıklaması*

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışan ve emekli veteriner hekimler, diğer meslek gruplarına yönelik yapılan yasal düzenlemeler sonrasında özlük haklarında yaşanan hak kayıplarının ve adaletsiz uygulamaların giderilmesini talep etmektedir. Veteriner hekimler, sağlıkta şiddet yasası kapsamına alınmayı, belediyelerde veteriner işleri daire başkanlıklarının kurulmasını, Tarım ve Orman Bakanlığının yanı sıra; Sağlık Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı bünyesinde yeni veteriner hekim kadrolarının oluşturulmasını istemektedirler. Veteriner Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin hayata geçirilmesini, işsiz kalan veteriner hekimlerin modern hayvancılık işletmeleri kurabilmesi için faizsiz kredi ve teşvik uygulamalarının başlatılmasını, hayvancılığın yapıldığı her köye bir veteriner hekim görevlendirilmesini ve maaşlarında iyileştirme yapılmasını da ayrıca talep etmektedirler.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...

26.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, sözleşmeli personelin eş durumu tayin hakkına ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! "Aile Yılı"nda sözleşmeli personelin eş durumu tayini hakkı büyük bir sorun. Yaklaşık 300 bin sözleşmeli memur ve aileleri mağduriyet yaşamaktadırlar. 7403 sayılı Kanun'un onaylanmasıyla birlikte sözleşmeli personel sağlık ve can güvenliği mazereti dışında 3+1 yıl süresince yer değişikliği yapamamaktadır. Bu düzenleme, aile birliğini temelden sarsan bir duruma yol açmıştır. Mazeret tayinlerinin kaldırılması aile birliğinde birçok ciddi sorunu beraberinde getirmiştir. Bunlar; çocukların annesiz ya da babasız büyümesine, çocukların bakım ve gelişiminin tek bir ebeveynin omzuna yüklenmesine, ayrı şehirlerde yaşamak zorunda kalan eşlerin ekonomik kayıplar yaşamasına sebebiyet vermektedir. Acil olarak, 2023 yılına kadar yürürlükte olan 1+1 sistemine dönülmesi, tayin haklarının geri verilmesi büyük bir elzemdır.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Karabük Milletvekili Cevdet Akay...

27.- *Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'teki demir çelik fabrikasının işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması*

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Türkiye'nin ağır sanayideki ilk göz ağrısı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla, cumhuriyetimizin ağır sanayi hamlesinin başladığı topraklarda yeşeren ve çeliğin başkentine dönüşen Karabük'ümüzün iftihar abidesi olan KARDEMİR'de çalışan emekçilerimizin haklı taleplerini dile getirmek istiyorum.

Ekmeğini demirden çıkaran, KARDEMİR'de alın teri akıtan emekçilerimiz 2025-2026 yıllarını kapsayacak olan toplu iş sözleşmesinde saat ücretlerine ilk altı aylık dilim için yüzde 73 oranında artış yapılmasını; yeni işe başlayan işçiler beş yılını doldurmadan kademelerine geçiş yapamıyor, bu da emekçilerin düşük maaş almalarına neden oluyor, KARDEMİR işçileri bu çalışma süresinin üç yıla indirilmesini; fazla mesai çalışmalarının bitirilmesi için personel alımının yapılmasını ve KARDEMİR'in temelini atıldığı ve Karabük'ün dönüm noktası olan 3 Nisanda KARDEMİR emekçilerine bir maaş ikramiye verilmesini talep ediyorlar.

KARDEMİR emekçilerinin sesine kulak verin, bu taleplerini karşılayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Van Milletvekili Mahmut Dindar...

28.- *Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van Büyükşehir Belediyesine ilişkin açıklaması*

MAHMUT DINDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bilindiği üzere, Van halkı 30 Mart 2020 yerel seçimlerinde Van kayyumunu ve Belediyemize getirdiği kadroyu görevden almıştır ancak 15 Şubat tarihinde şafak baskınıyla atanan Vali yeniden aynı kişileri atamıştır. Bu durum Van halkının iradesiyle inatlaşmaktır. Kayyum göreve getirildiği bu yirmi günlük süre içinde skandal üstüne skandala imza atmaktadır. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre kayyum ve atadığı yandaş bürokratlar belediyede hırsızlık yapmaya ve belediyenin demirbaşlarını yandaşlara, ofislerine ve diğer kamu kurumlarına kaçırmaya başlamışlardır. Van Büyükşehir Belediyesinin yoksullar için çıkardığı sosyal kart, kadınlar için çıkardığı JINKART uygulaması sonlandırılmış, burs verilen öğrenciler mağdur edilmiştir. Belediye emekçilerine yönelik sürgün, sindirme, işten atma ve tehdit durumları yaşanmaktadır.

BAŞKAN - Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun...

29.- *Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'daki karantina uygulamasına ilişkin açıklaması*

YILMAZ HUN (Iğdır) - Sayın Başkan, Iğdır'da şap hastalığından kaynaklı olarak canlı hayvan pazarı geçici olarak kapatılarak karantina uygulamasına başlandı. Karantina uygulaması şap hastalığının yayılmasını önlemek için önemli bir adım olsa da bu durum çiftçilere büyük zorluklar yaşatmaktadır. Hayvan yetiştiricileri karantina sırasında hayvanları satışa sunmadıkları için aşılama veya tedavi masraflarıyla ilgili büyük maddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Üretim sektöre uğramaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığının bu tür hastalıklara zamanında müdahale etmemesi Iğdır'lı çiftçiyi zor durumda bırakmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığının bu tür salgın hastalıkların yayılmamasına yönelik sürekli olarak teyakkuzda olması elzemdir. Sağlık taramaları, hızlı aşılama ve çiftçilere yönelik ekonomik destek paketleriyle bu sürecin üstesinden gelinmeli, Iğdır'lı hayvan üreticilerinin daha fazla mağdur olmalarının önüne geçilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

30.- *Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki mükelleflerin talebine ilişkin açıklaması*

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Hatay'da mücbir sebep hâli sona erdi. Ticari hayat kaosu içerisinde, e-hacizlere mahkûm oldu. Vadesi geçmiş borçlara ilişkin hazırlanan Tahsilat Genel Tebliği'ne göre rasyoların uyumu, borcun yüzde 50'sine istinaden istenen teminat ve idarenin uygun görmesiyle mükellefler karşı karşıya... Defterdarlıklarda ve vergi dairelerinde şöyle pazarlıklar yapılıyor: "Rasyonuz 1'in üzerinde; borcun yüzde 30'unu peşin getir, kalanını 6 taksit yapalım." Kimine diyor ki: "Bilançonuz düzelt, rasyonu 1'in altına çek, taksit yapalım." Bundan acaba Mehmet Şimşek'in haberi var mı? Olması gereken şu: Mücbir sebep hâlinde kaynaklı Tahsilat Genel Tebliği'ni yeniden yayınlamalısınız. Mükellefin talebi, teminat ve rasyo aramaksızın otuz altı ay taksit yapmalısınız ve bu konu idarenin görüşüne bırakılamayacak kadar önem arz etmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Başarır, buyurun.

31.- *Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'nın, Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Başkanım, aslında bize söz veriyorsunuz ama Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı, Kütahya gibi kadim bir şehrin vekili bir dakikalık söz alıyor -ki bu bir dakikada özel günler ya da şehirlerinin sorunları anlatılıyor- bu arkadaşımız bir dakikada partimize 3 tane iftira attı; onunla ilgili cevap vermek isterim çünkü gerçekten, Genel Başkanımıza, partimize açıkça hakaret etti.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, böyle bir usulümüz yok. Sayın milletvekilleri bizimle ilgili iftira attılar, hiçbirine cevap vermedik ya! Böyle bir usul yok ama ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir: Millî ordudan bahsediyor, Genel Başkanımızın millî orduyu tehdit ettiğini söylüyor. Böyle bir şey yok, asla ama "Millî ordum." diyeceksen bu ülkede okullarını, bölümlerini 1'incilikle bitirmiş 3 teğmen ihraç edilirken sessiz kalıyorsan "Millî ordum." diyemezsin sen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İki: Bu ülkenin iki evladı, askeri Suriye'de diri diri yakılırken, ona sarılan bakanların, katillerine sarılan bakanlarına bir cevap veremiyorsan sen yine "Millî ordum." diyemeyeceksin. Bu ülkede Ergenekon'da, Balyoz'da pırl pırl askerler, subaylar intihar ederken, ölürken ağzını açmayacaksan yine gelip burada konuşamazsın. Genel Başkanımızla, kurultayımızla ilgili konuşmak onun boyunu çok aşar. Had bildirmek... Kim tehdit ediyor orduyu? Ne demek? Nereden çıkıyor bu? Algıyla ülkeyi yöneteceksiniz... İftira her tarafınızdan çıkıyor. Kim orduyu tehdit ediyor kardeşim, nereden çıkarıyorsun bunu sen? Ayıp, gerçekten ayıp! Utanıyorum artık yani bu tür iftiralar, bu tür algılardan, Twitter algısıyla gelip burada konuşan bazı vekillerden utanıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

32.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, usule ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bu bir dakikalara böyle bir cevap verme usulümüz hiç yoktu ki cevap vereceksek pek çok muhalif milletvekilinin söylediği iddialar, iftiralar var; tek tek tek hepsine cevap vermeye kalkışacağız o zaman. Böyle bir usul...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne iftira attı bu grup Başkan, söyler misin? Ne iftira attı? 20 kişi konuştu.

BAŞKAN - Sayın Başarır, bize hitaben söylüyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hepsi illerinde söyledikleri... İddialarda bulundular, bunların hepsine cevap verme gibi bir usulümüz yok. Bu bir dakikalar ayrıca İç Tüzük'ümüzde de yok. Bu, Meclis Başkanının, Meclis Başkan Vekillerinin bir yetkisiyle yapılan bir uygulama; buna saygı duyun. Herkes sizin denetiminizde cümle kurmak, sizin hoşunuza gidecek cümle kurmak zorunda değil Ali Mahir Bey; saygı duyun.

BEKİR BAŞEVİRGİN (Manisa) - İftira atıyor, iftira.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Konuştu, düzelterek bir şey varsa...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Söylediği laflara saygı mı duyayım ben?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, bu iddiaların hepsi tartışılıyor ve konuşuluyor, yeni tartışma da açıyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne tartışılıyor?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kamuoyunda tartışılıyor ve konuşuluyor, bunu da milletvekilimiz takdir etmiş ve gündeme getirmişse tartışmaya gerek yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben de cevabını verdim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu usulü hiç doğru bulmadığımı özellikle söylemek istiyorum. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ali Mahir Bey, söylediklerinde utanılacak hiçbir şey olmadığını, utanılacak bir davranış varsa bu diye söylüyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Başkanım, bakın, bitirirken "Yine utanılacak şey konuştu." diyor da...

BAŞKAN - Sayın Başarır, izin verin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben burada, çok özür diliyorum da birer dakikaya cevap vermiyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben "Utanılacak bir şey yok." dedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Açıkça sataşan bir milletvekiline İç Tüzük'e göre cevap veriyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, müsaade buyurun.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Benim yönetimime karşı bir eleştiride bulundu, size karşı bir eleştiri yok; bir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Genel Başkanımıza burada laf atınca cevap vermeyecek miyiz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Cumhurbaşkanımıza da atıyorsunuz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - O zaman çıkacaksın, cevabını vereceksin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kaldırılım mı birer dakikalari? Yapmayın ya!

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, izin buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Cevabını vereceksiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Birer dakikalari kaldırılım o zaman Sayın Başkanım!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Her şeyi kaldırılım!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Meclisi de kapatın oldu olacak!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hep siz konuşun, biz susalım! Siz atın iftiralarınızı, bûhtanlarınızı, biz cevap vermeyelim!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bizimki iftira değil, biz gerçekleri konuşuyoruz. Gerçekler acıdır!

BAŞKAN - İzin buyurun Sayın Şahin Usta, bir izin buyurun.

İkincisi: Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda konuşan milletvekillerimiz ister birer dakika alsın ister gündem dışı alsın eğer mikrofon açıkken mikrofondan hitap ediyorsa burada herhangi bir siyasi parti grubuna, genel başkanına ya da milletvekiline doğrudan sataşma yaptığı zaman -İç Tüzük açık-söz hakkı doğar, biz de Divan olarak bu söz hakkını veriz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şu mübarek günde yaptığınız işe bak ya!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Varsa bizim bir iftiramız, çıkarsınız cevaplırsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yeri ve zamanında cevap verilir, bir dakikalara cevap vermek gibi bir durum yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkan konuşuyor bak, ders veriyor.

BAŞKAN - Burada İç Tüzük'e, usule aykırı bir şey söz konusu değildir. İşlemimiz bittikten sonra verdim ben. Mesela, Sayın Başarır da başta söz istedi ama ben bir dakikalık söz taleplerini, yürüyen işlemi tamamladıktan sonra Sayın Başarır'a söz verdim.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e aittir.

Sayın Ekmen, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 1 Ekim 2024 tarihinde MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Meclis Genel Kurulunda başlattığı sürece, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'a, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yayınladığı sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin yönetmelik değişikliğine, Mersin, Antalya ve Adana'da yaşanan don felaketine, ramazan ayına, aile ekonomisine ve emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

1 Ekim 2024 tarihinde MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin Meclis Genel Kurulunda başlattığı -veyahut da aleniyet kazandığı- süreçte bu hafta önemli bir kritik eşiği aştığımız gözüküyor. Devletimizin daha önce 12 ya da 13 kez denediği; dünyada, Güney Afrika'da, Avrupa'da, Asya'da defalarca denenmiş ve önemli sonuçlar alınmış bu metodolojinin bu kez başarılı olmasını diliyoruz.

Ben notlarıma şöyle bir baktım, arkadaşlarımdan da rica ettim, bu süreç boyunca Sayın Bahçeli 11 ayrı konuşmasındatam 5 sayfa yer tutacak kadar demokratikleşme, siyaset alanının genişlemesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin nasıl önemli bir zemin olduğuna değinmiş. Sayın Cumhurbaşkanı da 8 ayrı konuşmasında tam 3 kez demokratikleşme, reform ve Türkiye Büyük Millet Meclisine dikkat çekmiş. En son büyük kongrede ekonomik dönüşüm, yeşil dijital dönüşüm, sosyal politikalar, yargı ve temel haklar, siyasi ve idari düzenlemeler diye beş reform paketinden bahsedilmiş. Sayın Başkanım, AK PARTİ’li arkadaşlara sesleniyoruz: Türkiye Büyük Millet Meclisi bu kadar önemli bir yerse -ki öyle- ne zaman devreye almayı düşünüyorsunuz? Meclisimizi bu gelişmeler hakkında ne zaman bilgilendirmeyi düşünüyorsunuz? Bahsedilen genişlemeleri, siyasal reformları, önemli adımları ne zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşımayı düşünüyorsunuz? Bu konuda milletimizin gözünün önünde şeffaf, çoğulcu, demokratik tartışmaları ne zaman yapacağız?

Sayın Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye tipi başkanlık sistemine rağmen önemini koruyan bir yer. Sayın bakanlar da bu önemden olsa gerek burada yemin ederek görevlerine başlıyorlar ama bu hafta Kartalkaya Yangınına Araştırma Komisyonuna Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy katılarak ilgili sorulara cevap verme ve milletvekillerini aydınlatma yükümlülüğünden kaçınmıştır. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılmış bir saygısızlıktır. Başkanlığın, Başkanlık Divanının ve başta AK PARTİ olmak üzere bütün Meclis gruplarının bu tutumun değişmesi konusunda Sayın Bakana tazyikte bulunması gerekir. Sayın Bakan Meclise gelmiyorsa dahi bu araştırma komisyonuna katılarak bu süreçteki iddiaları, başta hayatını kaybeden ailelerimizi, sonra bu olay nedeniyle büyük zarar gören turizm sektörünün bütün paydaşlarını ikna edecek şekilde bilgilendirmelidir.

Sayın Başkan, bu hafta yani 27 Şubat 2025 tarihinde Aile Bakanlığından, sessiz sedasız, sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin bir esas değişikliği yayınlandı. Buna göre on binlerce insan -ama en az 20 bin aday- eşit bir rekabetle, KPSS veya yapılacak özel bir sınavla Aile Bakanlığına işe girmeyi gözetliyorken ek ders ücretli çalışan arkadaşların önce sözleşmeli pozisyona, oradan da kadroluya aktarımıyla ilgili olarak çok ciddi bir endişe oluştu. Evet, Sayın Cumhurbaşkanı seçimde söz verdiği mülakatları kaldırma sözünü tutmadı; biz bunu buradan hatırlatmaya devam edeceğiz ama hiç olmazsa böyle yeni hülle yolları açılmasın. Aile Bakanımıza buradan sesleniyoruz: Kendisinin mutlaka bilgisi olduğunu var sayıyoruz ancak bu yönetmelik değişikliğini incelemeli, hukukçularla birlikte bunun, mevzuata aykırı yeni işe alım metotlarının geliştirilmesine engel olmalıdır.

Sayın Başkanım, seçim bölgem Mersin sadece Mersin’i değil komşu illeri Antalya ve Adana’yla birlikte tüm Türkiye’yi besliyor ve bu 3 ilimizde geçtiğimiz hafta büyük bir don felaketi yaşandı. Tarım, ziraat odaları başkanlarımızın verdiği bilgilere göre son elli yılın en büyük don felaketi yaşandı ve bu elli yıllık felakette çiftçimiz perişan oldu. Gelecek yılın gözenekleri dahi kurudu, meyve çiçekleri açısından söylüyorum. Bir an önce buralar incelenmeli; Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü ve Tarım Bakanlığı müdahil olarak çiftçimizin mağduriyetini gidermeli ve bunların gıda enflasyonuna olası etkilerine ilişkin tedbir alınmalıdır çünkü bu mal tarlada kaldığı için pazara gelmeyeceğinden zaten yüksek olan gıda fiyatları daha da artacaktır.

Sayın Başkanım, bir husus daha var, iki dakika olarak açarsanız inşallah tamamlayacağım, bir dakika olunca bölünüyör malumunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın. İki dakika veriyorum.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sağ olun efendim.

Sayın Başkanım, mübarek ramazan ayına girdik; ben bütün arkadaşlarımızın, milletimizin ramazan ayını tebrik ediyorum; Allah bayramına kavuştursun ve bu süreç kanın, şiddetin, terörün ortadan kalktığı bir güzellik dönemi olarak kayda geçsin, Gazze'deki soykırım sona ersin.

AK PARTİ'li arkadaşlarımız zaman zaman duble yollarla, şehir hastaneleriyle, büyük havalimanlarıyla ülkemizin gelişmişliğini bize örnekletiyorlar ama maalesef bu ülkede yaşayan ailelerin ve aile ekonomisinin ne hâle geldiğini yakından takip etmiyorlar. Evet, yollarda giderken ülkenin gelişmişliğini izleyebileceğimiz noktalar var ama bu hizmetler kimin için? Vatandaşımız için, ailemiz için. Ben bugün bir parametre öneriyorum: Kasap tezgâhından aile ekonomisinin hâlini takip edebiliriz arkadaşlar. Bakınız, altı yedi yıl önce kasap tezgâhlarına şu kemik yığınları yığılmaya başlandı. Bu kemik yığınlarıyla ailelere “Et alamayabilirsın ama kemik suyunu kaynatarak çocuklarına et lezzeti tattırabilirsın.” deniliyordu, hâlbuki ondan önce bu kemikler sokak köpeklerinin gıdasıydı. Sayın Başkanım, üç yıl önce kasap reyonlarımız bu fotoğraflarla tanıştı: Tavuk kırıntısı yani tavuklar biçilirken, dökülürken atılan; kedilere, köpeklerle yedirilen kırıntılar vatandaşlar tarafından satın alınır ve sofralarına tüketilebilir bir gıda olarak satışa konuldu. Dün itibarıyla balık tezgâhlarımız ve kasap reyonlarımız kesik balık başlarıyla tanıştı. Balık dahi alamayan vatandaşlarımıza bu balık başları kilosu 130 liradan satılarak hiç olmazsa çocukların balık lezzetini balık çorbası yoluyla almaları noktasında bir alternatif sunulduğunu düşünüyor esnafımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Son kez.

Efendim, vatandaşımızın hâlipürmelali ortada; asgari ücretlinin, emeklinin durumu ortada. Bayram ikramiyesi açıklanmadı. İster en az emekli maaşına göre ister asgari ücrete göre ister TÜİK enflasyonuna göre hangi pariteyi baz alırsak alalım bayram ikramiyesinin en az 14 bin 500 lira olması gerekiyor. Bunu bir an önce açıklayın, bunu bir an önce ödeyin; hiç olmazsa emeklimiz bu ramazan boyunca sofrasına zeytinini, hurmasını, etini koyabilsin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, terör örgütü liderinin yaptığı açıklamalara, Binali Yıldırım'ın açıklamalarına ve ramazan ayına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, geçtiğimiz perşembe günü, 27 Şubat 2025... Biz farklı bakıyoruz. Bugün, cumhuriyet tarihimiz açısından birçok kırılmanın yaşandığı bize göre talihsiz bir gündü. Neden böyle söylüyoruz? Bir terör örgütü lideri yapacağı açıklama üzerinden muhatap alınmıştır. Bir asır önce emperyalizme ve iş birlikçilerine karşı kazanılan bir millî bağımsızlık savaşı sonunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti yüz yıl sonra o cumhuriyeti bölmek, yıkmak amacıyla kurulmuş bir terör örgütünün elebaşının ağzına bakmak durumunda bırakılmıştır. Bu, her şeyden önce millî onurumuza dokunmuştur. Terörsüz Türkiye için terör örgütü liderine umut bağlanmış ve ne acıdır ki bu süreç iktidar eliyle bu noktaya getirilmiştir. Bu ifadelerimiz bizim bazı çevreler tarafından barış düşmanı ilan edilmemize gerekçe gösteriliyor. Terörün bitmesini istemeyen, barış düşmanı olarak yaftalanıyoruz. Bunlara, bu tür iftiralara da biz aslında çok

alıştığımız. Zamanında bize Kandil’den talimat aldığımızı söyleyenler ile elimize imkân geçerse Apo’yu içeriden çıkaracağımızı iddia edenlerin, “Kimler kimlerle beraber.” diye haykırırlar ile bizi yeterince muhalefet etmemekle suçlayanların şimdi ağız birliğiyle bize bu iftiraları attığını görüyoruz. Sözde “eski” olarak tanımladıkları cumhuriyete galiz hakaretler ve nefret dolu söylemlerle kin kusanların, yeni bir cumhuriyet kurma hayali içinde olanların bizi barış düşmanı olmakla suçladığını görüyoruz. Yani bizi terör seveci olmakla suçlayanlar, “faşist” olarak niteleyenler bugün el ele ve göz gözedir. Siyasi ikballerini önceleyenler zamanında saçma sapan süreçlerle binlerce askerimizin şehit olmasına sebep olmuşlardı. Sivil ve güvenlik güçlerimizin canına kastedenleri “barış ve özgürlük savaşçısı” olarak niteleyenlerin, terör örgütleriyle bir kabile devletinin bile yapmayacağı şekilde iş tutup sonra da af dileyenlerin bize bu konuda söyleyecek ne sözü ne de edecek bir lafı olamaz. Kendi şahsi çıkarları için gencecik evlatlarımızın hayatıyla oynayanların bize söyleyecek ne sözü ne de edecek lafları yoktur. Allah aşkına, biz bu çağrının neresini ciddiye alalım? Hani çözüm Parlamentodaydı? İlegal bir yapının lideri değil de Parlamentodaki siyasi bir parti çağrı yaptı da biz mi duymadık? Mesela, bu parti, PKK’nın emperyal güçlerin organizasyonu ve desteğiyle oluşan zeminde doğduğunu, Türk adaletine ve güvenlik güçlerine teslim olmasını gerekli kılan her türlü şartın mevcut olduğunu söyledi de biz mi işitmedik? Bu parti PKK’nın kardeşliği yok etmek için her türlü ihaneti teşvik ettiğini ancak cumhuriyetin eşitlikçi, üniter ve parlamenter yapısının bu oyunu bozduğunu belirtti de biz mi duymadık? Mesela, bu parti cumhuriyet tarihinin en uzun ve kapsamlı terör hareketi olan PKK’nın yarattığı terör ve korkuyla bölgede güç ve taban bulduğu tespitini yaptı da biz mi duymadık? Bu parti “Devletimizle ve toplumla bütünleşme için silahlarınızı devlete teslim edin, Türk devletine teslim olun.” çağrısı yaptı da ya, biz mi işitmedik? Ortada, milletin oylarıyla seçilen, milleti temsil eden milletvekili ve siyasi yapılar yok. Ortada ne var? Terör örgütünün lideri ve onun yaptığı açıklamalar var.

Bakın arkadaşlar, Osmanlı’nın yıkılmasıyla beraber varlık ve yokluk savaşı veren bu necip millet, uzun uğraş, tartışma ve çabalar sonrasında ancak ulus devlet esaslı bir millî devletin varlığıyla parçalanmaktan kurtulmuş ve ayakta kalabilmiştir. Bu gerçeği ne olur görün, cumhuriyete saldırmaktan vazgeçin. Ana motivasyonu hiçbir zaman bir ırkı diğer ırklardan üstün tutacak bir yaklaşım olmamıştır. Ancak millet esasına dayanan bir ulus devletin hayatta kalmamıza imkân verecek birlik ve bütünlüğü sağlayabileceği gerçeğinden hareket edilmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Başkanım, iki dakika daha efendim...

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kurulan cumhuriyetimizin faziletini görmek için istikrarsız ve karmaşık Orta Doğu’ya bakmanız yeterlidir. Milletleşemeyen toplumların kavmiyeti esas almaları hâlinde başlarına neler geldiği tüm çıplaklığıyla gözlerimizin önündedir.

Cumhuriyetle ve millî devlet yapımızla sıkıntısı olan bu yaklaşımı, bu bildiriye destekliyor olmak cumhuriyeti anlamamak, yüz yıllık cumhuriyetin karşı karşıya olduğu riski ve tehlikeyi görememektir. Bu açıklamaya inanmamız, bunun samimiyetine inanmamız, bunu muhatap almamız bizden beklenmesin; süreç açık ve samimi değildir. Apo, terör örgütünün adresini değiştirmektedir ve tüm tarafları da bu oyuna ortak etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Çağrı YPG'yi kapsamamaktadır. Eski İçişleri Bakanı ne diyordu? “Biz bunların ayakkabı numaralarına kadar biliyoruz, Türkiye’de terör bitti.” diyordu. Silah bırakması için çağrı yapılan bu teröristler nerede Allah aşkına? YPG, PYD, SDG, PKK; hepsi birbiriyle iç içe geçmiştir ve buna rağmen böyle bir süreci başlatmak hem uluslararası hukuk hem de diplomasi açısından Türkiye’yi daha da zor duruma sokacaktır.

Bir başka çabanın da biz Binali Yıldırım’ın söyledikleriyle ifşa olduğunu gördük. Hem yeni bir vatandaşlık tanımı girişimi hem de Sayın Erdoğan’ın yeniden seçtirilmesi. Bakın, sürecin samimiyetine inanmadığımızı ve buradaki oyuna dikkat çektiğimizi az önce belirttim. Eğer bu samimiyete inanılması bekleniliyorsa atılacak başka bir somut adım olabilir. Ne olabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bir tek kişinin Cumhurbaşkanı seçilmesi için bütün bunların yapılmadığını gelin ispat edin. Çok basit, somut bir adım; Sayın Recep Tayyip Erdoğan çıksın ve bir açıklama yapsın, yetkisini kullansın, desin ki: Biz Türkiye’yi seçime götüreceğiz ve ben bu kararı Türkiye Büyük Millet Meclisine bırakmayacağım, kendim alacağım. Hodri meydan! O zaman, bütün bu olanların bununla hiçbir alakası olmadığını sadece biz değil bütün dünya görmüş olsun. Bu süreç nereye gider bilemiyoruz ancak milletimizin azmi ve kararlılığı bizim en büyük güvencemizdir.

Bu vesileyle milletimizin mübarek ramazanını kutluyorum, Allah bayrama da eriştirsın diyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay’a ait.

Sayın Akçay, buyurun.

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, ramazan ayına, 1 Ekim 2024 tarihinden bu yana ülkede yaşanan gelişmelere ve “terörsüz Türkiye” hedefine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle hayırlı ramazanlar dileyerek sözlerime başlıyorum.

Türkiye, tarih boyunca nice zorlukları aşmış, milletimizin sarsılmaz iradesi ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kararlılığı sayesinde her türlü tehdidi bertaraf etmiştir. Bugün de terörle mücadelede geldiğimiz nokta Türk milletinin azim ve kararlılığının bir tezahürüdür. Milliyetçi Hareket Partisi, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin liderliğinde ilkeli, sorumlu, sorun çözen, çözüm üreten, sorumluluk ve inisiyatif alan bir partidir. Millî çıkarları her türlü kişisel ve kurumsal çıkarlarının önünde tutarak “Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben.” anlayışı partimizin siyaset düsturudur. Siyaset anlayışımızın merkezinde ülkemizin birlik ve bekası, milletimizin huzuru, kardeşliği, refahı ve güvenliği her şeyden önce gelir. Bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli’nin açıklamaları, çağrıları, siyasi hamleleri, millî tarih şuuruyla Türkiye’nin jeopolitik konumunu dikkate alan, keskin ve isabetli öngörülleri içeren stratejik bir aklın ve samimi bir düşüncenin neticesidir. 1 Ekim 2024 tarihinden bu yana ülkemizde yaşanan gelişmeler yıllardır milletimizin huzurunu ve ülkemizin bekasını tehdit eden illegal yapıların sona ermesine; legal, meşru ve demokratik siyasetin gelişip serpilmesine, kardeşliğimizin, pekiştirilmesine yönelik önemli bir gelişmedir. Elbette bu durum, terörle mücadeledeki haklılığımızın ve kararlılığımızın da bir teyidi mahiyetindedir. Türk milleti, kardeşlik hukukuyla,

dayanışmasıyla, birlik beraberliğiyle her türlü emperyalist oyuna karşı dimdik ayakta kalmıştır. Bu kardeşlik farklılıklarımızı bir zenginlik olarak gören, hepimizi ay yıldızlı al bayrak altında birleştiren kutlu bir şuurunun eseridir. Bugüne kadar yaşanan acılar bu kardeşlik inancını bozamamıştır. Küresel emperyalizmin oyunları milletimizin dayanışma azmiyle bozguna uğratılmış ve bundan sonra da uğratılacaktır. Uzun yıllar boyunca kanlı saldırılarla, milletimiz bölünmeye, kardeşliğimiz kundaklanmaya çalışılmıştır ancak bugün, gelineen noktada terörle sonuç alınamayacağı gerçeği bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yaşanan gelişmeler, terörün sona ermesi ve Türkiye'nin huzurunun teminat altına alınması açısından memnuniyet vericidir. "Terörsüz Türkiye" hedefinde çok önemli bir eşik aşılmıştır. Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti, hiçbir zaman terörle pazarlık yapmamış ve yapmayacaktır. Bu süreç, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve milletimizin kararlı desteğiyle, terörün tamamen sona erdirilmesiyle neticelenecektir. Terörsüz, huzurlu bir Türkiye hepimizin ortak hedefidir ve bu hedefe ulaşmak için provokasyonlara karşı uyanık olunmalı, millî birliğimizi zedelemeye çalışan her türlü girişime karşı dikkatli olmalıyız. Devletimizin kararlılığı, milletimizin desteğiyle, aziz vatanımızda ebedi bir barış ve huzur tesis edilecektir. Bu süreçte, milletimizin her bir ferdinin sağduyulu olması, provokasyon ve ajitasyonlara kapılmaması ve omuz omuza, dimdik durması büyük önem taşımaktadır ki bugünler o günlerdir ve milletimiz de bu feraset ve sağduyuyla bütün siyasetçilere örnek olmaktadır. Bazı art niyetli sinsi odakların "Terörsüz Türkiye" hedefini karalamaya, barış ve huzur iklimini baltalamaya yönelik çalışmalarını da dikkatle takip ediyoruz. "Ne verildi, ne alındı?" gibi sorularla pozitif iklimi zehirlemeye çalışanlar, aslında terörün devamından nemalanan zihniyetlerin aparatlarıdır. Bu tür yaklaşımlar, Türk milletinin kardeşlik hukukuna zarar veremeyecek ve asla zemin bulamayacaktır ve boş polemiklere de karnımız toktur. Ülkemiz Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda terörsüz bir geleceğe doğru emin ve kararlı adımlarla ilerlemektedir. Terörsüz Türkiye hedefine ulaşılacaktır, bu sürecin kazananı Türkiye olacaktır, bu sürecin kazananı 86 milyon tüm milletimiz olacaktır, kazanan aydınlık yarınlarımızın teminatı evlatlarımız ve torunlarımız olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bütün siyasi parti yöneticilerine ve bütün siyasetçilere, hepimize bir yüksek sorumluluk ve görevler düşmektedir. Ülkemize ve milletimize karşı sorumluluğumuzu bu yüksek görev bilinciyle yerine getirmek mecburiyetindeyiz. Bu süreci lüzumsuz bir siyasi rekabete ve kör dövüşüne dönüştürmemek gerekmektedir ki biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kararlılıktayız. Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmek için el birliğiyle çalışacağız. Bu süreçte millî birliğimizi ve dirliğimizi korumak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Son olarak şunu vurgulamak istiyorum: Türkiye yeni bir tarih yazmaktadır; terörsüz Türkiye, huzurlu Türkiye ve güçlü Türkiye artık bir hayal değil, hemen ulaşılabilir bir hedeftir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu hedeflerimizi demokrasimizi ve barışımızı tahkim ederek gerçekleştireceğiz. Dilimizi de üslubumuzu da bu anlayışa göre inşa etmemiz gerekmektedir. Bu hedefe ulaşmak hepimizin ortak iradesi ve azmiyle mümkün olacaktır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

36.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, vefat eden Edip Akbayram'a ve Kâhtalı Mıçe'ye, cezaevindeki Pınar Aydınlar'a, 27 Şubatta yapılan çağrıya, ramazan ayına ve Diyanet İşleri Başkanının yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin büyük bir sesini, sevgili Edip Akbayram'ı kaybettik. Evet, kendisi barışın türkülerini söyledi, kendisi halkların kardeşliğinin türkülerini söyledi. Her zaman, emekçinin, işçinin yanında oldu ve bir kez daha, onu yitirmenin üzüntüsüyle ailesi ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Yine geçtiğimiz günlerde “Kahtalı Mıçe” olarak bilinen Mustafa Aslan'ı da yitirdik. O da iki halkın türkülerini söyledi, halkların kardeşliğine o yüreктen gelen sesiyle belki de en büyük çağrıyı yaptı.

Evet, bu ülkede maalesef, sanatçıların değerleri bilinmiyor, ancak yitirdiğimiz zaman kendilerini anabiliyoruz. Oysa bu ülkede sanatçılar her zaman için barışın yolunu açan, bu konuda öncülük yapan insanlar oldular ama barışın sesini dile getiren sanatçılar maalesef, bugün cezaevindeler. Cezaevinde olan sanatçılardan biri de Pınar Aydınlar. Bir an önce kendisinin salıverilmesi gerekiyor çünkü “Halkların Demokratik Kongresi” denen o uydurma kumpas dava çerçevesinde gözaltına alındı ve tutuklandı. Oysa biliyoruz ki bu dava bir kumpas davası, hiçbir haklı gerekçesi yok ama Pınar Aydınlar ve birçok arkadaşımız cezaevinde. Gözaltına alınma sürecinde maalesef, kendisine ve ailesine işkence yapıldı fakat daha da garip bir şey var; şu anda kendisi tutuklu ama evine gidip hâlâ ailesini, çocuklarını tehdit eden kolluk gücü söz konusu.

Buradan İçişleri Bakanlığına bir kez daha bu konuda uyarıda bulunmak istiyoruz: Bu tür kanunsuz, yasa dışı faaliyetlerden dolayı kolluk güçleri suç işliyorsa gerekli soruşturmayı bir an önce açın; bu hukuksuzluğa, bu yasa dışılığa son verin. Pınar Aydınlar'ın ailesine yönelik bu uygulamayı kabul etmiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27 Şubat günü çok önemli bir çağrı Türkiye'yle buluştu. Bu çağrıyı yok sayarak hâlâ geçmişin anlayışıyla, düşünceleriyle, ayrımcı nefret söylemleriyle bu çağrıyı görmezden gelmek Türkiye'ye bir şey kazandırmaz. 27 Şubattan sonra artık Türkiye tarihinde çok önemli bir dönüm noktası hayata geçmiştir. Demokratik dönüşüm adına çok çok önemli bir çağrıdır. Sayın Abdullah Öcalan'ın çağrısı hem örgütüne yönelik hem de hepimize yöneliktir. Tabii, bu çağrı bu sürece gelirken Türkiye'de bu konuda inisiyatif alan, sorumluluk alan, özveride bulunan herkesin de katkısını görmemiz lazım. Her girişim değerliydi, kıymetliydi; bu çağrıdan sonra da bu değerli girişimlerin, bu çabaların devam etmesi en büyük arzumuz. Türkiye demokratikleşmeden hiçbir sorunu çözmek mümkün değil; artık geçmişten, tarihten çıkaracağımız en önemli ders budur. Geçmişten bu dersi çıkarmadığımız sürece demokrasi karşıtı uygulamaları beslemekten başka bir şey yapmayız. Türkiye bugün demokratikleşmediği sürece, Türkiye bir hukuk devleti olmadığı sürece hiçbir sorun çözüme kavuşmadı, kavuşamaz. İşte, 27 Şubat bir demokratik uzlaşma çağrısıdır, bu uzlaşmaya herkesi davet etmektedir dolayısıyla da Meclisi işaret etmektedir. Bu çağrıyı okumadan, ezberleri tekrar ederek, aynı nefret söyleminden beslenerek hâlâ ayrımcı bir yaklaşımla topluma yaklaşmak aslında bu ülkenin geleceğini karartmaktan başka bir şey değildir. Oysa toplum umutlanmıştı çünkü barış siyasetine ihtiyacımız vardır, el birliğiyle bu siyaseti var etmeliyiz. Evet, sorunlar vardır, sıkıntılar vardır, kaygılar vardır; bunu biz de biliyoruz ama bunları nasıl ortadan kaldıracamız? Hâlâ birbirimizden nefret ederek mi, hâlâ aynı düşünceyle, aynı sözleri tekrar ederek mi bunları ortadan kaldıracamız? Kimin bir kaygısı varsa işte Meclis buradadır. Geleceğiz, burada, birlikte “O kaygıyı nasıl ortadan kaldırıabiliriz?” bunu konuşacağız, bunun siyasetini yapacağız. Demokratikleşmenin yolu meclislerden geçiyorsa Meclis sorumluluğunu üzerine almalı, gereğini tam da burada yapmalıdır. Hangi uygulama bugün demokratikleşmenin önünde engelse bunu kaldırmak bizim görevimizdir, sorumluluğumuzdur. Dolayısıyla çağrı geçmiş ile bugün arasında, aslında tam da bu noktada önemli bir işarete, önemli tarihi bir işarete parmak basmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bugün Türkiye’de Kürt meselesinin demokratik çözümüne kavuşmadığımız için bunca acıyı yaşadık. Bunca acıyı birlikte yaşadık; bunca ölüm, bunca köy yakmalar, yerinden yurdundan edilmeler, yoksulluk, yoksunluk gibi acıları hep birlikte yaşadık. Bunlar bir daha yaşanmasın diye şimdi yola çıkma zamanıdır, geleceği düşünmek zamanıdır. Evet, geçmişin acılarıyla da yüzleşeceğiz, tabii ki bunun da acıları ortak olduğu gibi bunlarla yüzleşmek de hepimizin sorumluluğu ama geleceği düşünmek zorundayız, bugünden yarına bakmak zorundayız. Ülkenin geleceğini o stratejik akılla değerlendirmedığımız sürece, bölgenin sorunlarına bütünlüklü bir yerden bakmadığımız sürece nasıl bu sorunları halledebiliriz, bu mümkün mü? Mümkün olsaydı olurdu zaten. Olmadı, olmadıysa olması mümkün olanda buluşmak zorundayız. Bugün hiç kimse bu süreçten kaçmak için bahaneler uydurmasın, mazeretler uydurmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bu sorunun çözümü burada çünkü bu sorun burada başladı, burada bitireceğiz. Hep birlikte, ülkenin sorunlarını ülkenin içinde çözeceğiz. Suriye’nin sorunu varsa onu Suriye çözecek. Suriye’nin demokratikleşmesi için ancak biz katkı yapabiliriz. Suriye’nin demokratikleşmesi için yapmamız gerekeni de mutlaka yapmalıyız çünkü bölgenin demokratikleşmesi ve barışa kavuşması ülkemizin lehine bir gelişmedir ama Suriye’yi bahane edemeyiz artık, başka gerekçeler göstererek bu zeminden kaçamayız. Zemin burasıdır, Türkiye’dir. Meseleyi de burada hep birlikte çözeceğiz. Kimse kaçamaz. Bu süreçten kaçan, savaşın bataklığında kendi siyasetini kendi eliyle boğar ki onların bileceği iştir ama biz, bu barış yolculuğuna hep beraber çıkmalıyız, demokratik toplum anlayışıyla Türkiye’yi demokratikleştirmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum; lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Tabii ki eski hastalıkların nüksettiği, eski düşünceden kurtulamayan, eski dilden kendini kurtaramayan bir sürü vaka izleyeceğiz ama bunlara karşı da barışın dilini koruyacağız, bu anlayışa karşı da barışın dilini savunacağız. Bakın, 27 Şubat günü Sayın Ahmet Türk, sevgili Ahmet Türk, Kürtçe metni okurken televizyonların sesini kısarlar bana 12 Eylülü hatırlattılar. Burada da kürsüde Kürtçe konuşunca sesimiz kısıyor. O zihniyette olanlar adına ben de utandım. Hâlâ oradan çıkamayan bir anlayış televizyonlardan halka sesleniyorsa evet, işimiz zordur. Bu zorluğu da ancak hep beraber aşabiliriz.

Son olarak, ramazan ayı; ben de bütün halkımızın ramazanının hayırlara vesile olmasını istiyorum ama bu TÜİK’le nasıl olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, teşekkür için açıyorum; lütfen teşekkürle kapatalım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Gerçi TÜİK elinden geleni yapıyor, rekor üstüne rekor kırıyor ama bu zamlarla bu ramazan nasıl geçecek? Gerçi Diyanet İşleri Başkanı “Sofralarınızdan avokadoyu eksik etmeyin.” demiş, anladığım kadarıyla TÜİK’in sepetinde avokado yok. Sizlere bu mizah konusu gibi gelebilir ama bugün bu ülkede ciddi bir yoksulluk vardır, ciddi bir açlık sorunu vardır. İftar sofralarına koyacak zeytin yokken avokadoyla insanlarla alay etmek kabul edilebilir bir durum değildir. Bu yoksulluğun nedeni de bu ülkede barışın eksikliğidir dolayısıyla emekten, yoksulluktan bahsederken de barıştan da mutlaka bahsetmek zorundayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, vefat eden Edip Akbayram'a, ramazan ayına ve ramazan çadırlarındaki kuyruklara, bugünkü Halk TV davasına, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamına, TÜİK'in ve Cumhurbaşkanlığı başdanışmanının açıklamalarına, Erzurum Valisine, diploma davasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ülkenin çok büyük bir değerini, Edip Akbayram'ı sonsuzluğa uğurladık. Edip ağabey çok başarılı bir sanatçıydı ama aynı zamanda çok iyi bir insandı, ülkesinin sorunlarına her zaman duyarlı olmuştı; baskılara, zulümlere eğilmemişti; türkülerini, eserlerini bu yönde yapmıştı. Bu elli yıllık yaşantıma 20 tane Edip Akbayram konseri sıkıştırabildim. Tanıştım, konuştum. Gerçekten çok çok çok üzgünüz çünkü Edip Akbayram gibi sanatçılar kolay kolay yetişmiyor. Ülke için, bizler için, sanat için çok büyük bir kayıp. Edip ağabeyi unutmayacağız, iyi ki bu topraklardan bir Edip Akbayram geçti.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ramazan ayının barış, bereket, huzur getirmesini diliyorum ama ne yazık ki milyonlarca yurttaşımız ramazan ayına buruk bir şekilde girdi. Ramazan ayında insanlarımız sahura kalkamıyor, sahura kalksa iftar yapamıyor, sofraları kuramıyor. Birçok yurttaşımız iftarını ramazan çadırlarında ya da belediyelerimizin yardımlarıyla açmak zorunda kalıyor, bu ülke bu durumu hak etmiyor.

Şimdi, bu ülkede inanç özgürlüğü var, oruç tutan da tutmayan da bizim. Oruç tutan yurttaşlarımızın da tutmayan yurttaşlarımızın da haklarını bizler koruyacağız ama üzülererek söylüyorum ki geline nokta öyle bir nokta ki bir şirketin CEO'su bir açıklama yapıyor, bu açıklamalardan dolayı Twitter'da yoğun bir gündem, adli kontrolle bırakılıyor. Ben ona katılmıyorum, sen ona katılmıyorsun ama şirket içi bir yazışmadan dolayı günlerce bunu konuşuyoruz. Bu iktidarın yapması gereken şey, buradan bir algıyla gözaltına aldırarak mı yoksa iftarını açamayan, ramazan çadırlarında kuyrukta olan milyonlarca vatandaşımızın daha huzurlu bir ramazan ayını geçirmesini sağlamak mı? İşte, daha dün tutukladığınız Beykoz Belediye Başkanının hafta sonu ramazan çadırında ilk gün orucumuzu açtık, binlerce yurttaş vardı. Üzülererek söylüyorum, iftar bitti, insanlar dağılıyor, 75 yaşında bir çift; teyzemiz, amcamız cebinden bir poşet çıkardı, yemeği dağıtan arkadaşına uzattı, "Kalan yemek var mı oğlum, poşete koy." dedi. İşte, bizim çözmemiz gereken sorun budur ramazan ayında. Değerli milletvekilleri, avokado tarifi veriyor, "Yiyin." diyor, herkes yemek istiyor ama kimse yiyemiyor, alamıyor; tanesi belki 50 lira. İnsanlar balık pazarından balık kafası alıyor, 130 lira kilosu. Tavuğun kemiğini alıyor -eti sıyrılmış- çocuklarına çorba yapmak için anneler. Biz bunları konuşmalıyız, biz yoksulluğu konuşmalıyız. Gerçekten, ben soruyorum: Bu ramazanda çok kıymetli milletvekilleri huzurlu mu? Birileri saraylarda iftar açarken insanlar ramazan çadırlarında saatlerce beklemek zorunda kalıyor, evlerde tencere kaynamıyor, sahura kalkamıyor, sahur için poşette yemek istiyor çadırdan; algı değil biz bunları konuşmalıyız. Yoksa bu ülkede inanç özgürlüğü var, oruç tutanın da tutmayanın da hakları bizindir. Daha çok oruç tutan insanlara da yaşayabileceği, beslenebileceği, akşam huzurla orucunu açabileceği, sofraya kurabileceği; torunlarını, çocuklarını çağırabileceği bir ortamı yaratmalıyız ama görüyorum ki yine algı, yine bu ülkeyi nasıl ayırıştırırız? Hayır, bu ülkedeki tüm yurttaşların teminatı bu Parlamento olmalı, bizler olmalıyız.

Şimdi, diğer bir konu: Gazeteciler bugün hâkim karşındaydı, Halk TV... Otuz dört gündür tutuklu Halk TV'nin yayın yönetmeni, bugün tahliye olmadı sadece, beraat etti, günlerce gözaltında tutuldu. Yahu, neden? Şimdi soruyorum: Sayın Başkanım, Adalet Bakanlığı yaptınız, hukukçu milletvekilleri var, bu zulüm bu insanlara niye yapıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yargı eliyle zulüm niye yapılıyor? Biz, Suat Toktaş tutuklandığında bu kürsüde “Yanlış yapılıyor.” dediğimizde “yargı” dediler, alın size yargı, daha ilk mahkemede beraat etti. Peki, soruyorum bu iktidara, saraya soruyorum, halkıyla kinlerinden dolayı yargıda hesaplaşanlara soruyorum: Otuz dört günün hesabını verebilecek misiniz? “Kul hakkı” diyorsunuz, bundan daha büyük kul hakkı var mı? Beraat etti bu adam bakın, bu ülke bu durumdan utanmalı, Meclis bu durumu çözmeli. Keyfi olarak -alt sınırı bir yıl, yatarı yok adamın- adamı at cezaevine, otuz dört gün tut, sonra “Pardon.” Ya, bir özür mü dileyecekler ben merak ediyorum, ne kurtarır bunu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Diğer bir kurum TÜİK, yargı kadar sorunlu bir kurum; 39,09 belirlemiş, bu, saray tarafından sipariş edilen rakamlar, bir de hissedilen var, ENAG 79,51; gerçek bu, gerçeği biz biliyoruz. Gerçeği nereden biliyoruz? Çöpten, pazardan ekmek ve yemek toplayan vatandaşlarımızdan biliyoruz, bayat ekmek kuyruklarından biliyoruz, pazarın sonunda kırık yumurtaları almak zorunda kalan insanlardan biliyoruz, balığın kafası satılıyor, onun için saraya giren yurttaşlarımızdan biliyoruz. Bugün TÜİK Türkiye’deki en büyük suçludur. 86 milyonun ekmeğine, yemeğine kan doğramıştır, açlığa terk etmiştir. Ayıp! Bakın, bir kez daha söylüyorum: Ayıp! Eğer enflasyon bu ülkede yüzde 39’sa ben hiçbir şey söylemiyorum ama gerçekten utanç verici bir manzara.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, az önceki tartışmada da... Türkiye’de maalesef TÜİK’le ilgili tartışma olurken çıkmış demiş ki TÜİK: “Devlet kurumları gibiyiz biz de.” Eyvah ki eyvah!

Sonra, Cumhurbaşkanının Başdanışmanı çıkmış demiş ki: “Allah’ın lütfu, ben hak etmiyorum başdanışmanlığı, ben bu görevi hak etmiyorum. Beni Cumhurbaşkanı getirdi.” Çok doğru söylüyor, Türkiye bu hâlde çünkü hep birileri getiriyor. Koskoca ülkeyi, Türkiye Cumhuriyeti’ni bir partinin arkabahçesi yaptınız. Cumhurbaşkanının Başdanışmanı “Ben hak etmiyorum bu koltuğu, Beyefendi getirdi.” diyor. Ne işin var orada o zaman hak etmiyorsan? Oturma orada o zaman. Bari insanların gözünün içine bunu sokmayın.

BAŞKAN - Sayın Başarır, teşekkür için açıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum Başkanım.

Ha, oradan Erzurum Valisine geliyorum. Bakın, bu Erzurum Valisi Çorum Valisiyken bu ülkede Abdülhamit’in tahta çıkışının 148’inci yılını kutlarken Düyun-ı Umumiye’yi öven yani Osmanlı’yı tasfiye eden bir kurumu öven bir Valiydi. Bakın, bir kez daha söylüyorum: Bu vali çıkmış, Atatürk’ün kılık kıyafet devrimi için “şapka kurbanları” diyor. “Mustafa Kemal’in askerleriyiz.” diyen teğmenler bugün sokakta, bu Erzurum Valisiyle ilgili tek soruşturma yok. Yakışıyor mu böyle bir vali bu ülkeye? İşte, ülkedeki durum bu.

Son olarak, yarın diploma davası var Ekrem Bey’in. Bugün her şey açıklandı, nasıl geçiş yaptığını, kaç tane öğrencinin o geçişten yararlandığını, transkriptini, hepsini avukatları yayınladı ama ben AKP Grup Başkan Vekiline burada söylüyorum -halk merak ediyor, biz de merak ediyoruz; burası halkın Meclisi, bizleri halk seçti- Sayın Leyla Şahin Usta yarın Recep Tayyip Erdoğan’ın diplomasını getirsin, ben Ekrem Bey’in diplomasını getireyim, burada bir sallayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, sadece cümlenizi tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum, son otuz saniye. Cümlemi tamamlıyorum.

Değerli Başkan Sayın Cumhurbaşkanının diplomasını getirsin, ben Ekrem İmamoğlu'nun, Sayın Başkanın diplomasını getireyim, burada bir sallayalım. Hatta Meclis gerekli görürse bilirkişiye de verelim, görsün halk; kim diplomalı, kim diplomasız. Buna bu Meclis karar versin diyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya söz veriyorum.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, ramazan ayına, vefat eden Edip Akbayram'a, Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ın vefat yıl dönümüne, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, "terörsüz Türkiye" çağrısına, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Sayın Divanı ve milletvekillerimizi hürmetle selamlıyorum.

Mübarek ramazan ayının 4'üncü günündeyiz. Tüm aziz milletimizin ve İslam âleminin ramazan ayını gönülden tebrik ediyorum. Rabb'im bizleri hayırlara, berekete, birlik ve beraberliğe vesile olan bu ayın manevi ikliminden en güzel şekilde istifade edenlerden eylesin diyerek duamı tamamlamak istiyorum.

Dün akşam tedavi gördüğü hastanede vefat eden usta sanatçı Sayın Edip Akbayram'a Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine ve sanat camiamıza da başsağlığı diliyorum.

27 Şubat Sayın Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ın vefat yıl dönümüydü. Tarihimizin, siyasi tarihimizin simge isimlerinden, Türkiye'nin kalkınmasında büyük rol oynayan, yerli ve millî sanayi hamleleriyle geleceğe ışık tutan merhum Necmettin Erbakan Hocamızı da seneidevriyesinde tekrar rahmetle anıyoruz. Merhum hocamız her daim Türkiye'nin kendi gücüne inanmasını ve öz değerleriyle kalkınmasını savunmuştu, bu değerleri bugün yaşatmanın ve hayata geçirmiş olmanın haklı gururuyla kendisini bir kez daha rahmetle yâd ediyorum.

Yine, geçen hafta 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümünü yaşadık. Bu ülkenin değerlerine savaş açan, milletimizin inanç özgürlüğünü, temel hak ve hürriyetlerini hedef alan haince bir vesayet girişimiydi 28 Şubat. "Bin yıl sürecek." denilmişti, hamdolsun, AK PARTİ iktidarıyla tarihte hak ettiği o karanlık dehlizlere yollanmış ve failleri de yargılanmıştır. Aziz milletimizin iradesini çiğnemeye çalışan bu vesayet odaklarına hiçbir zaman müsaade etmedik, bundan sonra da etmeyeceğiz. 28 Şubat zihniyetinin aziz milletimize yönelik saldırılarını bizzat görmüş, eğitim hakkı elinden alınmış birisi olarak bugün bu çatı altında milletimize hizmet etme şerefine nail olmamıza vesile olan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere 28 Şubatta darbeye karşı direnen, mücadele eden herkese teşekkürlerimi sunuyorum. "28 Şubat" denilince, gündemlerine gelince "Bitmedi şu mağduriyetiniz." diyecek kadar küstahlaşanları da milletimizin vicdanına havale ediyorum.

“Terörsüz Türkiye” çağrısı hem bugünümüzün bölgemizin, coğrafyamızın ve dünyanın en önemli gündem meselelerinden bir tanesidir. Bugün milletimizin de kahir ekseriyetinin terörsüz bir Türkiye için atılan adımları desteklediğini görüyoruz. Marjinal gruplar, vesayet odakları, dışarıdan talimat alan yapılar ne kadar çırpınırsa çırpınsın, bu ülkenin kaderini artık onlar değil necip milletimiz belirlemektedir. Bu, milletimiz adına kıymetli bir kazanım olarak görülmektedir. Yıllardır bu milletin iyiliğini sömürenler kaybedecek; kazanan 85 milyon olacak, kazanan demokrasimiz, kazanan kardeşliğimiz olacaktır; kaybedenler nefret söylemini yayanlar olacaktır. Bu millet kardeşliğine sahip çıkacaktır; karanlığa ve kaosa güvenenleri, karanlığa ve kaosa sahip çıkanları ise millet bizzat kendisi karanlığa ve kaosa gönderecektir.

Kurumların yıpratılarak üzerinden siyaset yapılmaya çalışılmasını doğru bulmuyoruz. Hangi kurum olursa olsun doğrusuna ve eğrisine bakmak gerekir. Az önce, Diyanet İşleri Başkanının “Sofralarınızdan avokaduyu eksik etmeyiniz.” şeklinde bir cümle sarf ettiği söylendi. Böyle bir cümle kesinlikle sarf edilmemiş, açıklaması da yapılmış ancak bu yalan haberler üzerinden siyaset yapmak doğru bir şey değil. Bir programda bir diyetisyenin sahurda tüketilmesi için önerdiği bir meyvenin sanki Diyanet İşleri Başkanı “Sofranızdan eksik etmeyin.” demiş şeklinde haber yapılması ve bu haber üzerinden de tekrar siyasetin gündemine getirilmesi doğru bir iş değildir. Bu kurumlar bu ülkenin kıymetli ve değerli kurumlarıdır, Diyanetle uğraşmanın kimseye de faydası yoktur. Kişiler yanlış yapabilir ama bakın, bir yanlışla doğru mu, değil mi diye önce bakmak ve kontrol etmek lazım; böyle bir beyanın ve açıklamanın olmadığını özellikle kamuoyuyla paylaşmak istiyorum.

Diploma meselesine gelince; günlerdir tartışılıyor, Sayın İmamoğlu’nun diplomasının olmadığını veya sahte olduğunu söyleyen kimse yok; bunu herkes çok iyi biliyor, bunu Ali Mahir Bey de çok iyi biliyor. Buradaki işlenen süreçte “Yatay geçişte nasıl bir usul izlendi, denkliği olmayan bir üniversiteden nasıl geçiş yapıldı, puanları yetiyor muydu yetmiyor muydu, geçiş hakkı var mıydı, yıllar tutuyor muydu tutmuyor muydu?” gibi ortada pek çok soru işareti var, asıl mesele bu. Yatay geçişten sonra o üniversiteye devam edip etmediğini kimse sorgulamıyor, sınavlara girip girmediğini kimse sorgulamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Başkanım.

Bu konularla ilgili hiçbir tartışmanın olmadığını çok iyi biliyoruz ancak muhalefet -CHP özellikle kasıtlı olarak tartışmalı olan alanı gündeme getirmeyip var olan, gerçek olan diplomayı gündeme getirip buradan bir siyasi kurnazlık yapmaya çalışıyor ama bu millet bunları görüyor, kendisi de değerlendiriyor, mahkemeler, hukuk, kanun da bunu değerlendirecek kapasiteye sahiptir. Hiç endişe etmeyin, diploma gerçek, bunda kimsenin endişesi ve bir soru işareti yok. Nasıl yatay geçiş yapılmış, bunun açıklanması gerekiyor. Nasıl olmuş, hangi iradeyle yapılmış, bunun açıklanması gerekiyor.

Sayın Cumhurbaşkanımızın diplomasının tartışma konusu yıllardır hep gündeme getirilir, diploması defalarca da yayınlanmıştır. Bunun ispatına da gerek yoktur çünkü zaten Cumhurbaşkanı aday olurken YSK’ye her türlü evrakını vererek bir kere aday olma hakkını elde etmiş ve seçilmiş birisidir. Bunu sorgulamak ve değerlendirmek de sizin haddinize değildir.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkındaki 142 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun, 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkındaki 142 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine ilişkin tezkeresi (3/1063)

26/2/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul gündeminde bulunan 142 sıra sayılı 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Raporu'nun (5/2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2024 Yılı Yıllık Raporu'yla birlikte değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Yukarıda belirtilen nedenle 142 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 88'inci maddesi kapsamında Komisyonumuza geri verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Sunay Karamık

Adana

Karma Komisyon Başkanı

BAŞKAN - 142 sıra sayılı Komisyon Raporu Karma Komisyona geri verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği (AB) Polonya Dönem Başkanlığı tarafından 23-25 Mart 2025 tarihleri arasında Polonya'nın başkenti Varşova'da düzenlenecek olan "AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu parlamentolar arası konferansa katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/1064)

28/2/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Birliği (AB) Polonya Dönem Başkanlığı tarafından 23-25 Mart 2025 tarihleri arasında Polonya'nın başkenti Varşova'da "AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu parlamentolar arası konferans düzenlenecektir.

Söz konusu konferansa katılım sağlanması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Yeni Yol Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç ve 19 milletvekili tarafından, köy ortak alanlarının hangi gerekçelerle satışa çıkarıldığının ve satışların kimlere yapıldığının tespit edilmesi, tarımsal üretim kapasitesine olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması ve Büyükşehir Yasası'nda gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/3/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç ve 19 milletvekili tarafından, köy ortak alanlarının hangi gerekçelerle satışa çıkarıldığının ve satışların kimlere yapıldığının tespit edilmesi, tarımsal üretim kapasitesine olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması ve Büyükşehir Yasası'nda gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/3/2025 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, önerinin görüşmelerine başlamadan önce Sayın Temelli'nin söz talebi var.

Sayın Temelli, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, biraz önce avokadoyla ilgili bir ironi yaptık. Sayın Usta, yalan haber yaymamızla ilgili bizi itham etti, suçladı. Aslında, o bir ironi, avokado ironisi. Gerçekten takip etseler Diyanet İşlerini, Diyanet İşleri Başkanı daha önce bu ülkenin 25 milyon insanını fitreye muhtaç hâle getiren bir açıklama yapmıştı. Dolayısıyla bu ironiyi anlamak için onu takip etmek gerekiyor, bu ülkedeki fiyat artışlarından haberdar olmak gerekiyor, TÜİK'in yalanlarından haberdar olmak gerekiyor; bu ülkede açıklıktan, sefaletten haberdar olmak gerekiyor. Belki anlarlar diye ironi yaptık, onu da kalktılar, “Yalan haber.” diye bizi suçladılar. Bence takip etmesi gereken çok şey var Sayın Leyla Şahin Usta'nın.

BAŞKAN - Peki.

Sayın Başarır, sizin talebiniz var.

Buyurun.

40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Cumhuriyet Halk Partisinin İstanbul İl Kongresi hakkında açılan soruşturmaya ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet.

Şimdi, Sayın Başkan, maalesef artık ülkede gülünecek soruşturmalar ve kovuşturmalar karşımıza çıkıyor. Gündemi değiştirmek, algıyı değiştirmek ya da muhalefeti adliye koridorlarına sıkıştırmak adına yapılan ama ülkeyi dünyaya küçük düşüren soruşturmalar. Bunlardan bir tanesi de diploma. Şimdi, bir: Bakın, bunun örnekleri var, ben kendisine verebilirim. Diploması var. Diplomadan sonra İstanbul Üniversitesi ilanda bulunuyor. O günün şartlarına göre 3 şart var: Başvuru tarihi, 60 not ortalaması ve üniversitenin denkliği. Bununla ilgili YÖK ilanda bulunuyor ve bu üniversiteden sadece Sayın Ekrem İmamoğlu değil birçok öğrenci İstanbul Üniversitesine, farklı üniversitelere geçiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Denklik yok, denklik.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın, son kez uzatıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

Aradan otuz beş yıl geçiyor "Aa, denklik yok." diyor. Ben bir kez daha söylüyorum: Mecliste komisyon da kurulabilir, önemli bir konu.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Ekrem İmamoğlu için mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu ülkenin Cumhurbaşkanının diplomasını, Ekrem Bey'in diplomasını, yatay geçiş şartlarını -bir sürü eğitimci, profesör, çok değerli arkadaşlarımız var- araştıralım. Yüksek Seçim Kuruluna değil kamuoyuna çıkartın Cumhurbaşkanının diplomasını, herkes merak ediyor. Dönemin diplomasının örneğini imzalayan bir hanımefendi kızlık soy ismini kullanıyor. Oysa o tarihte Medeni Kanun'a göre kızlık soy ismi kullanılmıyordu. Çok daha şaibeli durumlar var. Gelsinler, kıyaslayalım ama bunu yaparken hukuku ayaklar altına almasınlar, kazanılmış haklara zede vermesinler.

Şimdi, birazdan bir daha söz alacaktım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bunu da söyleyeyim, bir şey daha söylemem lazım.

BAŞKAN - Peki, Sayın Sayın Başarır, son cümlelerinizi alayım lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hemen.

Şimdi, az önce bir haber daha: "Cumhuriyet Halk Partisinin İstanbul İl Kongresi hakkında soruşturma." Ne oluyoruz ya, ne oluyoruz, ne oluyoruz?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Soruşturulmaktan niye korkuyorsunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben soruşturulmaktan korkmuyorum; seni soruşturan kimse yok, ona üzülüyorum. Gelin, Türkiye'nin tarihinin en şaibeli seçimi 2023 Mayıs seçimleri, en şaibeli seçimler, sahte videolarla yapılan seçimler, iftiralarla yapılan seçimler; ahlaki hiçbir tarafı yok o seçimin. Bunu konuşmayacaksınız, il kongresini, kurultayını konuşacaksınız. Kardeşim, siz partinin iradesini sorgulayacak bir taraf ya da makam değilsiniz. Yargının hâline bakın. Az önce konuştum, Halk TV'yi tutukluyorsunuz, adam beraat ediyor; sonra diliniz lal oluyor, konuşamıyorsunuz. Neyi savunuyorsunuz siz?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Beraat etmedi; tahliye edildi, tahliye. 5 kişiyi tutukladı hâkim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Beraat etti, bilirkişi dosyasından beraat etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Gözün aydın! Gözün aydın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye “Gözün aydın!” Senin gözün aydın!

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

41.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bu diploma mevzusunu iki gün boyunca konuşuruz, benim de çok işime gelir açıklası...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, işinize gelir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin işi bir şahsın usulsüzlükle elde ettiği yatay geçiş hakkını ve diplomayı tartışmak değildir, bizim önemli mevzularımız var. Bunu yapacak olan yargıdır, mahkemedir; zaten yarın da oraya gidilecek, hesabını göreceklermiş. Burada oturup da insanları toplayıp bir kişi için diploma tartışması yapmayı ben, bu Meclis için, buranın mehabetine uygun bulmuyorum, doğru da değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yo, Cumhurbaşkanı için yapalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Cumhurbaşkanımızın diploması da var, hepsi de burada.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Cumhurbaşkanı için yapalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tabii, işi kıvırmaya çalışıyorsunuz; yanlışlıkla girdin oraya Ali Mahir Başarır, şimdi çıkmaya çalışıyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yo, niye kıvıracağım ben? Lafa bak! Lafa bak! Allah aşkına, şu seviyeye bakın Sayın Başkan, şu seviyeye bakın Allah aşkına!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi oradan çıkmaya çalışıyorsun ama bu işin...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu seviyeye bakın Allah aşkına!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Senin yaptığın seviyenin aynısını yapıyorum; bak, görün diye yapıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu seviyeye bakın: “Kıvırmayın...”

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - “İşi çarpıtma.” diyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bizim bu Mecliste kanunlarla ilgili işimiz var; bir zatın diplomasıyla ilgili burada tartışmayı bile zül addederim, bizim işimiz değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Son, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Burada yanlış varsa da yanlışın sorgulanacağı yer elbette ki adliye koridorlarıdır. O yüzden, gidilecek; adliye koridorlarında gereken izahatları vereceklerdir.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun ama...

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Başkanım, suyu çıktı, suyu çıktı!

BAŞKAN - ...bu tartışmayı uzatmayalım lütfen.

42.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben bu konuyu uzatmak istemiyorum ama ülkedeki tuhafıklar bitmiyor; bir soruşturma bitmeden bir soruşturma başlıyor, bir belediye başkanı tutuklanmadan değeri gözaltına alınıyor, bir kanala operasyon yapılmadan diğer kanala yapılıyor, Kurultay tartışılmadan İstanbul İl Kongresi tartışılıyor. Yargı eliyle bu ülkede darbe yapılmaya çalışılıyor. Bugün 28 Şubat darbesinden bahsediyorlar, 28 Şubat darbesini anlatıyorlar; bugün çok daha zor, çok daha hukuksuz, çok daha ahlaki olmayan soruşturmalar var bu ülkede. İşte bugün onlardan birini yaşadık. Diyorum ki: Niye adamı otuz dört gün tuttunuz? “Beraat etti, çıktı ya.” diyor “Çıktı ya.” Kimi alıyorsunuz? Kimi bırakıyorsunuz? Yani, bakın, bu davalar siyasi davalar Sayın Başkan. Türkiye’yi dünyada, ülkede, her platformda küçük düşürüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siz yargı kararlarıyla bu ülkede siyaseti şekillendiremezsiniz; bizi almakla, tutuklamakla bitiremezsiniz. Sizin gücünüz, yüreğiniz varsa yargıya, mahkemeye, mahkeme kapılarının arkasına sığınmayın; getirin sandığı bakalım hadi. Ben son seçimlerde bu ülkede 1’inci olmuş bir partinin Grup Başkan Vekili olarak konuşuyorum. Bu ülkede yargı eliyle darbeye hiç kimse izin vermez; bunu yapanlar, bunu yapan iktidarlar tarihin karanlık sayfalarına gömülmüştür, sonunuz da bu olacak.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç ve 19 milletvekili tarafından, köy ortak alanlarının hangi gerekçelerle satışa çıkarıldığının ve satışların kimlere yapıldığının tespit edilmesi, tarımsal üretim kapasitesine olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması ve Büyükşehir Yasası’nda gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Peki, değerli milletvekilleri; şimdi Yeni Yol Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç’a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.(YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Büyükşehir Yasası’yla tüzel kişiliği ortadan kaldırılan köy topraklarının satışa çıkarılması sonucunda ortaya çıkan mağduriyetlerin araştırılmasına dair önerimizin gerekçesini açıklamak üzere söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ramazan ayındayız; evveli rahmet, ortası mağfaret, sonu da kurtuluş. İnşallah, bu ramazan ayını en güzel şekilde idrak etmiş olarak, kurtulanlardan olarak ramazanı tamamlamayı, bayrama kavuşmayı Cenab-ı Allah bu aziz milletimize ve tüm cümle İslam âlemine nasip etsin.

Değerli milletvekilleri, köylerimiz açısından son derece acı verici bir konuyu bugün konuşuyoruz. Köy nüfusumuz azalıyor, tarım ve hayvancılık bir sonraki nesle aktarılamıyor, gıda üretimimiz tehlikededir. Bütün bunların sebebi hiç şüphesiz ki uygulanan tarım, hayvancılık ve köylerimizle ilgili politikalar. Günü kurtarmak, siyasi rant elde etmek adına yapılan yasalar bir süre sonra elimizde pathyor, 85 milyon vatandaşımızı hedef alan bir silaha dönüşüyor. İşte, Büyükşehir Yasası tam olarak böyle bir yasadır. Bu yasanın köylerimizde ve dahi tarım ve hayvancılıkta sebep olduğu tahribat oldukça büyüktür. Bu yasanın nasıl bir felaket olduğu sonradan anlaşılıp çeşitli değişiklikler yapılsa da zarar telafi edilmemiş ve köylerimiz bundan zarar görmeye devam etmektedir. Büyükşehir Yasası kapsamında tüzel kişiliği ortadan kalkan ve mahalleye dönüşen köylerdeki gelişim alanlarının bir süredir TOKİ eliyle satışa çıkarılması, üretim yapan köylülerin ve çiftçilerin mağduriyetine, daha da önelisi gıda üretimimizin tehlikeye girmesine yol açmaktadır.

Tüm dünyanın gıda güvenliği ve gıda arzı konusunda ciddi önlemler almaya başladığı bir süreçte üretim kapasitemizin artırılmasına ve tarım arazilerinin korunmasına yönelik adımların tersine tarım ve hayvancılığa ciddi zararlar verecek bu uygulamalar bizleri derin bir endişeye sevk etmektedir. Zira köylerimizin ortak kullanım alanlarının satışa çıkarılması, köy alanlarının üretim değil sadece yatırım amaçlı kullanılmasına ve ranta açılmasına, çeşitli sebeplerle giderek azalan köy nüfusumuzun gücünü artırarak köylerimizin tamamen boşalmasına neden olmaktadır. Köylerin boşalması ve kırsalda üretimin bitirilmesiyle ülkemiz gıda arzı ve güvenliği konusunda ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kalacak ve bu durum gıda enflasyonunun daha da artmasına sebep olacaktır. Hâlihazırda dünya genelinde gıda enflasyonunun yüksek olduğu ülkelerin başında geldiğimiz gerçeği göz önüne alındığında köy arazisi satışlarının ivedilikle sonlandırılması gerektiği anlaşılabilecektir.

Değerli milletvekilleri, köylerimizin kendi kültürü, yaşam biçimi, üretim modeliyle kendine has bir yapısı vardır. Eğer bütün bunları hesaba katmadan bir planlama yapılırsa bu elbette sorunlara, mağduriyetlere sebep olacaktır. Dolayısıyla bugün daha fazla gecikmeksizin Büyükşehir Yasası'nın gözden geçirilmesi ve yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Biz bunu bekliyoruz ve ifade ediyoruz. Yapılan yasal düzenlemelerin fayda vermediği anlaşıncı en azından yanlıştan geri dönmek için bir çaba harcanması gerektiğini düşünüyoruz. Ancak bunu yapmak yerine ne yazık ki yanlıştan ısrar edildiğine, böylelikle âdeta köylümüze “Üretme, köyde kalma.” denildiğine üzülerək şahit oluyoruz.

Üreticiyi yok sayan, köylüye yaşam hakkı tanımayan bir diğer yasa ise apar topar komisyondan geçirilen “İklim Kanunu” adı altındaki yasadır. Karbon salınımını azaltmaya, dev şirketlerin santrallerinden, devletlerin dünyayı kirleten faaliyetlerinden başlamak gerekir. Dünyayı kirleten çok uluslu şirketlerin ve devletlerin yükümlü olması gerektiği yerde az gelişmiş ülkelerin çeşitli yaptırımlarla yükümlü hâle getirilmesi kabul edilemez. “Yeşil kalkınma” gibi görünürde kimsenin itiraz etmeyeceği kavramlar emperyalistlerin yeni sömürü araçları olarak kullanılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bu dayatmalara karşı uyanık olmalı, üreticimizi ve sanayicimizi koruyacak kendi yasal düzenlemelerimizi kendimiz yapabilmeliyiz. Batı'nın çökmüş sisteminin dayatması olan kanunları bu milletin omuzlarına yük yapmaktan artık vazgeçin. Unutmayın ki üretmek, bağımsızlığımızın yegâne nişanesidir. Biz bu nişaneyi ne pahasına olursa olsun korumakla mükellefiz. Üreticimizi, köylülerimizi ve köylerimizi koruyalım, ülkemizin kaynaklarına ve vatandaşlarımızın emeklerine hep beraber sahip çıkalım.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Grup önerimizin desteklenmesini bekliyor, bir kere daha Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.
(YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e ait.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - 2012 yılında yürürlüğe giren Büyükşehir Yasası yalnızca tabelaları değiştirmede, köylünün kaderini de değiştirdi. Köylülerimiz bir sabah kalktılar, baktılar ki yüzlerce yıldır yaşadıkları köyler, kasabalar, beldeler artık mahalle olmuş, tüzel kişilikleri kaldırılmış, ortak meraları, tarlaları, hayvancılık alanları birer birer yok edilmiş. Bu da yetmezmiş gibi, şimdi o köylerin gelişim alanları birer birer ihaleye çıkarılıyor. Satış üstüne satış, talan üstüne talan. Ancak mesele yalnızca mahalleye dönüşen köylerle de sınırlı değil, tüzel kişiliğini koruyan köylerde de TOKİ, Millî Emlak veya belediyeler aracılığıyla çeşitli yöntemlerle toprak satışı yapılmaya devam ediliyor.

Değerli milletvekilleri, tarım arazilerimiz peşkeş çekiliyor, köylünün toprağı elinden alınıyor. Peki, kime satılıyor bu topraklar, çiftçinin yıllardır ekip biçtiğı, ter döktüğü araziler kimlere gidiyor? Elbette parası olana, rantçılara, arsa spekülâtorlerine, büyük şirketlere. Köylüye ve çiftçiye ise her zamanki gibi yine sefalet düşüyor. Bu nasıl bir akıldır, nasıl bir mantıktır? Tüm dünya gıda krizine karşı önlemler alırken, tarım arazilerini koruma altına alırken siz topraklarımızı elden çıkarıyorsunuz. Avrupa'sı, Amerika'sı çiftçisini desteklemek için milyarlarca dolarlık teşvikler açıklarken, siz, köylünün ayağına pranga vuruyorsunuz. Tarımı bitirdiniz, hayvancılığı öldürdünüz, üretimi baltaladınız, yetmedi, şimdi de tapulu arazilerin emsal değerlerini yükselterek köylüyü iyice köşeye sıkıştırıyorsunuz. Çiftçilerimiz mazot fiyatları, gübre zamları, elektrik faturaları altında eziliyor ve yetmezmiş gibi üstüne bir de toprağını elinde tutamaz hâle getiriyorsunuz; bu mudur köylüye reva gördüğünüz hayat?

Allah aşkına, tarımda güçlü ülkeler çiftçisini, köylüsünü korumak ve güçlendirmek için neler yapıyor, bir kez olsun bakın. Amerika, Almanya, Fransa, Hollanda gibi ülkeler, tarımsal üretimin sürdürülebilir olması için çiftçilerine çeşitli sübvansiyonlar sağlıyor. Bunların en önemlilerinden biri de mazot desteğı. Bu ülkeler arasında komşumuz Yunanistan bile var. Normal akaryakıttan çok daha düşük fiyatlara satılıyor. Ülkemizde ise çiftçilerimiz, en yüksek orandan vergilendirilmiş mazot kullanmak zorunda bırakılıyor. Siz “yerli ve milli” diyorsunuz ya, en büyük millîlik topraklarımıza sahip çıkmaktır, çiftçimizi, köylümüzü desteklemektir ama siz ne yapıyorsunuz? Tarım arazisini satıyorsunuz, şehirleri betona çeviriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztürk, lütfen tamamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Ülkemizi gıda ithalatına mahkûm bırakıyorsunuz, sonra da çıkıp utanmadan “Yerli üretimi destekliyoruz.” diyorsunuz.

Ülke olarak zaten zor bir dönemden geçiyoruz; ekonomi batmış, insanlar geçinemiyor, gençler umutsuz, üretici perişan; yetmedi, şimdi de köylünün toprağına göz diktiniz. Çiftçiye destek vermek, üretimi artırmak varken neden hep yanlış yolda yürüyorsunuz? Bir kez olsun gelin bizi şaşırtın, bir kez olsun doğru bir şey yapın; toprak satışlarını durdurun, köylünün hakkını teslim edin, çiftçiye destek olun ama yok, siz şaşırtmazsınız, sizin tek derdiniz milletin varını yoğunu sonuna kadar sömürmek. Ama unutmayın, bu milletin de bir sabrı var ve o sabır taşıyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'a ait.

Sayın Şenyaşar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YENİ YOL Partisi grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, onurlu halkımızı ve cezaevinde barış sürecine katkı sunan bütün yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar toplum yararına olan bütün önergeleri ve yasaları kabul ettik. Çiftçilerin mağduriyetini konu alan bu önergeyi de destekliyoruz. Büyükşehir Yasası'yla mahalle olan köylerde TOKİ tarafından satışa çıkarılan arazi konularıyla ilgili mahkemelerde binlerce dava dosyası bulunmaktadır. Ayrıca, tüzel kişiliği devam eden köylerin arazileri de bazı yöntemlerle TOKİ, Millî Emlak ve belediyeler tarafından satışa sunulmaktadır. Söz konusu arazilerin tarım arazisi vasfında olması var olan gıda krizini tetiklemekte; ayrıca, arazilerin inşaat alanına çevrilmesi aynı zamanda iklim krizini de tetiklemektedir.

Hızlı ve plansız kentleşme sorunlarının pençesinde kentler can çekişirken iktidar ve yandaşları yeni rant alanı olarak görülen köylere göz dikmiş. Depremden sonra gündeme gelen yeni inşa meselesiyle âdeta inşaat çetelerine gün doğmuş, krizi fırsata çevirmek adına canlı yaşamı hiçe sayılmıştır. İnşa edilmesi gereken kentlerde, köylerde öncelikli ekosistem ve canlı yaşamı olmalıdır. Köylere yapılan yatırım ve inşa faaliyetleri köylerin demografik yapısını ve sürdürülebilir üretim alanlarını bozmamalıdır. Köyler bu ülkenin kökleridir. Köy yaşamı doğayı ve doğayla uyumu çağırıştırır. İnsanlar köyde üretilen gıda ürünlerini doğal, organik ve katkısız olarak bilirdi. Bakın, şimdi, köylerde durum böyle mi? Tarım ve hayvancılığı geçtik, insanlar köylerde yaşayabiliyor mu? Köylüyü mağdur edip, yok sayıp evine, arasına, yaşam alanına müdahale ediyorsunuz, tarım arazisini şantiye hâline getiriyorsunuz.

Biraz önce Malatya'dan bir çiftçi yanıma geldi. Malatya'da Yeşilyurt İkizce Mahallesi'nde 210 parsel, resen kamulaştırmatsız biçimde inşaat alanına çevrilmiş. Yetmiyor mu? Yetmiyor, bu arazilerde dinamitlerle zemin patlatması yapılarak binaların temeli kazılıyor. Bu görsel Malatya'daki bir köye ait ve köy şantiye alanına çevrilmiş. Burada da Malatya'da ünlü kayısı bahçeleri var ve yanında dinamitler patlatılıyor.

Depremden sonra köyü olan köylü köyüne döndü ama insanlar döndükleri köyleri maalesef bulamadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar, lütfen tamamlayın.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Köyler şantiye sahası hâline geldi. Köylerde, inşaatlarda kamulaştırmayla insanların tarım ve hayvancılık yapmasını engellediniz. Köylerin ortak kullanım alanı olan meraları ellerinden aldınız, yandaş sermaye daha fazla kazansın diye her tarafı talan ettiniz. Peki, size soruyorum: İnsanlar ne yapsın, nerede yaşasın, nasıl geçinsin? Yetmez mi bu zulmünüz? Doymadınız mı ranta?

Burada Urfa'yla ilgili bir veri paylaşmak istiyorum: Seçim bölgem olan Urfa bir tarım kenti ve bir ÇKS raporu var; 2024 yılında ÇKS'ye kayıtlı 62.278 çiftçi var, 2025 yılında 60.117 çiftçiye düşmüş, 2.161 çiftçi tarlasını terk etmiş, toprağa küsmüştür. Bunun sorumlusu kimdir Sayın Başkanım?

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şenyaşar.

Şimdi diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'a ait.

Sayın Aygun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHPGRUBU ADINA İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli vatandaşlarımız; sizleri sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Grubunun araştırma önergesi için Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım ve öneriyi sonuna kadar destekliyoruz.

Deveye sormuşlar “Neren doğru?” diye... Maalesef, işte, 2012’de çıkan bu yasanın her tarafı yamuk. En büyük zararı da gece yattıklarında köylü olarak yatmışlardı vatandaşlarımız, sabah kalktılar, mahalleli oldular, sosyete oldular. Şimdi soruyorum: Köyde bir ahır şu anda bırakabilir misiniz, bulundurabilir misiniz? Tabii ki hayır çünkü yerleşim alanı dışına çıkarmanız lazım. Yine, köylerde hiçbir şey bırakmadınız, en ufak bir çivi çakılacak, kümes yapılacak olsa dahi gidilecek, ruhsat alınacak. Ya, ne oldu da köye bu kadar zulüm yapar hâle geldiniz? Ne istersiniz bu köylüden, ben merak ediyorum. Köylü milletin efendisiydi ama köylüyü şu anda o topraklarında yok ettiniz.

Geldiniz, bir de TOKİ çıkardınız, TOKİ. Ya, bu TOKİ nedir bilir misiniz? Tam bir işgüzar; işine geldiği yere çöküyor, istediği projeyi yapıyor, kimseye hesap vermiyor. Seçim bölgesi Tekirdağ Çorlu -işte Tekirdağ Vekilimiz de burada, o da teyit edecektir- afişler var: “TOKİ’den satılık 5 tane parsel, 10 tane şu...” Ya, uyanık çünkü Millî Emlak satışa oralarından belediyeye yüzde 37’ye yakın kaynak ödemesi gerekiyor; yüzde 54’ünü hazine alacak, geri kalanını büyükşehir ile yerel belediye, o ilçe belediyesi alacak, o arazileri, “kupon” dediğiniz arazileri. O da kesmiyor, gidiyorsunuz, köylünün o yaşam alanındaki alanlara da göz dikiyorsunuz. Ayıptır, yazıktır, günahtır! Bu köylüden ne istiyorsunuz? Ya, Covid’de akıllanmadınız mı, Covid’de hiç aklınız başınıza gelmedi mi? Bakınız, Rusya Ukrayna’ya ne dedi? “Ben ürün satmıyorum, buğday da satmıyorum, ayçiçeği de satmıyorum.” dedi. Vatandaşlarımız marketlerde kapış kapış ayçiçeği yağı aradı. Bugünleri unuttunuz mu arkadaşlar? Evet, unuttunuz mu? Şimdi, kalkıyorsunuz, köyün o alanlarını birilerine peşkeş çekiyorsunuz. Ben Edirneliyim. Edirne’nin Havsa ilçesinin Kuzucu köyünde bir yabancı gidiyor, arazi alıyor. Ben hem Tarım Bakanına hem Çevre Bakanına sordum, dedim ki: “Benim ülkemde çiftçinin ne kadar arazisi satıldı?” Daha tık yok. Yahu bırakın, şu çiftçinin yakasından düşün. Gıda güvenliği en önemli şey. İnsanlarımızı beslememiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun, lütfen tamamlayın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Bakınız, Avrupa Birliği yakın zamanda çiftçisine destek projesi açıkladı, pestisit ve kalıntılarıyla ilgili bütün oranları yükseltti, dedi ki: “Önemli olan benim gıda güvenliğim.” Çiftçiyi destekliyor Avrupa Birliği, biz ise gidip çiftçinin, köylünün arazisini TOKİ eliyle satıyoruz. Bırakın, bu yanlıştan dönün, şu Büyükşehir Yasası’nı hep beraber tekrar oturalım, konuşalım; o arazileri köylüye, gerçek kullanıcısına tahsis edelim diyor, saygılar sunuyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aygun.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy’a aittir.

Sayın Özsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; başı rahmet, ortası mağfiret, sonu cehennem ateşinden kurtuluş olan; dostluk ve dayanışmanın, huzur ve muhabbet ikliminin zirveye ulaştığı rahmet ayı olan ramazan-ı şerifin ülkemiz, milletimiz ve İslam âlemi için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum, ramazan-ı şerifinizi kutluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu tarafından verilen ve köylerdeki gelişim alanlarının satışına ilişkin iddiaları içeren Meclis araştırması önergesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu açıklıkla ifade etmek gerekir ki AK PARTİ iktidarları tarımın ve hayvancılığın korunmasını, geliştirilmesini ve çiftçilerimizin desteklenmesini her zaman öncelikli politikalar olarak benimsemiştir. Büyükşehir Yasası'yla birlikte köy tüzel kişiliklerinin kaldırılması ve mahalle statüsüne geçilmesi vatandaşlarımıza daha etkin hizmet götürmek amacıyla yapılmış önemli bir reformdur. Bu reformun temel amacı, kırsal alanların altyapı, ulaşım, sağlık ve eğitim hizmetlerinden daha fazla faydalanmasını sağlamaktır. Köy gelişim alanlarının satışının tarımı ve hayvancılığı olumsuz etkilediği öne sürülmektedir ancak burada dikkat edilmesi gereken, söz konusu arazilerin kamu yararı doğrultusunda değerlendirilmesi ve verimli şekilde kullanılmasıdır. Satışa çıkarılan alanlar çoğunlukla yerleşim yeri olarak belirlenen, tarımsal vasfını kaybetmiş olan arazilerdir. Ayrıca, Hükûmetimiz çiftçilerimizin desteklenmesi için önemli teşvik ve hibeler sunmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından hayata geçirilen projelerle çiftçilerimize mazot, gübre ve tohum destekleri sağlanmakta, genç çiftçilere yönelik hibe programları uygulanmaktadır. Köylerdeki tarımsal üretimin sürdürülebilir olması için sulama altyapıları geliştirilmektedir. Hazine mülkiyetinde yer alan taşınmazlar 1164 sayılı Kanun kapsamında TOKİ tarafından devralınarak imar planı yapılabilmesi için ilgili kurumlardan -Tarım Bakanlığı dâhil- görüşler alınmakta, olumlu görüş alınan taşınmazlarda imar planı yapılmakta ve imarlı olarak satışa konu edilmektedir. Satışlar ilanlı olarak yapılmakta ve tüm kamunun görebileceği açık usullerle yapılmaktadır. Herhangi bir satışa olan itiraz veya satılmaması yönünde talepler TOKİ tarafından muhakkak değerlendirilmektedir. Köy gelişim alanlarında veya köy yerleşimi gösteren köy yerleşik alanlarında TOKİ tarafından herhangi bir satış veya çalışma yürütülmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özsoy, lütfen tamamlayın.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) - Ayrıca, TOKİ arsa satışlarında yabancı uyruklu gerçek kişilere, yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip şirketlere ve Türkiye'de kurulan yabancı sermayeli şirketlere arsa satışı yürürlükteki doğrudan yabancı yatırımlar mevzuatı, Tapu Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılmaktadır.

Sonuç olarak, tarım ve hayvancılığın güçlendirilmesi Hükûmetimizin öncelikli politikalarından biridir. Köy gelişim alanlarının değerlendirilmesi sürecinde çiftçilerimiz ve kırsal bölgede yaşayan vatandaşlarımız her zaman öncelikli olarak gözetilmişlerdir. Bu nedenle önergeye katılmadığımızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özsoy, teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Oylama öncesinde karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şimdi YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler.... Kabul etmeyenler... Evet, öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Hükûmetin son yıllarda uyguladığı ekonomi politikalarının vatandaşların alım gücü üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, 2025 yılı Şubat ayı itibarıyla açlık sınırının altında kalan asgari ücretin ve emekli maaşlarının güncel ekonomik koşullara göre yeniden belirlenmesi, çalışanların ve emeklilerin refah düzeyinin korunması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/3/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Hükûmetin son yıllarda uyguladığı ekonomi politikalarının vatandaşların alım gücü üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, 2025 yılı Şubat ayı itibarıyla açlık sınırının altında kalan asgari ücretin ve emekli maaşlarının güncel ekonomik koşullara göre yeniden belirlenmesi, çalışanların ve emeklilerin refah düzeyinin korunması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/3/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya söz veriyorum.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; rahmet, mağfiret, bereket ve kurtuluş ayı ramazanın Türk milleti ve İslam âlemi için hayırlara; soframızın bereketini kaçıranların, insan olanın bağışlanmak için yalvar yakar olacağı suçların aşağılık faillerini karşımıza umut olarak çıkaranların da islahına vesile olmasını diliyorum.

Yatarı olmayan bir suç isnadından bir aydan fazladır cezaevinde bulunan gazeteci Suat Toktaş'a da kapalı cezaevinden açık olanına hoş geldin diyorum.

Demokrasi rehin pazarlıklarıyla, şehit kanlarının fidye yapılmasıyla, vatandaşın hukuk sopasıyla terbiye edilmesiyle inşa edilebilecek bir düzen değildir, bir hizalama düzeni değildir. Demokrasi terörün siyasallaştırılmasıyla değil, katil kutsayıcılığıyla hiç değil, temel hak ve hürriyetlere saygıyla tesis edilir ve yaşamak en temel haktır, PKK terör örgütü tarafından katledilen on binlerce insanımız için de halktı.

Bu ülkenin açlığının, yoksulluğunun, adaletsizliğinin, ballı ihalelerin, kaynakların peşkeş çekilmesinin, emeklinin fitreye muhtaç hâle getirilmesinin, mesela, az sonra komisyon kurulması talebimizin gerekçesini anlatacağım gıda enflasyonunun; bütün bunların sebebi İmralı'daki bir terörist eskisine Mondros'a rahmet okutacak bir teslimiyet belgesi ilan ettirmemiş olmak mıdır ki bu nevi bir paçavranın ilanı günlerdir çözülmüş gibi sunuluyor harap ve bitap hâldeki milletimize?

Değerli milletvekilleri, bugün itibarıyla Türkiye'nin aylık resmî enflasyonu 140 ülkenin yıllık enflasyonundan fazla. En düşük yüzde 20'lik gelir grubu toplam gelirin ancak yüzde 6,3'ünü alabilirken en yüksek yüzde 20'lik gelir grubu toplam gelirin yüzde 48,1'ini yani neredeyse yarısını alıyor; dar gelirlielerin gıda dışı harcama yapacak kuruş kalmıyor ceplerinde. Dünya gıda enflasyonu listesinde Türkiye 4'üncü sıraya yükseldi; Güney Sudan, Zimbabve ve Arjantin'den hâlice durumdayız çok şükür ama mesela, Burundi'den beter haldeyiz, Angola'dan, Gana'dan beter hâldeyiz ve bu hâlde bile Sayın Ticaret Bakanımız çıkıp diyebiliyor ki: "Gıda enflasyonunda son üç yılın en iyi durumundayız." Allah'tan korkun; evladının karnını doyuramayan binlerce, on binlerce ananın ahından korkun. Neye göre daha iyiyiz bir de? Kendi yemekhanesi bile bir yılda yüzde 180 zam yapan TÜİK verilerine göre mi? Ki o verilere göre bile 2003'ten bu yana ortalama fiyatlar 24, gıda fiyatları da 35 katlık bir artış gösteriyor. Danışman arkadaşlarımız bir iftar sofrası hesabı yaptılar, hiç öyle Diyanetin sahur menüsü gibi bademli, avokadolu değil; pirzolalı, küşlemeli, pastırmalı hiç değil; muz, çileği, portakalı, narı, ejder meyvesi yok, vitamini az. Dünya Sağlık Örgütünün yetişkin bir birey için önerisi her gün kilogramı kadar gram cinsinden protein alması biliyorsunuz, bizim arkadaşlarımızın hesabındaki protein bunun yarısından az. Hurma koymuşlar -tanesi 13 liradan olan da var biliyorsunuz, bizimkinin 4 adedi 20 lira- zeytin hiç yok, 2 pide koymuşlar 40 lira, güllaç, tepsi maliyeti değil, 4 dilimi sadece 174 lira, 600 gramdan sote; eti, biberi, soğanı, salçası, keza salatının marulu, maydanozu; hepsi indirim dedektifine dönen vatandaşlarımız gibi hangi markette en ucuzsa oradan alınmak kaydıyla 440 lira. Limonata, gazoz yok, çay yok, kahve hiç yok zaten, tek içecek su bu iftar sofrasında ve bu hâliyle bir iftar öğünü 804 lira. Bir ayda 24 bin 146 lira 70 kuruş ediyor, asgari ücretle kafa kafaya. Sahur peki... İftar yapabilmiş olmanın maalesef sadece şükür kalıyor sahura.

Şimdi, terörist eskisi bebek katillerinin yüksek fikirlerine başvurmadığımız için mi pide 20 lira, 5 litre su bu yüzden mi 25 lira? Biz katillerin gönlünü yapmak için mi seçildik, milletimizin karın tokluğunu tesis için mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum.

Terörist eskisi bebek katillerinin yüksek fikirlerinden mahrum kaldığımız için mi gıda enflasyonu bu seviyede, alım gücü düşük, asgari ücret açlık sınırında, nüfusun kahir ekseriyeti sefalette eşitlenmiş durumda?

Değerli milletvekilleri, hemen hemen her gün, her cümlemize dayanışmayla başladığımız bu mübarek günlerde hem halk sağlığı açısından -elzem çünkü çocuklarımızın yetersiz beslenmeye bağlı gelişim bozuklukları da ortada- hem de oruç ibadetini milletimizin burnundan getirmemek için, bir huzur ayı olan ramazanı hanelere yokluğa bağlı huzursuzluk sebebi kılmamak için hem de vekâlet ettiğimiz milletimizin bize karşı kaybettiği aşikâr güvenin yeniden tesisi için, Türkiye'nin yoksulluğuyla yüzleşmemiz, silah bırakması için şart koştuğu bölünme gerekliliklerini değil milletimizin temel gereksinimlerini karşılamak için bir komisyon kurulması için hepimizden destek istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aziz milletimizin, İslam âleminin mübarek ramazanını tebrik ediyorum.

Ülkemiz 2021 yılından beri yüksek enflasyon ortamında yaşamakta. TÜİK, bir kamu kuruluşu olarak yüz kızartıcı suçla, yalancılıkla, sahtecilikle suçlanarak mahkemeye verildi bu devlete kırk yıl, elli yıl hizmet etmiş emekliler tarafından. Elbette böyle bir dönemde asgari ücrete yüzde 30 zam yapıldı; vergilere, harçlara yüzde 44 zam yapıldı yani ne hikmetse alacaklara gelince gerçekleşen enflasyon oranından, maaşlara zam vermeye gelince hedeflenen enflasyondan zam yapıldı.

Değerli milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkanlığı ramazan fitresini açıkladı, 180 lira. 5 kişilik bir aile bir ayda 27 bin lira fitre ödemek durumunda ama bu ülkede açık sınırı 23.400, asgari ücret ise 22 bin lira; bunu hiçbir insafla, vicdanla açıklamak mümkün değildir.

Eğer burada Ramazan tebriğinden söz ediyorsanız, devlet adamının, iktidarın ramazan tebriği demek milletin iftar sofrasına bir ek koymak demektir, katkı sağlamak demektir. Yine, ramazan bereketi, ramazan müjdesi, aynı zamanda, aftır; öğrenci affıdır, ehliyet affıdır, Covid affıdır, KHK'lilerin affıdır; bu ülkede zulüm gören bütün kitlelere bir defaya mahsus, hiç olmazsa şu ramazan hürmetine merhametle yaklaşılmasıdır. Ama inanıyorum ki iktidar mensubu arkadaşlar birazdan 22 bin liralık asgari ücretin de ne menem bir şey olduğundan pekâlâ övünecekler bazı rakamlarla.

Evet, enflasyona müdahale imkânınız olmuyor, frenleyemiyorsunuz, bari hiç olmazsa ücretlerin erimesini durdurun. Yalancının mumu yatsıya kadar yanarken asgari ücrete yapılan zammın etkisi ise ancak ocak ayı sonuna kadar kalabildi. Şu anda elektrik, su, doğal gaz, ekmek; hemen her alanda yapılan zamlarla asgari ücrete verilen artış tamamen yok oldu, eskisinden daha kötü durumdayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, burada adaletsizlikten bahsederken bir de vergi dilimi adaletsizliğini mutlak surette gündeme getirmemiz gerekir. Gelir dağılımı adaletsizliği yaşanırken vergi dilimlerinde de büyük zulüm yaşanmakta. En düşük memur çalışanın maaşı, dördüncü ay itibarıyla vergi dilimine girerek yeniden kesintiye uğruyor.

Biz burada milletimizin beklentilerine cevap vermediğimiz sürece kuru kuruya ramazan tebriği yapmakla bir yere varamayız. Burada, milletimiz, ramazan gününde rahat iftar açmak, çocuğunu iftara davet edebilmek istiyor, komşusuna iftar daveti yapmak istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Siz eğer burada, iftar sofralarına katkı olacak herhangi bir çalışma yapmazsanız verilen siber güvenlik gibi başka alanlardaki çalışmaların bu millete zerrece faydası olmaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a aittir.

Sayın Bozdağ, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

TÜİK verilerine göre şubat ayında yıllık enflasyon oranı yüzde 39, Enflasyon Araştırma Grubu verilerine göre ise şubat ayı yıllık enflasyon oranı yüzde 79. Şimdi, burada iki tane enflasyon rakamı var. Bir enflasyon oranı halkın günlük yaşamında tecrübe ettikleriyle, duygularıyla, hissettikleriyle yani raflardaki fiyatlarla uyuyor, diğer enflasyon oranı ise uyumuyor. Bu uyumsuzluk neden? TÜİK bunu açıklamak zorunda. ENAG'ın aylık 7,5 milyon fiyat verisi üzerinden, TÜİK'in ise 550 bin veri üzerinden enflasyon hesabı yaptığını hatırlatalım. Örnekleme aldığınız popülasyon ya da veri ne kadar çeşitli ve değişken ise gerçekçi sonuçlara ulaşma oranınız da o kadar yüksek. TÜİK bugün siyasetin baskısıyla gerçek enflasyonu görünmez kılmaya çalışıyor ve yargı kararlarına rağmen enflasyon hesaplamasında kullanılan madde fiyat listesini açıklamıyor. Bakınız, enflasyon, halkın soyulmasıdır. Yüksek enflasyon ve pahalılık karşısında ücret ve maaşlardaki düşüklükle geçim sıkıntısı katlanarak artmıştır. Yüksek enflasyon karşısında fiyatların, fiyatlamanın rasyonelliği de kayboldu ve toplumun ürün, fiyat, değer algısı da bozulmuş durumda; fahiş fiyatlamalar ve fırsatçılık ortaya çıkmış durumda. Sermaye, kârlarını artırıyor, enflasyona karşı kendisini koruyor, aynı zamanda enflasyonist etki de yaratıyor; gelir eşitsizliği, adaletsizliği de giderek artırıyor.

TÜRK-İŞ şubat ayı açlık ve yoksulluk sınırını açıkladı, 4 kişilik ailenin gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 23.324 lira. Gıdayla birlikte diğer tüm temel ihtiyaçlar eklendiğinde bu tutar yani yoksulluk sınırı 75.973 lira, asgari ücret 22.104 lira. Söylemiştik “Daha yılın ilk aylarında açlık sınırının altında kalacak.” demiştik. En düşük emekli aylığı 14.469 lira, açlık sınırının neredeyse yarısından bile az. Toplumun çok büyük bir kesimi asgari ücret dolaylarında bir ücretle geçinmek zorunda, bu da olayın vahametini daha da önemli kılıyor. Mevcut ekonomik daralma; işçiye, emekçiye, emekliye fatura ediliyor. Varın siz hesaplayın, bu insanlar bırakın temel ihtiyaçlarını, gıda ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak durumdalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, lütfen tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenme hakkı, dolayısıyla sağlıklı yaşam hakkı yok sayılmıştır. İnsanların öz saygılarına, öz güvenlerine de bir tehdittir bu durum. Açlık, aynı zamanda, şiddet dönemlerindeki benzer bir şekilde organik ve psikolojik huzursuzluğa ve düzensizliğe neden olur. Bağışıklık sisteminiz zayıflar; enfeksiyonlara, hastalıklara karşı sizi koruyamaz. Çocuklarda gelişme sorunları ve başarı düzeyi azalır. Mahatma Gandhi “Yoksulluk, şiddetin en kötü formudur.” demiştir ve bugün açlık, yoksulluk, gelir adaletsizliği bir halk sağlığı sorunu hâline gelmiştir.

Sayın vekiller, bu ücretler hemen revize edilmek zorundadır, insan onuruna yaraşır hâle getirilmek zorundadır. İnsanları açlıkla ve sefaletle baş başa bırakamayız, toplumun yarattığı değer ve emeğin karşılığı bu olamaz.

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a ait.

Sayın Kış, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İYİ Parti Grubunun araştırma önergesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, önergenin konusu vatandaşlarımızın her gün iliklerine kadar hissettiği bir gerçek; hayat pahalılığı, alım gücündeki düşüş, milyonlarca insanın giderek yoksullaşması ve de gelir dağılımındaki adaletsizlik. Önergeye yansıyan bir gerçeği paylaşmak istiyorum: Türkiye’de 4 kişilik bir ailenin mütevazı bir sofraya oturabilmesi için günlük harcaması 804 lira. Bir ay boyunca sofrasına sadece yemek koymanın bedeli 24.146 lira. Peki, ülkemizde asgari ücret ne kadar? 22.104 lira. Yani milyonlarca insan, bırakın sağlıklı yaşamayı sürdürmeyi, en temel gıda ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle gelmiş durumda. Bu tabloyu yaratan kim? Elbette ki yanlış ekonomi politikalarını yürüten AKP iktidarı. (CHP sıralarından alkışlar) Enflasyon kontrol edilemiyor, halkın alım gücü düşüyor ve de çalışanların maaşı sefalet ücretine dönüşüyor. Bugün, ülkemizde, çalışanların yüzde 40’ı asgari ücretle geçinmek zorunda. Avrupa’da bu oran yüzde 4 ila 10 arasında değişirken Türkiye’de asgari ücret, âdeta ortalama maaş hâline gelmiş durumda. Peki, bu durumda halkın yanında kim var? Elbette ki, iktidarın görmezden geldiği vatandaşın yanında Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimiz var. (CHP sıralarından alkışlar) Vatandaşına uygun fiyatlı yemek sunan, ekmeğe erişimini kolaylaştıran; emekliye, öğrenciye ve ihtiyaç sahibi herkese sosyal destek sağlayan Cumhuriyet Halk Partililerimiz var. Ancak tüm bunlara rağmen belediyelerimiz engellenmek isteniyor, sosyal destekleri artıran belediyelerimize “mali denetim” adı altında baskı yapılıyor, halkın yararına projelerimizde çeşitli bahanelerle engeller çıkarılıyor. Ama vatandaş ne durumda? Ucuz ekmek ve ucuz et kuyruğunda. Et ve Süt Kurumu önünde sabahın erken saatlerinde kıyma alabilmek için kuyruğa giren vatandaşlar saatlerce bekliyor, kasaplar artık lüks markete dönüşmüş durumda. Siz, insanları belediyelerin yardımlarına muhtaç bıraktınız, yanlış ekonomi politikalarınızla halkı yoksulluğa mahkûm ettiniz, sonra da vatandaşın yanında olanları cezalandırmaya kalkıyorsunuz. İktidar çözüm üretmek yerine pembe tablolar çizmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kış, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

İşte bu yüzden bu önergenin desteklenmesini, yoksulluğun ve hayat pahalılığının araştırılmasını savunuyoruz. Gerçekten halkın içinde olduğunuzu iddia ediyorsanız buyurun bu önergeye destek verin lütfen. Ama biliyoruz ki AKP ve MHP sıralarında oturan milletvekillerimiz bu önergeyi reddedip halkın yaşadığı sefaleti yine görmezden gelecekler. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler halkın alım gücünü arttırmak ve ekonomiyi adil bir düzene oturtmak için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kış, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata’ya ait.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye son yıllarda arka arkaya gelen küresel ve bölgesel krizlere, pandemiye, savaşlara ve nihayet asrın felaketi olan büyük depremlere rağmen dimdik ayakta kalmayı başarmış bir ülkedir. Bütün bu süreçlerden milletimizin en az zararla çıkması için her türlü tedbiri aldık, her türlü harcamayı yaptık, gereken tüm aksiyonları hayata geçirdik ve şimdi artık enflasyonun düşme eğilimini hepimiz görüyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yirmi üç yıldır söyleniyor!

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Piyasada oluşan olumlu hava, uyguladığımız sıkı ve disiplinli mali politikaların ne kadar doğru olduğunu bir kez daha ortaya koyuyor. Bizim hedefimiz, kısa vadeli kazanımlar uğruna uzun vadeli refahı riske atmak değil tam tersine, kalıcı refah artışı sağlayarak Türkiye'yi daha güçlü ve istikrarlı bir ekonomik zemine oturtmaktır. Bunun yanı sıra asgari ücrette de emekli aylıklarında da her süreçte enflasyonun üzerinde reel artışlar yapılmıştır. Çalışanlarımızın alım gücünü korumak ve artırmak için asgari ücrette önemli düzenlemelere imza attık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İki ayda eridi ya, iki ayda!

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olacak net asgari ücret 22.104 TL olarak belirlenmişti. 2002 yılında 184 TL olan net asgari ücret, bugün 119 katına çıkarken reel olarak da 4 katına yükselmiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Açlık sınırı 31 bin lira!

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Elbette burada önemli olan sadece rakamlar değil, biz çalışanlarımızın alım gücünün korunmasının ötesinde refahlarını kalıcı hâle getirmeyi amaçlıyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tok, açın hâlimden anlamıyor! Fakirlik kalıcı oldu!

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Ücret artışlarının pazarda, market raflarında erimesini istemiyoruz. Bu yüzden enflasyonla mücadelede kararlıyız ve bu mücadelede çalışanlarımızı, işçilerimizi ve tüm sabit gelirli vatandaşlarımızı korumak adına adımlar atmaya devam edeceğiz. Bu ülkeye yıllarca hizmet eden emeklilerimiz için de hem emekli aylıklarında hem de en düşük emekli aylığında önemli artışlar gerçekleştirdik. Emekli aylıklarında birçok dönemde kanunda belirtilen şekilde hesaplanan artışların üzerinde artışlar gerçekleştirdik. En düşük emekli aylığını da ilk kez AK PARTİ olarak biz hayata geçirdik ve bu sene 14.469 TL'ye çıkardık. Emeklilerimizi de enflasyona karşı ezdirmemek için olanca gayreti gösteriyoruz. 2023 yılında enflasyon yüzde 64,8 artarken en düşük emekli maaşını yüzde 114,3 artırdık. 2004 yılında enflasyon yüzde 44,4 artarken en düşük emekli maaşı yüzde 66,7 arttı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bayram ikramiyelerini ne yapacaksınız, onu söyleyin.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Ayrıca, emeklilerimiz için ilk kez bayram ikramiyeleri ve banka promosyonları verilmesini de sağladık.

Değerli milletvekilleri, disiplinli mali politikalarımızın meyvelerini toplamaya başladığımız bu süreçte enflasyonun kontrol altına alınmasıyla birlikte piyasada bir rahatlama, fiyat istikrarında bir denge sağlanacaktır; böylece yapılan maaş artışları çok daha anlamlı hâle gelecektir. Temel hedefimiz, enflasyonda kalıcı düşüş sağlayarak emeklilerimizin ve çalışanlarımızın refahını kalıcı hâle getirmektir. Bir yanda ücret artışlarını enflasyona ezdirmemek, diğer yanda da yapılan zamların piyasalarda yeni bir enflasyonist baskı yaratmasını önlemek gibi büyük bir sorumluluğumuz var. Bu kapsamda, Türkiye, her türlü küresel ve bölgesel krize rağmen ekonomik büyümesini sürdüren, halkın refahını artıran ve sosyal adaleti önceleyen bir devlet olmaya devam edecektir. Biz çalışanlarımızın, emeklilerimizin, işverenlerimizin ve tüm çalışanlarımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Herkesе hayırlı ramazanlar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEMPARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak demokratik mekanizmaların oluşturulması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/3/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

4 Mart 2025 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak demokratik mekanizmaların oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (10796 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/3/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a söz veriyorum.

Bundan sonraki konuşmalarda hatiplere bir dakika ilave yapmayacağımı Genel Kurulun takdirine arz ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İftara kadar, iftara kadar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İftara kadar.

BAŞKAN - İftara kadar, sadece iftara kadar, iftara kadar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Başkan, ama ona göre düzenledim konuşmamı.

BAŞKAN - Şimdi, sizden sonra dedim. Tamam mı? Sizi istisna yaptım. İftara yetişmek için böyle bir mutabakat oluştu.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş Altın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Siz de tasarruf ederseniz ayrıca teşekkür ederim.

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Tamam.

İnsanlık tarihinin en eski sayfalarından Sümer tabletlerinden anlatılan bir miti anlatmak isterim: Göküzünün ve savaşın tanrıçası İştar, bilgelik tanrısı erkek Enki'den uygarlığın temel güçleri olan evrenin düzenini sağlayan kutsal yasaları, "Me"leri geri almıştır. Halka dağıtmış, bilgiyi erkek mülkiyetinden tüm topluma yayarak medeniyetin inşasına giden yolu açmıştır. Medeniyeti var eden "Me"ler arasında şimdiki dünya düzeninin sistemleri, savaş ve en önemlisi barışın yasaları vardır. Daha da eskilere gidecek olursak ilk büyük tapınakların inşa edildiği Göbeklitepe'de on iki bin yıl önce kadın tanrıça figürlerinin merkezî bir konumda olduğu bir yaşam merkezi görüyoruz. Kadının yaşamı kutsayan ve koruyan gücünün on iki bin yıl önce nasıl kutsandığına hep birlikte tanıklık ediyoruz. Peki, ya sonra ne oldu? Tarım devrimi, özel mülkiyetin doğuşu ve erkek egemenliğinin yükselişiyle

birlikte insanlık tarihindeki ilk ve en temel çatışma başladı. Erkeğin kadını tahakküm altına alması ve kadının köleleştirilme girişimleriyle aslında bu tüm tahakküm ilişkilerinin de kaynağı oldu. Bugün Orta Doğu’da yaşanan savaşların kökenini de burada aramak gerekir ve tarihin bu kırılma anında olan bitenlerin bugüne yansımalarını çok iyi okumamız lazım. Bugün yaşanan hemen hemen tüm sorunların temelinde olan iktidarcı, devletçi mülkiyetçi, erkek egemen anlayışın, sömürü ve tahakküm ilişkilerinin ilk mağduru elbette ki kadınlardır ve fakat doğanın, toplumun, halkların, bireylerin sömürüsüne giden tüm iktidar ilişkilerinin başlangıcı olan kadının tahakküm altına alınmasına karşı mücadele eden, varoluş misyonunu oynayanlar da kadınlardır ve yine, beş bin yıldır süregelen bu sömürgeci patriarkal düzene karşı eşitlikçi ve özgürlükçü yaratıcısı olanlar da kadınlardır.

İşte bu tarihsel bilinç ve bu büyük mücadele kararlılığıyla kadın kırımına isyan ediyor, özgürlüğe yürüyoruz şiarıyla 8 Martı karşılıyoruz. Eşitlik, özgürlük ve barış mücadelemizi daha da yükseltiyoruz. Evden toplumsal, siyasal alana uzanan erkek egemen anlayış her daim iktidarını, sömürgelerini devam ettirmek için savaşları devreye koydu. Savaş, kadın bedenini ganimet, cinsel şiddeti bir silah olarak kadınlar üzerinde kullandı. Özellikle son yıllarda Kürt illerinde artan özel savaş politikalarının en büyük hedefi kadınlar ve çocuklar oldu.

Savaş, yalnızca bedenlere değil dillere karşı da bir savaştır. Kadınlar ana dillerinde hizmet alamadıkları için toplumsal hayatın dışına itildi. Fatma Altınmakas gibi kadınların katledilmelerinin önü açıldı. Fatma’ya yaşatılanlar bize kadınların dil ve kimlik hakları uğruna verdiği savaşın ne kadar haklı bir savaş olduğunu bir kez daha hatırlatmıştır. Kadınların siyasal alandaki temsiliyeti kayıymalarla engellenmek istenmiştir. En çok da eşit temsiliyet ve eş başkanlık sistemine saldırılmıştır. Mardin’deki kadın çalışmaları durma düzeyine gelmiş daha iki gün önce Van’da Kadın Yaşam Merkezinin malzemeleri kayyum yönetimi tarafından âdeta talana uğratılmıştır. Gözaltılar, tutuklamalar, kayyum atamaları kadın kazanımlarını yok ederken kadınlar ağır bir yoksullaştırma altında ezilmektedir. İşçiler grev haklarından edilmiş, kadınlar eşitsizlik ve şiddetle mücadelenin bütün alanları dolduran görkemli direnişini gerçekleştirirken iktidar 2025 yılını “Aile Yılı” ilan etmiştir. Kadınlardan daha fazla çocuk doğurmaları istenmiş ve kadınların çocuk doğurması bile ideolojikleştirilmiştir. LGBTI+ varoluşları dahi kriminalize edilmiş ve kadınların tüm sorunları bu şekilde yok sayılmıştır.

Tam da bu korkunç tablonun ortasında, tam da bu kıyamet yerinde İhtar’ın elinde tuttuğu “Me”leri bir kez daha hatırlatmak isterim. Savaşı başlatma gücü olduğu gibi barışı kurma gücü de kadınlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın, lütfen tamamlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Nasıl ki ilk çatışma cinsiyetler arasındaki eşitsizlikle başladıysa gerçek barış da ancak bu temel eşitsizliğin ortadan kaldırılmasıyla mümkün olacaktır. Bu koşullar altında en temel ihtiyacımız ve ödevimiz barışı kadınlar olarak toplumsallaştırmak, barış çılgınlığını yükseltmektir.

“Hazine kaybedildiği yerde aranır.” sözünü bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Erkeğin kadını tahakküm altına alması, kadını köleleştirilmesi savaşının başladığı topraklar, aynı topraklar, bugün bağrında kadın özgürlükçü, ekolojik yaşam paradigmasıyla birlikte tekrar tarih sahnesindedir. Sevgili Kürt, Türk, Ezidi, Müslüman, Alevi, Rojavalı, Süryani; coğrafyanın ve dünyanın tüm kadınları “...”² ışığında değiştirme yolundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - 21'inci yüzyılın İştarlarının 8 Martını kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın, uzattım bir dakika.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Ama on bir saniye...

BAŞKAN - Uzattım efendim; siz çok heyecanlı konuştunuz, ben uzattım.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Ama şöyle: On bir saniye daha var.

BAŞKAN - Tamam, buyurun, tamamlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Ama durmuş, çalışmıyor, sesler gitti.

BAŞKAN - Efendim, siz konuşun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Sesim geliyor mu? Neyse başa alıyorum.

BAŞKAN - Tamam, ilave edeceğim on bir saniye.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Tamam, sözümü kesmeyin.

21'inci yüzyılın İştarlarının 8 Martını kutluyorum. Clara Zetkinlerden Emma Goldmanlara, Rosa Luxemburglardan Sakine Cansızlara, Cihan Bilginlere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - ...Leyla Kasımlara, Leyla Zanalara, Leyla Güvenlere, kadın mücadelesini büyüten bütün kadınlara selam olsun, 8 Martımız kutlu olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hayme Anaları anıyoruz, Hayme Anaları...

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz Yeni Yol Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Elif Esen'e ait.

Sayın Esen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Gülten Akın'ın şu dizeleriyle başlamak istiyorum: “Nergisten ben sorumluydum, ışıktan ve çocuklardan/Yanlışı mı belledim, insan sorumluluktur.” Evet, insan sorumluluktur ve bizler Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki vekiller olarak herkesten daha çok sorumluluk sahibi olmalıyız. Yıllardır kadına karşı şiddeti ve ayrımcılığı konuşuyoruz. Geçmişte töre cinayetleri, berdel, çocuk yaşta evlilikler, doğumlar gibi konular ön plandaydı. Bugün ise dijital çağın getirdiği yeni tehditlerle karşı karşıyayız. TÜİK 2023 verilerine göre kadınların neredeyse yarısı gece yalnız yürürken kendini güvende hissetmiyor. Medyanın rolü bu noktada kritik. Gündüz kuşağı programları ve dijital içerikler istismar ve şiddeti sıradanlaştırıyor. Geçtiğimiz haftalarda Kadına Karşı Şiddeti Araştırma Komisyonunda ben Komisyonu terk etmeden hemen önce Zahide Yetiş bir vekilimizin “Neden özellikle en rahatsız edici başlıkları ve kısımları Youtube’da paylaşıyorsunuz?” sorusuna “Çünkü o zaman daha çok dikkat çekiyor ve izleniyor.” dedi. Bu cümle aslında rant için toplumsal değerlerin ne kadar kolay alaşağı edildiğinin bir kanıtıydı. RTÜK bu konuda bir çözüm üretmiyor, üretmiyor çünkü evlilik programları kapatılınca yerine bu tarz programlar geliyor, onlar da kapatılınca muadilleri farklı biçimlerde yeniden geri dönüyor. Bu da demek oluyor ki soruna sosyolojik bir çözüm de aramalıyız.

Dijital ortamda ise yeni tehditlerle karşı karşıyayız. UNFPA verilerine göre kadınların yüzde 85'i dijital şiddete tanıklık etmiş, yüzde 40'ı ise doğrudan maruz kalmış. “İncel”ler içindeki bazı gruplar, kadınlara yönelik şiddeti, tecavüzü âdeta bir hak olarak görüyor. Ekonomik zorluklar nedeniyle evlerine hapseden gençler ve çocuklar internette bu tehlikeli gruplarla temas etme riskine oldukça fazla potansiyelle sahipler. Hayatta beklentisi olmayan, sosyal becerilerini kaybetmiş bu çocukların öfkesi kadınlara yöneliyor yani önümüzdeki yıllarda kadına yönelik şiddet, dijital koridorlarda beslenirken müsebbibi ekonomik çıkmazlarla evlere hapsettığımız çocuklar ve gençler olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ELİF ESEN (Devamla) - Bir dakikamı kullanmak istiyorum. Ben de konuşmamı öyle hazırladım Başkanım.

BAŞKAN - Peki, buyurun. Yani iftara yetişmede sıkıntı...

ELİF ESEN (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum, hızlıca bir dakikada bitiriyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, 8 Mart haftasındayız ya, kadınlara söz verebilirsiniz; bir de kadın önergesi.

ELİF ESEN (Devamla) - Başta, üyesi olduğum araştırma komisyonu olmak üzere, ilgili komisyonların, olacakları önlemek üzere şimdiden bu konuda ivedilikle çalışması gerekir. Bu noktada bize düşen görevler: Mevcut yasaları dijital şiddeti kapsayacak şekilde koruyucu, önleyici tedbirlerle donatmalıyız. Kadınları, gençleri, çocukları siber zorbalığa karşı hızla bilinçlendirmeliyiz. Sosyal medya platformlarıyla iş birliği yaparak şiddet içeriklerini önlemeliyiz. Hukuki süreçleri hızlandırmalı, mağdurları korumalıyız. Ve en önemlisi, gençlere sosyalleşebilecekleri fiziksel, sosyal ortamlar sunmayı devlet politikası hâline getirmeliyiz.

“Şiddetsiz bir Türkiye hayaliyle insan sorumluluktur.” cümlesini bir kez daha hatırlatıyor, “Biz daha fazla sorumluyuz.” diyerek teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayırlı ramazanlar diliyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Esen.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar’a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kadim tarihimizde kadın, bilge ve alp kişiliğiyle idari, siyasi ve sosyal alanlardaki üstün becerileriyle, dik duruşuyla toplumun temel direği olarak yerini almıştır. Bu, Millî Mücadele yıllarında da böyleydi, Atatürk’ün öncülüğünde cumhuriyetin ilk yıllarında da. Tarihimiz böyleyken AK PARTİ Türkiye’inde bugün kadınlarımız parkta, bahçede, sokakta, otobüste, akla gelen her yerde her an tacize uğrama tedirginliğiyle ve öldürülme korkusuyla yaşıyor. Daha küçük bir kız çocuğuyken güvende olmadıklarını öğreniyorlar.

Türkiye, OECD ve Avrupa ülkeleri arasında kadına yönelik şiddet oranında yüzde 38’le en yüksek orana sahip. Neredeyse her 10 kadından 4’ü şiddete maruz kalıyor. AK PARTİ Türkiye’inde bugün neredeyse 10 kadından 1’i okuryazar değil, okuma yazma bilmeyenlerin yüzde 85’i ise kadınlardan oluşuyor. İş dünyasında “cam tavan” olarak bilinen engel, kadınların kariyer basamaklarında yukarılara çıkmasını engelliyor. Ülkemiz Küresel Cinsiyet Uçurumu Endeksi’nde 146 ülke arasında 127’nci sırada yer alıyor. Ekonomik katılım ve fırsat eşitliğinde 133’üncü sırada, iş gücüne katılım oranında ise 132’nci sıradayız. Türkiye’de kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 35,11’le dünya ortalamasının altında. Üst düzey yöneticilik oranı sadece yüzde 18,48’dir. Geniş tanımlı kadın işsizliği ise yüzde 38,3. Dünya Ekonomik Forumunun Küresel Cinsiyet Eşitsizliği 2024 Raporu’na göre ise küresel cinsiyet eşitliği oranı geçen yıla kıyasla yalnızca yüzde 0,1 artarak yüzde 68,6’ya ulaştı. Cinsiyet eşitliği oranı bu hızla ilerlemeye devam ederse toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaştığını muhtemelen buradaki hiç kimse göremeyecek. Kadının işte ve ailede ya da sosyal yaşamda erkeklerle eşit haklara sahip olduğuna dair yasalar olsa da zihinlerde kadınlar hâlâ ikinci planda. Bu yüzden diyoruz ki: İstanbul Sözleşmesi’ni tekrar yürürlüğe alın. Sözleşme, kadın hakları ve şiddetle mücadele açısından bir rehber ve önemli bir yol haritasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) - Biliyorsunuz, cumartesi günü 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Ülkemizin tüm kadınlarına selam olsun, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlu olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Aliye Coşar'a ait.

Sayın Coşar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

8 Mart, kadınların eşitlik, özgürlük ve emek mücadelesinin bir simgesidir. Cinsiyet eşitliğinin olmadığı ülkemizde kadınlar toplumsal, ekonomik, kültürel ve siyaset alanında eşitsizliğe maruz kalıyor. Kadınların uzun mücadeleler sonucu elde ettiği haklar günümüzde yirmi üç yıllık AKP iktidarında bir bir geriye alınmak istenmektedir. Toplumun yarısını oluşturan kadınlar her türlü eşitsizlikle karşı karşıya kalmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğu sürece ülkede refahtan bahsedemeyiz. Maalesef, kadınlar iş hayatında bile her türlü ayrımcılığa maruz kalıyor; erkeklere göre daha az ücret alıyor, güvensiz çalıştırılıyor, mobbinge uğruyor, eşit işe eşit ücret ilkesi kadınlar için uygulanmıyor. Kamu kurum ve kuruluşlarında cinsiyete bağlı ayrımcılık yapılmaktadır. Yüksek yargıda, bürokrasinin üst kademelerinde kadınlara yer verilmemektedir; bunun somut örneği, Anayasa Mahkemesinde tek bir kadın üye dahi yoktur.

Değerli arkadaşlar, kadına şiddet her geçen gün artmaktadır. 2025 yılının ilk iki ayında 49 kadın öldürüldü, 53 kadının ise ölümü şüphelidir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre, 2024 yılında 394 kadın cinayeti, 259 şüpheli kadın ölümü gerçekleşmiştir. Yirmi üç yıllık AKP iktidarı bu duruma sessiz kalıyor. AKP'nin araçsallaştırdığı yargı, muhaliflere harcadığı enerjinin onda 1'ini kadın cinayetleri ve şiddet davalarına harcamıyor. AKP'nin yarattığı ekonomik krizin en mağduru kadınlar ve çocuklardır. Kadın yoksulluğu giderek artmaktadır. DİSK-AR'ın Aralık 2024 verilerinden elde ettiği sonuca göre, geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 37,2'dir. Sigortasız, güvencesiz gündelik işlerde çalışan kadınlara, mevsimlik işçi olarak çalışan kadınlara dair çözümü bu Mecliste bulamazsak hiçbir yerde bulamayız. Merkezî bütçeden Aile Bakanlığına verilen pay yüzde 2,76'dır. Bu pay 2021 ve 2024 yılları arasında sistematik olarak düşmüştür. Bakanlığın bütçesinden kadının güçlendirilmesine ayrılan pay ise yüzde 1,2'dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİYE COŞAR (Devamla) - Bir dakikamı alacağım.

BAŞKAN - Peki Sayın Coşar, buyurun.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Kadınlara bütçeden pay ayırmayan siyasi iktidar kadınların sorununa çözüm bulamaz çünkü sorunun kaynağını bu iktidar oluşturuyor.

Değerli arkadaşlar, karşımızda kadını ev içine hapseden bir zihniyet var. Kadınların güvencesi olan İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuz bir şekilde, bir gecede çıkan AKP iktidarının çözüme katkısı olamaz.

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında İstanbul Sözleşmesi'ni tekrar uygulayacağız, kadın ve eşitlik bakanlığı kuracağız; kadınları toplumda, sosyal ve ekonomik alanlarda eşit görmeyen zihniyetle sonuna kadar mücadele edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Coşar.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'ye ait.

Sayın Ekmekci, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; mübarek ramazan ayının aziz milletimizin yanı sıra Türk ve İslam âlemine sağlık, bereket, huzur getirmesini diliyorum. Ayrıca, yaklaşmakta olan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü de kutluyorum.

Orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan tarihsel sürecimizde kadının erkeğin bir adım ardında kalmasını asla kabul etmeyen dinî ve millî bir kültüre sahibiz. Sayın milletvekilleri, “Ülkemiz kadınlarının inandığı ve sahiplendiği hiçbir meselenin başarısız olma ihtimali bulunmamaktadır.” diyen Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki yirmi üç yıllık iktidarımız boyunca gördük ki ülkemizdeki kadın hakları her geçen gün yeni kazanımlarla diğer ülkelerin de örnek aldıkları bir seviyeye ulaştı. Evet, eksik yok mu? Olabilir ancak eksi bakiyeyle devraldığımız kadın hakları alanını yirmi üç yılda bugünkü seviyesine getirdik ve dinlenmeden de bu yolda yürümeye devam ediyoruz.

Aziz milletim, ne acıdır ki muhalefet partileri evvel zamandan beri heybelerinde gezdirdikleri geleneksel kadın politikası cümlelerinin dışına çıkamıyorlar. DEM Grubunun verdiği önergeyi gördüğümüzde inanmadım çünkü önergenin içeriğini oluşturan kadın-erkek fırsat eşitliğini ve kadına yönelik şiddeti çalışan Gazi Meclisimizde bir ihtisas komisyonu ve bir de araştırma komisyonumuz mevcut. Hem Araştırma Komisyonunda hem de Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda ben de üyeyim, hatta şimdi Komisyonumuzun 20'nci toplantısından çıkıp geldik. Meclis bünyesinde her iki konu partilerin temsilcilerinin ortaklığında alanında uzman bilirkişi, bilim insanları ve diğer yetkililerle görüşülüyor ve bizatihi saha çalışmalarıyla halkımıza gidiliyor. DEM PARTİ üyeleri her iki komisyonda da zaten varlar, daha neyin komisyonu, neyin araştırmasıdır?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Komisyon var da şiddet bitti mi?

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Devamla) - 8 Mart Dünya Kadınlar Günü hakkında politika üretemediniz de dostlar alışverişte görsün diyorsanız o başka. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, AK PARTİ Hükümetimiz kadınların toplumsal hayatın her alanındaki haklarını yasa ve yönetmeliklerle güvence altına aldı, almayı da sürdürüyor. Dünyanın en büyük kadın hareketine sahip AK PARTİ'mizin kadın haklarına yönelik çalışmalarını değil eleştiriye tutmak, az görmek dahi ayıptır, günahtır. Kadınların sosyal hayatın her alanında karar alma süreçlerini de içerecek şekilde bulunmasını başarmak için başka kültürlere öykünmeye, onlardan örnek almaya ihtiyacımız yoktur. Aslolan, Anadolu irfanını bizatihi mayalayan ellerin, kadın emeğinin, kadın gücünün, kültür kodlarında yer alan karakterin yaşamasına ve hayatı her an yeniden yoğurmasına engel değil destek olmaktır. Ülkemizin dört bir yanındaki kadınları selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekmekci, teşekkür ediyorum.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Hatip, önergemiz üzerinde çarpıtıcı bir yorumda bulundu, Beritan Vekilimiz cevap verecek.

BAŞKAN - Buyursunlar...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; “Komisyonumuz varken bu neyin komisyonudur? Kadına yönelik şiddetle yeterince mücadele ediyoruz.” diyen bir aklı, öncelikle mevcut durumdaki kadınların yaşadığı şiddet sarmalına, kadın ve çocukların debelendiği ve erkeklerin hiçbir şekilde yargılanmadığı gerçeklere davet ediyorum çünkü kendileri bir Komisyon kurarak Türkiye’deki kadınların sorunlarını çözdüklerini zannediyorlar. Fakat esas önce o Komisyona baksınlar, kurdukları Komisyonun Başkanı bile bir erkek ve kadınlar orada kendilerini özgürce ifade dahi edemiyorlar. Üstelik “bilirkişi” diyerek gündüz kuşağı programlarının tartışmalı isimlerini getirerek aslında yeni bir açılım yaptıklarını düşünüyorlar. Maalesef bu anlayışla, bu yaklaşımla bizim iğne ucu kadar dahi ilerleyemeyeceğimizi bir kez daha anlamış olduk. Bu sebeptendir ki tekrar komisyon kurulmasını, o komisyonun kadın özgürlükçü bir anlayışla kurulmasını ve başkanının bir kadın olmasını tekrar hatırlatmak istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Komisyonunda niye konuşmuyorsun? Konuştuklarını komisyonunda konuş.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- DEMPARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak demokratik mekanizmaların oluşturulması amacıyla 4/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Peki, değerli milletvekilleri, şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Çayırhan Termik Santrali’nin özelleştirme sürecinde yaşanan kamu zararının ve işçilerin hak kayıplarının tespit edilerek bu zararların önlenmesine yönelik tedbirlerin alınabilmesi amacıyla 18/2/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/3/2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirme sürecinde yaşanan kamu zararının ve işçilerin hak kayıplarının tespit edilerek bu zararların önlenmesine yönelik tedbirlerin alınabilmesi amacıyla 18/2/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 1050 sıra no.lu Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/3/2025 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'e söz veriyorum.

Sayın Bingöl, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Değerli milletvekilleri, bundan üç ay önce, yine bu kürsüde verdiğimiz bir araştırma önergesiyle ilgili bir değerlendirme yapmıştım. O araştırma önergesinde bu tesisin ne kadar kârlı bir tesis olduğunu, ülke yararına çok önemli katkılarının olduğunu ifade etmiştim ama gelin görün ki o ihale geçici olarak iptal edildi ve bugün o ihaleyle ilgili teklifler alınmaya başlandı. Bu ihaleyle ilgili başa döndüğümüzde şöyle birtakım çarpıklıklar görüyoruz. Bunlardan bir tanesi şudur: Şimdi, yirmi yıllık süre için özelleştirmeyi alan firma yirmi yıllık süreyi doldurduktan sonra bıraktı ve çekildi. Bir gün sonra, sadece bir gün sonra bu kez santral bir özel şirkete devredildi, maden ocağı da “Kömür İşletmeleri Anonim Şirketi” diye bir özel şirkete, bu şirkette de Türkiye Kömür İşletmelerinin hissesi var, ona da redevans usulüyle verildi. Yani şu anda hem santral hem maden ocağı zaten özel şirkette, çarpıklığın birisi bu. İkincisi ise özelleştirmenin ruhuna aykırı olarak hâlâ özel şirketlerde olan bu kurum özelleştirme ihalesiyle satılmaya çalışılıyor, bu da bir başka skandal. Peki, burayı özelleştirmeyle yeniden ihaleye çıkarıyorsunuz ama burada ben konuştuğumda Sayın Fuat Oktay AKP Grubu adına çıktı ve “Gerekli görüşmeler yapıldı, bunun sonucunda araştırarak doğru bir yöntem bulacağız.” demişti. Sonra ne denildi? “Dinledik, anladık ve doğru yöntemi bulduk.” Bakın, o doğru yöntem ne? Doğru yöntemin ne olduğunu anlamak için iki sözleşmenin farkına bakmak lazım. İlk sözleşme ile ikinci sözleşme arasında iki temel fark var, sadece iki temel fark ve işin ilginç, bu iki temel farkla sözleşme iyileştirileceğine daha da işin içinden çıkılmaz bir hâl aldı. Neydi bu değişiklik? Birinci sözleşmede kesinlikle işçi sayısına vurgu yapılmıyordu, bu sözleşmede deniyor ki: “2.050 işçi çalışacak.” Ya, zaten bugün orada 2.100'e yakın işçi çalışıyor, o işçi sayısında herhangi bir artış yok ama burada bir ince kurnazlık var. Nedir o? Deniyor ki işveren yani -sözleşmeyle satacağımız- o tesisi alacak olan firma şunu yapacak: Öncelikli olarak bugün tesiste çalışan işçileri çalıştıracak. “Öncelik” kavramı soyut bir kavramdır. Nedir bunların kriterleri belli değil yani ihale bittikten sonra işveren ile işçiler baş başa kalacaklar ve birçok sudan sebeplerle o işçiler kapının önüne bırakılabilir.

Bir de ödünç işçi meselesi var değerli milletvekilleri. O işçiler ödünç işçi anlayışıyla buradan uzaklaştırılıp bir başka tesise gönderilir, kısa süre sonra da oradan iş akitleri feshedilir. Böylesi çarpık bir anlayış var.

İkincisi, efendim “Lojmanlarda kalan işçiler dört ay içerisinde lojmanları terkedecek.” deniyordu. Şimdi, bu değiştirilmiş. Ne deniyor biliyor musunuz? “İşini terk eden yani işini bırakacak olan işçi lojmanda bir yıl kalabilir.” Sıradan bir rüşvet. İşçiye diyor ki: “Sen işini terk et, ben sana bir yıl daha burada kalma iznini vereyim.” Bu nasıl bir anlayış, bu nasıl bir vicdan? Ve devam edecek olan işçilerin lojmanda kalmalarının da önü kesiliyor.

Şimdi, böyle bir anlayışla burası ihale ediliyor. Bakın, bu ihalede şu anda firmalar kendi aralarında görüşme yapıyorlar, bir pazarlığın içindeler ve çok açıklıkla bu kürsüden söylüyorum, bu ihale birisine, bir yandaşa peşkeş çekiliyor, bunun başka bir manası yok. (CHP sıralarından alkışlar) Asla bunu kabul etmek mümkün değil. Göreceğiz, yaşayacağız; tıpkı bundan önceki AKP döneminde özelleştirilen

firmalarla elde edilen 64 milyar dolarlık buhar olan o para gibi bu para da çarçur edilip bitirilecek. Bu tesis, Türkiye'nin en kârlı tesisi. Bu tesis, 428 milyon ton rezervi olan bir maden ocağına sahip ve bugün bu tesis yirmi yıl boyunca başka hiçbir şeye ihtiyaç duymadan o santrali çalıştırabilecek kapasiteye sahiptir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bingöl, teşekkür ediyorum.

Lütfen tamamlayalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, önemli bir konu.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Başka daha önemli bir şey var mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hadi, iftar yapacağız, hadi!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Bugün tesislerin birçoğu elektrik üretiminde zarar ediyorken bu tesis yüzde 6,3 oranında bir üretim artışına yol açmış.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Aaa!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Peki, böylesi bir tesisi niye satıyorsunuz ya?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sen 60'a göre söz al, öyle devam et.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Allah aşkına, niye satıyorsunuz? Sizin derdiniz ne? (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Para, para, para! Yazıklar olsun! Allah gözünüzü doyursun!

BAŞKAN - Sayın Bingöl... Sayın Bingöl...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Din, iman menfaat, para olunca sonuçta devletin en kârlı odağı satılığa çıkar, bu da sizin için bir övünç kaynağı olarak... (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah bunların gözünü doyursun!

BAŞKAN - Sayın Bingöl, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirmesi hakkında verdiği araştırma önergesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu ülke, kadim tarihi boyunca insanı odak alan bir medeniyet tasavvuruna sahip olmuş, kimi zaman bu konuda hüküm ve teamüllere göre hareket etmiş, kimi zaman da söylenenler ve aktarılan teamüller karşılık bulmamıştır. Tarihi boyunca nice devletler, imparatorluklar inşa eden medeniyetimiz ne zaman ki insanı odak alan bir yönetim sergiledi işte o zaman yöneticilerine ve elbette vatanına, toprağına, aidiyet duyguları kuvvetli insanlara sahip oldu. Hani sıklıkla ifade edilen "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." diye özetlenen perspektif tam da buna işaret etmektedir. Şeyh Edebali ve onun işaret ettiği devletin çınarları yüzyıllar boyunca ayakta kaldıysa bu elbette kuru bir cihangirlik hikâyesinden ibaret aksiyonlardan kaynaklanmadı. Ülkesine ve devletine güvenen ve asla milletini yarı yolda bırakmayacağına inanılan, sözünde duran, kendisini aç ve açıkta koymayacağına inandığı devlet ve onun başındakilere duyulan bağlılığın sebebi de buydu. Bu çınarın bunca zaman ayakta kalmasını sağlayan da buydu. Aynı şey istiklal mücadelesinde de kendisini göstermiş ve inandığı, güvendiği başbuğlarının peşinden gitmekte bir an tereddüt etmemişlerdir.

Ne zaman ki bu çınarın başındakiler bu güveni suistimal etti, milletini aç ve açıkta bırakmayan anlayış yerine kendi ve yandaşlarının kesesini düşünen bir anlayış geldi, işte o zaman gerileme ve çöküş de kaçınılmaz hâle geldi. Selçuklu'da da böyle oldu, Osmanlı'da da böyle oldu, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde de böyle oldu ama hiçbir zaman sizin iktidarınız döneminde olduğu kadar olmamıştı. Ağızlarınızdan hiç düşürmediğiniz “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışı yerini “Yandaş müteahhitleri yaşat ki iktidarım devam etsin.” zihniyetine büründü. Bu anlayış içinde ne millet var ne insan var ne emek var ne hak ne de hukuk var; varsa yoksa, yandaşlarınızın, daha doğrusu, herkesin bildiği sır olan bu işlerin gerçek sahipleri ve mahdumları var.

Bakınız değerli milletvekilleri, sizinle birkaç aylık bir zaman diliminde bu konu hakkında çıkan bazı haberleri paylaşacağım: “Ankara'nın Nallıhan ilçesinde bulunan Çayırhan Termik Santrali maden sahalarının özelleştirme kararına karşı 500 dolayında maden işçisi, bugün sabah 08.00 vardiyesinde kendilerini yer altına indikleri madene kapatarak eylem başlattı. 300 metre derinlikten özelleştirmeye karşı sürdürdükleri eyleme dair taleplerini aktaran maden işçileri ‘Devlet bünyesinde çalışmak istiyoruz. Varlık satışına karşıyız. Aşağıda biz, yukarıda da ailelerimiz gerekirse açlık grevine başlayacağız.’ diyerek özelleştirmeye tepki gösterdiler.” Tarih 29 Kasım 2024. “Madenciler perşembe günü eylemlerinin dokuzuncu gününde Ankara'ya yürüme eylemi başlatmıştı, ardından Hazine ve Maliye Bakanlığı bir açıklama yayınlayarak özelleştirme ihalesinde 4 Aralık olan son teklif verme tarihini 4 Mart 2025 tarihine çekmişti. İşçiler kendilerini madene kapattı, Çayırhan Termik Santrali ve maden ocağının özelleştirilmesine karşı 10'u termik santral işçisi olmak üzere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, süremiz tamamlandı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bir dakika vermiyor musunuz?

BAŞKAN - Efendim, veriyoruz, gruplarla mutabık kaldık, iftara...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ben mutabık kalmadım, böyle bir şey olmadı. Ne zaman oldu?

BAŞKAN - Peki, buyurun Sayın Özdağ. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hayır, olmadı. Hayır, olmadı. Hayır, olmadı...

BAŞKAN - Sayın Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Olmadı arkadaşlar, bizim grubumuz böyle bir şeye “Evet.” demedi; hayır, demedi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, siz demeyince olmuyor mu?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Demedik kardeşim, böyle bir şey söylemedik biz, asla böyle bir şey söylemedik; hayır, demedik.

BAŞKAN - Sayın Özdağ... Sayın Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Evet, buyurun, dinliyorum.

BAŞKAN - Burada görüşme yapıldı...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ne zaman denildi? Kim dedi?

BAŞKAN - Yani siz yoktunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Nerede, ne zaman söylenildi? Hiçbirimizin haberi yok bizim.

BAŞKAN - Yahu, konuşuldu, siz yoktunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hayır, biz bundan sonra kesinlikle kabul etmiyoruz sizin hiçbir anlaşma şeyinizi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kendi Grup Başkan Vekilinize ayıp yapıyorsunuz. Kendi Grup Başkan Vekilinize saygılı olun.

BAŞKAN - Peki, Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İftardan sonra görüşeceğiz sizinle. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Herkesin gözü önünde olan mutabakata “hayır” diyemezsiniz. Olur mu canım, konuşuldu burada.

Peki, Sayın Özdağ, tamam.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Her şeyde siz, siz, siz... Ne bu Selçuk Bey ya? Mehmet Emin Ekmen Bey’le konuştuk.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir dakika konuşsak ne olacak, bir şey mi olacak bir dakika fazla konuşmayla?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - İftara yetiştireceğiz, iftara.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir dakikayla mı iftara yetiştireceksin, iftara?

BAŞKAN - Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle her şey 2003 yılında başladı “Ne banka bırakacağız ne fabrika.” sözleriyle. Kim dedi? Unakıtan. 2007 yılıydı galiba, Bursa’da -rahmetli diyelim artık, ölmüş- rahmetli Unakıtan’ın yüzüne mısır atarak protesto etmiş birisi olarak bir kez daha haklı bir gururu yaşıyorum. Öyle satmaya başladınız; Sümerbank, SEKA, Şeker Fabrikaları, TEKEL, PETKİM, TUPRAŞ, TELEKOM, TCDD İzmir Limanı, Kuşadası Limanı, Et Balık Kurumu, Eti Bakır, Eti Gümüş, TÜGSAŞ, ESGAZ, Eti Krom, TUMOSAN, İGSAŞ, Eti Seydişehir, Türk Hava Yollarındaki kamu hisselerinin yüzde 51’i, ERDEMİR, TCDD Derince Limanı, araç muayene istasyonları, Mersin Limanı, TCDD Bandırma ve Samsun Limanları, Başkent Elektrik Dağıtım... Sayacağım, sayacağım ama zaman yetmeyecek; ne var ne yok -Bülent Arınç’ın tabiriyle- parsel parsel memleketin ürettiği her şeyi sattınız. Sonuç? 80 milyar dolar. 80 milyar dolarla ne yaptınız? Ondan sonra, bundan sonraki ödemeleri vatandaşın sırtında olan üç beş kilometre otoban ve birkaç tane de köprü.

Sıra geldi neye? Çayırhan’a. Niye satıyorsunuz Çayırhan’ı, Allah aşkına, niye? Çayırhan’ın çalışanları anlatıyor, yetkili sendika temsilcileri anlatıyor; yürüyüş yaptılar, kendilerini madene kapattılar, eylem yapıyorlar, diyorlar ki: “İlle de satılacaksa tıpkı Karabük’te olduğu gibi bize verin, işçiye.” Oraya vermiyorsunuz. Niye satıyorsunuz? 1 milyon 100 bin haneyi ısıtabilecek ve millî, yerli enerjinin bu kadar kıymetli olduğu bir zamanda bu özelleştirmeden kastınız nedir? Ben size söyleyeyim: Birilerine söz verdiniz, peşkeş çekeceksiniz ve arada da komisyoncular var. Lanet olsun, o komisyoncuların parasını bu millet versin ama burayı satmayın çünkü bu özelleştirme değil; bunu Allah da biliyor, kul da biliyor. Oruç ağız söylüyoruz: Bu bir peşkeş. Gelin, bu peşkeşten, bu satıştan vazgeçin. Sizi zorlayan ne? Niye satıyorsunuz?

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bir dakika almadım.

BAŞKAN - Sağ olun.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İftara az vakit kalan şu saatlerde tüm Müslümanların ramazan ayını tebrik ederim, umarım ki hepimiz için hayırlara vesile olsun. Ancak iftara yaklaştığımız ve herkesin ailesiyle veya sevdikleriyle iftar yapacağı şu saatlerde Çayırhan maden işçileri yerin altında arkadaşlar, biliyor musunuz? 800 metre yerin altındalar. Allah'tan korkun, böyle bir verimli madeni satmak üzeresiniz ve o insanlar şu anda az sonra iftarlarını madende açacaklar, yerin 800 metre altında 50 kişi iftarlarını orada açacaklar...

Oradan gülüyorsunuz değil mi?

(AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

Sayın Gergerlioğlu, sürenizi tutuyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bakın, maden sahasındaki işçiler yerin altında iftar açacak diyorum, vicdansızca oradan gülüyor, hepiniz duyuyorsunuz çünkü umurunda değil; umurunda olsa şu memleketin satılmasına karşı çıkardı. Satıyorsunuz, her tarafı satıyorsunuz; enerji sektörünü, ulaşım sektörünü her yeri satıyorsunuz. Altın yumurtlayan bir tavuk niye satılır arkadaşlar, size soruyorum. Resmen burası bir altın yumurtlayan tavuk, son derece verimli, Türkiye'nin en iyi kömür havzası. Bir termik santral niye özelleştirilir, bunu size sorarım.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Çayırhan nerede, Çayırhan? Haritada gösteremezsin, Çayırhan'ı konuşuyorsun ya!

BAŞKAN - Sayın Baykoç... Sayın Baykoç...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Allah Allah, Ankara olduğunu herkes biliyor. Sen kendi cahilliğine yan!

Bakın, işçiler şu anda yerin altında, 800 metre yerin altında 50 kişi iftar yapıyor ve burada AK PARTİ'li vekiller gülüyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sana gülmüyorlar ya, başka şeye gülmüyorlar, seni dinlemiyorlar. AK PARTİ'li vekiller sana gülmüyor, seni dinleyen yok Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Güya beni boşa çıkaracak "Nerede?" diye ukalaca soru soruyor ama biz her şeyi biliyoruz. Bakın, size başkasından değil oradaki işçilerin, onların sesi oluyorum; diyorlar ki: "Çayırhan'a da talip oluyormuş şirket." Şu anda başka işçileri sömüren şirket, Yıldızlar bu ihaleye de girmiş. Başka, biliyoruz, ihaleye giren bir sürü de şirket var, onları saymayayım. Turbun büyükleri heybede arkadaşlar; işte, Limak, Kolin falan, biliyorsunuz onları. İşçiler ne diyor bakın: "Çayırhan'a da talip oluyormuş şirket. Oradaki arkadaşlarıma sesleniyorum: Özelleştirmeye karşı güçlerinin yettiği yere kadar dirensinler. Özel şirketlerde ücret ve sigortalarımız yer altında çalışmamıza rağmen yer üstündeymişiz gibi yatırıldı. Üzerimizdeki üretim baskısı arttı. Şirket aylarca ücretlerimizi komple ödemedi; özelleştirme budur, müsaade etmeyin. 40 bin ton kömür istediler, üç ayda 80 bin ton kömür çıkarttık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ödülümüz ücretlerimizin yatmaması oldu, eylemlerimizi devam ettirebilseydik, güçlü durabilseydik bugün istifa dilekçesi yazmak zorunda kalmazdık belki. Çayırhan'daki kardeşlerimize seslenmek istiyorum, bunlar bizim başımıza geldi, sizin de başınıza gelebilir. Direnin arkadaşlarım, bütün gücünüzle özelleştirmeye karşı direnin.” diyor bu işçiler. Bunları duyuyor ve şu iftar saatinde elinizi vicdanınıza koyun bu yağmaya, bu haydutluğa bu talana karşı çıkın diyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç'a söz veriyorum.

Sayın Koç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sen önce haritadaki yeri anlat bakalım, sen biliyor musun? Biz de bir öğrenelim, neredeymiş? Laf atıyordun ya, sen söyle bakalım neredeymiş?

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; her birinizi saygıyla selamlıyorum. Mübarek ramazanınızı da tebrik ediyorum. Ramazanımızın aziz milletimize, İslam âlemine ve ülkemize hayırlar, bereketler getirmesini diliyorum.

Tabii, biz Çayırhan'ı çok iyi biliyoruz, nerede olduğunu çok iyi biliyoruz çünkü biz oradan çıkmıyoruz. Burada gelip kimse gibi demagoji de yapmıyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, şimdi, öncelikle Çayırhan Santrali'nin özelleştirilmesindeki temel sebep, verimlilik artışının olması, kârlılığın artması ve bir değer in üzerine katma değer konulması. Aynı zamanda burada tabii, Cumhuriyet Halk Partili Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl aynen şunu söylüyor, diyor ki: “Burada kârlılık var.” Öyle kârlılık falan yok kimse kusura bakmasın. Şimdi vereceğim rakamlarla sabittir: 2023 yılında santral faaliyetlerinden oluşan zarar -Sayın Bingöl- 4,4 milyar TL ve bu santral özelleştirildiği zaman 3,8 teravatsaat yıllık brüt elektrik üretimi yaparken özelleştirme bitince 2,4 teravatsaate düşüyor. Aynı zamanda maden sahasındaki kömür üretimi 5 milyon ton iken özelleştirme bitip de şu anki mevcut hâline geldiğinde 3,1 milyon tona düşüyor. Sizin ben yaklaşık üç ay önceki konuşmanızı hatırlıyorum, ben de buradaydım ve bundan yaklaşık üç hafta önce İYİ Parti Grubu yine Çayırhan'la ilgili bir önerge verdi, yeteri kadar dinlememişsiniz ki tekrar aynı konuyu gündeme getiriyorsunuz. Öncelikle...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Size soracaktık!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Yok, dikkatlice dinlemenizi tavsiye ederdik Başkanım yoksa bir şeyi bize soracağınızdan dolayı değil ama keşke sorsanız, en azından samimiyetle öğrenmiş olur arkadaşlar da.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hep soruyoruz, cevap alamıyoruz.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Keşke siz bize sorsanız.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bir de tabii, şöyle bir yanlış algı var, manipölasyon var burayla ilgili, mevcut çalışanların çıkartılacağıyla alakalı. Şimdi, burası gene özel sektörde iken, yaklaşık 3 bin kişi burada çalışıyor iken özel sektörden mevcut hâline geldiğinde sayı 1.994'e düşüyor. Biz ne yapmış oluyoruz? İşçilerimizle, emekçilerimizle ve sendika temsilcilerimizle görüştüğten sonra şartnameye ek protokol getirerek minimum sayıda işçi çalışması düzenlemesini getiriyoruz; 2.050 kişi, minimumda, çalışacak diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Yani burada mevcut çalışan personelin aslında iş güvencesini sağlamış oluyoruz.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Niye kendilerini kilitlediler acaba, hiç sordunuz mu? Yerin altında iftar yapmak için değil mi?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Devamla) - Onun da cevabını vereyim efendim: Maalesef ki sendikalar arasında ideolojik kutuplaşmalar olduğundan dolayı ve bazı sendika temsilcileri de açık açık bize gelip de şunu söylüyorlar: “Biz...”

BAŞKAN - Sayın Baykoç, teşekkür ediyorum, süreniz doldu.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Feryatlarını duyun, duymuyorsunuz. Feryatlarını duymuyorsunuz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sömürü yapan Yıldızların buna niye talip olduğunu söyle. Sömürü yapan Yıldızlar Holding buraya talip olmuş.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Bak, Yıldızlar ile buranın alakası yok şu anda Ömer Bey. Yıldızlar ile buranın alakası yok, Yıldızlar başka bir yer; onu anlatmaya çalışıyorum size.

BAŞKAN - Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Bingöl...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yoklama istemiyorum, yoklama değil.

BAŞKAN - Vakit doldu arkadaşlar, müsaade buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yoklama değil.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekili adımı zikrederek...

BAŞKAN - Ne dedi sana?

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Ne demedi ki!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Doğru bilgi vermediğini söyledi, dinlemediğini söyledi.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Doğru bilgi vermediğimi... Beni yalancılıkla suçladı.

BAŞKAN - Sayın Bingöl, buyurun yerinizden, yerinizden...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Kürsüyü kullanarak...

BAŞKAN - Yerinizden efendim, bir satışma yok Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Çok net bir şekilde satışma var.

BAŞKAN - Sizin verdiğiniz bilginin aksini verdi, satışma yok. Yerinizden bir açıklama yapın lütfen, yerinizden söz veriyorum.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Bakın, siz de milletvekili arkadaşlara verirsiniz.

BAŞKAN - Sayın Bingöl, satışma yok, isminizi andı ama size kötü bir laf söylemedi. Ya, Sayın Bingöl, yerinizden veriyorum, lütfen buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Bakın, akşamın bu saatinde böyle davranarak süreyi boşuna harcıyorsunuz.

BAŞKAN - Efendim, yerinizden söz veriyorum.

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Boşuna harcıyorsunuz. Ben kürsüyü kullanayım, sayın milletvekiline de kürsüden söz verin. Ne olacak ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Oylamayı yapabilir miyiz!

BAŞKAN - Sayın Bingöl, o söz hakkını kullandı. Ben size bir açıklama için yerinizden İç Tüzük 60'a göre söz veriyorum, lütfen buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Ne olacak ya! Şu konuşma var ya, şu anlamsız konuşma olmasa bitirmiştik ya! Boşu boşuna süreyi harcıyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Bingöl, buyurun, yerinizden efendim. Ben kurala uyuyorum.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Tamam işte kürsüyü kullansam ne olacak!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, ne fark ediyor!

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Kürsüyü kullansam ne olacak! Ne fark ediyor?

BAŞKAN - Sayın Başkan, bir sataşma yok, bir şey yok. Sadece sizin verdiğiniz bilginin tersini verdi ama.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - İş zora sokuyorsunuz. Adımı zikretti ve doğru konuşmadığımı söyledi. Daha sataşma nasıl olacak ya! Lütfen!

BAŞKAN - Yerinizden Sayın Bingöl, lütfen, lütfen...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, oylamayı yapalım.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yerinden niye konuşmuyor? Yerinden ver Sayın Başkan.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Tamam, söz...

BAŞKAN - ...Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Sayın Başkan, bu yaptığınızı protesto... Yanlış yapıyorsunuz! Size yakışmıyor!

BAŞKAN - Birleşime elli beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.49

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, (2/2756) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/94)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İç Tüzük 37'ye göre (2/2756) esas numaralı Kanun Teklifi'min doğrudan gündeme alınması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Nurten Yontar

Tekirdağ

BAŞKAN - Önerge üzerinde, teklif sahibi olarak Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar konuşacaktır.

Sayın Yontar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'm üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Meclise sunduğum bu kanun teklifiyle emekli vatandaşlardan sağlık hizmetleri için alınan katılım payının alınmaması amaçlanmaktadır. Bilindiği üzere, Sağlık Uygulama Tebliği'nde yapılan düzenlemeyle hasta katılım paylarında yüzde 542'ye varan artışlar yapılmıştır. Sadece emeklilerimiz için değil, asgari ücretliler ve özellikle de kronik hastalığı olan vatandaşlarımız için de bu artış kabul edilebilir değil. Hiçbir ilgisi olmamasına rağmen muayene ücretlerinin tahsilatı da eczanelere bırakılmıştır. Muayene ücretlerini tahsil etmek istemeyen eczacılara rağmen bu uygulama vatandaşlarımız ile eczacılarımızı karşı karşıya getirmektedir.

Değerli arkadaşlar, SGK'nın verilerine göre ülkemizde 16 milyon emekli var fakat maaşları ne yazık ki insan onuruna yaraşacak bir gelir düzeyinden çok uzakta. Emekliler yılı ilan ettiğiniz 2024'te emekli yurttaşlarımız hayat pahalılığını, yüksek enflasyonu, artan kiralari, faturalari aşırı değer kaybeden paramiza bağıli olarak çok fazla hissetmişlerdir. 4 kişilik bir ailenin beslenebilmesi için aylık sadece gıda harcaması TÜRK-İŞ Şubat 2025 verilerine göre 23.324 lira, yoksulluk sınırı ise 75.973 liradır. Buna karşılık, 2025 yılı için en düşük emekli maaşı 14.469 lira, asgari ücret ise 22.104 lira olmuştur. Ayçiçek yağı, bulgur, makarna, nohut, kıyma, un, pirinç ve çayın yer aldığı 8 temel ihtiyaç malzemesinden oluşan ramazan kolisi geçen sene 950 liraydı, bu sene aynı markalar aynı yerden satılmasına rağmen

1.610 lira olmuştur yani yüzde 70'lik bir artış söz konusudur. Peki, verdiğiniz zam ne kadar? Maaşlara yüksek zam yapmamak adına Aralık 2024 enflasyonunu yüzde 1, Ocak 2025 enflasyonu ise yüzde 5 olarak açıkladınız. Bunun sonucunda, 2025 yılının Ocak ayında memur emeklisine yüzde 11,54; SGK emeklisine yüzde 15,75; asgari ücretliye ise yüzde 30 zam verdiniz. Emeklileri de asgari ücretlileri de enflasyon karşısında çaresiz bırakıyorsunuz. Bu yetmezmiş gibi bir de Diyanet, hiç sıkılmadan, arlanmadan Alo 190 Diyanet Fetva Hattı'nda "Fitre, geçim sıkıntısı çeken asgari ücretli veya emeklilere verilebilir." açıklamasıyla milyonların içinde bulunduğu zor duruma dikkat çekti ve bu, emeklilerimizi ve asgari ücretlilerimizi çok incitti. İşte, Türkiye'nin gerçek gündemi Diyanetin bu fetvasıdır. Bizim gerçek gündemimiz ise, emekli maaşı yetmediği için 65 yaş üstü olup hâlâ çalışmak durumunda olanlar, sabahın kör saatinde kalkıp ucuz et, ekmek alabilmek için kuyruğa girenler, halk lokantalarında ucuz bir öğün yemek yiyebilmek için sıraya girip sonra ertesi güne kadar açlık çekenlerdir.

Buradan emekli vatandaşlarımıza sesleniyorum: 2000'li yıllarda başlayan hak kayıpları hâlâ devam etmektedir. Bu mağduriyetlerinin temel kaynağı ise 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'dur. 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Yasa'yla emekliliğe erişim hakkı zorlaşmış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekli aylığı elde etme koşulları değişmiş ve emekli aylıkları sürekli düşmeye başlamıştır. Bugün emekli aylıkları asgari ücretin üçte 2'sine denk gelmektedir. Emeklilerimizin bir an önce refaha kavuşmaları için en kısa zamanda en düşük emekli aylığının asgari ücretle eşitlenmesi, emekli maaşının enflasyona bağlı olarak üç ayda bir artırılması, emeklilerimizin intibak sorununun çözülmesi, her bayramda en azından en düşük emekli maaşı kadar bir ikramiyenin verilmesi, bankalardan aldıkları promosyonların iyileştirilmesi ve yılda bir defa verilmesi ve PTT'den maaş alanların promosyon mağduriyetlerinin giderilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yontar, lütfen tamamlayın.

NURTEN YONTAR (Devamla) - ...kredi borçlarında kolaylık sağlanması, muayene, ilaç, protez, ortez ve ameliyatlarda alınan ekstra ücret ve kesintiler olmak üzere sağlıkta alınan tüm primlerin kaldırılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, eğer bu kanun teklifime "evet" derseniz "Emekli vatandaşlarımızdan aldıkları sağlık hizmetleri için hiçbir katılım payı alınmayacaktır." ifadesi gerçek olacaktır. Emekli vatandaşlarımız adına hepimizden destek beklediğimi belirtiyor, yüce heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yontar, teşekkür ediyorum.

III.- YOKLAMA

CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, oylamadan önce yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Oylamadan önce yoklama talebi vardır.

Sayın Başarır, Sayın Emir, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Gürer, Sayın Yontar, Sayın Coşar, Sayın Çan, Sayın Aygun, Sayın Sümer, Sayın Öneş Dericci, Sayın Kavaf, Sayın Taşkent, Sayın Torun, Sayın Sarıgül, Sayın Akbulut, Sayın Arı, Sayın Bayraktutan, Sayın Yıldızlı, Sayın Özcan, Sayın Tahtasız.

Yoklama için 20 milletvekili hazır.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilen doğrudan gündeme alınma önergesinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Değerli milletvekilleri, pusula gönderen sayın vekillerin Genel Kuruldan ayrılmamasını rica ediyorum, pusula gönderen vekilleri arayacağım.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) ÖNERGELER (Devam)**

1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, (2/2756) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/94) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işler kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)³

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 190 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

³ 190 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süreleri 2 konuşmacı tarafından kullanılabilecektir.

Şimdi teklifin tümü üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi hakkında konuşacağım.

Ondan önce, yarım kalan sözlerimi tamamlamak istiyorum. Çayırhan Termik Santrali ve Maden Ocağının özelleştirilmesiyle ilgili şunu söyleyeceğim.

Biraz önce, bana bir dakika süre vermemiştiniz. (Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Başkan, izin verir misiniz. Sayın Başkanım, bir dakika izin alayım.

Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri... Sayın milletvekilleri, beni lütfen dinleyin. Sayın hatip kürsüye geldi ancak Genel Kurulda büyük bir uğultu var, sayın hatibi duyamıyoruz. Yani sohbetlerimizi ya kuliste yapalım ya da Genel Kurulun mehabetine yakışacak şekilde hatibi dinleyelim diyorum. Lütfen ikinci bir ikaza meydan vermeyin diyorum.

Sayın Hatip, buyurun.

Sürenizi yeniden başlatıyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - O bir dakikalık konuşmayı vermemiştiniz ama DEM PARTİ burada konuşurken “Ben dâhil miyim?” demişti, “Hayır, siz dâhil değilsiniz.” demiştiniz. O dâhil değilse diğer üyeler, diğer konuşmacılar da dâhil değildir. O nedenle ısrar ettim.

BAŞKAN - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İkinci olarak...

BAŞKAN - Sayın Başkan, bir izin verir misiniz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Kesmeyin canım.

BAŞKAN - Sayın Başkan, bir izin verin ama...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ben söyleyeyim, ondan sonra...

BAŞKAN - Bir izin verin; sürenizi tutuyorum Sayın Özdağ, bir izin verin.

Görüşülen konuda DEM PARTİ'nin kendi talebi oldu, gruplar da onda “Tamam, bu istisna.” diye anlaşmışlar. Ben ona özellikle vermedim, istisnada mutabık kaldıkları için verdim. Bu hususun bilinmesini istiyorum.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Mutabık da kalmadık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kendi Grup Başkan Vekiliniz...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Açıkça söylüyorum: Öyle bilgi vererek, yanımızdan geçerek, gelip Başkana da bir şeyler söyleyerek “Efendim, bu oldu.” demek doğru değildir.

Şunu söyleyeceğim, şimdi konuşmacıyı...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Selçuk Özdağ, Mehmet Emin Ekmen sizin Grup Başkan Vekiliniz değil mi? Saygı duyun ya. Sen kendi Grup Başkan Vekiline saygı duymuyorsun, burada konuşuyorsun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Dinleyin lütfen.

Konuşmacıyla ilgili Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekili konuşmacı şunu söyledi, dedi ki: “Efendim, biz burada; bu termik santral zarar ediyor.” Ben konuşmacıyı tenzih ederim, konuşmacı Ankara’ya katma değer sağlayan birisidir, bir ailedir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Zaten bütün konuşmaları sen yapıyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Leyla Hanım, asayişi bozuyorsun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İkinci olarak şunu söyleyeyim: Peki, zarar ediyorsa kim zarar ediyor burada? Ruslar mı yönetiyor burayı, kim yönetiyor? Ufolar mı yönetiyor? Bu özelleştirme yapılan yerlerin tamamı eğer zarar ediyorsa demek ki daha sonra da özelleştirildikten sonra buralar kâra geçiyorsa siz burayı doğru yönetmiyorsunuz demektir, doğru genel müdürler atamıyorsunuz demektir, doğru insanlar, mühendisler atamıyorsunuz demektir. O zaman şunu söyleyeceğim size: Sadece özelleştirme yapılan yerlerle ilgili değil, katma değer sağlayan yerlerle ilgili değil ve ardından da söylüyorum size...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kendi Grup Başkan Vekilinde konuşmayı öğren önce. “YENİ YOL” demek sadece Selçuk Özdağ, Selçuk Özdağ, Selçuk Özdağ... Başkası konuşmasın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hiç muhatap da almıyorum sizi; konuşun siz, konuşmanıza devam edin oradan, konuşun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben de seni almıyorum! Ben de seni almıyorum!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ve ardından şunu da söyleyeceğim: Demek ki siz devleti de doğru yönetmiyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sen yönetiyorsun! Sen kendi grubunu yönetemiyorsun daha!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hatta şunu da söyleyeyim: Hazineden para yardımı alıyor bu partiler. Acaba şunu da mı söyleyelim size -siz diyorsunuz ki hayır- o zaman şunu da söyleyelim: Devletin tüm kurumlarına ya kayyum atayalım veyahut da devletin tüm kurumlarını özelleştirelim değerli milletvekilleri ve aynı zamanda “Siz hazineden aldığınız bu paralarla da -acaba- Adalet ve Kalkınma Partisini doğru yönetmiyorsunuz.” mu diyelim?

Değerli arkadaşlar, bunlar doğru işler değildir. Eğer zarar ediyorsa siz doğru yönetmediğiniz için zarar ediyordur. “Siz niye kâra geçirmediniz?” diye sormak lazım. Özelleştirenler kimdir bunları? Buraları özelleştirenler yine Türkiye Cumhuriyeti devletin vatandaşları değil midir? Vatandaşlarıdır. O zaman mesele kalmaz. Demek ki burası doğru yönetilmiyor demektir.

Sayın milletvekilleri, huzura getirilen yasa teklifine teklif sahipleri ya da daha doğru ifadeyle “saray hukukçuları” her zamanki gibi bir sürü gerekçe sıralamış.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Ayıp bir şey ya! Ne demek saray hukukçusu?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Yine her zaman yapıldığı gibi, içinde milletin “Vay be, ne güzel de şeyler var.” diyeceği türden tumturaklı ifadelerin içine ustaca yerleştirilmiş hukuksuzluklar; “ben yaptım oldu” siyasetinin yapı taşları döşenmiş, hep ifade ettiğim şekilde yine içine zehir zerk edilmiş elma şekerleriyle muhatabız. Her defasında bunu yapıyorsunuz; hem irademizle alay ediyorsunuz hem de aklımızla yani bu dünyada bir siz akıllı ve süper zekâsınız, başta aziz milletimizin kahir ekseriyeti -bizleri bağışlayın ama tırnak içinde- aptalız değil mi?

Mevzu kanun teklifinin gerekçelerine gelince, yine büyük büyük laflar ve millî, manevî hassasiyetleri okşayan kelime ve ifadeler ardı ardına sıralanmış. Mesela nedir onlar? Bir, millî teknoloji hamlesi. İki, yaşamakta olduğumuz teknolojik değişim. Üç, teknolojinin kötü yönde kullanımına son

vermek. Dört, kapsamlı bir siber güvenlik mevzuatı ve merkezî otoritenin etkin işlemlerini sağlamak. Ulusal düzeyde siber güvenlik politikalarının tutarlı hâle gelmesi. “O zaman bugüne kadar tutarsız mıydı?” demeyecek miyiz sizlere? Tutarlı olmadığını zaten yaşayarak görmüyor muyuz? Çalışan ve belki de servis edilen kişisel verilerimiz internet ortamında haraç mezar satışa çıkarılmıyor mu? Bunları gündeme getiren, ihbar eden, ispatlayan gazetecilere soruşturma açılmıyor mu? Sizin iktidarınızda suç işlemek serbest ama suç işlendiğini ifşa etmek, ihbar etmek yasak. Böyle mi çözeceksiniz bu işleri? Sonra da çıkıyorsunuz, “Halkımızı yalan yanlış bilgilerle aldatan ve şüpheye sevk eden bu haberler doğru değildir.” diyorsunuz. Yahu, nasıl doğru değil? Kişisel verilerimiz internet ortamında elden ele dolaşmıyor mu? Siz gözünüzü kapatınca başkaları da sizleri görmüyor mu zannediyorsunuz? Sanal bahis siteleri ve bilinen sahipleri milyarlarca dolar kazanç sağlarken bunları nerede yapıyor acaba? Siber âlemden değil mi? Bunların üstesinden gelemeyen sizler ne yapıyorsunuz? Milletin gazını almak için üç beş magazin figürüne operasyon çekiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’yle adım adım hayata geçirilen George Orwell’in 1984 romanındaki “big brother” düzenine tuğla döşediğinizi biliyoruz. Hatta daha da önemlisi, Stefan Zweig’in Vicdan Zorbalığı Karşı’daki, oradaki Castello’ya doğru gittiğinizi de görüyoruz. Bu adım ne ilk ne de sonuncu ki bunun da farkındayız.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle esasen söz konusu bir paket programın devamı olan dezenformasyon yasası, RTÜK yasası ve aynı zamanda internet yasasının içine koymuş olduğunuz 29’uncu maddeyle ki “Yanılıcı bilgi verenler bir ila üç yıl arasında ceza alırlar.” denilen yasa; etki ajanlığını şimdilik geri çektiniz, tekrar getireceksiniz diğerlerini getirdiğiniz gibi; Anayasa Mahkemesi iptal etse yine getireceksiniz, tersinden okuyacaksınız, yine aynısını yapacaksınız. Nihayet, huzurdaki bu yasa teklifiyle yapılmak istenen o kadar açık ki bunu soruşturma ve yargılamalarda tatbik ettiğiniz uygulamalarınızda zaten görüyoruz. İktidar aleyhine konuşanlar için mahkemeler bir yol, cezaevleri ise bir mekân hâline geldi ve bunun arkasının geleceğini de çok belli ediyorsunuz. Yargıyı arkabahçesi yapmak isteyen iktidar, siyasi rakiplerini ve elbette muhalif vatandaşları yargı sopasıyla hizaya sokmaya hız vermiş durumda. Peki, bu yetiyor mu? Yetmemiş olacak ki mahkemelere bile gerek kalmadan kendisine bağlı memurlarla bu sopayı hızlı bir şekilde her bir yere ulaştırmayı hedefliyorsunuz. Mesela, geçenlerde Ayşe Barım davasında beraat veren bir hâkim nereye gitti? Allah’tan hapisaneye gitmedi, çok şükür birazcık mesafe katetmişsiniz, onu ticari mahkemeye hâkim olarak atamıştınız. Geçenlerde tüm itirazlarımıza rağmen geçirdiğiniz Devlet Denetleme Kuruluyla kurum ve şirketlerin harimine girme yetkisi aldınız. Bu yasayla listeye aldığınız her bir hanenin özeline hukuksuz bir anlayışla girmek istiyorsunuz. Devlet Denetleme Kuruluyla kurum ve kuruluşların işbirliklerinde soruşturma başlatma, yetkililer hakkında görevden uzaklaştırma ruhsatı almadınız mı? Muğlak ifadelerle adama ve duruma göre mevzi alma anlayışınızın bir sonucu olarak mesela “diğer kamu görevlileri” gibi ifadelerle söz konusu yasayı kafanıza göre uygulama keyfiyetine sahip olmadığınız mı? Esasen bu tarz ifadelerle amaçlananın seçimle işbaşına gelmiş belediye yönetimlerini, firma ve şirketleri Devlet Denetleme Kurulu marifetiyle görevden almak olduğunu bilmiyor muyuz? Bunu biraz hukuk bilgisi olan, daha doğrusu sizin zihniyetinizin farkında ve aklı başında herkesin bildiğini unutmayın.

Şimdi, huzura sunulan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’yle ne amaçladığınıza ilişkin birkaç kelam edeyim bakalım: Bu yasa teklifi ifade özgürlüğü, kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği gibi temel insan haklarını rafa kaldırmayı amaçlayan ne kadar gizli ajanda varsa ona yol ve zemin hazırlamaktadır. Yukarıda bahsini ettiğim George Orwell’in meşhur romanındaki düzene adım adım ulaşmayı hedefleyen bir zihniyetin adına “siber güvenliğin güçlendirilmesi gerekçesi” diyerek huzura getirdiği teklif esasen “Orwellizm” diye tanımladığım bir sistemi tamamlamak içindir. Her zaman yaptığınız gibi muğlak ifadelerle süsleyip gri alanlar bırakarak “seç, beğen, al” tarzıyla bir yargılama

anlayışını es geçmeyecek ne varsa teklifte dercetmişsiniz. Söz konusu yetkilerin kullanımında kafanıza göre -ki kendinizden olmayanlara yönelik- kişi ve kuruluşlara yasal sınırların ötesinde orantısız soruşturma ve idari yaptırımları hesaba katarak -turnak içinde- tam da size yakışır dört başı mamur bir düzenlemeyi hayata geçirmek istiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, söz konusu teklifle kurulması düşünülen Siber Güvenlik Başkanlığının yetkileri tam bir belirsizlik içermektedir. Türk hukuk sistemimizde daha önce hiç adını duymadığımız “kritik altyapı” ve “kritik kamu hizmeti” gibi ne olduğu belli olmayan soyut kavramlarla şapkadan yeni tavşanlar çıkarılmaktadır. Çıkarılan bu tavşanlarla ilgili sınırları kim çizecek peki? Evet, bildiniz, bu yetki doğrudan Siber Güvenlik Başkanlığının uhdesine yani bir memurun inhisarına bırakılacaktır.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Hiç okumamışsın kanunu, hiç bilmiyorsun; hiç okumamışsın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Kişi ve kurumların temel hak ve özgürlüklerine ciddi bir yaptırım getirecek olan böyle bir konuda ne hâkim ne savcı olan kişilere böyle bir yetkinin verilmesi, Orwellizmin yerli ve millî versiyonu olan Erdoğanizme koşar adımlarla evrildiğimizin bir göstergesidir. Bu durum, Anayasa’ya aykırı olarak yasama ve yargı yetkisinin idareye devri anlamına gelir ki iktidarın bu yetkileri nasıl kullandığını da biliyoruz. Bana yasayı okumadığımı söylüyor oradan bir tanesi, kulağıma çarpıyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Okumamışsın, okumamışsın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Biraz önce bir şey söyledim: Bir yargı mensubunun tutuklu bir kadın hakkında beraat kararı verince nereye gönderildiğini biliyoruz. Hani coğrafya teminatı nerede? Hani hâkim teminatı nerede?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Beraat de değil. Bak, beraat de değil. Bilmeden kavramları hep yanlış kullanıyorsunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Burada 1980'lere atıfta bulunuyordunuz, 1960'lara atıfta bulunuyordunuz “Sizi buraya tıkan kuvvet böyle istiyor.” diyordunuz...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Beraat de değil. Bilmeden kavramları yanlış yanlış kullanıyorsunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...ve ardından da şunu söylüyordunuz: “1980’de bir sağdan, bir soldan asılmalar oluyor.” diyordunuz ve ardından da “28 Şubat’ta da partiler kapatılıyordu.” dediniz. Peki, size soruyorum dedim o zaman hatırlarsanız eğer: Türkiye’de 15 Temmuz sonrası, hain darbe girişimi sonrası kanun hükmünde kararnameyle atılanlar idari olarak veya mahkemelerle ceza verilenler beraat etmişler, hem de bu idare döneminde beraat etmişler. Niye onlar görevlerine dönmüyorlar? Hani 1960’ın idaresi, hani 1980’in idaresi, hani 1997’nin idaresi daha kötüydü. Bu idare daha kötü, daha kötü. Beraat eden, takipsizlik alan görevine dönemiyor. Ne yapması lazım? Sen oradan kalkıyorsun, bana “Kanunu okumamışsın...”

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Okumamışsın, okumamışsın. Yeminle söyle, yeminle söyle baştan sona okuduğunu!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Eğer kanun böyle demiyorsa senin lehine, o zaman mesele kalmamış olur.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Başta sona okuduğunu yeminle söyle, okumamışsın!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, şimdi burada huzurdaki teklifle Anayasa’nın 7’nci maddesinde öngörülen yasama yetkisi...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Hem bilmiyorsun hem konuşuyorsun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Tabii, tabii, okudu mu, okumadı mı? Doğru, Anayasa Mahkemesi de okuyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Baştan sona okumamışsın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Anayasa Mahkemesi kararlarını, burada getiriyorsunuz aynısını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Okumamışsın baştan sona, okumamışsın!

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu Anayasa Mahkemesinin üyelerini sen atadın, sen, ben atamadım; 15 kişinin 15'ini de sen atadın. 2'sini Abdullah Gül, 10'unu Recep Tayyip Erdoğan, 3'ünü Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri atadı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Meclis atadı, Meclis! Okumamışsın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan, benim Anayasa'yı ve bu kanunu okumadığımı söylüyor. Vay be, şuna bak Allah aşkına! Dinime küfreden bari Müselman olsa değerli milletvekilleri.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Müslüman, Müslüman! Utanır azıcık insan, bir Müslüman'a bunu demeye utanır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Huzurdaki teklifle Anayasa'nın 7'nci maddesinde öngörülen "Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindir ve bu yetki devredilemez." hükmü tümüyle göz ardı edilmektedir. Mesela, yasa metninde adı geçen SOME, Siber Olaylara Müdahale Ekibi olarak tanımlanan birimle ilgili herhangi bir tatmin edici izah falan da yoktur. Buna göre, SOME'ler Siber Güvenlik Başkanlığı tarafından kurulup denetlenecektir. Bu birimlerin kimlerden oluşacağı, yetkilerinin ne olduğu ve burada çalışacak kişilerin seçiminin nasıl yapılacağı ise tamamen belirsizdir. Detay olarak görülen bu tür düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceği ifade edilmektedir ancak yasanın kendisinin sınırlarını çizmediği bir konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, bir dakikanızı da uzattım, süreniz tamamlandı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yetmez ona Sayın Başkanım, bir on dakika daha verin(!)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Peki, teşekkür ederim, verirse memnun olurum, dinlersiniz hiç olmazsa, biraz da bir şeyler öğrenirsiniz.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

Yeni Yol Partisi Grubu adına ikinci söz Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde siber güvenlik alanında mevzuat düzenlemesi an itibarıyla, evet, önemli bir ihtiyaçtır hatta geç bile kalınmıştır. Dünyada teknolojinin hızla geliştiğine hep birlikte şahitlik ediyoruz. Türkiye'nin dört bir yanının 5G altyapısına hazır hâle getirilmesi, bunu yaparken de parti programımızda ifade ettiğimiz, eylem planlarıyla da kamuoyuyla paylaştığımız ve adını "5H" olarak koyduğumuz bir planlamayla yapılması elzemdir. Yani hızlı, her yerde, hesaplı, hizmet odaklı ve hür internete acil ihtiyacımız var. 5G'nin yanı sıra ülkemizin en az 1 milyon kilometrekare fiber altyapı

sistemiyle acilen donatılması; bilgisayar, tablet ve oyun konsolu gibi dijital cihazlar üzerindeki vergi yükünün de acilen azaltılması; öğrencilerimize gelir düzeylerine göre bedava veya indirimli teknolojik ekipman ve yazılım desteğinin sağlanması; eğitim müfredatımıza da çağın gereklilikleri doğrultusunda ilköğretimden itibaren veri okuma, sosyal medya okuryazarlığı ve güvenli internet kullanımı gibi konuların eklenmesi gerekiyor. Liseden mezun olan her gencimizin de algoritma ve temel kodlama bilgisine sahip olarak okuduğu süre içerisinde yapay zekâ, girişimcilik ve siber güvenlik gibi alanlarda temel altyapıyı alarak hayata ilk adımlarını atması gerekiyor.

Evet, arkadaşlar, bu işler bir vizyon meselesidir. Biz DEVA Partisi olarak az önce bir kısmını dile getirdiğim hedefleri ne zaman açıkladık? 27 Ekim 2021 tarihinde. Siber güvenlik meselesini ne zaman açıklamışız? 2021 yılında yani bu kanun teklifinden tam dört yıl evvel. Evet, şu anda siber güvenliğin adının konuşulması önemli bir adımdır. Dikkat edin “adının konuşulması” diye ifade ettim.

Bu kürsüden çok kez ifade ettiğimiz üzere bir kez daha ifade etmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, iktidarın değerli mensupları; Türkiye’nin sorunları ucundan, kıyısından tutarak plansız, programsız, bütüncül olmayan bölük pörçük metotlarla çözülmez, çözülmeyecek de. Hele ki çözmeyi arzuladığınız konuların içerisine ideolojik kaygılarınızı, yetkiyi tek kişide toplama dürtülerinizi ufak ufak, ince ince yerleştirirseniz hiçbir sorunu çözemeyeceksiniz. Şimdi görüşmeye başladığımız kanun teklifinde ilk bakışta neyi görüyoruz? Sizin o temel dürtünüz olan, mümkünse yargı yerine karar verme, bu iş eğer sırtıyorsa yargıyı elinize alma çabanızı ayan beyan görüyoruz. Talimatla hareket eden yargı bile artık sizi tatmin etmiyor, “Mümkünse yargı da ben olayım.” diyorsunuz ama bir yandan toplumdan gelen veya gelebilecek tepkilerden çekindiğiniz için de bunu toplumun gözüne sokmadan yapmaya, doğrudan yapmamaya gayret ediyorsunuz. Bu teklifte de aynı arzu kendini hemen belli ediyor. Evrensel hukuk normlarına göre hâkimlere ait olan, olması gereken bir yetkiyi ola ki geçenlerde -az önce Selçuk Bey’in ifade ettiği üzere- HSK soruşturması başlattığınız hâkim gibi hâkimler çıkarsa alacağı kararlarla canınız sıkılmasın diye hâkimleri devreden çıkarıp kendiniz bu kararı alma yetkisini kendi atadığınız bir memura vermek istiyorsunuz. Biz size yıllardır her şeyi, tüm yetkiyi, tüm gücü bir kişiye vermenin tehlikelerini, ülkemizi düşürdüğü ve düşüreceği vahim hâlleri anlattık, anlatmaya da devam edeceğiz. Evet, anlatmaya da devam edeceğiz. Biz, sizin hata yapmanızı politik fırsatlar olarak, oy toplama vesilesi olarak görmüyoruz çünkü siz hata yaptıkça ülkemiz kaybediyor, siz hata yaptıkça milletimiz kaybediyor. Onun için uyarıyoruz; Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yetkiyi bir kişiye verdiniz, sonuç ortada, bir avuç mutlu azınlık dışında 85 milyon vatandaşımız perişan hâlde ama siz hatalardan ders çıkartmadığınız gibi hatalarınıza yeni hatalar eklemekte ısrar ediyorsunuz, tıpkı görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifinde olduğu gibi. Bu yasa teklifinizde “Siber Güvenlik Başkanı” adını verdiğiniz tek bir kişiye yine tüm yetkileri, tüm gücü verme peşindesiniz. Bu “siber reis” yargının kararlarını da verecek, interneti de kapatmaya karar verecek; sayfa, site engellemeye de karar verecek, her şeye kendi karar verecek. Geçtiğimiz yaz Gazze sansürü bahanesiyle sekiz gün Instagram’ı engellediniz; orası üzerinden ticaret yapan, işletmesini ayakta tutmaya çalışan yüz binlerce esnafı, işvereni mağdur ettiniz. Sonra, Instagram hiçbir kararında, uygulamasında geri adım atmamışken atmış gibi haberler yaptırarak kamuoyu oluşturup zafer havasıyla yeniden Instagram’ı açtırdınız. Şimdi siber reis aracılığıyla bunun için artık hâkime uzun uzun gerekçeli karar yazımı beklemeye gerek kalmayacak. Başka ne yapacak bu siber reis? İsteddiği mala mülke hemen el koyabilecek, istediği yeri aratacak, istediği verilere el koyabilecek; gerçek hayatta bu uygulamalar sizlere çok tanıdık geliyor değil mi? Ama siber hayatta bunun eksikliğini duyuyorduk. Bir siber reisimiz eksikti, hayatımızda eksik halkayı da hamdolsun tamamlıyorsunuz. Böylece, artık emeklimiz 14 bin liraya maaşla rahatça geçimini sağlar, torunlarına harçlık da verir, onlara hediyeler de alır. İşçimiz 22 bin liralık maaşıyla arabasını da alır, evini de alır, yazın denizine de gider, isterse yurt dışına tatile de gider. Gençlerimiz

istediği gibi gezip eğlenir, arkadaşlarıyla yurt dışına gidebilir. Esnafımız dükkânını büyütme, yeni şube açma planları yapar çünkü artık bir siber reisimiz olacak. Bu vaatler de size tanıdık geldi değil mi? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçince karar alma süreçleri ve bürokrasi dâhil olmak üzere her şey hızlanacak, şaha kalkacaktı. Peki, ne oldu? Emeklimiz, işçimiz, çiftçimiz, gençlerimiz; topyekûn bir milleti, bırakın yükselmeyi, uçurumdan aşağı atıverdiniz. Siber reisimizle de artık uçurumdan çıkıp siber uzayda şaha kalkarız.

Siz uçup kaçmadan, şaha kalkmadan önce size bir kıssa anlatayım, hissesini de artık siz çıkartıverirsiniz.

Değerli arkadaşlar, köyün birine eski zamanlarda bir çakmak getirmişler. Çakmak o kadar kıymetliymiş ki sağı solu yakmaması için, yanlış işlerde kullanılmaması için güvenilir birine teslim etmek gerekiyormuş. Köylüler toplanıp “Bu ateş aletini kime verelim?” diye istişare etmişler ve sonunda çakmağı muhtara vermeye karar vermişler. Tabii, “Muhtardan da ihtiyaç hâlinde alıp ihtiyaçlarımızı görürüz.” diye karar vermişler. Muhtar çakmağı alınca, tabii, ateşin sahibi olarak saygınlığı giderek artmış; etrafında dalkavuklar, yağcılar toplanmaya başlamış. Saygı arttıkça muhtarın tabii, kibri de artmış. Bir tarafta muhtara saygı artarken ondan korkanlar da artmış. Gel zaman git zaman, muhtar, ateşi kendine verenin köylüler olduğunu unutuvermiş. Dalkavukların da tahrikleriyle ateşi baskı ve korkutmak için kullanmaya başlamış; kiminin evini, kiminin tarlasını yakıvermiş; artık tarlalar sürülemez, evler yaşanamaz hâle gelmiş. Muhtarın baskısından köylüler yavaş yavaş köyden ayrılmaya başlamışlar. Ticaret durmuş, köye gelen çerçilerin ayağı kesilivermiş. Çevre köyler gelişirken muhtarın köyü giderek gerilemiş. Muhtarın köylülerinden biri kendileri gerilerken komşu köylerin niçin geliştiğini merak edip o köylerden birine gitmiş; oradaki zenginliği, bağı bahçeyi görünce komşu köylüye sormuş: “Sizde çakmak yok mu?” Köylüler “Var.” demişler. “Peki, sizin köy nasıl böyle gelişti? Bağınız bahçeniz yanmadan nasıl böyle kaldı? Bizim köyde her şey tarumar oldu.” Bunu duyan komşu köylü sormuş: “Yoksa siz çakmağı bir kişiye mi teslim ettiniz?” Tarlası, bağı viran olan köylü: “Evet, muhtara verdik.” demiş. Komşu köylü “Eyvah, büyük yanlış yapmışsınız, hiç çakmak bir kişiye verilir mi?” demiş. Muhtarın köylüsü hayretle “Siz öyle yapmadınız mı?” diye sormuş. Komşu köylüye “Hayır, biz öyle yapmadık; biz çakmağı bir kişiye verdik, çakmak taşını bir başka kişiye, benzini de başkasına verdik. Ateş yakmak için 3’ünün bir araya gelmesi gerekiyor. Biri yanlış bir şey yapmaya kalksa, ötekiler izin vermiyor.” demiş. Muhtarın köylüsü “Desene, biz hepsini bir kişiye vermekle kendi kendimizi yakmışız.” demiş.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş’a aittir.

Sayın Türkes Taş, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ramazan ayının hepimize, vatanımıza, milletimize hayır, uğur ve bereket getirmesini Cenab-ı Allah’tan temenni ediyorum.

Ben de Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’nin geneli hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Hepimizin bildiği üzere, siber güvenlik ülkeler için stratejik öneme sahiptir çünkü modern dünyada teknolojinin ve dijital altyapının toplumun her alanında kullanılmaya başlanması ulusal güvenlik ve ekonomik istikrar açısından ciddi tehditleri de beraberinde getirmiştir. Siber güvenlik

lkeler için olmazsa olmaz bir konudur çünkü ulusal güvenlik, ekonomik güvenlik, kritik altyapıların korunması, kamu düzeni ve sosyal istikrar, uluslararası rekabet ve jeopolitik dengeler, bireyin güvenliği ve gizliliği gibi birçok konuya doğrudan dönüştürücü etkisi bulunmaktadır. Günümüzde konvansiyonel savaşlar yerini hibrit ve asimetrik savaşlara bırakmış, devlet destekli siber saldırılar başta olmak üzere terör örgütleri, organize suç örgütleri ve bireysel motivasyonlarla hareket eden siber tehdit aktörleri tarafından devlet kurumları enerji, finans, sağlık ve haberleşme sistemleri gibi kritik altyapılar ile her türlü teknolojik cihaz hedef alınmaya başlanmıştır. Siber saldırıların devlet politikalarının bir aracı olarak kullanılmasındaki artış savaş ve barış hâlleri arasındaki sınırı belirsizleştirmiş, ülkeler direkt askerî misillemeden kaçınmak için siber saldırıları, siyasi, ekonomik ve askerî hedeflere yönelik düşük maliyetli, yüksek etkili bir strateji hâline getirmişlerdir. Ayrıca, tedarik zincirlerine yönelik saldırılar sonucunda birçok sektörde kritik sistemler çökmüş ve kesintiler yaşanmıştır. Bu doğrultuda, ülkelerin siber güvenlik kapasitesi vatandaşın güvenliğiyle de doğrudan ilişkilidir ve siber savunma, geleneksel askerî savunmalar kadar önemli hâle gelmiştir.

Sonuç olarak, günümüz dünyasında siber güvenlik bir ülkenin diğital çağda bağımsızlığını, istikrarını ve refahını koruyabilmesi için kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, ülkeler hem yasal düzenlemeler hem de teknolojik altyapılarla siber güvenliği öncelikli gündemlerine almalıdırlar. Zaten çoğu ülke bu konudaki çalışmalarını da tamamlamıştır. şöyle ki: Kanun teklifinin gerekçesinde yer aldığı üzere, 2024 yılında Uluslararası Telekomünikasyon Birliği tarafından Siber Güvenlik Endeksi yayınlanmış ve rol model ülke kategorisi içerisinde yer alan 46 ülkenin siber güvenlik yapısı ve mevzuatı incelenmiştir. Siber Güvenlik Endeksi verilerine göre, bu ülkelerin yaklaşık yüzde 91'inin kapsamlı bir çatı mevzuatına sahip olduğu ancak ülkemizin ise rol model ülke kategorisinde yer almasına rağmen gerçek anlamda çatı mevzuat özelliği teşkil edecek kapsamlı bir siber güvenlik kanunu olmadığı göz önüne alınmıştır.

Ülkemizde siber güvenliğe yönelik politikalar 2013 yılında yayınlanan Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı'yla şekillendirilmeye başlansa da bu strateji zaman içinde diğital dünyadaki hızlı değişimlere ve gelişen tehditlere karşı yeterince gncellenememiştir. Güvenlik stratejilerinin yeterince gelişmemiş olması ve hızla değişen tehdit ortamı Türkiye'nin karşılaştığı risklerin büyümesine sebep olmaktadır. Bu nedenle, siber güvenlik alanında bir yasal düzenlemenin yapılması aciliyet gerektiren bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Böyle bir mevzuatın hazırlanması kaçınılmazdır ancak karşımıza gelen kanun teklifi maalesef "Siber güvenliği sağlayacağım." derken özel hayat güvenliğini, düşünce özgürlüğü güvenliğini, konut dokunulmazlığı güvenliğini tehdit altında alıyor gibi görünmektedir. Hatta en önemlisi, yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirlerinin görev alanına giren konularda yetkisi olmadan müdahale etmesi anlamına gelen fonksiyon gasbına da sebep olmaktadır. Biz İYİ Parti olarak böyle bir düzenlemenin gerekliliğini ve önemini bildiğimizi ancak önümüze konulan kanun teklifinin bu hâliyle yürürlüğe girmesinin ciddi problemlere sebep olacağını tekrar Genel Kurulda vurgulamak isteriz; özellikle Anayasa ihlali yaratacak maddelerin gözden geçirilmesinin önemini de belirtmek isteriz.

Öncelikle dikkat çekmek istediğim konu üzerinde ilk husus şudur: Konuştuğumuz Siber Güvenlik Başkanlığının 8 Ocak 2025 tarihinde Resmî Gazete'de kurulduğu duyurulduktan iki gün sonra, 10 Ocak 2025'te mevzuatı Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş ve 15 Ocakta da ana komisyon olan Millî Savunma Komisyonunda görüşülmüştür ki bu da bize açıkça yürütmenin yasamayı nasıl baypas ettiğini ve bu kanun teklifinin kimler tarafından hazırlandığını göstermektedir yani yine karşımızda yasamanın hazırlamadığı, tepeden inme bir kanun teklifi vardır.

İkinci önemli konu: Teklif, Meclis Başkanlığınca esas komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna havale edilirken tali komisyon olarak Adalet Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu belirlenmiştir ancak tali komisyonlardan sadece Plan ve Bütçede görüşülmüş, asıl içeriği sebebiyle kesinlikle görüşülmesi gereken Adalet Komisyonunda hiç görüşülmemiştir. Hatta, kesinlikle içeriği bakımından havale edilmesi gereken Anayasa ve Güvenlik ve İstihbarat Komisyonlarına kanun teklifinin hiç havalesi de yapılmamıştır. Kanun teklifleriyle ilgili komisyonların çalıştırılmamasını da doğru bulmadığımızı burada tekrar etmek isterim.

Meclis komisyonları çok önemli organlardır. Sağlıklı, tüm toplumu kapsayan ve uzun vadeli kanunlar çıkarmanın tek yolu komisyonları düzgün çalıştırmaktır.

En önemlisi, bu kanun teklifi Anayasa'yı ihlal etmektedir. Kanuna genel olarak baktığımızda içinde belirsiz, subjektif ifadeler yer almaktadır. Bilindiği üzere, Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri belirliliktir. Belirlilik ilkesi, hukuki güvenlik ilkesiyle doğrudan bağlantılıdır. Hukuki güvenlik ve belirlilik hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu sarsıcı düzenlemelerden kaçınmasını gerektirir. Yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca kamu gücünün keyfi ve orantısız kullanılmayacağını da ifade eder. Bu bakımdan, kanun metninin bireylerin gerektiğinde hukuki yardım almak suretiyle hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını açıklık ve kesinlikle öngörebilmelerini sağlayacak şekilde yazılması gerekmektedir. Ezcümle, kanun kapsamında kalacak iş ve işlemler veyahut uygulamalar için taraflar muhtemel etki ve sonuçları öngörebilmelidirler ama bu kanun teklifi maalesef bu özellikleri tam olarak yansıtamamaktadır.

Buna ek olarak, Anayasa'nın sair maddelerinde özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı, haberleşme hürriyeti gibi temel haklar korunmaktadır. Bu haklarının hangi şekilde korunacağı da yine Anayasa'da tarif edilmektedir ancak Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesinin (5)'inci bendi Anayasa'nın konut dokunulmazlığı ve özel hayatın gizliliği ilkesini çiğnerken aynı zamanda yargının görevini yargı dışında bir kuruma devretmektedir. Yine, bu yasanın 16'ncı maddesinin (5)'inci bendi de haberleşme hürriyeti önünde engel olma potansiyeline sahipken basın özgürlüğü, düşünce özgürlüğü ilkeleri için de tehdit oluşturmaktadır. Tüm bu gerçekler ışığında bakıldığında Siber Güvenlik Yasası diye yeni bir istibdat yasası çıkarılıyor diyebiliriz.

Söz konusu yasa teklifiyle Cumhurbaşkanına bağlı Siber Güvenlik Kurulu Başkanlığına olağanüstü yetkiler verilmektedir. Yargı organı devre dışı bırakılarak saraydan tek tuşla işlerin hallolması istenmektedir.

Teklifin 1'inci maddesinde, kanunun amacı kısmında, tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların da siber saldırılara karşı korunacağı düzenlenmek istenmektedir. Gerek kamu idareleri gerekse kamu kurumları birer kamu tüzel kişisidir ve kamu tüzel kişilerinin sahip olduğu ortak özelliğe sahiptirler. Teklif metninden kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin siber saldırılara karşı korunacağı kanunun niteliği gereği anlaşılabilir. Ancak "tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar" ifadesinden ne kastedildiği ve kimlerin korunacağı net bir biçimde anlaşılamamaktadır. Bu ifade ucu açık bir ifade olarak görülmektedir.

Teklifte yer alan 2'nci maddeyle kanunun kapsamı düzenlenmektedir. Bu maddenin (1)'inci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler kapsam dâhilinde tutulurken ayrıca bir de tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların kapsama alınması yerinde değildir.

Anlaşılır olmayan oluşumların kapsama alınması kamu kurumlarının bu belirsiz oluşumları muhatap alması anlamına gelecektir ve bu idare hukukunun temel ilkeleriyle de çelişmektedir. Sonuç olarak “tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar” kavramının açık bir şekilde tanımlanması ve bu kapsamın sınırlarının netleştirilmesi gerekmektedir. Bu belirsizlik giderilmediği sürece hukuki güvenlik, eşitlik ve öngörülebilirlik ilkeleri zarar görecektir, idarenin keyfi uygulamalarına açık bir alan bırakılacaktır.

Yine, 2’nci maddenin (2)’nci fıkrasında ise kanunun kapsamı dışında bırakılan istihbari faaliyetler belirlenmiştir. Teklif komisyona inmeden burada Türk Silahlı Kuvvetlerinin kanunun kapsamı dışında bırakılan kurumlar arasında sayılmaması dikkatimizi çekmiştir ki bunun atlanması ya da araya kaynaması mümkün olmayan bir durumdur. Bu durum, ordumuzun gizli bilgilerinin ifşa edilmesi riskini beraberinde getirmekte ve ulusal güvenliğimizi tehdit edebilecek ciddi bir hukuki zafiyet yaratacak bir durumdur. Daha önce yaşanan acı tecrübeler bu tür risklerin gerçekleşmesi hâlinde ortaya çıkacak tehlikenin büyüklüğünü de bize açıkça göstermiştir. Nitekim 2009 yılında kamuoyunda “kozmetik oda” olarak bilinen Genelkurmay Ankara Seferberlik Bölge Başkanlığında yapılan, yirmi gün süren aramalar, Türk Silahlı Kuvvetlerinin devlet sırrı niteliğindeki belgelerinin FETÖ mensuplarınca ele geçirilmesiyle sonuçlanmıştır. Bu süreçte ulusal güvenliğe ilişkin en kritik bilgiler deşifre edilmiş, daha sonra bu gizli bilgilere erişimde rol oynayan kişilerin sanık olarak yargılandığı davalarda Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından silahlı terör örgütüne üye olmak ve devletin güvenliğine ve siyasi yararlarına ilişkin bilgileri casusluk amacıyla açıklamak suçlarından verilen cezalar onanmıştır. Yargıtayın bu davada dayandığı raporda, devlet sırrı olduğu belirtilen bir kısım belgelerin düşman ülkeye savaş hazırlıklarımızı, savaş etkinliğimizi ve çalışma prensiplerimizi ortaya koyabilecek nitelikte bilgiler içerdiği açıkça tespit edilmiştir. Bu durum, ulusal güvenliğe yönelik böylesi hassas bilgilerin ifşa edilmesinin nedenli ağır sonuçlar doğurabileceğini ortaya koymuştur. Söz konusu teklifte Türk Silahlı Kuvvetlerinin istihbari faaliyetlerinin kapsam dışında bırakılmaması benzer olayların tekrar yaşanması riskini artıracaktır. Ulusal güvenliğimizin temelini oluşturan TSK’nin stratejik ve istihbari bilgilerinin bu şekilde risk altında bırakılması kabul edilemez bir durumdur. Ülkemizin güvenliği açısından TSK’nin gizli ve kritik faaliyetlerinin hiçbir şekilde açık edilmemesi ve bu kapsamda söz konusu kanun teklifinde TSK’nin istihbari faaliyetlerinin de açıkça kanun kapsamı dışında bırakılması zorunludur, zorunluydu. Nitekim komisyon sürecindeki yoğun muhalefetimiz sonucunda Türk Silahlı Kuvvetleri kanunun kapsamı dışında bırakıldı, buna ayrıca Sahil Güvenlik de eklendi. Buradan bizim bu hassasiyetimize dikkat verdiği için Komisyon Başkanına ve Cumhurbaşkanına milletvekillerine bir kere daha teşekkür ediyoruz.

Teklifin 6’ncı maddesiyle, kanunda belirtilen yetkiler çerçevesinde elde edilecek kişisel veriler ve ticari sırların bu verilere erişilmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde resen silinip, yok edilip veya anonim hâle getirileceği de düzenlenmektedir. Maddenin lafzına göre bu uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir. Ancak tüm dijital verilere ve belgelere erişim yetkisine sahip bu denli kritik bir Başkanlıkta anonim hâle getirmenin taşıdığı riskler göz ardı edilemeyecek kadar büyüktür. Anonim hâle getirme işlemi teknik açıdan karmaşık bir süreç olup yanlış yöntemler kullanıldığında veya yeterli önlemler alınmadığında anonimliğinin bozulma riski oldukça yüksektir. Kişisel verilerin anonim hâle getirildikten sonra dahi çeşitli teknikler kullanılarak tekrar kimliği belirlenebilir hâle getirilebildiği bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Bu durum, kişisel verilerin korunması açısından telafisi mümkün olmayan zararlar doğurabilir. Özellikle devletin kritik birimlerinde ve yüksek güvenlik gerektiren başkanlıklarda bu tür risklerin kabul edilmesi kesinlikle mümkün değildir. Ayrıca, teklifin uygulama usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenecek olması anonim hâle getirme işleminin nasıl yapılacağına ilişkin belirsizlik yaratmaktadır. Anonimleştirme gibi teknik bir sürecin yeterince şeffaf ve denetlenebilir olmaması bu süreçte yapılacak hataların sonuçlarını daha da ağırlaştırabilir. Bu durum yalnızca kişisel verilerin güvenliğini tehlikeye

atmakla kalmayacak, aynı zamanda ticari sırların ifşa edilmesine de neden olabilecektir. Bu riskler göz önünde bulundurulduğunda, kişisel verilerin anonim hâle getirilmesi yerine, bu verilere erişim gerektiren sebeplerin ortadan kalkması durumunda söz konusu verilerin silinmesi veya yok edilmesi daha güvenli ve uygun bir çözüm olacaktır. Silme veya yok etme işlemleri verilerin tekrar erişilebilir hâle getirilmesini önlemek açısından daha keskin ve güvenli bir yöntemdir.

Dikkat çekici olan bir başka husus da teklifin mevcut hâliyle yasalaşması durumunda suça ilişkin kesin hüküm olmadan müsadere edilen eşya ve kazancın Başkanlığa geçici olarak tahsis edilmesi veya bedelsiz devredilmesi, mülkiyet hakkının ağır bir şekilde ihlali anlamına gelecektir. Anayasa'nın 35'inci maddesiyle güvence altına alınan mülkiyet hakkı ancak kanunun öngördüğü sınırlar ve usuller çerçevesinde kısıtlanabilir. Ancak teklif bu sınırları aşarak mülkiyet hakkını zedelemekte ve hukukun temel ilkelerine aykırı bir düzenleme getirmektedir. Müsadere kararı ceza yargılamasının bir sonucudur. Teklifte öngörülen şekilde suça ilişkin kesinleşmemiş bir mahkeme kararı olmaksızın eşyanın müsadere edilmesi ve bu müsadere edilen malların kamu kurumlarına devredilmesi, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan ağır bir hak ihlali teşkil edecektir. Ceza hukukunda masumiyet karinesi kesin hüküm sağlanana kadar kişilerin suçlu kabul edilemeyeceğini öngörmektedir. Ancak teklifin bu hâliyle uygulanması, masumiyet karinesinin ihlal edilmesine ve henüz suçluluğu kesinleşmemiş bireylerin mal varlıklarının hukuka aykırı şekilde tasarrufa konu edilmesine yol açacaktır.

Ayrıca, teklifle düzenlenen müsadere edilen mal veya kazancın Başkanlığa geçici olarak tahsis edilmesi ya da bedelsiz devredilmesi gibi hükümler, mülkiyet hakkının ihlali yanında ceza hukukunun temel prensipleri olan “orantılılık” ve “hukuki belirlilik” ilkelerini de açıkça ihlal etmektedir. Mülkiyet hakkı, yalnızca suçla bağlantısı kesin olarak tespit edilen malların hukuki bir karar neticesinde müsadere edilmesiyle sınırlandırılabilir. Ancak teklifin öngördüğü düzenleme, bu temel hukuki prensibi yok saymakta ve keyfî uygulamalara zemin hazırlamaktadır.

Bu düzenleme yalnızca bireylerin mülkiyet hakkını değil aynı zamanda yargı kararlarının bağlayıcılığını ve yargı bağımsızlığını da zedelemektedir. Ceza yargılaması süreci tamamlanmadan mülkiyetin kamuya geçirilmesi, yargı kararlarını etkisizleştirebilecek bir müdahale anlamına da gelmektedir. Bu durum, hukuk devletine olan güveni zedeleyecek ve mülkiyet hakkı ile masumiyet karinesini ihlal ederek temel hak ve özgürlüklerin korunması açısından ciddi sorunlara yol açacaktır.

Tüm bu gerçekler göz önüne alınarak bu kadar önemli ve gerekli bir kanunun her satırının tekrar gözden geçirilmesi ve öyle yürürlüğe girmesinin gerekliliğini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'a aittir.

Sayın Koçak, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KONUR ALP KOÇAK (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 190 sıra sayılı Kanun Teklifi hakkındaki görüşlerimizi paylaşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve temsilcisi olmakla iftihar ettiğimiz aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, dijitalleşen ve hızla değişen dünyamızda yapay zekâ, otonom araçlar, kişisel verilerin korunması, özel hayatın ve ticari sırların gizliliği, bilişim suçları ve siber saldırılar gibi başlıklar en güncel tartışma konuları arasında yer almaya başlamıştır. Dünyamızın her gün yeni bir dijital teknolojiyle tanıştığı, bu gelişmelerin bir yandan hayatımızı kolaylaştırırken diğer yandan da

yeni tehdit ve riskleri gündemimize getirdiği yadsınamaz bir gerçektir. Her teknolojinin kendi içinde güvenlik riskleri barındırdığı ne kadar doğruysa dijital teknolojilerde bu risklerin daha büyük olduğu da bir o kadar doğrudur.

Dijital dönüşüm, günümüz dünyasının kaçınılmaz bir sonucu olarak telakki edilir hâle gelmiştir. Hayatımızın her alanına nüfuz eden dijitalleşmeyle birlikte, çağımızın uluslararası rekabeti ve ülkeler arası ilişkilerin seyri ve hatta savaşların niteliği bile değişmiştir. Siber savaş ve siber güvenlik, konvansiyonel savaş, silah ve mühimmattan daha önemli ve öncelikli bir yatırım alanı olarak öne çıkmaya başlamıştır. Bireyler, kamusal veya özel olsun tüm kurum ve kuruluşlar, devletler ve uluslararası örgütler siber dünyadaki risk ve tehditlerden uzak kalınamayacağını her gün daha iyi idrak etmektedir. Siber saldırılar, ülke, sınır ve milliyet tanınamakta, zaman ve mekâna bağlı kalınmadan gerçekleştirilmektedir. Geleneksel saldırı ve savaşlarda fail ve eylem bellidir; bunlar çoğu zaman öngörülebilir, mali kaynak ve mesafe gibi fiziksel kısıtlamalara tabidir. Ancak her an ve her noktadan gelebilen, düşük maliyetli, çoğu zaman faili belli olmayan, öngörülemeyen ve takip edilemeyen siber saldırıların ortaya çıkardığı yıkıcı tehdit, bireyleri, kurumları ve devletleri her an teyakkuz hâlinde bulunmaya zorlamaktadır. Zira bu tehdit, bütün bir ülkeyi kaosa sokma ya da orduların en ileri teknolojiye sahip silah sistemlerini bir anda etkisiz kılma yeteneğine sahiptir.

2007’de Estonya’yı, 2008’de de Gürcistan’ı siber saldırılarla hedef alan Rusya’nın Ukrayna’ya yönelik siber saldırılarla hâlen devam etmekte olan savaşın gidişatını değiştirebildiği görülmüştür. Siber saldırılar, enerji santralleri, radar sistemleri, askerî üsler ve lojistik ağlar gibi kritik altyapıları devre dışı bırakabilmektedir. Siber teknolojiler hibrit savaş stratejilerinde kullanılarak propaganda, bilgi savaşı ve algı operasyonları için bir silaha dönüşebilmektedir. Dolayısıyla da siber tehditler, uluslararası arenadaki belirsizlik ve karmaşıklığı artırmakta, küresel istikrar ve barışı daha kırılgan hâle getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, siber saldırıların tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek yaygınlaştığı görülmektedir. Bu saldırılar bireylerin kişisel verilerinin ele geçirilmesinden tutun nükleer tesislerin güvenliğinin ihlaline kadar çeşitli seviyelerde gerçekleşebilmektedir. Enerji, sağlık, ulaşım, bankacılık ve güvenlik gibi kritik sektörlerin siber saldırılara yoğun şekilde maruz kalan sektörler olduğu, enerji ve su gibi hayati altyapılara karşı yapılacak saldırıların milyonlarca insanın gündelik yaşamını altüst edebileceği, tüm ticari işlemlerin aksayabileceği ve ülke ekonomisinin krize girebileceği bilinmektedir.

Tehdidin ciddiyeti dikkate alındığında, siber güvenliğin internet ortamındaki kişisel verilerin gizliliğinin sağlanması gibi dar bir çerçevede değerlendirilmemesi gerektiği anlaşılabacaktır. Artık çatışma ve savaşların dahi siber dünyaya kaydığı görülmektedir. Bu yönüyle bakıldığında, siber saldırıların bertaraf edilmesinin aslında bir millî güvenlik meselesi olduğu görülecektir. Bu durum ise siber risklerin kapsamlı ve uzun vadeli stratejilerle ele alınması gerektiğine ve ulusal çapta siber güvenliğin ancak merkezi kamu otoritesinin düzenleme ve denetlemesiyle temin edilebileceğine işaret etmektedir. Hâl böyleyken ülkemizin siber saldırılara karşı korunmasına yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması, siber güvenliğin güçlendirilmesi için strateji ve politikaların belirlenmesi ve bu görevleri koordine edecek bir kamu kurumunun ihdas edilmesi günümüzün dijitalleşen ve dönüşen dünyasında kaçınılmaz bir ihtiyaç hâline gelmiştir.

Ülkemizin siber güvenlikle ilgili politika ve stratejisini belirlemek ve bunların yurt çapında etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayarak siber vatanın güvenliğini temin etmek bize göre bir millî güvenlik meselesidir. Türkiye’nin savunma sanayisinde ve millî teknoloji hamlesinde yakaladığı başarıların daha etkin ve sürdürülebilir kılınması için de siber alandaki yetkinliklerimizin hızla artırılması gerekmektedir.

Bilişim sistemleri kullanmak suretiyle hizmet sunan, veri toplayan, işleyen ve benzeri faaliyet yürütenlerin siber güvenliğe ilişkin görev ve sorumluluklarının belirlenmesi millî güvenliğimizin tesisi için olmazsa olmazdır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve Dijital Dönüşüm Ofisi başta olmak üzere birçok kamu kurumunun bu alanda yürüttüğü faaliyetler önemli bir işlev görüyor olsa da bu kurumlar arasında iş birliği ve eş güdümün artırılması, giderek şiddetlenen siber tehditlerin önüne geçilebilmesi için bir zorunluluk hâlini almıştır. Bu çerçevede sertifikasyon, yetkilendirme ve belgelendirme faaliyetleri yürütmek suretiyle kritik altyapı ve bilişim sistemlerinin siber dayanıklılığını artıracak ve bunları siber saldırılara karşı korumak için gerekli tedbir ve politikaların hayata geçirilmesini sağlayacak bir kurumsal yapının ihdas edilmesi bir zaruret olarak belirmiştir. Bu ihtiyaca cevaben, görüşülmekte olan kanun teklifiyle Siber Güvenlik Başkanlığının kurulacak olmasının son derece önemli ve gerekli olduğunu düşünüyoruz. Şüphe yok ki kritik görevler yürüten kamu kurumları ve altyapılarının bilişim sistemlerinde oluşabilecek siber güvenlik olaylarının ulusal çapta büyük sorunlara yol açabileceği göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Dolayısıyla kamu kurumlarının ve kritik altyapı tesislerinin güvenliğinin tesisi noktasında etkin bir kamu kuruluşunun varlığı ile siber tehditlerin ulusal çapta faaliyet yürüten bir merkezden izlenerek tespit ve bertaraf edilmesi dijital dünyanın getirdiği bir zorunluluk olarak görülmeli, siber güvenlikle ilgili bir çatı mevzuatın hazırlanmasına da bu açıdan yaklaşılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, “kritik altyapı tesisleri” demişken ülkemizin yakın bir gelecekte ilk nükleer enerji santraline kavuşacağını hatırlatmak gerekmektedir. Enerji arz güvenliğinin yanı sıra ekonomik kalkınma ve teknoloji transferi gibi çok boyutlu hedeflerle yürütülen nükleer enerji stratejimizin başarıya ulaşabilmesi için ileri seviyede dijital teknolojiyle donatılan Akkuyu Güç Santrali’nde hayata geçirilecek siber güvenlik planlarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun şekilde hazırlanması, tehditlerin erken tespiti, siber saldırılara müdahale ve sistem dayanıklılığı açısından kapasitemizin artırılması gerekmektedir. Zira Akkuyu gibi yeni nesil nükleer tesislerdeki ileri seviyeye dijitalleşme, operasyonel süreçlerin verimliliğini artırmakla birlikte siber tehditleri de beraberinde getirmektedir. Potansiyel siber saldırılar dikkate alınarak Akkuyu gibi projelerde kullanılan modern dijital sistemler için alınacak siber güvenlik önlemleri en üst seviyede koruma sağlayacak şekilde dizayn edilmelidir.

Unutulmamalı ki nükleer tesislere yönelik siber saldırılar geçmişte birçok kez yaşanmıştır. Örneğin, 2010 yılında İran’ın nükleer programını durdurmak amacıyla Natanz Nükleer Tesisi’ne yapılan siber saldırı neticesinde binlerce santrifüj çalışmaz hâle getirilmiştir. ABD ve İsrail tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen bu saldırı, nükleer santrallerde fiziksel hasara yol açan ilk siber saldırı olarak kayıtlara geçmiştir. Kuzey Koreli bir grubun Hindistan’daki bir santrali, bir Rus grubunun da Ukrayna’daki nükleer tesisleri hedef aldığı da bilinmektedir. Bu saldırılar, siber güvenliğin kritik altyapılar için ne kadar önemli olduğunu ve nükleer santrallerin siber tehditlere karşı her an teyakkuzda olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Üstelik yapay zekâ destekli saldırıların giderek sıklaşacağına ve daha tehlikeli boyutlara ulaşacağına dair öngörüler de göz ardı edilmemelidir.

Siber güvenliğin temin edilmesinde mikro bağımlılık hususuna da ayrı bir önem ve öncelik atfedilmesi gerekmektedir. Mikro bağımlılık, yüzde 100’ünü kendiniz üretemediğiniz bir üründe çok küçük ölçekteki bir bileşenin eksikliği durumunda ürünün tamamının kullanılamaz hâle gelebileceğine işaret etmektedir. Yüzde 95 oranında yerli ve millî olan bir ürün, içerdiği yurt dışı menşeli bileşenin siber tehditleri bertaraf edemeyecek bir yapıda olması ya da siber saldırı için kullanılabilir bir nitelik arz etmesi hâlinde dışarıdan yapılacak bir saldırıyla etkisiz hâle gelebilecektir. Dolayısıyla siber dünyanın bir parçası olan her bir ürünün yerli ve millî siber güvenlik yazılımıyla ve bu alanda uzmanlaşmış bir merkezî otorite aracılığıyla denetlenebilir olması millî savunma ve güvenliğimiz açısından kritik önem taşımaktadır. Devletlerin siber güvenlik stratejilerini güçlendirmesi, bu sektörde yerli ve millî

teknolojilere yatırım yapması ve böylelikle mikro bağımlılıkları bitirecek politikalar geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda üniversiteler, özel sektör ve kamu iş birliğiyle güçlü bir siber savunma ekosisteminin oluşturulması, siber tehditlere karşı koyma kapasitemizin artırılması için etkin bir tedbir olacaktır.

Siber güvenliğe dair yürütülen çalışmalar sadece savunmaya yönelik olmamalı, aynı zamanda caydırıcı politikalar da geliştirilmelidir. Ulusal ve uluslararası düzeyde siber suçlarla mücadele edecek hukuki altyapının oluşturulması, siber suçlara karışan faillerin tespit edilmesi ve bu suçlarla etkin bir şekilde mücadele edilmesi de öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Devletler arası bilgi paylaşımı, teknik iş birliği ve ortak çalışma mekanizmaları geliştirilmeli, uluslararası eş güdüm artırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, ekonomik faaliyetlerin giderek artan bir şekilde dijital araç ve platformlar üzerinden yürütülmekte olduğu dikkate alındığında, siber güvenliğin ekonomi güvenliği açısından da büyük önem taşıdığı ihmal edilmemelidir. Siber saldırıların banka ve finans kurumlarını sıklıkla hedef aldığı, hackerların milyonlarca dolarlık servetlerin haksız şekilde el değiştirmesine sebep olabildiği, müşterilerin güven duygusunu yok edebildiği ve bankacılık krizlerine, finansal istikrarsızlığa sebebiyet verebileceği de herkesin malumudur. Büyük maliyetlere yol açtığı bilinen siber saldırıların 2025 yılında küresel çapta yaklaşık 10 trilyon dolarlık mali kayba sebebiyet vermesi beklenmektedir. Dolayısıyla, siber saldırıların öncelikli hedefinde olan bankacılık ve finans sektöründe yaşanabilecek bir saldırının sadece bireyleri değil ulusal ekonominin tamamını tehdit etmesi mümkündür. Üstelik bu saldırıları bertaraf edemeyen ülkelerin uluslararası arenada itibar kaybı yaşayacağı, yabancı yatırım çekemez hâle gelebileceği, rekabet gücünün zayıflayacağı ve uluslararası ekonomik faaliyetlerden istediği ölçüde istifade edemeyeceği de açıktır. Bu sebeplerle, finans sektörünün siber güvenliği yalnızca bir teknik mesele olmayıp ekonomik istikrar ve uluslararası ekonomik ilişkiler açısından kritik bir konudur ve bu yönüyle de millî güvenliğin ve refahın önemli bir unsuru olarak görülmelidir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak siber güvenliğin millî güvenliğimizin ayrılmaz bir parçası olduğuna inanıyor “siber uzay” ve “siber vatan” kavramları çerçevesinde konvansiyonel savunma ile siber savunmanın birlikte ele alınması gerektiğini savunuyoruz. Sivil savunma konsepti dâhilinde siber saldırılar ve dezenformasyona karşı direnci artıracak siber sivil savunma alanına ilişkin teknik ve kurumsal altyapının her gün daha da geliştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin, siber güvenliğin hayatın her alanına yansıyan yönlerini dikkate alan kapsamlı ve bütüncül bir anlayışla hazırlanmış olduğunu, çeşitli kanunlarda dağınık hâle bulunan mevzuatın tek bir kod kanun altında birleştirilmesini sağlayarak acil bir ihtiyacın giderilmesine vesile olacağını değerlendiriyoruz. Yerli ve millî siber teknolojilerin geliştirilmesini ve kullanılmasını teşvik etmeyi hedefleyen bu kanun teklifiyle ülkemizin bu alandaki teknik birikiminin daha ileriye taşınacağını, yerli üreticilerin desteklenecek olmasının güvenliğimizin teminatı açısından kritik bir önem arz ettiğini düşünüyoruz. Siber güvenlik uzmanlarının yetiştirilmesi ve siber saldırılara müdahale ekiplerinin hem niteliksel hem de niceliksel olarak geliştirilmesi gerektiğini savunuyor, üniversitelerimizin siber güvenlik analistliği, operatörlüğü ve mühendisliği gibi alanlar için daha fazla kontenjan ayırmasının geleceğimize yapılacak önemli bir yatırım olduğuna inanıyoruz. Bireylerin ya da birbirinden bağımsız hareket eden kurumların siber tehditlerle tek başına mücadele etmesinin mümkün olmadığı gerçeğinden hareketle yurt çapında güçlü bir siber güvenlik ekosistemi oluşturulmasını gerekli görüyoruz. Kanun teklifiyle getirilen kurumsallaşma ve ihtisaslaşmayla birlikte dijital vatanda bağımsızlığımızın korunmasının ve gelecek nesillerin daha güvenli bir siber ortamda yaşayabilmesinin mümkün hâle geleceğini düşünüyor ve dolayısıyla MHP Grubu olarak bu teklifi destekliyoruz.

Bu düşüncelerle Siber Güvenlik Kanunu’nun ve bu kanun marifetiyle ihdas edilen Siber Güvenlik Başkanlığı ile Siber Güvenlik Kurulunun ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, Gazi Meclisi ve aziz Türk milletini bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koçak, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e ait.

Sayın Düşünmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bir selam da cezaevinde direnerek önümüzü açan, bize ışık olan direncan yoldaşlarımıza; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkan, Siber Güvenlik Kanunu üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Biz Komisyonunda defaatle aynı durumları tartıştık. Bizim bütün yasalar üzerinde hemen hemen genelgeçer itirazlarımız var ve haklı olduğumuz itirazlarımız var, onu şöyle bir özetlemek isterim.

Sayın Başkan, gelen bu kanun teklifini madde madde önce bir belirtmek istiyorum. Örneğin, madde 3'te yer alan kritik altyapıların neler olduğu konusunda muğlak bir anlatım söz konusu. Bu yönüyle gelecek olan kanun tekliflerinin sarıh, anlaşılır bir şekilde ortaya konulması gerekirken “kritik altyapı” şeklinde her yere çekilebilecek bir ifadeye yer verilmiş.

Yine, madde 7'nin de AYM 20'ye kişisel verilerin korunması ve saklanması yönüyle aykırı olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, madde 8'in (5)'inci fıkrası hâkim kararı olmadan bütün her yerde arama yapma izin ve yetkisinin bir sivil örgüte yani bu Siber Güvenlik Kuruluna devredilmesi durumu söz konusu.

Yine, madde 12'de Anayasa 48'deki çalışma hürriyetine aykırı düzenlemeler söz konusu.

Yine, madde 15'in (3)'üncü fıkrasında müsadere, Anayasa 35'teki mülkiyet hakkına aykırılık söz konusu.

Yine, madde 16'nın (5)'inci fıkrasındaki ilk yönüyle algı oluşturma, veri sızıntısı olmuş gibi algı oluşturma; daha sonra bizim itirazlarımızla düzenlenen yönüyle TCK 217'yi çağrıştıran halk arasında “endişe, korku, panik yaratma” söylemlerinin geçtiği, tamamen dezenformasyon yasasıyla paralel bir düzenlemenin önümüze getirilmiş olması durumu.

Biz bunlara itirazlarımızı, Komisyonunda ilgili kişilere ve Komisyon üyelerine yaptık. Ne hikmetse bunlara ilişkin hiçbir değişiklik yoluna gidilmedi. Biz Anayasa'ya tamamen aykırı olan bu düzenlemenin derhâl geri çekilmesini talep ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler, burada yasa yapma yetkisi tekelinde bulunan, halkın seçilmişleri olarak, halkın bize vermiş olduğu yetkiyi tam anlamıyla kullanmak için hareket ediyoruz, boynumuzun borcu ama ne yazık ki iktidar partisi, hemen hemen teklifi getiren milletvekillerinin dahi okumadığı kanun tekliflerini önümüze getirip oy çokluğuyla Genel Kuruldan geçiriyor ve daha sonra bu kanun maddeleri Anayasa Mahkemesi önüne götürülüyor. Anayasa Mahkemesi bunları kabul etmeyerek tekrar Meclise gönderiyor. Anayasa Mahkemesinin reddettiği gerekçeler dahi göz önünde bulundurulmadan tekrar önümüze getiriliyor. Bunun en çarpıcı örneği şu an önümüzde olan 7'nci madde. 7'nci maddeye ilişkin Anayasa Mahkemesi bir ihlal kararı veriyor ancak gerekçeyi henüz açıklamadığı iddiasıyla... Ki bu, Komisyonunda bize söylenen sözdü; gerekçe henüz açıklanmadığı için biz 7'nci maddeyi yine “Anayasa'ya aykırılık barındırır şekilde düzenledik. Eğer Anayasa Mahkemesinin ihlal kararının gerekçesi açıklanırsa ona göre yeniden bir düzenlemeye gideceğiz.” denildi. Bunu bizim milletvekili olarak kabul etmemiz gerçekten halkın bize verdiği kanun yapma yetkisi yükümlülüğümüzün, o ifade özgürlüğünü koruma, o demokrasiyi savunma, o hukukun üstünlüğünü koruma yükümlülüğümüzün kesinlikle ihlali anlamındadır.

Değerli arkadaşlar, bildiği üzere, şu an Türkiye’de barışı ve demokratik toplumu inşa sürecini tartışıyor bulunmaktayız ama bu önümüze gelen madde tamamen bunların ihlali niteliğinde. Demokratik toplumu inşa edeceksek madde 16’nın kesinlikle bu Meclis çatısı altına getirilmemesi gerekmektedir. Madde 16 tamamen ifade özgürlüğüne, basın hürriyetine; kişilerin söz söyleyebilme, düşünce, kanaat açıklama haklarına vurulmuş bir darbedir. Biz burada Meclis çatısı altında demokratikleşmeyi tartışacaksa demokrasiye aykırı kanun maddelerini buraya getirmeyeceğiz. Yine, bu Meclis çatısı altında hukukun üstünlüğünü savunuyorsak, hukukun üstünlüğü Türkiye’de, her yerde, her alanda savunulsun diyorsak, bunun gereği için burada yer alıyorsa madde 8’i derhâl bu yasa teklifinden çekmemiz gerekmektedir. Madde 8’in düzenlemiş olduğu hak ve yetkilere bakıldığında -kolluk görevlilerine verilmeyen, hâkim teminatı altına alınmış- konutta arama yapma yetkisinin bir kurula devrini -hem de bir kanun maddesiyle- tartışıyoruz. Bu kurulun her zaman bize genelgeçer söyledikleri cevap ise “E ama hâkim onayına sunuluyor.” ama hâkim onayına sunuluyor da siz burada kimi, hangi şekilde, nasıl zan altında bırakıyorsunuz biz çok net görüyoruz. Daha bugün Halk TV’ye yapılan operasyonun detaylarını Sayın Ali Mahir Başarır gerekçelendirdi. Otuz dört gündür birini cezaevine koydunuz, otuz dört gün sonra bu şahıs beraat etti. “Bu otuz dört gün kimin hayatından gitti?” denildiğinde de maalesef hiçbirimizin hayatından gitmiyor. Böyle, otuz yılını zindanda geçiren arkadaşlarımız var; böyle, yirmi yılını, otuz yılını hatta ve hatta daha büyük işkenceleri çeken yoldaşlarımızın bu ve benzeri düzenlemelerden geçtiği durumlar var. Bizim bunları kabul etmemiz demek, bütün yaptığınız o yanlışlara “evet” dememiz anlamını taşıyor. Biz sizin getirmiş olduğunuz düzenlemeleri hukuka uygunsa, bizler de hukukun üstünlüğü, demokratik toplumun gerekliliği olarak demokrasiye ve hukuka uygunsa bunları kabul etmek zorundayız, böyle bir yükümlülüğe sahibiz ama eğer hukuka uygun değilse, eğer demokratik toplumun gereklerini kapsamıyorsa bizim burada bütün milletvekillerinin başka yerlerden, başka odaklardan gelen kanunları reddetme yükümlülüğümüz var; bu, iktidar partisi için de böyledir, muhalefet partileri için de böyledir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; mevcut düzenlemeye ilişkin öneri ve sonucu da sizlerle paylaşmak istiyorum. Mevcut düzenlemenin temel eleştirilerinin ışığında bu kanun teklifinin mevcut hâliyle kabul edilmesinin temel hak ve özgürlükler ile hukuki öngörülebilirlik ilkeleriyle bağdaşmadığı açıkça görülmektedir. Bu bağlamda aşağıdaki hususların yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

1) Teklif, temel hak ve özgürlüklerin korunması perspektifiyle ilgili tüm paydaşların görüşleri alınarak yeniden ele alınmalıdır. Uluslararası düzenlemeler, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyinin metinleri, ayrıca anayasal ve mevcut kişisel verilerin korunması mevzuatı esas alınarak şeffaf, hesap verebilir ve denetime açık bir düzenleme oluşturulmalıdır.

2) Siber Güvenlik Başkanlığına tanınan olağanüstü yetkiler yargısal denetime tabi tutulmalı ve aşırı geniş yorum alanı bırakmayacak biçimde sınırlandırılmalıdır. Kritik altyapı tanımları somut kriterlere bağlanmalı ve idari müdahalelerin keyfi uygulanmasının önüne geçilmelidir.

3) Ceza hükümlerinde yer alan suç tanımları açık, öngörülebilir ve ölçülü olmalıdır. Suçun unsurları netleştirilmeli, hangi eylemlerin suç teşkil ettiği, hangi durumlarda hangi cezaların uygulanacağı hususları detaylandırılarak keyfi yargılamaların ve orantısız cezalandırılmalarının önüne geçilmelidir.

4) Kişisel verilerin korunması, özel hayatın gizliliği ve haberleşme özgürlüğü anayasal güvence altına alınan temel haklardır. Bu hakların ihlaline yol açabilecek tüm düzenlemeler derinlemesine tartışılarak yeniden düzenlenmeli ve yargısal denetimin etkinliği sağlanmalıdır.

5) Basın özgürlüğü ve sosyal medya üzerinden gerçekleştirilen kamu tartışması demokratik denetimin en önemli unsurlarındandır. Bu nedenle, eleştirel haber ve bilgi paylaşımının cezai yaptırıma tabi tutulacağı öngörülmemeli, özgür ve açık bir tartışma ortamının tesis edilmesine özen gösterilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Düşünmez, lütfen tamamlayın.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Sayın milletvekilleri, bu kapsamlı değerlendirmeler ışığında sunulan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin ifade özgürlüğünü, kişisel verilerin korunmasını, adil yargılanma hakkını ve temel denetim mekanizmalarını ciddi şekilde tehlikeye atacağı aşikârdır. Önerilen düzenlemenin siber tehditlerle mücadele amacını gerçekleştirmek yerine özgür düşüncüyü, eleştirel basını ve dijital tartışmayı kısıtlayacağı, sonuçta hukukun üstünlüğü ilkeleriyle çelişen uygulamaların ortaya çıkmasına neden olacağı kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak, siber güvenlik alanında gerçekleştirilecek düzenlemelerin, eleştirel medya işlevinin, ifade özgürlüğünün ve kişisel verilerin korunmasının temel ilkelerine uygun olarak belirlenmesi; tartışmaya açık, ölçülü ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Bu hususların gözötilmediği bir düzenlemenin hem dijital alanın hem de kamu denetiminin ciddi zararlar görmesine yol açacağı unutulmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Hep birlikte temel haklar ve hukukun üstünlüğü prensiplerini esas alan, denetime açık, şeffaf ve öngörülebilir düzenlemelerle siber güvenlik alanında etkin ve dengeli bir çözüm üretilmesi yönünde adım atmamız gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Düşünmez, teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Başkan, işlem devam ettiği için görüşmeler bittikten sonra size söz verebilirim. Şu anda tümü üzerinde görüşmeler devam ediyor bir bütün hâlinde, o bittikten sonra...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biliyorum, biliyorum ama 60'a göre çok kısa bir söz isteyebiliyorum efendim. Bana göre önemli bir konu, üzen bir konu bizi, sizin de açıklama yapmanız gereken bir konu.

BAŞKAN - Yani sataşmadan vesaire olsa...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çünkü Meclise yakışmıyor bazı şeyler yani ben üzülüyorum, sizin de bu konuda bir açıklamanız gerekebilir. Çünkü toplumda... Bakın, bir milletvekili iftar saatıyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisini iftarın açılmasını...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, AKP'li bir milletvekilinin attığı "tweet"e ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, ben üzülerek söylüyorum bunu ama siz şahitsiniz Meclisi yöneten Başkanımız olarak. AKP'li bir milletvekili "tweet" atmış: "Değerli vatandaşlarımız, AK PARTİ milletvekillerimizin oruç açmasını fırsat bilen CHP Grup Başkan Vekili Ali Mahir Başarır Mecliste iftar saatinde yoklama yaptırdı." Sayın Başkanım, iftar saatine yakın ara verdiniz, yaklaşık bir saati aşkın süre milletvekillerimiz, personelimiz iftarını açtı; sonra geldiniz, Meclisi açtınız. Doğru mu, doğru mu arkadaşlar?

BAŞKAN - Siz konuşun, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, adını bile söylemekten utanç duyduğum bir milletvekili bu “tweet”i atıyor. Olmaz! Bak, biz siyasi rakip olabiliriz, birbirimize ağır eleştirilerde bulunabiliriz ama bu bir provokasyon; bu olmaz, bu bir suç!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

Son kez uzatıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye ben iftar açma saatinde milletvekillerimizin iftar açmasını engelleyecek şekilde yoklama alayım? Bir saat sonra Meclis açılmış, İç Tüzük 37’ye göre arkadaşımız konuşma yapmış, ondan sonra yoklama istemiştiz. Şimdi, bir ülkede motokuryeler, vardiyada çalışan işçiler, taksi şoförleri yarım saat ara verip iftarlarını açıp işine dönüyor; biz Meclis olarak bunu yapmayacak mıyız? O zaman şunu söyleyin: “İftardan sonra Meclis çalışmayacak.” Bunu tartışalım ama şu bir yalan, Meclise yakışmayacak bir yalan. Bu milletvekili ve ailesi artık Türkiye’de ve maalesef Mecliste çevre kirliliği yaratıyor. Olmaz! Siz bunun şahidisiniz, bu Meclisin saygınlığını korumak en başta size düşer. Lütfen, böyle olup olmadığını ben sizden duymak isterim

Teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Peki.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, bugünkü görüşmeler sırasında CHP Grubunun önerisini oyladık ve ara verdik, elli beş dakika ara verdik. Sonra İç Tüzük 37 görüşüldü, arkasından yoklama istendi yani muhtemelen bir saati geçti tahmin ediyorum, CHP Grubu o zaman yoklama talep etti; iftar saatinden herhâlde bir saat vakit geçtikten sonra.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yanıltıcı bilgi vermişler efendim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Teşekkür ediyorum, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bir şey söylüyorum: Burada milletvekili arkadaşlarımızın yaptıklarından, hani haricen, Genel Kurul dışında yaptıklarından Divan sorumlu olmaz ama bunlarla ilgili de birtakım cevaplar verilecekse tabii, onun ayrıca mecraları var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biliyorum, biliyorum.

BAŞKAN - Burada da cevap verilebilir ama milletvekillerimizin birbirlerine karşı kullanacağı dilin saygın olması hepimiz için son derece kıymetli. Ramazan ayına yaraşır bir şekilde ramazan ayında çalışmalarımızı sürdürmek; verimli, bereketli bir çalışma yapmak son derece önemli. Ben bu hususta herkesin hassasiyet içinde olacağını inanıyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç’a ait.

Sayın Kamaç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İslam âleminin 4'üncü gününü geride bıraktığımız mübarek ramazan ayını tebrik ediyorum; bu ramazanın bütün insanlık ailesine barış, huzur getirmesini diliyorum.

Kanun teklifinin tümü üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin siber güvenlik alanındaki tarihsel gerçekliği ulusal güvenlik, ifade özgürlüğü ve bireysel haklar arasındaki dengeyi kurmak konusunda zorlu bir yolculuğa işaret etmektedir. Özellikle internetin ve dijital teknolojilerin yaygınlaşmaya başladığı 2000'li yıllardan itibaren devletin bu alanda aldığı önlemler çoğu zaman güvenliği sağlama amacı güderken bireylerin özgürlüklerini kısıtlayan bir yöne kaymıştır. Başlangıçta siber güvenlik anlayışı daha çok ülkenin dijital altyapısını koruma ve dış tehditlere karşı savunma odaklıydı ancak zaman içinde iç tehditler ve muhalif seslere yönelik baskılar artmaya başladı. Örneğin, 2010'lu yıllardan itibaren Türkiye'de yaşanan çeşitli toplumsal hareketler ve hükûmet karşıtı söylemler internetin kısıtlanması ya da sansürlenmesi gerekçesiyle karşı karşıya kaldı. Çeşitli sosyal medya platformlarına erişim engellemeleri ve internet üzerinden yapılan içerik denetimleri halkın haber alma özgürlüğünü ciddi şekilde zedeledi. Bugün Türkiye'de siber güvenlik mevzuatının şekillendiği yasal düzenlemeler tarihsel süreçteki bu eğilimlerin bir yansımasıdır. Öne çıkan yasalar arasında interneti düzenlemeye yönelik Dezenformasyon Yasası ve sonrasında gelen Siber Güvenlik Yasası gibi düzenlemeler dijital güvenlik konusunda önemli adımlar atıldığı izlenimini verse de uygulamada çoğu zaman muhalif seslerin susturulmasına ve ifade özgürlüğünün engellenmesine yol açmıştır. Özellikle kriz dönemlerinde internete erişimin kısıtlanması gibi önlemler kamu güvenliği için alınan geçici tedbirler gibi lanse edilse de zamanla daha geniş çaplı bir denetim ve sansür aracı hâline gelmiştir. Bu durum bireylerin dijital haklarının ihlaliyle sonuçlanırken halkın bilgi edinme hakkını da engellemektedir. Türkiye'nin tarihsel bağlamında devletin siber güvenlik politikalarının çoğu zaman içeriği sansürleme ve eleştiriye bastırma aracı olarak kullanıldığı gözlemlenmektedir. İnternetin kısıtlanması sadece vatandaşların haber alma hakkını değil aynı zamanda ekonomik ve sosyal faaliyetleri de etkileyen büyük bir kriz hâlini almıştır. Deprem, patlama, yangın gibi felaket anlarında bile internetin kesilmesi, halkın bilgiye ulaşma çabalarını engelleyerek toplumsal ve siyasi kaosa yol açtığı gibi felaketin boyutunu da büyötmektedir. Bu durum, siber güvenlik yasalarının, dijital özgürlükleri kısıtlayan ve Hükûmetin elinde denetim aracı hâline gelen bir yapıya bürünmesinin de ispatıdır. Bu kanun teklifinde de özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması açısından ciddi aksaklıklar meydana gelebilir. Teklifin 6'ncı maddesi Siber Güvenlik Başkanlığına dijital verilere sınırsız erişim yetkisi verirken bu erişim hâkim onayı olmaksızın yapılabilecek ve hukuki denetimden geçmeyecektir. Bu durum bireylerin dijital mahremiyetini tehdit etmekte ve mevcut kişisel verilerin korunması yasalarını etkisiz hâle getirebilir. Ayrıca teklifte kişisel verilerin saklanması, kullanılması ve imha edilmesiyle ilgili belirsizlikler de mevcuttur. Teklif, devletin veri toplama yetkilerini artırarak otoriter bir gözetim mekanizmasına dönüşme riskini artırmaktadır. Siber Güvenlik Başkanlığına tanınan olağanüstü yetkiler yargısal denetimin önüne geçerek hukuk devleti ilkesine zarar verebilir. Ayrıca kritik altyapıların tanımlanmamış olması ve siber olaylara müdahale ekiplerinin belirsiz yetkileri keyfî kararları ve olası olumsuzlukları artırabilir.

Kanun teklifi ilk bakışta toplumun siber tehditlere karşı korunması ve kritik altyapıların güvenliğinin artırılması gibi olumlu hedefler taşıyor gibi görünebilir. Dikkatle incelendiğinde görülecektir ki teklifte yer alan bazı düzenlemeler önemli bir özgürlük ve güvenlik çelişisini ortaya koyuyor. Bu çelişki bireysel hakların ve özgürlüklerin kısıtlanmasına yol açarken aynı zamanda, güvenliğin de tehlikeye girmesine neden olabilir. Siber güvenlik, devletler ve kurumlar için vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Ancak bu ihtiyacı karşılamak amacıyla genişletilen dijital denetim yetkileri, devletin bireylerin dijital hayatına

müdahale etme gücünü artırmaktadır, güvenlik adına bireylerin mahremiyetine yapılan müdahalenin boyutlarını genişletmekte ama aynı zamanda, devletin dijital ortamda geniş bir kontrol alanı yaratmasını da mümkün kılmaktadır.

Bu düzenleme dijital güvenliği artırmak adına yapılmış gibi görünse de aslında toplumsal güvenliği tehdit etmektedir. Özellikle, devletin bireylerin dijital verilerine müdahale etme yetkisinin sınırlarının net olmaması, bu verilerin keyfi bir şekilde ve kötüye kullanılmasına olanak tanıyacaktır. Güvenlik sağlamak adına yapılan bu tür düzenlemeler bireylerin dijital özgürlüklerini ihlal ederken güvenlik hedeflerine ulaşmada ne kadar etkili olacağı tartışmalıdır. Teklif, veri sızıntısı olmadığı hâlde “algı oluşturmak” gibi belirsiz suç tanımlamalarını getirerek gazetecilerin, sivil toplum örgütlerinin ve dijital aktivistlerin özgürlüklerini kısıtlamak için bir araç olarak kullanılabilir. Bu tür düzenlemeler yalnızca basın mensuplarını değil dijital ortamda haber ve bilgi paylaşan herkesi hedef alabilecek niteliktedir. Gazetecilerin ve araştırmacıların kamu yararına yaptıkları haberler Hükûmetin resmî açıklamalarına aykırı olabileceği için dezenformasyon veya siber tehdit olarak etiketlenebilir. Bu bir haberin doğruluğundan bağımsız olarak ifade özgürlüğünün ve halkın haber alma hakkının ciddi şekilde ihlal edilmesine yol açar. Özgür basın demokrasilerin temel taşlarındandır ve bu tür yasalar sadece gazetecileri değil aynı zamanda tüm toplumu susturma potansiyeline sahiptir. Türkiye’de özellikle gazetecilik, sivil toplum örgütleri ve bağımsız haber ajansları gibi kritik muhalif aktörlerinin internet üzerindeki faaliyetleri sürekli olarak Hükûmetin denetimine tabi tutulmuştur. Mezopotamya Ajansı, JINNEWS, Yeni Yaşam, ETHA gibi bağımsız medya organları Hükûmetin politikalarını eleştiren ve alternatif haber sunan platformlar olarak büyük bir tehdit unsuru olarak algılanmaktadır. Bu platformlar halkın devletin resmî söyleminden farklı bilgilere ulaşmasını sağlayarak Hükûmete karşı eleştirel bir kamuoyu oluşturmayı amaçlamaktadır. Ancak bu medya organları ve platformlar sık sık millî güvenlik ve kamu düzeni gerekçeleriyle engellenmiş ve erişim engellemeleri uygulanmıştır. Bu tür kısıtlamalar devletin dijital alanda uyguladığı denetimin en somut örnekleridir ve genellikle iktidarın politikalarına karşı çıkan her türlü eleştiriyi tehdit olarak değerlendirdiğini apaçık ortaya koymaktadır.

Teklifteki güvenlik önlemlerinin aslında tam tersine toplumsal güvenliği tehdit ettiğini söylemek mümkündür. Devletin dijital denetim yetkilerini artırmak toplumu daha güvenli hâle getirmek yerine aslında özgürlükleri ve hakları kısıtlayan bir düzenleme yaratmaktadır. Güvenlik adına yapılan bu müdahaleler toplumda korku ve otosansürün yayılmasına, özgür düşüncüyü ve eleştirel sesleri engellemeye neden olacaktır. Siber güvenliğin sağlanması elbette önemli bir hedefken bu hedefin temel hak ve özgürlüklerin ihlali pahasına gerçekleştirilmesi uzun vadede güvenlikten daha fazla zarar verebilir.

Toparlamak gerekirse, anlatmak istediğimiz, kanun bazı içeriklerin belirsizliği ve Başkanlığa tanınan sınırsız yetkilerden kaynaklı “güvenlik” adı altında özgürlükten fedakârlık yapma ihtimalini barındırmaktadır. Güvenlik sağlamak amacıyla bireylerin dijital özgürlüklerinin kısıtlanması kısa vadede belki bir güvenlik sağlasa da uzun vadede toplumsal huzursuzluğa ve otoriter bir rejimin gelişmesine yol açabilir. Güvenlik sadece dijital tehditlere karşı korunmakla değil, aynı zamanda bireysel hakların güvence altına almasıyla mümkündür.

Sonuç olarak, Türkiye’nin siber güvenlik alanındaki tarihsel gerçekliği devletin dijital ortamda daha fazla denetim ve kontrol kurma eğiliminde olduğunu zaten, bizzat gösterdi. Bu eğilimin ulusal güvenlik ve toplumsal düzeni koruma amacı güderken özgürlükleri ve bireysel hakları ihlal ettiğini de defalarca gördük. Bu denetim politikaları uzun vadede toplumsal huzuru zedelerken, demokrasinin temeli olan ifade özgürlüğünü ve bağımsız medyayı yok saymaktadır. Türkiye’nin siber güvenlik politikalarını gözden geçirirken güvenlik ve özgürlük arasındaki bu hassas dengeyi gözetmesi gelecekteki olası insan hakları ihlallerinin önüne geçmek için kritik bir önem taşımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kamaç, lütfen tamamlayın.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) - Bu yüzden de bu kanun teklifinin amacına gerçekten uygun bir şekilde yeniden hazırlanması gerektiğine inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kamaç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'a ait.

Sayın Ceylan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; Siber Güvenlik Başkanlığı kurulmasıyla ilgili kanun teklifinin geneli üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, siber güvenlik, millî güvenliğimizin önemli bir parçası hâline gelmiştir ve bu konuda çağı yakalayan önlemleri almamız son derece önemlidir ancak bunu yaparken insan hakları ve demokrasinin temel kavramlarından uzaklaşılmalıdır. Özellikle, görüşeceğimiz kanun teklifinin 8'inci maddesinde, Siber Güvenlik Başkanına, olay mahallinde arama yapma, kopyalama, el koyma gibi izinlerin verilmesi çok sakıncalıdır. Bu yetki, kişisel hak ve özgürlükleri hiçe sayacak bir yetkidir. Teklifte, Siber Güvenlik Başkanı, yargı ve kolluk kuvvetlerinden herhangi bir onay almaya gerek duymadan harekete geçme yetkisini elde etmektedir. Siber Güvenlik Başkanı, partili Cumhurbaşkanı tarafından atanacak siyasi bir bürokrattır. Bu yetkiyle, muhalif gördüğü her türlü yapıya veya kişilere karşı operasyon yapma yetkisini eline almaktadır. Geçmişte yaşadığımız FETÖ kalkışması ve Ergenekon, Balyoz kumpas davaları, bu şekilde olağanüstü yetkiler verilen kişilerin ne büyük acılara ve hukuksuzluklara yol açtığını göstermiştir. Bu teklifle, partili Cumhurbaşkanı bütün yetkileri veren tek adam yönetiminin çarpıklıklarını küçük küçük tek adamlar yaratarak daha da artırmaktasınız. Bu bütün yetkileri bir kişiye verme hevesinizden vazgeçin.

Yine, teklifin 16'nı maddesinde, siber uzayda veri sızıntısı olmadığı hâlde veri sızıntısı yapılmış gibi içerik oluşturanlara, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası getirilmesi düzenlenmektedir. Hiçbir devlet kurumunun kendisinde veri sızıntısı olduğunu kolay kolay kabul etmeyeceği düşünüldüğünde, bu madde tamamen gazeteciler de dâhil siyasal iktidara muhalif herkesi içeri atmaya yönelik bir maddedir. Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda zaten yer alan bir suç için burada CMK'den daha da ağır bir ceza hükmü getirilmektedir. Siber Güvenlik Başkanlığının kurulmasını düzenleyen bu yasa teklifinde böyle bir ceza hükmünün bulunması kesinlikle yanlıştır. Bu konu Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken bir konu iken maalesef bu hâliyle Genel Kurulun önüne gelmiştir, tekliften çıkarılması yerinde olacaktır. Bunun dışında yeri geldikçe diğer maddelerde de karşı çıktığımız noktaları Genel Kurulumuzun dikkatine sunmaya devam edeceğiz.

Millî güvenlikle ilgili bir konunun Millî Savunma Komisyonunda görüşülmesinden memnun olduk ancak gönül isterdi ki bu yasa teklifiyle beraber ordumuzun artık kronikleşen sorunlarına da çözüm üretebilseydik, örneğin askerî hastanelerin tekrar açılmasını sağlayabilseydik. Dünyada güçlü bir ordusu olup da askerî hastanesi olmayan bir başka ülke yok değerli arkadaşlar. Niye bu konuda inat ediliyor, anlamak mümkün değil. Askerî doktorluk ve savaş cerrahisi normal sağlık hizmetlerinden farklı bir branştır, uzmanlık gerektirir. Çatışma sırasında ilk müdahale, savaş yaralanmalarının tedavisi, nükleer ve biyolojik saldırılara karşı korunma tamamen bu branşın alanlarıdır. Sizler askerî hastaneleri açmamakla bütün bu konularda zafiyet yarattığınızın farkında değil misiniz? GATA'ya FETÖ karışmış diye GATA'yı kapattınız. İyi de sizin döneminizde FETÖ her yere karışmadı mı zaten? AKP'ye de karıştı, AKP'yi kapattınız mı? Doğrusu anlamak mümkün değil. Askerî hastaneleri açmamakla olası şehit sayımızdaki artışın ve askerimizin sağlığına kavuşamamasının vebali sizin boynunuzdadır

bilesiniz. Yine aynı korkuyla askerî liseleri de kapattınız, bir daha aynı şeylerin yaşanmaması için önlem almak yerine siz işin kolayını yaptınız ve yüz yetmiş yıllık ordu geleneğimizin bir parçasını kapatıp yok ettiniz, sivil bir rektöre bağladınız ve kuvvet komutanlıklarıyla bağı son derece zayıflamış bir sistemle asker yetiştirmeye çalışıyorsunuz. Değişen harekât konseptleri ve tehditlere karşı sahayla yani kuvvet komutanlıklarıyla geri bildirim ve müfredat yenilenmesi bağı koparıldığı için yaşanabilecek güvenlik zafiyetlerinin sorumlusu bu kararı alanlardır.

Askerî liselerden bahsederken “Mustafa Kemal’in askerleriyiz.” dedikleri için ordudan atılan 5 teğmenimiz ve 3 askerî amirden de bahsetmeden edemeyiz. Millî Savunma Bakanlığı yaptığı açıklamada teğmenlere verilen cezanın Mustafa Kemal’e bağlılıklarını bildirdikleri için değil disiplinsizlik yaptıkları için verildiğini belirtmekte.

Soruyorum size Sayın Savunma Bakanlığı yetkilileri: Bu çocuklar aynı şekilde tören sonunda partili Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a bağlılıklarını bildirselerdi ve bu görüntüler sosyal medyaya düşseydi yine aynı cezayı verir miydiniz?

SEYİT TORUN (Ordu) - Mümkün değil.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - Buna cesaret edebilir miydiniz?

SEYİT TORUN (Ordu) - Mümkün değil.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - Ordumuzda kahramanca görevler yapmış 3 rütbeli amiri bu kadar kolay atar mıydınız ordudan? İnsanların hayatlarıyla oynamak bu kadar kolay mı? Eğer Tayyip Erdoğan’a bağlılık bildiren bir faaliyet yapsalardı ben eminim ki hiçbir şey yapılmazdı, birbirimizi kandırmayalım.

SEYİT TORUN (Ordu) - Terfi ederdi, terfi.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - Konu disiplinse geçmişte üniformasının üstüne sarık giyen ve görüntüleri sosyal medyaya düşen amirale neden ceza vermediniz? Savunma Bakanlığı alınan kararı savunurken ordunun itibarının zedelenmesinden bahsetmiş. Ordunun itibarı teğmenler Atatürk’e bağlılıklarını belirttiler diye zedelenmez ama asıl nasıl zedelenir biliyor musunuz değerli vekiller? Vatan toprağı Süleyman Şah Türbesi’ni oradan oraya gezdirip durduğunuzda zedelenir. (CHP sıralarından alkışlar) Suriye’de 33 askerimizi şehit eden Rusya’nın Devlet Başkanının kapısında dakikalarca beklediğinizde zedelenir. (CHP sıralarından alkışlar) Yunanistan, adalarımızı işgal ederken, silahlandırırken, karasularımıza çekinmeden girerken ses çıkaramazsanız zedelenir. Askerlerimizi çetin kış şartlarından koruyamadığınızda, teröriste hedef hâline getirdiğinizde itibarımız zedelenir. Hesapsızca “S-400 alacağız.” derken F-35 programından çıkarıldığınızda, yerli ve millî uçağımız KAAAN’ın envantere girişini bir türlü sağlayamayıp sürekli ertelediğinizde, Yunanistan F-35 alırken F-16’ları aldığımız modernizasyon kitini bir başarı hikâyesi gibi anlatmaya çalıştığınızda ordumuzun itibarı zedelenir. Üç kuruşa yandaşa verdiğiniz Tank Palet Fabrikasından hâlâ seri üretim bir tank dahi çıkmazken devletin savunma sanayi şirketleri yerine başta damadın şirketi olmak üzere, yandaş özel sektöre imtiyazlar sağladığınızda ordumuzun itibarı zedelenir. Ordumuza canla başla emek vermiş astsubaylarımızın özlük haklarını iyileştirmeyerek, üç kuruşa layık gördüğünüzde ordumuzun itibarı zedelenir.

Ne olacak bu hem görevdeki hem de emekli astsubaylarımızın durumu? Neden çözüm üretmiyoruz? Emekli astsubaylarımızın çoğu geçinemedikleri için ek iş yapmak zorundalar, bunu görmüyor musunuz? Astsubaylarımızın makam görev tazminatları ve ek göstergeleri verilmelidir.

Yine, emekli binbaşılarımız çok zor durumdalar, geçinememekteler. Emekli bir binbaşının maaşı emekli bir uzman çavuşun maaşının da altında kalmış durumdadır. Emekli binbaşılara makam görev tazminatları verilmelidir.

Ordunun itibarını korumak istiyorsanız vatani için gözünü kırpmadan canını vermeyi göze almış kahraman TSK mensuplarına hem görevdeyken hem de emekli olduklarında insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşamalarına yetecek maddi ve manevi imkânları sağlamalısınız. Örneğin, uzman çavuşlarımız; Silahlı Kuvvetlerimizin en çok şehit ve gazi veren mensupları uzman çavuşlar ne istiyor? Görev yaparken aldıkları kıdem işaretlerinin rütbe olarak verilmesini dolayısıyla rütbe ve yetki sorumluluklarının belirlenmesini istiyorlar. Sağlık şartlarının subay ve astsubaylarda olduğu gibi düzenlenmesini istiyorlar. Kısaca, uzman çavuşlar sağlık yönetmeliği, çalışma yönetmeliği, nöbet yönetmeliği, mesleki güvence, atama yönetmeliği ve sicil yönetmeliği istiyorlar. Uzman er ve erbaşlarımıza sözleşmeleri bittiğinde devlet kadrolarına geçiş sözü verilmişti, maalesef bu uygulanmamaktadır. Aynı şekilde sözleşmeli erlerimize de tanınan bu hak pratikte hiçbir işe yaramamaktadır. Sözleşmesi sona ermiş, işsiz kalmış uzman çavuşlarımız ve sözleşmeli erlerimiz çok zor durumdalar ve bizlerden çözüm bekliyorlar. Onların bu haykırışlarını duymadığımızda ordunun itibarı zedelenir.

Şehit ailelerimizin ve gazilerimizin de pek çok sorunları bulunmakta. Ordunun itibarını düşünüyorsanız vatan için canlarını ve kanlarını feda eden şehitlerimizin yakınları ve gazilerimizin özlük, sağlık, eğitim, istihdam, sosyal tesislerden faydalanma gibi birçok alandaki bürokratik engellerden kaynaklanan sorunlarının çözülmesi gereklidir. Tek bir hastanenin onayına bağladığımız gazilerimizin orte, protez işlemleri artık bir eziyet hâlini almıştır. Ordunun itibarını bu kadar düşünüyorsanız önce bu meseleleri çözmelisiniz. Terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanların bir derneği var bu ülkede. Vücudunda şarapnelle yaşayan, uzuv kaybı yaşamış 23 bin vatan evladı “gazi” sayılabilmek için artık yenilenmesi gereken SGK mevzuatı ve TSK Sağlık Yönetmeliği’nde yapacağımız değişiklikleri bekliyorlar. Ordunun itibarı vatan için canını ortaya koyanlara sahip çıkmakla korunur değerli milletvekilleri.

Askerimizin postal izinin olduğu her yerde yanında olan sivil memurlarımız âdeta yok sayılmaktalar. Haklarını alabilmek için savunma ve güvenlik hizmet kolunun yasayla tanımlanmasını, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na sınıf olarak eklenmesini beklemekteler. Sosyal tesislerden dahi faydalanamayan sivil memurlarımız için gerekli maaş ve özlük hakları iyileştirmeleri yapılmalıdır.

12’nci Dönem ASTTASAK kursiyerleri 2016 yılında astsubay olarak mezun oldular. Tayin beklerken, haklarında hiçbir ceza davası olmamasına rağmen 675 sayılı KHK’yle atamaları iptal edildi. Danıştay ve Anayasa Mahkemesinin lehte kararlarına rağmen bu gençler hâlâ atanmayı beklemekteler.

Savunma sanayimizde, askerî fabrikalarımızda çalışan işçilerimiz özel sektörün çok altında ücretlerle istihdam edilerek âdeta yandaş savunma sanayisi şirketlerine gitmeleri teşvik edilmektedir. Devletin üretim, bilgi, birikimi göz göre göre elinden kayıp gitmektedir.

Siz tüm bu mağduriyetleri gidererek ve bir daha yaşanmamasını sağlayarak ordunun itibarını koruyabilirsiniz.

Ekim 2023’te kıdem ve ihbar tazminatlarını vermeden işten çıkardığınız, tersane ve askerî fabrikalarda görevli 14 işçi haklarını arıyor. Bunlardan 3’ü işe iade davalarını kazanmalarına rağmen hâlâ işlerine başlatılmıyorlar.

Sayın Bakan, kurum içinde hakka ve hukuka uygun davranarak ordunun itibarını koruyabilirsiniz. Kapatıldığınız askerî mahkemeler nedeniyle askerlerimiz sivil yargıçlarla yargılanıyor. Başlı başına kendine has gerçekleri, koşulları olan askerlik mesleğini bu yaşam biçiminden uzak sivil yargıçların yargılaması doğru olmamaktadır. Bu alanda ihtisas mahkemeleri oluşturularak hakkaniyetli ve adaletli bir yargılamayı TSK personeline sunarak ordumuzun itibarını artırabiliriz.

Askerimizin alın teri maaşından kesilerek biriktirdiği, geleceği için bir güvence yaratmasını beklediği OYAK'tan pis kokular gelmekte; enflasyonun altında açıklanan nema oranlarına sebep olarak arpalık hâline gelen, liyakatsiz yönetimin ve yandaş kurtarmaya yönelik yanlış yatırımların olduğu iddia edilmekte. TSK personelinin alın teri emanetini doğru yöneterek ordunun itibarı korunur.

TSK personelimiz ağır ekonomik krizin altında ezilmektedir. Bu şartlar altında artık bir konut edinmesi hayal olan kıymetli askerlerimizin barınma sorunu bulunmaktadır. Lojmanlar yetersizdir, lojman bulamayan TSK personeli için yüksek kira bedelleri artık dayanılmaz bir hâl almıştır. Kira yardımını artırarak, yeni lojmanları bir an önce inşa ederek ordumuzun itibarını korumanız gerekmektedir. Maalesef Bakanlığımız bütün bu sorunlar ortada dururken ordunun itibarını korumak için harekete geçmekte, Atatürk'e bağlılık yemini eden 5 teğmeni ve onların amiri konumundaki 3 rütbeli askerimizi ordudan atmakla uğraşmaktadır. Bu ihraç kararlarıyla elde edilmek istenen sonuç nedir? YDK'de karşı oy kullanan Kara Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkanı Korgeneral Tevfik Algan'ı tenzilirütbe, kadrosuz bir göreve atayarak emekliliğini isteme noktasına getirmekle neyi ispatlamaya çalışmaktasınız? (CHP sıralarından alkışlar) Tuzla Piyade Okulunda yaşanan olayda 10 Kasım'da yakasına Atatürk resmi takmayan öğrenciler ile onları uyaran öğrencileri aynı kefeye koyup ordudan attığınızda kimlere ne mesaj vermek istemektesiniz? Sakın bu yaşananları "bağımsız hukuk" falan diye açıklamayın. Recep Tayyip Erdoğan son olaydaki teğmenlerin atılacağını 7 Eylül tarihinde zaten söyledi. Katıldığı 21'inci İmam Hatipliler Kurultayı'nda "Kılıçları kime çekiyorsunuz? Bunlarla ilgili olacak gerekli bütün araştırmalar yapılıyor, oradaki birkaç tane kendini bilmez de temizlenecek. Bunlar kaç kişi olursa olsun ordumuzda bulunması mümkün değildir." diyerek zaten beş ay önce kararı açıklamıştı. Dediği gibi de oldu hatta belirttiği araştırma için "anket" adı altında fişleme bile yapılmaya çalışıldı. "Soruşturma açılacak" "yüksek disiplin kurulu ifadeleri alacak" gibi oyalamalarla, tam bir tiyatroyla zaten belli olan karar alındı.

Geçtiğimiz 13 Şubatta TÜSİAD Genel Kurulunda TÜSİAD Başkanı Orhan Turan ve Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Adil Aras iktidarı eleştiren konuşmalar yaptılar. Aralarında teğmenlere verilen ceza da olmak üzere bazı yargı kararlarını eleştirerek ekonominin düzelmesi için adalete ve hukukun üstünlüğüne dikkat çekmeye çalıştılar. Sen misin eleştiren, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı işi gücü bıraktı, hemen jet hızıyla Başkanlar hakkında konuşmalarında yargıyı telkin ve yönlendirmeye yönelik ifadeler kullandıkları tespitiyle yargılamayı etkilemeye teşebbüs suçundan resen soruşturma başlattı, polis eşliğinde ifadeye alındılar; gerçekten şaka gibi. Başkanlar verilmiş kararları eleştirirken partili Cumhurbaşkanı teğmenler hakkında daha verilmemiş mahkeme kararını 7 Eylülde açıkladı, kimsenin sesi çıkmadı. Eğer ortada bir yargıyı telkin ve etkilemeye çalışma suçu varsa Cumhurbaşkanı bunun âlâsını işlemiştir sayın milletvekilleri, böyle çifte standart olur mu? Üstelik partili Cumhurbaşkanı bunu ilk defa da yapmıyor, defalarca yargıya talimat verdiğini duymadık mı? Ama sizin hukukunuzda kimin kime gücü yetiyorsa o haklı oluyor. Siz, bir avuç Atatürkçü teğmeni ve onların amirlerini gücünüz yettiği için âdeta intikam alır gibi cezalandırdınız. İhraç kararları tamamen siyasi, kimse bize aksini anlatmaya çalışmasın. Ordunun AKP eliyle FETÖ'den sonra yeni tarikatlara, cemaatlara göz kırpmasıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Kemalizmi zehir olarak gören iktidar ortağınız HÜDA PAR'ı sevinçten havalara uçuracak bir karardır. Zaten Yüksek Askerî Şûranın değişen yapısıyla ordunun siyasallaşmasını zirveye ulaştırdınız. Şimdi Atatürk düşmanlarının da cirit atabileceği bir

ortam yaratmaya çalışıyorsunuz. Millî Eğitim Bakanının bile Yüksek Askerî Şûra üyesi olduğu bir ülkede askerin geleceğine karar verecek Şûranın 8'i sivil, yalnızca 4'ü asker. Askerlikten anlamayan siviller ordunun geleceğini şekillendiriyorlar. Sivil olmaları bir yana, hepsi siyasiler, bir partiye ait ideolojiyi hayata geçirmek için en etkili konumlardan birindeler. Kendi dünya görüşlerine uygun atama ve terfilerle parti ordusu yaratma konusunda önlerinde hiçbir engel yok. Kendileri gibi düşünmeyen Atatürkçü subayların tasfiyesi için ise hesap vermeyen Yüksek Askerî Şûra kararları biçilmiş kaftan âdeta. Bütün bu düzenlemelerle ve ihraç kararlarıyla bugün için açık açık söyleyemediklerinizi sizin için söyleyen HÜDA PAR'ı çok mutlu etmiş olabilirsiniz ama şunu kimse unutmasın: Sizler budakıkça gelecek daha güçlü filizlenir, bu ülke insanının gönlünden Atatürk sevgisini asla silemezler.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ceylan, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahıslar adına ilk söz Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'a ait. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Ertuğrul, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Yasa Teklifi hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saray mutfağında hazırlanmış, usulen imzaları tamamlanıp önümüze konmuş bir başka kanun teklifiyle yine karşı karşıyayız. Siber güvenliğin güçlendirilmesi hedefiyle sunulan bu teklif bireylerin hak ve özgürlüklerini doğrudan kısıtlayabilecek düzenlemeler içeriyor. Komisyon süresince de “Kanun içeriğindeki belirsiz kavramları giderelim, kurulacak siber güvenlik başkanlığına verilen aşırı geniş ve denetimsiz yetkilere bir sınır çizelim, bu sınırsız yetkilerin kullanımı kapsamında kişi ve kuruluşlara verilecek olan orantısız yaptırımların önüne geçelim.” dedik, “Temel hak ve özgürlüklerin korunması adına teklifin mevcut hâliyle kabul edilmesi mümkün değildir, derinlemesine gözden geçirilmesi ya da tamamen geri çekilmesi zorunludur.” dedik. Niye dedik tüm bunları? Çünkü sizin iktidarlarınızda bu sınırsız yetkilerin kimlere ve ne şekilde verildiğini çok açıkça gördük ve tecrübe ettik; o kişilerin liyakatsizliğini, yaşadıkları güç zehirlenmesiyle yaptıklarını hep beraber gördük. Size bir distopyadan örnek vereceğim. George Orwell'in 1984 romanında Okyanusya'nın tüm vatandaşları tele-ekranlarla izleniyor. Bu ekranlar hem yayın yapıyor hem de bulundukları yerdeki ses ve görüntüleri merkeze taşıyor. Hiç kimse hiçbir zaman bunların denetim alanından çıkamıyor. Bir düşünce polisliği kurulmuş; devletin ya da devleti denetleyen partinin belirlediği düşüncenin dışına çıkanlar; işlerin düzenini, gidişatını sorgulamaya çalışanlar bu polisler tarafından izleniyor, yakalanıyor ve işkenceden geçirilerek düzeltiliyorlar. Halk, hükûmet tarafından uydurulmuş haberlerle besleniyor, “Big Brother” adlı efsanevi bir hükûmet liderine tapınmaya zorlanıyor, saçma sapan ifadelerle inanmaları için beyinleri yıkıyor. Vallahi, sizi bilmiyorum ama bu bana çok tanıdık geliyor. Romandaki “Big Brother” gibi bizde de Sayın Erdoğan halkı tepeden izliyor. “Sesinizi kısmazsanız soluğu Silivri’de alırsınız.” İşte, o “Big Brother” ülkede gasbettiği iradeyi, gösteriş olsun diye diktiği sarayları, bir ordu korumayla, araçla, uçakla gittiği ülkelerin vatandaşımıza yarattığı maliyeti, bu ülkedeki açlığı, bu ülkede üzerinden iş makineleriyle geçtiğiniz doğayı, HES’lerle gasbettiğiniz akarsularımızı, bu ülkedeki kadın cinayetlerini, çocuk istismarlarını, gençlerin geleceksizliklerini, beslenme, barınma sorunlarını, eşitsizliği, hukuksuzluğu, temel hak ve özgürlüklerin böyle Parlamento eliyle lağvedilmesini, seçildiği hâlde Parlamentoda görev yapması engellenen milletvekillerini yani Anayasa ihlallerini ve “İleriye götürülecek.” denen ülkenin 1960'lara geri dönmesini de bu anlamda ve geriye götürülen bu ülkeden vatandaşın duyduğu rahatsızlığı konuşmalıyım diye halkımız hamasete ve her gün asıl gündemden uzak, yeni bir gündeme boğuluyor. İşte, bir ülkede -tırnak içerisinde- başkanlık binaları, Parlamento binasının boyunu aşırıya

bunun ne anlama geldiğini hepimiz böylece yaşayarak görüyoruz. Parlamantonun boyunu aşan o binalarda hazırlanan kanunlarla vatandaş cendere altına almaya devam ediyor hatta artık Parlamento eliyle bir istibdat devri yaratıyorsunuz.

Yasada, Türk hukukunda daha önce tanımlanmamış olan kritik altyapı ve kritik kamu hizmeti gibi soyut kavramlar ilk kez kapsama alınıyor değerli milletvekilleri. Burada hem açıklık yok hem de sınırsız bir yetki devri var; yasama yetkisini idareye devrediyorsunuz, özerk olması gereken kurumları, kritik altyapı ilan ederek kontrol altına almaya çalışıyorsunuz. Dolayısıyla da bu kurumlara ağır yaptırımlar getiriyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’nde sadece kurumsal yapı ve görevler açısından belirsizlik söz konusu değildir. Yasanın yeni ihdas ettiği suç ve cezalar da yasallık ilkesini maalesef ihlal etmektedir. Suç ve cezaların yasallığı ilkesinin ihlalinin doğrudan kişi özgürlüğünü kısıtlama potansiyeli nedeniyle daha da ağır sonuçları olacak.

Sayın milletvekilleri, teklifin 16 ve 17’nci maddelerinde yer alan ağır cezalar yalnızca kişisel hakları değil aynı zamanda temel anayasal güvenceleri de tehdit etmektedir. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği gibi suç ve cezaların kanuniliği ilkesi, genel olarak bütün hak ve özgürlüklerin düzenlenmesinde temel bir güvence oluşturur. Kişilerin, kanunen yasaklanmamış veya yaptırıma bağlanmamış fiillerinden dolayı hiçbir şekilde suçlanmamaları gerekir ve cezalandırılmazlar. Ayrıca, suçlanan kişinin lehine olan düzenlemelerin de geriye doğru etkili olarak uygulanması sağlanmalıdır.

Sayın milletvekilleri, yani insanlar düşünmekte ve konuşmakta serbesttir, eğer birine hakaret etmiyorsa düşündüklerini söylemekte serbesttir. Gazeteciler halkın haber alma hakkı kapsamında bir konuyu haberleştirmekte özgürdür. Özellikle, yetki alanındaki belirsizlik keyfi uygulamalara kapı açar. Cezaların ölçsüzlüğü hukuk devleti ilkesine aykırı ve bireylerin temel hak ve özgürlüklerini ağır şekilde ihlal eder niteliktedir. Her ne kadar yasa teklifinin amacı “Siber güvenliği güçlendirmek ve kritik altyapıyı korumak” olarak ifade edilse de 6’ncı maddede tanımlanan yetkiler yasal güvenceden yoksun ve keyfi uygulamalara yol açabilecek ve denetlenemeyecek bir sistem öngörmektedir. Yasa teklifinin 6’ncı maddesi Siber Güvenlik Başkanlığına sınırsız bir erişim yetkisi tanımaktadır. Buna göre Başkanlık her türlü bilgi, belge, veri ve “log” kayıtlarını sistemlerine aktarabilir; elektronik bilgi işlem merkezlerinden, iletişim altyapılarından ve arşivlerden sınırsız bir şekilde faydalanabilir ve bu düzenlemeleri yapmak için de hâkim onayı şartı aranmamaktadır. Hâkim onayı olmaksızın bir bilgiye erişim yetkisi sadece bireylerin mahremiyetini değil, kişisel verilerin güvenliğini de açıkça tehdit etmektedir. Kanun teklifinin 6’ncı maddesi Başkanlığın hangi tür bilgilere erişim sağlayacağı konusunda herhangi bir sınır çizmiyor ve verilere erişim konusunda keyfiyet içeriyor. Bu durum yalnızca bireylerin değil aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarının, basın kuruluşlarının ve özel şirketlerin de veri güvenliğini tehlikeye atar. Üstelik işin bir de yabancı şirketler tarafından yapılması durumu var. Örneğin, devletin çok önemli kurumlarının güvenlik duvarı sistemleri için yabancı menşeli firmalara verilen ihaleler var. Şimdi, size soruyorum: Yabancı kaynaklı bir yazılımdan ne kadar millî güvenlik çıkar ve gizli bilgilerimizi ne kadar koruyabilir? Bakın, sürekli Türkiye Yüzyılı, kalkınmanın yüzyılı, devamlılığın yüzyılı, gücün yüzyılı, başarının yüzyılı, bir de son dönemde “haklılığın yüzyılı” demişsiniz, “her hakka saygı” demişsiniz. Hayret ediyorum, işte, en başta söylediğim, halkın Hükümet tarafından uydurulmuş haberlerle beslenmesi ve doğru olmayan ifadelere inanmaları için beyinlerinin yıkanması aynen böyle bir şey. Siz istiyorsunuz ki halk sadece sizden taraf haberleri alsın, hiçbir yolsuzluktan haberi olmasın. “Bu memleket nereye gidiyor?” sorusunun cevabına sadece sizin verdiğiniz cevaplarla yanıt bulsun ve bununla yetinsin, sorgulamasın.

Sayın milletvekilleri, eğer sizin büyük bir devlet olmakla ilgili bir iddianız olacaksa, her şeyden önce, o topraklarda yaşayan vatandaşların temel hak ve özgürlüklerine saygı duyacaksınız. Sosyal hizmetleri artıracaksınız, insanların barınma, yeme içme, yaşama hakkının ihlali gibi endişeleri olmayacak. “Düşüncemi, geçinemeyişimi dillendirirsem, ertesi gün kendimi cezaevinde bulurum.” endişesi olmayacak. Gençlerinin gelecek endişesi olmayacak, gençleri hayatlarını başka ülkelerde sürdürme hayali peşinde koşmayacak. Vazgeçin bu kendinizi büyük göstermek için yaptığınız tehditvari konuşmalardan, koca koca binalardan, gösteriş merakınızdan, baskıcı zihniyetinizden ve bu zihniyetle önümüze koyduğunuz bu kanunlardan. Sarayları olan ama sosyal devletin gerekliliklerini karşılamayan bir iktidar her seçim dönemini kendine tehdit olarak görür. Ne zaman seçime bu kadar yaklaşılsa savaş tehdidini artırır ve kazanmak için de birilerini mutlaka ötekileştirmek zorundadır. Muhafazakârlıkla, aza tamah etme kültürüyle halkı konsolide etmeye çalışır ancak halkımız artık bunları yemiyor, halkımız artık uyandı; halkımız artık kendi yurdunda tedirgin olmadan, insanca yaşamak istiyor ve sizin oyununuzu da çok net bir şekilde görüyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu yasa teklifi geri çekilmeli ve kapsamlı bir şekilde yeniden ele alınmalıdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına ikinci söz Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'ya ait.

Sayın Özkaya, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletimiz; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'mizin hazırlamış olduğu, ilk imza sahiplerinden birisi olduğumuz Siber Güvenlik Kanunu Teklifi hakkında şahsım adına geneli üzerinde söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kanunla ilgili muhalefet partilerimizin eleştirilerini dikkatle dinledim. Ben hem kanun hazırlama sürecindeki faaliyetlerimizle ilgili hem de kanunla ilgili yüce Meclisimizi bilgilendirmek ve bu konudaki görüşlerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Siber güvenlik, hakikaten dijitalleşmenin gelişmiş olduğu, dünyanın bu kadar yoğun bir dijitalleşmeye dönüştüğü noktada artık ülkeler için son derece önemlidir. 2025 yılının ilk aylarında Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda tarihî bir kanunu daha görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz. AK PARTİ'mizin hükümetlerinin savunma sanayisinde büyük ve stratejik yatırımları akabinde Karabağ'dan Libya'ya, Suriye'den birçok gönül coğrafyamızda yapmış olduğu kazanımları, ciddi somut getirileri hep beraber gördük. Kara vatan, mavi vatan ve gök vatanı elde edilen bu somut kazanımlardan sonra şimdi de siber vatanı başta savunma sanayisi alanı olmak üzere geliştirilen birçok teknolojik sistemlerin korunması, sürdürülebilir hâlde kalabilmesi için, yeni tabirle “siber vatan” için bir kod kanun yazıyor ve kod kanunu hep birlikte görüşüyoruz.

Son yirmi yılda yapılan savunma sanayisi ve diğer teknolojik yatırımlarla gelişmiş ülkeler düzeyine çıkan ülkemizde mezkûr kanun teklifi bu gelişmişliğin bir tezahürü olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşulur ve tartışılır hâle gelmiştir. İnşallah yarın görüşmelerini tamamlayarak bu kanun teklifini de kanunlaştırmış oluruz.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde özellikle son yirmi yılda teknolojiye yapılan atılım sonucu internet kullanıcıları sayısında mobil abone sayısı 93 milyon, mobil geniş bant abone sayısı 72 milyon, mobil sabit geniş bant kullanıcıları ise 19,9 milyona ulaşmıştır. Ülkemizde bu kadar çok kullanıcının olduğu bir ortamda, dijitalleşmenin hız kazandığı bir dünyada siber güvenlik kritik önceliklerden biri hâline gelmiştir.

Gelişmiş ülkelerde hem bireylerin hem de kurumların dijital varlıklarını koruma ihtiyacı stratejik öneme sahip olan siber güvenlik politikalarını ve teknolojik yatırımları beraberinde getirmiştir. Millî Teknoloji Hamlesi kapsamında ülkemizin yaşadığı teknolojik dönüşüm ve gelişim sürecinde siber güvenlik en temel gerekliliklerden biri hâline gelmiştir.

Çağımızda konvansiyonel savaşlar yerini hibrit ve asimetrik savaşlara bırakmış, devlet destekli siber saldırılar başta olmak üzere terör örgütleri, organize suç örgütleri ve bireysel motivasyonla hareket eden siber tehdit aktörleri tarafından devlet kurumları, enerji, finans, sağlık, haberleşme sistemleri ve kritik altyapılarda her türlü teknolojik cihazlar hedef alınmaya başlamıştır. Siber saldırıların devlet politikalarının bir aracı olarak kullanılmasındaki artış, savaş ve barış hâlleri arasında sınırı belirsizleştirmiş, ülkeler direkt askerî misillemeden kaçınmak için siber saldırıları, siyasi, ekonomik ve askerî hedeflere yönelik düşük maliyetli, yüksek etkili bir strateji hâline getirmiştir. Ayrıca, tedarik zincirlerine yönelik saldırılar sonucunda birçok sektörde kritik sistemler çökmüş ve kesintiler yaşanmıştır. Bir ülkenin siber güvenlik alanında ön plana çıkarak rol model olabilmesi, kapsamlı bir siber güvenlik çatı mevzuatının varlığı ve merkezi bir otoritenin etkin işleyişiyle doğrudan ilişkilidir. Çatı bir mevzuat ulusal düzeyde siber güvenlik politikalarının tutarlılığının sağlanmasında, kamu kurumları, özel sektör ve bireyler için bağlayıcı standartlar sunmaktadır. Ayrıca, uluslararası iş birliği ve karşılıklı tanınabilirlik açısından da temel bir çerçeve sağlayarak bir ülkenin küresel siber güvenlik ekosisteminin konumunu güçlendirmektedir. Malum, Siber Güvenlik Teşkilatımız 8 Ocak 2025 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 177 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle kurulmuş ve siber güvenlik faaliyeti Başkanlığa geçmiş tüzel kişiliği olarak faaliyete geçmiştir.

Bugüne kadar siber güvenlikle ilgili birçok kanunda Ulaştırma Bakanlığı, BTK’de, Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofiste, internet ortamında işlenen suçlarda ciddi manada mevzuat var ancak bu mevzuatın ayrı ayrı, değişik yerlerde olması kendi içinde sıkıntılara sebebiyet vermekte, bunların tek bir çatı mevzuatta bir kod kanun olarak düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Kanunun Komisyon çalışmalarında, Millî Savunma Komisyonu çalışmalarında bütün sayın grup temsilcileri, sayın milletvekilleri böyle bir kurumun kurulması gerektiğini hatta birçoğu geç bile kalınmış olduğunu söylemişlerdi. Bundan dolayı da gerçekten memnuniyetimizi ifade etmek isterim.

Değerli milletvekillerimiz, bu teklifle birlikte, ülkemizin siber güvenlikle ilgili politika ve stratejilerini belirlemek üzere bir Siber Güvenlik Kurulu kuruluyor. Az önce söylediler “Efendim, kritik altyapıları da Başkan belirleyecek, şunu da Başkan belirleyecek.” Hayır, kritik altyapıları belirleme yetkisi Sayın Cumhurbaşkanı Başkanlığındaki 9 kişilik kuruldan; 6’sı bakan ve diğer başkanlardan oluşan kuruldan müteşekkil kurul tarafından belirlenecek, hangi alanlar olduğu belirlenecektir. Avrupa Birliği tüzüğünde buna benzer “Hangileri kritik altyapıdır?” diye belirlemiş, onlar ikiye ayırmışlar yüksek kritik ve kritik olarak. Diyor ki: “Enerji, ulaştırma, bankacılık, finansal piyasa altyapıları, sağlık, su temini, dijital altyapılar ve çevrim içi pazar yerleri, çevrim içi arama motorları, bulut servisleri, dijital servislere ek olarak atık su, gıda, bilişim servisleri yönetimi, medikal sektörü, ulaşım ekipmanları, sosyal medya servis sağlayıcıları, araştırma merkezleri kapsama alınmıştır.” Dolayısıyla kritik altyapılarla ilgili “Efendim, bunlar hayalidir, birçok kişinin özel alanlarına girilecektir, bunlarla ilgili mahremiyete dokunulacaktır.” hususları gerçek ve doğru değil. Bütün sistemin, uluslararası mevzuattakinin benzerinin Türkiye’de düzenlenmesidir. Ülkemize has, özgü alanlar da bu kanun teklifiyle kapsam alanına alınmaktadır. Birçok eleştirilerden biri, kanun teklifinin 8’inci maddesinin (5)’inci fıkrasındaki yetki, arama ve el koymayla ilgili, Başkanlığa verilen yetkiyle ilgili hususlar dile getirildi. Tabii, bunlar Meclis Genel Kurulunun takdirindedir ancak Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararda; orada Rekabet Kuruluyla bireysel başvuruda yetkinin Kurula verildiğini, Anayasa’nın 21, 22, 23’üncü maddelerine göre kanunla belirlenen bir kurum olduğunu ancak öncesinde veya

sonrasında hâkim izninin olmadığını ve münhasıran acele hâllerle sınırlandırılmadığını, bu nedenle bireysel başvuru açısından bir hak ihlaline karar vermiştir. Bu hususu düzenlemek Meclis Genel Kurulunun yetkileri dâhilindedir.

Tabii, kanun teklifiyle ilgili sektörden de birçok dönütler geldi, buna yönelik grubumuzda çalışmalar yapıldı; teklifimiz, bunların belki önemli bir kısmı karşılanarak, ihtiyaçlara daha uygun, sektörün beklediği amaçlara uygun olarak düzenlenmesini temin edecek. Burada en önemli husus, siber güvenlikte standartların belirlenmesi, sertifikalandırma yapılmasıdır. Hangi şirketler, kurumlar, guruplar bir siber güvenlik ürünü üretiyorsa bu kurum onlara sertifika verecek, standartları belirleyecek. Belirlenen standartlarda bilhassa devletin kritik altyapılarında kullandığı bilişim sistemleri, yazılımların tamamının mutlak surette bu sertifika almış kurumlar ve ürünler olmasını önemsiyoruz.

Yine, sektörden gelen talepler doğrultusunda yeni ürünlerin satılmasında, sertifika verilmiş kurumların ürünlerinin satılmasında bildirim hususu talebi vardı; bununla ilgili de, ümit ediyorum ki, kanun maddelerinin görüşülmesi sırasında Genel Kurulumuzun takdiri olacak ve buna yönelik düzenlemeler olacaktır.

Az önce bir sayın milletvekili kanunla ilgili o kadar ilginç, o kadar ağır sözler söyledi ki doğrusu, bu kanunun hazırlık aşamasında bulunan birisi olarak teessüfle karşıladım kendisinin bu beyanlarını. Sanki bütün Meclis, AK PARTİ Grubu her şeyi bırakmış, o sayın milletvekilimizin söylediği şekilde bireysel alanlara müdahale etme... Asla böyle bir talep yok; hukuk devletinden geri adım atan, hukuk devletini yok sayan bir düşünce yok. Dünyanın geliştiği, siber güvenliğin son derece önemli olduğu, bir anda bankacılık sisteminden finansal sisteme kadar, enerji ulaşımından sağlık sistemine kadar yapılan saldırılara hızlı, etkin, doğru bir çözümlerle müdahale edilmesi ve bunların geri kazanılması esas alınmıştır.

Efendim, “SOME’ler yok. Nereden çıktı bunlar, belirli değil...” SOME’lerle ilgili husus mevcut Elektronik Haberleşme Kanunu’nda var ve bugün bile bunlar uygulanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkaya, lütfen tamamlayın.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Geçici maddede oradaki yetkiler ve çalışanlar bu Kuruma aktarılacak ve bu Kurumda bu kişiler belirlenecek. Kurumun personel çalıştırmasıyla ilgili açık hüküm var. Bu Kurumdaki personelin nitelikleri, verimliliği ve personelin vasıfları son derece belirlenmiş, bir kısmı da ikincil mevzuatlarla düzenlenecek.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; hakikaten bu kanun önemli. Bu kanun, milletimiz için, siber güvenliğimiz için gerekli. Daha önceki birçok sosyal medya kanununda da söylediğim gibi, bu kanunlar ifade özgürlüğünü kısmak değil, tam tersi, onlara doğru bir şekilde çerçeve çizmek ve onları teminat altına almak için hazırlanan, milletimizin, devletimizin altyapısını koruyan, bu altyapıyı güçlendiren, bu altyapıda uluslararası saldırılara karşı hepimizi koruyan sistemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkaya, bir dakika da uzattım efendim.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Efendim...

BAŞKAN - Süreniz doldu, bir dakika da uzattım.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Çok az Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Efendim, teşekkür edin.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Çok az... Önemli bir konu.

BAŞKAN - Herkese eşit Sayın Özkaya, size mahsus değil.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teklif sahibi olarak bir dakika verebilirsiniz efendim.

BAŞKAN - Efendim, teşekkür ediyorum Sayın Özkaya, sağ olun.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Sayın Başkan diyor ki: “Bu kadar.”

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerinde grupların ve şahısların söz talepleri karşılandı.

Şimdi İç Tüzük’ün 81 ve 91’inci maddeleri uyarınca yirmi dakika soru-cevap işlemi yapacağız. On dakikası soru, on dakikası cevap olarak kullanılacaktır.

İlk soru Samsun Milletvekili Murat Çan’a aittir.

Sayın Çan, buyurun.

MURAT ÇAN (Samsun) - Dün Kavak ilçemizde değerli muhtarlarımızla, çiftçilerimizle ve vatandaşlarımızla bir araya geldik. Vatandaşlarımız hem ilçemize özgü hem de mahallî idareler sistemine ilişkin çok ciddi sorunlarla boğuşuyor. En yakıcı sorun ulaşım, haberleşme, su ve tarımsal sulama altyapısı. Özellikle kırsal mahallelerimiz muhatap bulamamaktan şikâyetçi. Kavaklılar bütün şehir yasasıyla perişan olduklarını söylüyor; bu nedenle, lağvedilen köy tüzel kişiliklerinin geri gelmesini istiyor. Bu iktidar döneminde kanunla 15 kez değiştirilen meralar talan ediliyor; kırsalda hayvancılık, tarım bitiyor. Bu da yetmezmiş gibi, kimi yerlerde bağış yoluyla köy tüzel kişiliklerine hibe edilen araziler idare tarafından satılıyor.

Bu yanıtlara derhâl son verilmeli, Kavak ilçemizdeki ve bütün ülke genelindeki kırsal mahallelerimizin dertlerine çözüm üretilmelidir.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birçok Avrupa ülkesi Türk pasaportu sahibi vatandaşlarımıza vize vermediği gibi randevu almak bile imkânsız hâle gelmiştir. Alınan Schengen vizeleri çok kısa süreli verilmekte, vatandaşlarımız turistik amaçla yapacakları seyahatlerde bile sorunlarla karşılaşmaktadır. Oysa Avrupa Birliği yasalarında, vize başvurularını 2’nci defa yapacak olan vatandaşımızın “cascade” metoduyla başvururlarsa daha önce üç aylık alanlara bir senelik, bir senelik vize alanlara iki senelik, iki senelik vize alanlara beş senelik Schengen vizesi verilmesi gerekmektedir. Bu uygulamanın yeterince bilinip kullanılmaması vize başvurularında kuyruklar oluşturmakta ve vatandaşlarımız sürekli olarak kısa süreli vizeler almaktadır. Dışişleri Bakanının vize başvurularında cascade metodunu teşvik edici uygulamalar geliştirmesi hem bürokratik yoğunluğu azaltacak hem vizelerin daha uzun süreli verilmesini sağlayacak hem de vize problemini önemli ölçüde azaltacaktır. Dışişleri Bakanlığı yetkilileri bu randevu sistemini tanıtmak için zaman kaybetmeden çalışmalara başlamalıdır.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Askeri hastaneleri ne zaman açmayı düşünüyorsunuz? “Mustafa Kemal’in Askeriyiz.” demek ne zamandan beri suçtur? Mustafa Kemal’in askeriyim ben.

Engelli vatandaşlarımız sizden neler çekiyor? Bakınız, geçtiğimiz günlerde araç değişimini beş yıldan on yıla çıkardınız, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Anayasa Mahkemesine götürdük, inşallah oradan çözüm bulacağız. Yine, engelli vatandaşlarımızın medikal ihtiyaçlarıyla ilgili mağduriyetler gittikçe artıyor. Biliyoruz ki kasa tamtakır ama buna sebep olmayan engelli vatandaşlarımıza faturayı

kesemezsiniz. Özellikle, sonda kullanan engelli vatandaşlarımız iki aylık kullanım için önceden 360 adet ödemesi yapılırken şimdi 120 adet ödemesi yapılıyor. Gerçi, 3.800 ile 5 bin lira arasında da engelli vatandaşlarımızdan fark alınmaktadır. Bunu Sosyal Güvenlik Kurumunun ödemesi gerekirken engelli vatandaşlarımızdan bunun mahsup edilmesi manidardır. Hepsı malulen emekli olup en az 14 bin lira civarında maaş alırken bunların 3.800-5 bin lira fark ödemesi acaba ne kadar doğru olmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar... Yok.

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Giresun sahilindeki, şehrimizin tarihi ve kültürel yapısıyla özdeşleşmiş olan tüm Giresunlunun anılarının tanığı Taşbaşı Parkı, Giresun Belediyesinden alınarak bir vakfa devredilmek isteniyor. Parkımızın alelacele devredilmeye çalışıldığı Sultan Selim Hân-ı Evvel bin Bayezid Hân-ı Sâni Vakfı kimdir? Parkımız neden bu vakfa devredilmek isteniyor? Bu vakfın müteveli heyeti kimlerdir? Giresun kamuoyu acilen bilgilendirilmelidir. Hiçbir kanıt olmamasına rağmen “restorasyon” adı altında yapılan bu işlemle parkımızın talan edilmesine izin vermeyeceğiz. Giresun Milletvekili olarak bir cumhuriyet kenti olan Giresun halkı adına söylüyorum: Şehrimizin kültürel bir değeri olan Taşbaşı Parkı Giresun Belediyesinde kalmalı ve kent belleğinde olduğu gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Karabük Milletvekili Cevdet Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Kurumun yetki ve sorumluluklarını belirleyen bu kanun yürürlüğe girmeden 8 Ocak 2025 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Siber Güvenlik Başkanlığının kurulmuş olması hukuka uygun mu? Bu durum Parlamentoyu yok saymak değil mi? Yine, bu kanun teklifinden önce 191 sayılı Kanun’la Devlet Denetleme Kurulu denetçilerine ve yine aynı kanunun 7’nci maddesinde de TMSF’ye kayyum atanmasıyla ilgili 2030’a kadar süre uzatımı olmuştu. Şimdi de Siber Güvenlik Başkanlığının eline tamamen denetimsiz, sınırsız, keyfi kullanılabilecek büyük bir güç verilebiliyor; bu doğru mu, hukuka uygun mu?

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko...

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Kırk yıldır ambargo altındaki İran, yıllardır savaşın yıkımını yaşayan Suriye, topyekûn savaşın içinde olan Rusya ve Ukrayna’da bile gıda enflasyonu Türkiye’den daha düşükken halkımıza reva görülen bu ekonomik zulmü ne vicdan ne de akıl kabul eder. Dünya Gıda Enflasyonu sıralamasında Türkiye; Haiti, Angola, Gana ve Nijerya’yı geçerek 41,76’yla 4’üncü sırada yer almıştır ve âdeta krizlerin pençesindeki ülkelerle yarışır hâle gelmiştir. Savaşın gölgesindeki ülkelerde bile enflasyon daha düşükken Türkiye’nin bu tablodaki yeri AKP iktidarının liyakatsiz yönetimi, bilinçli politik tercihleri ve kamudaki israf düzeninin kaçınılmaz sonucudur. Türkiye, adil gelir dağılımı, güçlü tarım politikaları ve halktan yana ekonomi anlayışıyla hak ettiği refaha kavuşacaktır. Türkiye, adil bir yönetimle bu karanlığı mutlaka aşacaktır.

BAŞKAN - Yalova Milletvekili Tahsin Becan...

TAHSİN BECAN (Yalova) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Siber güvenlikle ilgili çıkaracağımız kanunun hepimiz yanındayız fakat muğlak ve net olmayan ifadelerin her zamanki gibi karşındayız. Bu anlamda, Başkanı denetleyecek kurum kimdir, nasıl ve hangi şartlarda denetlenecek; bunu bilmek istiyoruz.

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeni bir AK PARTİ klasiği yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Hedef bağımsız basın, ifade özgürlüğü ve vatandaşın mahremiyetidir. Teklifin geneline bakıldığında, kavramlar net değil ve Siber Güvenlik Kuruluna geniş yetkiler veriliyor; bu yetkilerin kullanılmasına ilişkin denetim mekanizması yok. Bu teklif, Anayasa'ya da aykırı. Teklif, temel hak ve özgürlükler için büyük tehdit oluşturuyor. Hak ve özgürlükleri hedef alan bu teklif, var olan baskı ve korku iklimini artırmayacak mıdır? Neden bu ısrarınız?

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Siber Güvenlik Başkanlığı kanun çıkmadan kurulmuş. Temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına, bireylerin dijital özgürlüklerinin kısıtlanmasına sebep olacak bu yasa teklifi şu hâliyle pek de kabul edilecek gibi görünmüyor. Sadece gazeteciler değil tüm toplum gözetim altına alınacak ve gazetecilerin haber kaynaklarından aldığı verileri bulundurmamak gazeteciler için yeni cezalara sebep olacaktır. Depremde bant daraltması yaptınız; neden, siber bir saldırı mı vardı? “Gerekiyordu ki yaptık.” dediniz, “Güvenlik sebebiyleydi.” dediniz; internetler kesildi, kimse kimseye ulaşamadı, binlerce yurttaş hayatını kaybetti. Bu kanun teklifinde neden bant daraltmasıyla ilgili bir düzenleme yapmıyorsunuz?

BAŞKAN - Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkari) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Anayasa'ya açıkça aykırı olan bu düzenlemeyle ilgili olarak, özellikle 6'ncı, 7'nci, 8'inci ve 16'ncı maddeleri çekme gibi bir düşünceniz var mı? 16'ncı maddedeki, halkı korku, panik, endişeye sevk etme durumunu tekraren değerlendirmeyi düşünüyor musunuz? Bu yönüyle fikir almak istiyoruz.

BAŞKAN - Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, kanun teklifinin 8 ve 16'ncı maddesiyle Siber Güvenlik Başkanına hâkim, savcılarımızda olmayan yetki veriliyor. Olay mahallinde arama yapma, el koyma, kopyalama yapma gibi yetkilerin partili Cumhurbaşkanı tarafından partili bir kişiye verilmesini doğru buluyor musunuz? FETÖ, Ergenekon ve Balyoz kumpaslarıyla aynı acıları yaşatacak olan bu kanun teklifini geri çekecek misiniz? Askerî liselerimizi ve ordumuzun ihtiyacı olan hastanelerimizi açacak mısınız?

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bu kanun teklifinde kendinden menkul Siber Güvenlik Başkanlığı gibi SOME'ler kurulması öngörülmüyor. Bugüne kadar birçok gazetenin ve basın emekçisinin hesapları engellenmişken, siteleri kapatılmışken, özellikle de İsrail'le ticaret ya da verilerin çalınması gibi haberleri yapan gazeteciler hedeflenmişken bu kanun teklifinde görüyoruz ki bunlar otomatik olarak suçlu ilan ediliyor. AKP kendine hedef belirleyip ona karşı yasa hazırlıyor. Açıkçası bu kanun teklifinin kendisi Anayasa'yı ilgadır.

Sorum şudur: 141, 142'yi getirecek misiniz? 12 Eylülün bütün uygulamalarına tamamen dönmeyi hedefliyor musunuz?

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Komisyon adına sorulara cevap vermek üzere Komisyon Başkanı Sayın Akar'a söz veriyorum.

Sayın Akar, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Efendim, teşekkür ediyorum.

Ben, öncelikle, bugünden itibaren yapılan bu çalışmalar sırasında görüşlerini, tekliflerini bildiren bütün arkadaşlarıma şahsım ve Komisyon adına teşekkür ediyorum; sağ olun, var olun. Bütün konuşmaları, görüşmeleri arkadaşlarımız tarafından zapt ettik, tutanak altına aldık. Bunlarla alakalı verilebilecek cevaplar ve buna yapılacak çalışmalar her neyse, bunları da yapacağımıza hiçbir şüpheniz olmasın.

Burada ülkemizin, milletimizin birliği, bütünlüğü, devletimizin, ülkemizin bekası, vatandaşımızın, halkımızın refahı bakımından yapılması gereken ne varsa elimizden geldiğini yapıyoruz. Tabii, bunları yaparken en önemli konuların başında ülkemizin savunması ve güvenliği söz konusu. Savunma ve güvenlik dediğimiz zaman ana vatan, gök vatan, mavi vatan dâhil bunların hepsiyle ilgili çalışmalarımızı yaparken diğer taraftan da bir dijital vatandan bahsedebiliriz. Dolayısıyla bu dijital vatana karşı da işlenebilecek her türlü eyleme karşı, işleme karşı savunmayı sağlamak bakımından bu siber güvenlik olmazsa olmaz hâline gelmiştir. Dünyadaki özellikle komünikasyondaki, dijital teknolojiadaki gelişmeleri hep beraber yakından izliyoruz. Burada çok ciddi, çok önemli hayati gelişmeler var. Bunların bir tarafı hepimiz için yararlı olmakla beraber, diğer tarafı ise bizim hayatımızı, ülkemizin güvenliğini, savunmasını ciddi şekilde tehdit etmekte; bizim için risk oluşturmakta, tehlike oluşturmakta. Buna karşı da tedbir almamız gerçekten hepimizin anladığı ve gördüğü gibi bir gerekliliktir. Bu konuda büyük bir memnuniyetle müşahade etmekteyiz ki burada bütün arkadaşlarımız tarafından böyle bir ihtiyacının olduğu konusunda mutabakat tam olarak sağlanmış vaziyette. Bunun nasılı konusunda tartışmalar söz konusu. Bunu da en iyi şekilde yapmak için azimliyiz, kararlıyız; bundan hiçbir şüpheniz olmasın, buna güvenin. Yani burada biz Komisyon çalışmaları sırasında, Komisyon öncesinde, Komisyonun dışında, ikili görüşmeler sırasında arkadaşlarımızın görüşlerini dinledik ve buna çok önem verdik, ağırlık verdik ve bu şekliyle, bu yasa teklifinin en yararlı şekilde, hiçbir -art niyet demeyelim- farklı bir düşünce olmaksızın, tamamen ülkemizin hak ve menfaatleri noktainazarından neler olabileceği konusunda elimizden gelen her türlü gayreti gösterdik, bundan sonra da göstermeye devam edeceğiz.

Burada herhangi bir muğlaklık olmaması için hâlâ şu anda dahi çalışmalar sürüyor. Her şeyin somut olması lazım geldiği konusunda hemfikiriz, temelde, esasta mutabıkız. Bu somutlar neler olabilir? Bunun araştırmasını, bunun görüşmelerini, bunun karşılıklı tartışmalarını yaptık, yapıyoruz; görüş alışverişinde bulunduk, bulunmaya devam ediyoruz. Buna çok açık olduğumuzu da ben bir kez daha burada huzurlarınızda ifade etmek istiyorum.

Bu denetleme konusuna geldiğimizde, bu kurulan Başkanlık devletimizin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin sahip olduğu denetleme birimlerinden, kurumlarından, usullerinden hiçbir şekilde azade değil; mutlaka bunlarla muhataptır, hiçbir şekilde buna bir ayrıcalık tanımamıştır, onlardan böyle ayrı tutulmamıştır. Denetleme kurullarımız, Devlet Denetleme Kurulu, Sayıştay ve üst kurul, kanunla kurulan üst kurul, bu siber güvenlikle ilgili ne ise bunlar görevlerini yapma konusunda son derece yetkilidir, Sayıştay dâhil.

Bu arada, kişilerin hak ve özgürlükleri, kurumların hak ve özgürlükleri, bunların korunması için de ne yapılması gerekirse hep beraber düşündük, taşındık, efendim, bunları tartıştık. Bunları da olabildiğince, efendim, ortaya koymak suretiyle bunlar için çalışıyoruz.

Bu konuda bugüne kadar geldiğimiz noktalarda eksiklik var, yanlışlık var, vesaire falan bunlar dâhil, bunları da yine müzakere ettik, tezekkür ettik, düşündük, tartıştık. Bunlarla alakalı yapılması gereken ne varsa bunları da koyacağız.

Burada, bu siber güvenliğin ihtiyaç olduğunu biliyoruz, kabul ediyoruz hep beraber. Nasılı konusunda da bizim tahminimiz, değerlendirmemiz inşallah bugün yarın yapılacak çalışmalarla bunlarda da mutabakatı sağlayacağız. Bunun için biz Komisyon olarak elimizden gelen gayreti gösterdik, bundan sonra da göstereceğiz ve bugünkü yaptığınız olumlu, olumsuz görüşler, düşünceler, eleştiriler ne varsa bunların hepsini aldık; bunların efendim, gereğini de yaptık, yapmaya çalışacağız, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Bunun dışında, bu konuların dışında, münferit konular da; bu şehitlerimizin, gazi aileleri, gazilerimizle alakalı özlük hakları vesair gibi konular da gündeme geldi. Bunlar da bizim üzerinde hassasiyetle durduğumuz konular. Bunların gereğinin yapılması için ne yapılması gerekiyorsa bizim ülkemizin sahip olduğu potansiyeli en st düzeyde kullanılmak suretiyle buradaki şehit ailelerimize ve gazilerimize her türlü imknı en st düzeyde sağlamak için gayretlerimiz sürdü, sürüyor.

Bununla alakalı yapılabilecek yasal düzenlemeler nedir? Bunlar ne olabilir? İhtiyaçlar nelerdir? Her türlü görüşmeleri sağlayarak bu konudaki bütün temaslarımızı hem partilerimizle hem derneklerimizle, vakıflarımızla görüşmek, konuşmak suretiyle ve burada kurulan bu şehit aileleri ve gazi dernekleriyle, vakıflarıyla da görüşüyoruz, onları da davet ediyoruz, onların da fikirlerini, görüşlerini alıyoruz ve dolayısıyla bunu en olumlu şekilde; kimseyi rencide etmeden, gerçekten yapılan işe uygun şekilde, herkesin onurunu da düşünmek suretiyle çözümler üzerinde duruyoruz ve bunu da zmekte azimliyiz ve kararlıyız, bundan da kimsenin şüphesi olmasın.

Diğer taraftan, bizim bu askerî hastanelerimiz var malumları olduğu üzere. Askerî hastanelerle ilgili, malum, bu 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra alınan bazı tedbirler var. Bu tedbirlerin hepsini gördük, görüyoruz fakat diğer taraftan da ihtiyaç var mı, sorun var mı? Var. Bunların hepsini hem öncesinde, biz görevde olduğumuz Bakanlık görevimiz sırasında hem de şu anda çeşitli şekillerde Sayın Cumhurbaşkanımıza ilgili kurum ve kuruluşlar çerçevesinde gerekli ihtiyaçları, gerekli sorunları aktardık. Bu konuda Sağlık Bakanlığının alışmaları var, bu konuda Cumhurbaşkanının direktifleri var. Bu konuda Millî Savunma Bakanlığı olarak ihtiyaçlarımızı, isteklerimizi koyduk ortaya. Bu alışmalar oluyor ve bizim umudumuz, dileğimiz, temennimiz, bu konudaki çalışmaları sürdürmek suretiyle yapılması gereken ne varsa bunların hepsinin gerçekleşmesi lazım çünkü orada bu operasyonlar şu veya bu şekilde devam ediyor bugün, yarın da karşılaşabileceğimiz çeşitli durumlar var. Bütün bu durumlarda, bütün bu hllerde ihtiyaç ne varsa bunların hepsinin karşılanması gerçekten önemlidir, esastır, değerlidir ve tabii, sağlık konusu olduğu için de bu ayrıca önem arz etmektedir. Burada hayatını ortaya koyan, büyük fedakrlıklarla ülkemizin, vatanımızın savunması için, güvenliği için gayret gösteren Mehmetçik'in sağlık ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak hepimizin boynunun borcudur. Birincisi, bu operasyon saharlarında, harekât saharlarında gerekli sağlık desteğinin eksiksiz sağlanması; diğer taraftan da günlük hayatın akışı içinde sadece Mehmetçik'in değil aynı zamanda onların anne baba ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerle alakalı da en st düzeyde, en iyi düzeyde, en sağlıklı şekilde hizmetin verilmesi bizim için amaçtır. Bu bakımdan da çalışmalarımızı bir bütün hâlinde yapıp, çalışıp bunu gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

Sonuç olarak, burada, bugün sizlere takdim ettiğimiz, çalışmasına, görüşmesine başladığımız Siber Güvenlik Yasası'nın ülkemiz için, milletimiz için, devletimiz için bir gereklilik olduğunu hep beraber kabul ettik, kabul ediyoruz; bunda şüphe olmaması lazım. Diğer taraftan da bunun, herhangi bir şekilde yeni birtakım problemlere neden olmamak bakımından, kontrol mekanizmaları, denetleme mekanizmaları neyse bunların hepsini yerine getirme konusunda da çalışmalarımızda biz sizlerle hemfikiriz, aynı şekilde düşünüyoruz ve bunun nasıl yapılacağı konusunda çeşitli maddeler var -6, 7, 8, 16, bunların hepsinin bir kez daha üzerinden geçtik biraz önce- bunların üzerinde bizim arkadaşlarımız çalışıyorlar. Bunlarla alakalı varabileceğimiz olumlu sonuçları, katkıları da burada yapmak suretiyle

bu yasa teklifinin en uygun şekilde, ülkemizin, milletimizin yararına olacak şekilde, güvenliğini sağlayacak şekilde, ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekilde gerçekleşmesi, amacımız da budur. Bunu da inşallah yapmak suretiyle ihtiyaçlarımızı karşılayacağız ve yasayı da uygun şekilde çıkarma fırsatı bulacağız hep beraber. Bu da, bizim için, sadece bizim Komisyonumuzun, sadece AK PARTİ Grubunun değil, bütün grupların katkısıyla olacak ve bunun da ülkemize, milletimize yararı olacak. Dolayısıyla bundaki katkı payından dolayı da hepimiz bu gururu duyacağız, şerefi duyacağız.

Ben bir kez daha, bugünkü yapılan çalışmalar sırasındaki, parti gruplarının yaptıkları görüşmeler, konuşmalar sırasındaki katkılardan dolayı, değerli fikirlerinden dolayı, eleştirilerinden dolayı; şahsım adına, arkadaşlarım adına, en içten duygularla sizlere teşekkür ediyorum; sağ olun, var olun. Bunların hepsini büyük bir ciddiyetle, büyük bir samimiyetle dinledik, aldık; bunların hepsi kullanılacaktır.

Diğer taraftan da bu konularla alakalı Komisyon üyelerimiz gerçekten önemli çalışmalar yaptı. Komisyon çalışmaları sırasında arkadaşlarımız derinlemesine, genişlemesine konuyu tartıştılar, her şeyi ortaya koydular; konuşuldu, görüşüldü ve yasa teklifinin eksiksiz ve aksaksız çıkması için gerçekten arkadaşlarımız azami gayret gösterdi. Ben müsaadenizle, bu konudaki çalışmalarından dolayı da Komisyon üyesi arkadaşlarıma da buradan bir kez daha sizlerin huzurunda teşekkür etmek diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum bir kez daha; sağ olun, var olun.

Bu eksik kalanları da yazılı şekilde cevaplandırırız, varsa eksik kalan hususlar.

Hepinize saygılar sunuyorum, hepinize iyi akşamlar diliyorum. Sağ olun, var olun.

Yasa teklifi inşallah ülkemize, milletimize yararlı bir hâle gelecektir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akar, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.01

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.19****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 11'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde grupların söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a ait.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve aziz milletimizin kıymetli evlatları; sizleri hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Ramazan ayının da ülkemize ve tüm insanlığa huzur ve barış getirmesini Rabb'imizden niyaz ediyorum.

Yine, 27 Şubat 2011'de Hakk'a yürüyen millî görüş hareketimizin lideri, kurucusu, Saadet Partimizin Genel Başkanı Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamızın vefatının 14'üncü yılında kendisini rahmetle anıyorum; mekânı cennet, makamı âli olsun.

Kıymetli milletvekilleri, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi hakkında söz almış bulunuyorum. Sayın milletvekilleri, Ahmed Cevdet Paşa'nın güzel bir sözü vardır: "Usul esasa mukaddemdir." Şimdi, ben bu kanun teklifinin hangi anayasa hükümlerine, uluslararası sözleşmelerin hangilerine, hangi kanunlara, hangi hukuki ilkelere aykırılığına değinmeden önce, yasama faaliyetlerindeki en sakıncalı hususa kısaca değinmek istiyorum.

Kıymetli arkadaşlar, kanun teklifi ne zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş? 10 Ocak 2025. Bu kanun teklifi neyi düzenliyor? Ülkemizin siber saldırılara karşı korunmasına yönelik düzenlemeleri, siber güvenliğin güçlendirilmesini, siber güvenliğin güçlendirilmesi için strateji ve politikaların belirlenmesini ve Siber Güvenlik Kurulunun kurulmasını. O hâlde şunu sormak istiyorum: 8 Ocak 2025'te, henüz kanun teklifi dahi Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmeden nasıl Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Siber Güvenlik Kurulu Başkanlığı kuruldu. Sayın milletvekilleri, herkes gider Mersin'e, biz gidiyoruz tersine herhâlde. Anayasa'nın 123'üncü maddesinde diyor ki: "İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir." Ama siz ne yapıyorsunuz? Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurup sonra kanun çıkarmaya çalışıyorsunuz. Yaptığınız Anayasa'mızın 123'üncü maddesine tamamen aykırıdır. Kamu kurumları kanunla kurulur.

Bakın, aziz Meclis sırf sizin yangından mal kaçırır tutumlarınız yüzünden Cumhurbaşkanı kararnameleriyle yaptığınız bu tip düzenlemeler yerine gereksiz yere mesai yapıp halkımızın asli ihtiyaçlarını ertelemek zorunda kaldı; bu vebal sizin. Yine aynı tutum içerisindeyiz, sizi uyarıyoruz, bu tutumunuzdan lütfen vazgeçiniz. Bu Mecliste milletimizin her görüşten temsilcileri bulunmakta. İstişareyi burada hâkim kılmadığınız müddetçe yapılan çalışmalar vatandaşımızı kuşatıcı olmaz ve olamayacak da. 15 Ocakta yapacağınız toplantıyı 13 Ocakta, iki gün kala haber veriyorsunuz ve böyle önemli bir kanun teklifini aynı gün içinde kabul ediyorsunuz. Derdiniz istişare etmek değil yapılacak hazırlıkları perdelemektir.

Kıymetli milletvekilleri, bu kanun teklifi Meclisimizin basiretiyle engel olunmuş “etki ajanlığı” adı altında uygulanarak sansür yasasının kılık değiştirmiş bazı parçalarıdır. Madde metninde ifade etmiş olduğunuz “algı operasyonu” “veri sızıntısı” “siber olay” gibi kelimeler afili olsa da muğlaktır. Bu muğlak ifadeler Anayasa’ımızda güvence altına alınan temel hak ve özgürlükleri de ihlal etmeye açıktır. Bu kavramların ayağı yere basmalıdır ve kanunla sınırlandırılmalıdır. Aksi hâlde Anayasa’mızın hukuk devleti ilkesini ihlal etmekte, öngörülebilirlik ve belirlilik ilkelerine aykırı olmaktadır. Nitekim kanun teklifinin 3’üncü maddesinde “kritik altyapı”, “kritik kamu hizmeti”, “siber olay” gibi soyut kavramları belirleme yetkisi kanun teklifinin 5’inci maddesinde doğrudan Başkanlığa bırakılmıştır. Ancak bu durum Anayasa’mızın da 6’ncı maddesinde “Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa’dan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz.” hükmüne de aykırıdır. Bu düzenleme yasama yetkisini dolaylı olarak bir yürütme organına devretmektir ve kesinlikle kaldırılmalıdır çünkü yasama yetkisi aziz Meclisin tekelindedir ve Anayasa’nın 7’nci maddesine göre asla devredilemez.

Kıymetli milletvekilleri, her ne kadar Siber Güvenlik Başkanlığı kurulmuş olsa da henüz teklif durumunda olan önümüzdeki mevzuatın 6’ncı maddesi de oldukça sıkıntılıdır. Mezkur Başkanlığa neredeyse sınırsız yetki tanınmaktadır. Her türlü bilgi, belge, veri ve log kayıtları üzerinde tasarrufta bulunabiliyor hem de hâkim onayı aranmaksızın. Şimdi, Allah aşkına, bu hükmün neresini düzeltelim? Neresi doğru ki? İhlal edebileceği anayasal hükümleri tek tek saymaya sürem yetmez, bu da yetmezmiş gibi Başkanlık bu ihlalleri mahkeme kararı olmaksızın yapacak; bu uygun değil. Bu tip sınırları belli olmayan yetkiler yürütmeye verilirse vatandaşın devlete karşı temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere her şey keyfiyete ve gücü elinde tutanların insafına kalır. Bu durum sadece gerçek kişileri değil tüzel kişileri de tehdit etmektedir. Herhangi hukuki bir altyapısı olmadan verilmesi planlanan bu yetki hükümleri kanun metninden çıkarılmalıdır. Şimdi çıkmasa bile Anayasa Mahkemesi bunları iptal edecektir. Olan da iptal edilene kadar mağdur olanlara olacaktır. Bu yol yanlış yol diyor ve sizi bu yoldan dönmeye davet ediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, mevcut kanun metnindeki hâliyle Siber Güvenlik Başkanlığı âdetâ Superman gibi süper güçlerle donatılmaya çalışılmaktadır. Sadece gerçek kişiler değil diğer türlü devlet ve kamu tüzel kişilikleri üzerinde de tahakküm kurulabilecek bir güce sahip olacaktır. Nitekim kendi hiyerarşik yapısında ast-üst ilişkisi olmayan kurumlara da talimat verebilecek bir yapı idareler arası çatışmaya sebep olacağı gibi kamu düzenini de sarsacaktır.

Teklif metninin 6’ncı maddesinde, elde edilen bilgi, belge, veri ve kayıtların en fazla iki yıl süreyle kullanılacak olması ve sonradan imha edilecek olması hükmü de oldukça muğlaktır. Öncelikle bu kullanım hangi amaçla ve ne şekilde yapılacaktır? Bu amacı kim belirleyecektir? Kullanıldıktan sonra ne şekilde imha edilecektir? İşte, görüyorsunuz, bu kanun metninde hep yetki var ama hiç sorumluluk yok. Bu uygulamalara itiraz yok. Zaten hukuksuz bir şekilde veri ele geçirildikten sonra siz bunu imha etseniz ne, imha etmeseniz ne? Zaten onlarca anayasal hükmü ihlal etmiş olacaksınız. Bu ihlaller de yetmiyor mu gibi, bireylerin başvuracakları itiraz denetim mekanizmaları yoktur, bu da vatandaşımızı savunmasız hâle getirmektedir. Hele ki bu ihlalleri birileri kendi amaçlarına dönük kullanmaya çalışırsa vay garibanın hâline!

Sayın milletvekilleri, kanun teklifinin 8’inci maddesinde gecikmesinde sakınca bulunan hâllerin belirlenmesi yetkisinin Başkanın yazılı emrine bırakılması açık bir şekilde Anayasa’nın 9’uncu maddesine aykırıdır. Yürütmenin atamış olduğu ve yürütmenin bir kolu olan Başkan nasıl olur da böyle bir karar verebilir? Verse bile bunu kendisini atayanların etkisinden arınmış bir şekilde verebilir mi? Bu durum hem keyfiyete hem de yasayı arkadan getirmeye sebep olacaktır. Diyelim Başkanın yazılı emriyle işlemler yürütüldü ve hâkim kırk sekiz saat içinde olumsuz bir karar verdi, ne olacak? Ben size

söyleyeyim ne olacağını: Bir hiç uğruna Anayasa'nın 2, 9, 11, 13, 20, 21, 25, 26 ve 28'inci maddeleri ihlal edilmiş olacak; elde edilen verilerin de imha edilip edilmeyeceği meçhul. Yapmayın, her şey bu kadar basit değil. Yarını düşünmeden aldığınız bu kararlar, gün gelir sizin başınıza da bela olur.

Kıymetli milletvekilleri, bir diğer problemli olduğuna düşündüğümüz madde ise 16'ncı maddedir. Bu maddeyle etki ajanlığı kılıf değiştirmiştir. Bakınız, “Veri sızıntısı olmadığı hâlde...” deniyor. Kime göre, neye göre veri sızıntısı olmuyor? Yıllarca iktidar “Verileriniz güvende, hiçbir endişeniz olmasın.” deyip durdu. Basın mensupları, sivil toplum kuruluşları yetkilileri ise “Veri sızıntısı olduğunu ve önlem almamız gerektiği konusunda vatandaşları uyardı.” Sonuçta kim haksız çıktı? Siz haksız çıktınız. Yıldan yıla e-devlet, e-nabız verilerimiz çalınıyor, hâlâ “Yok.” diyorsunuz. Açın bakın, Telegram kanallarında ücretsiz botlarla hepimizin verileri nasıl servis ediliyor.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Yeni kanuna göre bu cümleyi söylemek suç!

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Şimdi, bu kanunla sizin aksinize bizi uyaran basın mensupları ve ilgilileri baskılamaya mı çalışıyorsunuz? Bırakın Allah aşkına, suç “Kral çıplak.” diyenlerde değil verilerimizin soyup soğana çevrilmesine engel olmayanlardadır. Bunlarla uğraşacağımıza, kimin haklı sesini kısmaya gayret göstereceğinize, gerekeni yapınız ve vatandaşımızın verilerine sahip çıkmanın yollarını arayınız.

Değerli milletvekilleri, perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman, lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Bu kanun gelişinden hazırlanışına, esastan ve usulden ciddi sakatlıklar içermektedir; bu hâliyle de kabul etmek mümkün değildir. Gelin, bunu tüm vatandaşlarımızın yararına olacak şekilde ve çağın ihtiyaçlarının ötesinde yeniden düzenleyelim çünkü aziz Meclisimiz bunu yapmaya muktedirdir ve milletimiz de bunu hak etmektedir. Sayın Millî Savunma Komisyonu Başkanı da “Sizleri dinledik, bunların gereğini yerine getireceğiz.” demişti. İnşallah Genel Kurulda bunlar düzeltilerek neticeye ulaşılır.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a ait.

Sayın Türkkan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine söz aldım.

Kendi bireysel hayatımız, iş dünyası, bankacılık, kamu ve askerî alanlara kadar her geçen gün dijitalleşiyoruz ama bu dijitalleşmeyle beraber gelen tehdit ve riskler de ayrı bir tehdit olarak karşımızda duruyor. Bu tehditleri bertaraf edebilmek için de gerçek anlamda güçlü bir siber güvenlik yasası mutlaka gerekli, burada hiç kimsenin itiraz edeceği bir konu yok ancak şunu açıkça söylemek lazım ki burada tartıştığımız yasa sadece iktidarın kendi çıkarlarını ve devamını sağlayacak birtakım şeyleri güvence altına almak için hazırlanmış bir yasa; başka da hiçbir anlamı yok. Daha Meclisten kuruluş yasası çıkmadan, görev ve yetkileri bile belirlenmeden bir gece yarısı kararnamesiyle Siber Güvenlik Başkanlığı kuruldu. Böyle bir şeyi düşünebiliyor musunuz? Bütçesi yok, görev ve yetkileri belli değil ama Siber Güvenlik Başkanlığı var.

Kanunun adı “Siber Güvenlik Kanunu” ama öyle maddeler var ki devleti partileştiren, partisini de devlet gören iktidarın hukuksuzluklarını meşrulaştıracak bir yasa metniyle karşı karşıyayız. Bu yasa, ifade özgürlüğü, haberleşme özgürlüğü, özel hayatın gizliliği gibi temel hakları tamamen hiçe saymaya başlayacak, vatandaş da fişlemeye kalkacaklar.

Evet, kabul ediyoruz, siber güvenlik bugün askerî güvenlik kadar ve belki de gelecekte ondan bile çok daha önemli, çok önemli bir mesele; her türlü önlemi almak lazım, her türlü yasal düzenleme hazırlanmalı ama siber mücadele öyle ucuz bir mesele de değil. Ülkeler, hatta şirketler siber güvenlik için milyarlarca lira para harcıyorlar; bir bankanın siber güvenliği için harcadığı parayı düşünün, bir savunma şirketinin, bir ordunun... Yahu, burada ortada bütçesi olmayan bir başkanlığı konuşuyoruz, bütçesi bile yok; niye hazırlandığı buradan belli oluyor. Zaten yeterince tahakküm altına aldınız insanları, her türlü sıkıntıda mutlaka birilerini paket yapıp Silivri F Tipi Cezaevine atıyorsunuz, şimdi de dijital diktatörlüğü kurma zamanı gelmiş; onu anlıyorum.

Kanunla atanmış olan bir Siber Güvenlik Başkanı olacak, savcı ve hâkim gibi kendisine verilen yetkilerle arama ve el koyma yetkisini buluyor kendisinde bu kanunla. Hatta hâkim kararı olmaksızın sanki kendisi sulh ceza hakimiyimş gibi de istediği kamu kurum ve kuruluşlarında bilgilere, belgelere, evraka el koyuyor. Ya, bu Kurumun Başkanı ne zamandan beri Türkiye’de yargı dağıtır bir hâle gelecek; böyle bir şey olabilir mi? Hukukun yerini ne zamandan beri orman kanunları aldı? Bu bir orman kanunu. Hukuku yok sayıyorsunuz, birisini koyuyorsunuz “Hadi ben burayı arayacağım, hadi ben bu evraka el koyacağım.” böyle bir şey olur mu ya?

Bir de teklifin 6’ncı maddesi var, diğer arkadaşlar da konuştu. 7’den 70’e herkesten toplayacağınız verileri anonimleştireceğinizi söylüyorsunuz. Bu verilerin yanlış ellere geçmesi, yanlış amaçlarla kullanılması riskini nasıl engelleyeceksiniz? Niçin taranan verileri bertaraf edip silmek yerine saklama ihtiyacı duyuyorsunuz? Sebep ne? “Kanunla anonimleştireceğiz” dediğiniz, vatandaşını fişleyen bir ülkede demokrasi var diyebilir misiniz, demokrasiden bahsedebilir misiniz?

Teklifin 16’ncı maddesinde de yeni bir suç türü uydurmuşsunuz, veri sızıntısı olmadığı hâlde veri sızıntısı yapılmış gibi bir algı oluşturma yöntemiyle kurumları ve şahısları hedef alma suçu. Bir kuyruk acısı sonrası konulan bir madde bu; hani, Bakanın gazeteciyi hapse atırıp sonradan kendisinin de ikrar ettiği. Genç bir gazeteci vardı, milyonlarca vatandaşın kimlik bilgilerinin çalınmasını haber yaptı, sonra çocuğu hapse attınız, eylül ayında Bakan çıktı “Evet, doğru.” dedi, aynı Bakan ocak ayında da “Hayır, yalan.” dedi. Hangisi doğru, hangisi yalan? Üç ay evvel “doğru” dediğine üç ay sonra “yalan” diyen Bakana biz nasıl inanacağız? Bakanın kendisi yalan. Milyonlarca vatandaşın bilgisini, yedi sülalesinin adresini, telefonunu, özel hayatıyla ilgili bilgileri panel sistemde satılırken İçişleri Bakanı operasyon düzenledi, onlarca kişiyi tutukladı. Hani veri sızıntısı yalandı? Niye bu adamlar tutuklandı o zaman?

Şimdi Türkiye’nin gerçeklerinden bahseden kim varsa gözaltına alınıyor arkadaşlar, sindiriliyor. Sinmiyorsa, tutuklanıyor, içeri atılıyor. Bizlere de cezaevinde ziyaret yolları düşüyor. Ya, milletvekili olduğumdan beri cezaevi ziyaretinde bulunuyorum. Veli Ağbaba ile Özgür Özer ilk milletvekili olduklarında kızmıştım, çok cezaevine gidiyorsunuz demiştim, “Ağabey, herkes cezaevinde.” demişlerdi; şimdi aradan geçmiş on dört sene, hâlâ cezaevinde insanlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Daha beter oldu.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Başka bir şey söyleyeceğim bu ziyaret konusunda. Biz milletvekilleri terör suçu işlemeyen her mahkûmu, tutukluyu veya hükümlüyü dilediğimiz saat ve günde gidip ziyaret ederdik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Niye, onlar mahkûm değil mi?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Şimdi Silivri Cezaevinde terör suçlusu olmayan mahkûmları bile ziyaret ederken Bakanlıktan izin alacaksınız. Başka bir şey daha var; Bakanlık cumartesi ve pazar günleri milletvekillerine olur vermiyormuş, niye? Sebep ne? Ya, arkadaş, biz hafta arası burada çalışıyoruz, onun dışında seçim bölgesinde çalışmalarımız var. Bir tek cumartesi, pazar böyle bir şey için vakit ayırabiliriz, ona da Sayın Bakan “hafta sonu” diye olur vermiyormuş. Mantıklı bir sebebi varsa biz de duymak isteriz ama Sayın Bakanımız böyle bir ferman buyurmuş, ne kadar sürecek bilmiyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ferman onun değil, padişahındır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Evet, ülkede size muhalif olan kim varsa, açık cezaevine çevirdiniz ülkeyi, herkes cezaevinde. Şu veya başka bir vesileyle mutlaka bir cezaevine yolu düşüyor. En son, geçtiğimiz haftalarda TÜSİAD Başkanı ve Yüksek İstişare Konseyi Başkanı ülkenin gerçeklerinden bahsettiler diye gözaltına aldınız. İhracatçı işadamlarına da yurt dışı yasağı koydunuz. Yani merak ediyorum suçları ne? Yalan bilgiyi yaymak, algı oluşturmak. Türkiye’de yaşanan derin yoksulluk yalan mı? Kim “yalan” diyebilir burada? Adam ondan bahsetti. Askerî okullarımızın en yeteneklilerini, birincilerini mesleklerinden aldınız, ordudan ihraç ettiniz; yalan mı? Her 4 çocuktan 1’inin yatağa aç yattığını söylüyoruz; bunu söylemek yalan mı, bunu söyleyen cezaevine mi atılacak bu ülkede? Milyonlarca Suriyeli Türkiye’yi sömürürken, milyarlarca dolar harcanırken şimdi vizeye 150 dolar harcayan bir Suriye’den bahsediyoruz; bu, yalan mı? İsrail’in uşağı olduğu bana göre su götürmez bir gerçek olan Colani’nin Türklerin Doğu Akdeniz’deki hakkını Rumlara sattığını söylemek yalan mı? Bunu söylediğimiz zaman yalan mı söylemiş olacağız? Ortada bir yalan bilgi yaymak, algı oluşturmak suçu varsa iktidar yandaşları ve troller bu suçu her gün, her dakika işliyorlar. Katar’a para almak için gidiyorsunuz, QNB Bankasının Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Aras’ı ben yirmi beş-otuz yıldır tanırım; milliyetçiliğinden, vatanseverliğinden adım gibi eminim, zerre şüphem yoktur; adamın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu bankanın bulunduğu ülkeye -ülke zaten sahibi- gidip para istiyorsunuz. “Yahu, siz bizim atadığımız CEO’yu gözaltına alıyorsunuz.” demezler mi? Sayın Mehmet Şimşek, İngiltere’ye bankalarla, fon kuruluşlarıyla görüşmeye gidiyor, fon kuruluşları diyor ki: “Ya, bizim Türkiye’de iş yapmak için kurduğumuz işletmelerin başına getirdiğimiz Türk müdürler, CEO’lar bizimle buraya görüşmeye gelemiyorlar. Niye? Yurt dışı yasağı koydunuz; biz size, buraya nasıl yatırım yapalım, nasıl para verelim?” Bunun ismi demokrasi mi? Bırakın, demokrasiyi de geçtim, bu bir akıl işi mi ya? Böyle bir akıl işi var mı? Bakın, 2023 yılında dünyada 41 trilyon dolar yatırım yapılmış, Türkiye’ye giren yatırım ne kadar biliyor musunuz? Sadece 10 milyar dolar, yüzde 1’i bile değil. Aslında yüzde 1’i bile değil, ne kadar biliyor musunuz? Yüzde 0,025’i kadar, aldığımız yatırım miktarı sadece bu kadar 41 trilyon dolar içerisinde. Bu rakamlar ortada, bu bir algı mı? Yok. Bu sizin beceriksizliğiniz mi? Evet. Beceriksizliğinizi ifade etmek algıysa yanlış yerdesiniz arkadaşlar.

Bu yasa teklifi, muhalif gazetecilerin, medya mensuplarının, vatandaşların ve sosyal medya kullanıcılarının sindirilmesi için maddeler barındırıyor. Bu yasanın bu şekliyle çıkması Türkiye’de demokrasi kışkacının biraz daha daraltılması demek. O zaman, bu yasanın ismi “Siber Güvenlik Yasası” değil “siber diktatörlük yasası” hâline gelir. Biz gelecek nesillere, korktuğu için susan bir Türkiye değil -8’inci Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in söylediği gibi- konuşan bir Türkiye bırakmak zorundayız. Susan Türkiye kimseye hayır getirmez, geçmişte getirmediği gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Konuşan Türkiye, konuştuğu için ceza verilmeyen bir Türkiye, hapse atılmayan bir Türkiye istiyoruz; aksi takdirde, oluşan bu baskı ortamı bugün ne size ne çocuklarınıza ne bize hayır getirir. Çocuklarınızı bu ülkede tutamazsınız bu şekilde bu ülkeyi yönetirseniz; kaçacaklar o çocuklar, bu baskıdan kaçacaklar, sizlerin getirdiği bu zulüm yönetiminden kaçacaklar.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç Dora'ya ait.

Sayın Karakoç Dora, buyurun.

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, aziz Türk milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyor; sizlerin huzurunda, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, ebedî Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının aziz hatıralarına saygılarımı sunuyor; merkez üssü Kahramanmaraş'ımız olan 6 Şubat tarihli depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı saygı, rahmet ve özlemle anıyorum.

Bildiğiniz üzere, güvenlik, geçmişten günümüze ihtiyaçlar hiyerarşisinin temel zeminini oluşturmakta olup devletlerin ortaya çıkışı da güvenlik ihtiyacının sistematik bir şekilde karşılanmasına yönelik gereksinimin bir sonucudur. Binlerce yıldır farklı alanlarda farklı yaklaşımlar gerektiren güvenlik ihtiyacı dijitalleşmeyle birlikte siber alanda da artık kendini göstermektedir. 2000'li yılların başından itibaren internet kullanıcılarının sayısının artması, teknolojinin ve internetin hayatlarımızı görünmez sanal ağlarla çepeçevre sarması siber tehdit unsurlarını da beraberinde getirmiştir. Gündelik hayatımızda kullandığımız teknolojik cihazların ve bu cihazlarda saklanan bilgilerin sayısının günden güne çoğalmasıyla birlikte bu tehdidin boyutu da aynı şekilde hızla artmıştır. Bunun yanında, ticaret ve bilgi sistemlerinin internete bağlı hâle gelmesi ve teknolojinin kendisinin de bu sistemlere zarar vermeye olanak sağlaması bu artışta etkili olmuştur. Birtakım zararlı kodlar, yazılımlar ve virüsler olarak sayabileceğimiz siber tehdit unsurları, bilişim sistemlerinin ve bu sistemlerce işlenen bilgi ve verilerin gizlilik, bütünlük ve erişilebilirliğinin ihlal edilmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Söz konusu bu tehdit karşısında pek tabiidir ki siber alanda güvenlik ihtiyacı doğmuş, güvenlik ihtiyacı devletlerin kara, deniz ve hava hudutlarıyla sınırlı kalmamış, siber sahada da kendini göstermiştir. Bilinmelidir ki Edirne'den Ardahan'a uzanan kara topraklarımız ve enginlerdeki tarihî haklarımızı saklayan mavi vatanımız kadar siber vatanımızın da müdafaası aynı derecede kıymetlidir.

Değerli milletvekilleri, siber güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda hem devletler hem de diğer uluslararası aktörler güvenlik stratejilerini yeniden şekillendirmektedir. Uluslararası aktörler arasındaki büyük güç rekabetinin yeni bir boyut kazandığı bu yeni dönemde ülkemizin de gelişmelerden bağımsız ve uzak kalması elbette ki düşünülemez. Ticaret, teknoloji, siber alan ve askerî güç projeksiyonu gibi çeşitli alanlarda kendini gösteren bu rekabetin uluslararası kurumlar ve çok taraflı sistemler üzerindeki etkilerinin bugün uluslararası ilişkilerin ve politikaların temel dinamiklerini etkilediğini hiçbirimiz yok sayamayız. Siber sahada gerçekleşen saldırılar devletler arasındaki diplomatik ilişkileri, ekonomik yaptırımları etkileyebileceği ve yeni çatışma alanları yaratabileceği gibi bu saldırıların terör örgütleri tarafından icra edilmesi durumunda terörle mücadelenin yeni bir boyut kazanacağından, dijital çağda yeni güvenlik paradigmasının oluşacağından bahsetmek, hain terör örgütlerine karşı cephede verilen mücadelenin dijital dünyaya da sirayet edeceğini görmek güç değildir. Bu doğrultuda, dijital dünyada

işlenen bilgi ve verilerin gizliliğinin sağlanması, bilgiye ve verilere erişilebilirliğin yetkili olmayan kişilere açılmasının önlenmesi, kamu düzeninin korunması, kamu hizmetlerinin devamlılığının sağlanması, ulusal güvenlik zafiyetlerine sebebiyet verilmemesi, devletimizin ve vatandaşlarımızın ekonomik zarara uğramaması, sosyal refahımızın korunması amacıyla siber güvenlik alanına ilişkin millî politika ve stratejilerin üretilmesi gerekmektedir. Bu politika ve stratejiler doğrultusunda kritik altyapı ve bilişim sistemlerinin oluşturulması suretiyle güvenli ve millî bir siber uzay oluşturulmalıdır.

Bugün her vatan evladı tarafından idrak edilmelidir ki siber güvenlik artık millî güvenliğin ve millî becamızın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Türk milletinin siber savunma hattını sağlamlaştırmak bir vatan ödevidir. Siber saldırılar hem vatandaşlarımız hem de devletimiz nezdinde güvenlik riskleri yaratmakta, bu bağlamda siber tehdit istihbarat süreçlerinin teknolojiyle evrilmesi, bilgi toplama, bilginin analiz edilmesi ve zenginleştirilerek yorumlanması süreçlerinde yeni fırsatlar doğurmakta olup bu süreçlere ilişkin çıktıları karar alma mekanizmalarıyla da paylaşılabılır kılmaktadır. Bunun yanında, siber tehdit istihbaratının sağlamlığı aynı zamanda siber saldırıların gerçekleştirilmeden önce fark edilmesi ve saldırıların önlenmesiyle de doğrudan bağlantılı olup güçlendirilmeleri oldukça mühimdir. Yerli ve millî üretimimiz olan tanklarla, tüfeklerle, füzelerle, gemilerle, İHA ve SİHA'larla savunma sanayisi alanında destan yazan Türkiye Cumhuriyeti, siber sahada yapılacak atılımlarla Türk'ün damgasını vuracağımız en şanlı zaferlere namzettir.

Değerli milletvekilleri, internet kullanımı, teknoloji ve dijitalleşmenin son hızla geliştiği günümüz dünyasında siber sahada daha etkin ve güçlü savunma sistemlerinin oluşturulması, siber suçların önlenmesi, siber saldırı anında acil durum hazırlığı ve bu hazırlıkların kullanımında temel ilke, esas ve usullerin çerçevelerinin net bir şekilde belirlenmesi oldukça önem taşımaktadır. Kurumsallığı ve hesap verilebilirliği esas alan, sürdürülebilir ve süreklilik temelinde inşa edilen siber güvenlik çalışmaları aynı zamanda yerli ve millî nitelikte olmalıdır. Vatandaşlarımızın kişisel verilerini, tüm kurum ve kuruluşlarıyla bir bütün olarak devletimizin sahip olduğu dijital varlıklarını koruma ihtiyacının karşılanması amacıyla siber güvenlik politikalarının oluşturulması, özellikle, kamu kurum ve kuruluşlarının sahip olduğu dijital altyapı, süreç ve platformlarında yer alan veri ve bilgilerin muhafaza edilmesi bakımından hayati değere sahiptir. Bu anlamda, çağın gereksinimlerine uygun ve millî nitelikteki siber güvenlik stratejilerinin üretilmesi ve hayata geçirilmesi hızla karşılanması gereken bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Bunun yanında, siber güvenliğe ilişkin çalışmalar kapsamında vatandaşlarımız nezdinde siber güvenlik kültürünün oluşturulması, vatandaşlarımızın dijital ortamlardaki tehditlere karşı duyarlı ve bilinçli olmaları da hedeflenmelidir.

Değerli milletvekilleri, saydığım bu gereksinimler doğrultusunda, ülkemizin siber sahada güvenlik ihtiyacının karşılanması ve siber güvenlik alanında dünya devletlerine rol model hâline gelebilmesi için, hukuk devleti ilkesinin de bir gereği olarak öncelikle kapsamlı bir yasal düzenlemenin yapılması gerekmekte. Millî siber güvenlik politikalarının belirlenmesi, bu politikaların tutarlılığının etkin ve etkili bir şekilde uygulanabilirliğinin sağlanması bakımından bir mihenk taşı teşkil etmektedir. Saydığım bu gerekçeler doğrultusunda Siber Güvenlik Kanunu'nun kabul edilmesi bir millî güvenlik ve beka meselesi teşkil etmektedir. Siber güvenlik alanında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumumuz, Millî Savunma Bakanlığımız ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisimiz başta olmak üzere birçok kamu kurumunun sorumlulukları bulunmakla birlikte uygulamaya konulacak yasal düzenlemenin uygulanabilirliğinin, siber güvenlik alanına özgülenecek kaynakların verimli kullanımının, karar alma mekanizmalarının koordinasyonunun sağlanması ve siber güvenlik politika ve stratejilerinin belirlenerek hayata geçirilmesi elbette siber güvenlik alanında merkezî bir otoritenin varlığıyla, teklifini görüştüğümüz kanunda kurulması öngörülen Siber Güvenlik Kurulu ve Siber Güvenlik Başkanlığıyla mümkün

olacaktır. Karada, havada ve denizde vatan müdafaasında ay yıldızlı al bayrağımızı dalgalandıran muzaffer ordumuz kadar siber vatanın savunulmasında görev alacak kuvvetlerin de aynı caydırıcı güçle donanması bir istikbal meselesidir.

Aziz Türk milletinin bir evladı olarak vatanımızın güvenliğini gözettiğimiz kadar 6 Şubat tarihli iki depremin de merkez üssü olan Kahramanmaraş'ımızın yeniden imar ve inşa sürecinde güvenlik ihtiyacımızı önceliklendiriyor, evlatlarımıza huzurla yaşayabilecekleri güvenli bir memleket bırakma arzusu taşıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Siber Güvenlik Kanunu'nun Gazi Meclisimizde kabul edilmesini desteklediğimizi ifade ediyor, ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karakoç Dora, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'e söz veriyorum.

Sayın Çelenk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili yurttaşlar; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine DEM PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Gecenin bu saatine kadar siber güvenlikle ilişkili olarak epeyce bir konuşuldu fakat benim zihnimde belirginleşen soru da şu oldu: Siber uzam, siber dünya muazzam bir savaş alanı mıdır, nedir yani siber uzam? Dijital dünya böyle, yıldız savaşları gibi, işte, bilim kurgu filmlerindeki gibi bir savaş alanı mıdır? Başka kavramlarla düşünülemez mi siber güvenlik? Gerçekten de siber güvenlik düşünülmesi gereken bir mevzudur; bu, en demokratiğinden en otoriterine bütün ülkelerin gündeminde olan bir konudur ama siber güvenliği -burada ak vatan, gök vatan, mavi vatan, dijital vatan- başka türlü kavrama imkânımız hiç yok mu diye düşündüm çünkü bugüne kadar bunların bize söylediği hiçbir yerde biz bir yurttaş yararı görmedik. Kim “beka” dediyse, kim vatan vurgusunu böyle, bu hamasetle süslediyse ya özgürlüğümüzün son kırıntısında ya cebimizdeki son kuruşta gözü vardı; biz bunu gördük, bugün de bunu görüyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Oysaki siber güvenlik, dijital dünya böyle bir şey değil; dijital dünya bir film seti değil, bir film değil. Gerçek dünyanın bütün ilişkilerinin, hukuktan sağlığa, ekonomiden dostluk ilişkilerine her birinin bireyler, kurumlar ve ülkeler nezdinde bir iz düşümüdür. Burada nasıl bir dünya kuruyorsanız, güvenliği nerede temellendiriyorsanız orada da karşı karşıya olacağınız durum budur ve bundan farklı bir tahayyülün olamayacağını da nitekim burada görüyoruz. Getirdiğiniz Siber Güvenlik Kanunu Teklifi de bu noktada muhalefetin birbirinden çok farklı ideolojilere sahip partilerinden aynı kuşkuyla karşılık buluyor, bir güven telakki etmiyor. Bu elbette ki kimse paranoit olduğu için böyle değil. Bizim bu kurumlarla bir tecrübemiz var. Bilgi Teknolojileri Kurumuyla -bir gecede Instagram'ı resen nasıl kapattığına dair- bir tecrübemiz var. Cumhurbaşkanlığı Dönüşüm Ofisiyle bir tecrübemiz var. Yayıncılık alanındaki RTÜK gibi kurumlarla bir tecrübemiz var. Artık kendi kendinin karikatürüne dönüşmüş bu son Kurum, geçtiğimiz günlerde Başkanı tarafından şöyle bir şeyle gündeme geldi: “‘Türkiye’de hiç olumlu bir olay olmuyor.’ duygusu veriyorlar, bunun da hakkından geleceğiz.”

Şimdi, böyle bir hafıza canlanıyor siz “siber güvenlik” dediğiniz zaman. Bu kanun maddesini elimize aldığımızda da bunu görüyoruz. Peki, siber güvenliğin amacı daha demokratik bir şekilde tanımlanamaz mı? Öyle bir tanım nasıl olabilir? Bir ona bakalım, bir de bizim bu kanun teklifinin

1'inci maddesine bakalım. Siber güvenliğin demokratik bir tanım çerçevesinde yapılmış bir amaç tanımını şöyle: “Siber güvenlik, çevrim içi ve çevrim dışı bireylerin, kişilerin, ülkelerin güvenliğini korumak amacıyla bilginin ve altyapısının erişilebilirliğini, gizliliğini, bütünlüğünü ve karşılıklı bağlar ve ilişkilerini politika, teknoloji ve eğitim yoluyla muhafaza etmektir.” Yani savaş yoluyla değil politika, teknoloji ve eğitim yoluyla bu alanlardaki iyiliğimizi muhafaza etmektir siber güvenlik. Bizim kanun maddemize bakıyoruz, burada ne görüyoruz? 1'inci madde: “Bu kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti'nin siber uzaydaki millî gücünü meydana getiren bütün unsurlarına karşı içten ve dıştan yöneltilen mevcut ve muhtemel tehditlerin tespit ve bertaraf edilmesi, kurum ve kuruluşların siber saldırılara karşı korunmasına yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması, ülkenin siber güvenliğini güçlendirmek için strateji ve politikaların belirlenmesi ile Siber Güvenlik Kurulunun kurulmasına ilişkin esasları düzenlemektir.” Bakıyorsunuz, hiçbir yurttaş yararı, onun ilişkilerini, onun kurumlarını korumakla ilişkili bir şey yok; içeriden dışarıdan tehdit altındaki Türkiye, siber uzamda da aynı biçimde tahayyül ediliyor ve karşımıza bu kanun teklifi geliyor. Peki, bu kanun teklifi geliyor, biz onların iç-dış tehditten algıladığı şeyi neden aynı biçimde algılamıyoruz? Bir kere burada bir yasama organının önüne gelmiş bir kanun teklifi var. Yasama organının ister siber uzamda ister gerçek dünyada olsun bir ülkenin ulusal gücüne -bunu kapasitesine ve iyiliğine diye de anlayabilirsiniz- yönelmiş tehdit ve saldırılardan koruma vad edebilmesi için her şeyden evvel o yasama organının özgürce ve her bir politik bileşeninin fikir ve eylem yeteneğine saygı temelinde işletilmesi, buna izin veren bir siyasi iktidardan, bir siyasi rejimden söz edilebilmesi gerekir. Şimdi bu var mı ki biz buraya gelen bu yasa teklifindeki tehdidin bizler için, bizim anladığımız biçimde bir tehdit olduğunu anlayalım. Yine kendi bekasını, kendi geleceğini ve bunun devamlılığını gözetken bir iktidar anlayışı. Elimizde kalan son alanları da bu kadar yüksek biçimde internet erişimi olan ve bu kadar yine yüksek oranda sosyal medya kullanıcısı olan bir ülkede gerçek hayatı nasıl daraltıyorsa ve hepimize dar ediyorsa bu uzamları da dar etmek niyetiyle bunu önümüze getiriyor. Gücünü iktidarın neredeyse tümüyle yasama organını baypas etmeye, işlevsizleştirmeye ve itibarsızlaştırmaya maalesef hasretmiş bir iktidarın kendisi zaten ulusal güce, kurum ve kişilerin varlığına ve kendini geleceğe taşıma kapasitesine bir tehdit değil midir? Bunu düşünmemiz gerekiyor sanırım. Bu anlamda bir tehdit hâlini almış bir iktidar, gerçek dünyada nasıl her birimizi, her tür şiddet, her tür dolandırıcılık faaliyeti, her tür geleceksizlikle baş başa bırakıyorsa, karşı karşıya bırakıyorsa siber uzama elini attığında da başımıza bunların geleceğini düşünüyoruz. Basitçe şunu düşüsek bile aslında çok temel bir güvenlik duygusundan ne kadar yoksun olduğumuzu anlayabiliriz: Çok akli başında kişilere -akademisyeninden gazetecisine, sıradan yurttaştan iş adamına- bir telefon geliyor ve o telefonda ona yöneltilen birkaç tehditle o kişinin bütün finansal varlığı birkaç dakika içinde elinden alınıyor. Neden bu kişiler işte “Hesaplarınız ele geçirildi, şu oldu, bu oldu.” gibi tehditler karşısında bunun başlarına gelmeyeceğini çünkü bu ülkede suçsuz bir yurttaşın ve herhangi bir illegal faaliyetin parçası olmamış bir yurttaşın korunacağına, kimsenin onun hesaplarını boşaltamayacağına, böyle bir şey olamayacağına dair bir güven duygusunun bu kadar yaygın biçimde olmamasının anlamı da bunlarla birlikte düşünülmeli. Biz bu alanlarda o kadar korunaksız ve gerçek dünyada devletin esas olarak yurttaşların çıkarlarını korumak ve gözetmek için var olduğu bilgisinden o kadar uzak bir anlayışa sahibiz ki böyle bir tek telefonla birçoğumuzun başına birçok kötülük gelebiliyor; bütün bunları birlikte düşünmek gerekir.

Kanun teklifinin sorunlu maddeleri birçok bakımdan zaten konuşuldu; kurulmak istenen Siber Güvenlik Başkanlığının denetimsiz, o büyük yetki gücü, buradan yola çıkarak yine hukuk alanında ihdas edilmek istenen yeni suçlar. 2022'de dezenformasyon yasasıyla “kamuyu yanıltıcı bilgiyi alenen yaymak” gibi bir suç nasıl ihdas edildiyse ve bunun üzerine yaklaşık 5 bin kişi soruşturmaya uğradıysa burada da Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nde de bakıyorsunuz, bu sefer karşınızda aslında bir veri

sızıntısı olmadığı hâlde varmış gibi gösteren, böyle fantastik, bir kanun teklifinde ne arıyor bu diye durup düşüneceğiniz bir madde var. Niye var bu? Çünkü aslında, bu ülkede -işte bir önceki konuşmacı da söz etti- neredeyse 85 milyonun kişisel verilerinin hiçbir şekilde korunmadığı Ulaştırma Bakanının bizzat kendisinin kabul ettiği bir şey oldu, bazı verilerin ele geçirildiğini söyledi. Peki, bunlar ele geçirildiğinde, 85 milyon verileri sızdırıldığında bununla ilgili bir şey yapılıyor olsaydı, bu veri sızdırma işleri bu kadar kolay olur muydu? Bununla ilgili bir tedbir o günden sonra duyduk mu? Duymadık ama ne geliyor karşımıza? Veri sızdırmaya dair gerçek bir durum söz konusu olmadığı hâlde bir bilgiyi yaymak gibi böyle bir suç karşımıza geliyor.

Güvenlik meselesi, bir toplumun kendi hayatını, kendi kapasitesini ve geleceğini planlamak için ihtiyaç duyduğu en temel zemindir. Güvenliği biraz böyle kavramak gerekir. Güvenlik, illaki askerî, militarist bir kavrayış içinden düşünülmemelidir; kendimizi gerçekleştirmek; bir kişi olarak, bir kurum olarak, bir ülke olarak kendi kapasitemizi planlamak, geleceğimizi planlamak için en temel zemindir, sıfır noktasıdır. Her şey aslında bundan sonra gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çelenk, lütfen tamamlayın.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Dolayısıyla kendini gerçek dünyada güvende hissetmek ile siber uzamda güvende hissetmek birbiriyle çok ilişkilidir. Bu alanlar ifade özgürlüğünü, kişisel verileri, özel hayatı ihlal ederek korunamaz ancak iktidarın yine kendi yaşam alanını genişletmeye dönük bir saikle bu kanunun karşımıza geldiği yönündeki duygularımız güçlenir.

Kanun teklifinin bu şekilde, bu hâliyle kabul edilmesi bizim açımızdan mümkün değildir.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çelenk, teşekkür ediyorum.

Şimdi de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'e söz veriyorum.

Sayın Genç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu açıkça ifade etmek isterim ki biz bu teklifin genel amacı olan siber güvenliği sağlama ihtiyacına karşı değiliz. Ülkemizin dijital dünyadaki gücünü artırmak ve millî güvenliği korumak elbette önemlidir. Ancak bunu yaparken bireysel hak ve özgürlükleri feda eden, keyfi yetkiler dağıtan ve denetim mekanizmalarını ortadan kaldıran bir anlayışa karşı çıkıyoruz. “Güvenlik” adı altında bireylerin özel hayatının korunması ilkesini yok sayan ve hukukun üstünlüğünü tehdit eden bir düzenlemeyi kabul etmemiz mümkün değil. Bu kanunun gerekçesi, Türkiye'nin siber tehditlere karşı daha dirençli hâle getirilmesi olarak sunulmaktadır. Ancak şunu açıkça ifade etmek gerekir ki gerçek güvenlik baskıyla değil hukukla sağlanır. Bu yasa teklifi, ülkemizi siber güvenlik konusunda daha dirençli hâle getirmek yerine, merkeziyetçi bir denetim mekanizması kurarak yürütme organına sınırsız yetkiler vermektedir. Eğer bir ülkede güvenlik gerekçesiyle özgürlükler askıya alınıyorsa orada güvenlik değil otoriterleşme vardır.

Bu teklif, kapsamı itibarıyla kamu kurumlarından özel sektöre, bireylerden uluslararası teknoloji şirketlerine kadar geniş bir yelpazeye müdahale yetkisi tanımaktadır. Ancak bu yetkiler hangi denetim mekanizmasına tabi olacak, hangi koşullarda sınırlandırılacak ve kötüye kullanım nasıl önlenecek, işte, burada ciddi belirsizlikler ve hukuki sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bir hukuk devletinde yetkiler öngörülebilir ve hesap verebilir olmalıdır. Ancak bu teklif, Siber Güvenlik Başkanlığını geniş

bir denetim yetkisiyle donatırken Başkanlığın faaliyetlerini sınırlandıran, denetleyen veya hesap sorulmasını sağlayan herhangi bir mekanizma sunmamaktadır. Özellikle, kritik altyapılar ve siber tehditler konusundaki tanımlar muğlak bırakılmıştır. Hangi bilişim sistemlerinin kritik altyapı sayılacağı tamamen yürütme organının takdirine kalmıştır. Eğer bir şirketin bilişim sisteminin kritik altyapı olup olmadığına idare karar veriyorsa bu sistemin denetimi nasıl sağlanacaktır? Bu yetkinin keyfi bir şekilde kullanılmayacağı kim garanti edebilir?

Bu kadar kapsamlı bir yasa teklifinin etki analizinin yapılmamış olması yasama sürecinin ciddiyetine gölge düşürmektedir. Bir düzenlemenin toplumsal, hukuki ve yönetsel etkileri değerlendirilmeden yasalaştırılması ileride ciddi sorunlara da yol açacaktır. Kanunun uygulanmasının devlet kurumları arasındaki yetki dağılımına, bireylerin temel haklarına ve hukuk sistemine nasıl yansıtılacağına dair hiçbir somut değerlendirme yapılmamıştır. Yasaların öngörülebilir olması gerekir ancak bu teklifin hangi sonuçları doğuracağına dair hiçbir analiz bizlere sunulmamıştır.

Bu teklifin getirdiği bir başka önemli risk ise bireylerin mahremiyetine ve ifade özgürlüğüne yönelik tehditlerdir. Eğer Siber Güvenlik Başkanlığına mahkeme kararı olmadan kişisel verileri izleme ve internet üzerindeki içerikleri siber tehdit olarak değerlendirme yetkisi verilirse bu yetkilerin nasıl denetleneceği ne yazık ki belirsizdir. Bugün “siber tehdit” kavramının nasıl tanımlandığı belli değilken yarın Hükûmeti eleştiren herhangi bir içerik veya kamuoyunda tartışma yaratan bir haber de siber tehdit kapsamına alınabilir.

Son dönemde teğmenlerimizin hukuksuzca ihraç edilmesi, devletin güvenlik politikalarının hukukun üstünlüğüne mi yoksa keyfi uygulamalara mı dayanacağını gösteren en net örneklerden biridir. Bu ihraçlar sadece bireysel mağduriyetler değil Türkiye Cumhuriyeti’nin temel değerlerine, ordunun ruhuna ve Atatürkçü düşünceye yapılmış açık bir saldırdır. (CHP sıralarından alkışlar) Kara Harp Okulu mezuniyet töreninde “Mustafa Kemal’in askerleriyiz.” diyerek yemin eden 5 teğmenimizin disiplinsizlik bahanesiyle ihraç edilmesi Türk Silahlı Kuvvetlerinin karakterine yönelik bir müdahaledir. Atatürk’ün kurduğu orduda Atatürk’ün adını anmanın suç sayılması hiçbir vicdanın kabul edemeyeceği bir çarpıklıktır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu olay, devletin yetki kullanımında hukuki güvenceyi ne kadar göz ardı edebildiğini, hukukun yerine keyfiyetin geçebildiğini gösteren bir kırılma noktasıdır. Bugün hukukun üstünlüğünü koruyamazsak disiplin bahanesiyle subayları tasfiye eden anlayış yarın siber güvenlik bahanesiyle gazetecileri, akademisyenleri, muhalifleri susturabilir. Bu, sadece 5 teğmenin değil bütün bir neslin, Türk gençliğinin değerlerine sahip çıkma hakkının gasbedilmesidir. Eğer bugün subaylar ordudan atılıyorsa yarın Siber Güvenlik Başkanlığının denetimsiz yetkileriyle muhalif gazeteciler, akademisyenler, iş insanları ve vatandaşlar dijital bir disiplin mekanizmasına tabi tutulabilir; “güvenlik” kisvesi altında hukuksuz fişlemelerin, baskıların ve cezalandırmaların önü açılabilir. Bizler siber güvenliğin güçlü olmasını istiyoruz ancak bu bahaneyle hukuk devletinin temellerini sarsacak yetkilerin dağıtılmasına da karşı çıkıyoruz. Eğer devlet gerçekten güvenliğini sağlamak istiyorsa önce kendi kurumlarındaki hukuksuzlukları ortadan kaldırmalıdır. Önce ifade özgürlüğünü cezalandıran yargı kararlarını ortadan kaldırmalıyız çünkü hukuku yok sayarak kurulan bir güvenlik düzeni güvenlik üretmez, sadece ve sadece baskıyı artırır.

Değerli milletvekilleri, bugün burada yalnızca bir yasa teklifini görüşmüyoruz, devletin hukuka mı yoksa keyfiyete mi dayanacağını da tartışıyoruz. Teğmenlerimizin hukuksuzca ihraç edilmesine karşı olduğumuz gibi Siber Güvenlik Başkanlığına verilen denetimsiz yetkilere de aynı gerekçeyle karşıyız. Eğer gerçekten millî güvenliği sağlamak istiyorsak önce hukuki güvenliği sağlamalıyız.

Özetle, bu teklif, teknik olarak yetersiz, hukuki güvence açısından eksik ve demokratik denetim mekanizmalarından yoksun bir düzenlemedir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye'nin siber güvenlik konusunda daha güçlü hâle gelmesini elbette istiyoruz. Ancak bunu yaparken uluslararası normlara uygun, birey haklarını koruyan ve Meclis tarafından denetlenen bir modelin hayata geçirilmesi gerektiğine de inanıyoruz. Eğer gerçekten güçlü bir siber güvenlik altyapısı oluşturulmak isteniyorsa kamu kurumlarının veri güvenliği açıkları kapatılmalı, Türkiye'nin yerli teknolojilere yatırım yapması sağlanmalıdır. Bunlar yapılmadan sadece yetki genişleterek ne yazık ki güvenlik sağlanmaz. Güçlü siber güvenlik güçlü hukukla olur. Bizim önerimiz net: Siber Güvenlik Başkanlığının yetkileri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kontrol edilmelidir. Demokratik bir hukuk devletinde, yürütme organına verilen geniş yetkilerin yasama organı tarafından denetlenmesi şarttır. Bu denetimi sağlayacak mekanizmalar oluşturulmalı ve Başkanlığın faaliyetleri şeffaf bir şekilde takip edilmelidir. Mahremiyet hakkını ihlal edecek geniş yetkiler sınırlandırılmalı ve bireylerin özel hayatı korunmalıdır. Kişisel verilerin korunması anayasal bir haktır. Mahkemeye dayanmayan keyfi veri, erişim yetkileri ne yazık ki kabul edilemez. Veri güvenliği ve kamu şeffaflığı artırılmalı, vatandaşların devlet eliyle fişlenmesinin önü açılmamalıdır. Devletin veri güvenliği sağlamakla yükümlü olduğu düşünüldüğünde öncelikle kamu kurumlarının kendi açıklarını kapatması gerekmektedir. Devlet vatandaşını korumalı, vatandaşına karşı asla bir gözetim mekanizması kurmamalıdır. Eğer bu düzenlemeler yapılmazsa bu yasa siber güvenlik değil ne yazık ki dijital kontrol yasasına dönüşecektir.

Son olarak tekrar vurgulamak istiyorum: Biz ülkemizin bu konuda güçlendirilmesini destekliyoruz ancak Başkanlığa verilen sınırsız yetkilere, keyfi denetim mekanizmalarına ve hukuki belirsizliklere karşıyız. Eğer bu yasa vatandaşların haklarını gözeterek Meclisin etkin denetimi altında olacak şekilde düzenlenirse elbette destekleyeceğiz ancak bu hâliyle kabul edilebilir bir düzenleme değil bireysel hakları tehdit eden bir yasadandır ibarettir.

Sözlerimin sonuna gelirken, son günlerde yaşanan gelişmeler, iktidarın; eleştiren, sorgulayan, muhalif olan yani kısaca kendinden olmayan herkesi susturma çabalarının geldiği noktayı açıkça gözler önüne sermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Genç, lütfen tamamlayın.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Beykoz Belediye Başkanımız Alaattin Köşeler'in tutuklanması bir süredir belediye başkanlarımıza yönelik başlatılan sistematik operasyonların yeni bir halkasıdır. Milletin iradesiyle seçilmiş belediye başkanları hukuk dışı operasyonlarla, siyasi kumpaslarla itibarsızlaştırılmaya çalışılıyor. Bir yandan yargının bağımsız olmadığı bir sistem yaratılıyor, diğer yandan muhalefeti sindirmek için mahkemeler birer siyasi araç olarak kullanılıyor. Seçim sandığında kaybedenler farklı yollarla milletin iradesine darbe yapmaya çalışıyor ancak buradan açıkça söylüyorum: Türkiye'yi bu antidemokratik kuşatmadan kurtaracak olan milletin ta kendisidir. Hodri meydan, sandığı getirin, milletin tercihi güvenelim; Türkiye'nin geleceğini yargı sopasıyla, kumpaslarla, hukuksuzluklarla değil milletin iradesiyle belirleyelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Genç, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahıslar adına sözlere geçiyoruz.

Şahıslar adına ilk söz Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'a ait.

Sayın İlhan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Siber güvenlik sorunu tüm dünyada mevcutken ve her alanda dijitalleşme baş döndürücü bir hızla ilerlerken Siber Güvenlik Başkanlığının kurulmuş olması ve bu kanun teklifini görüşüyor olmamız ulusal güvenliğimiz açısından ziyadesiyle önemlidir. Ancak teklifteki birçok madde sorunlu ve eksik hükümler içermektedir. 4'üncü maddede siber uzayın oluşturulmasının temel hedef olarak belirlenmesi doğrudur ama bu sadece bir hedef olmamalı, somut ve planlı bir programın bir parçası olmalıdır. Zira, güncel ve tüm dünyaya etki eden “DeepSeek” örneği varken dijital alanda vuku bulan her hadisenin sadece şirketleri değil ülkelerin ekonomilerini bile etkileyebileceği unutulmamalıdır. Dolayısıyla görüşmekte olduğumuz bu teklif, ciddiyetle ele alınması ve çok daha önemle hazırlanması gereken bir düzenlemedir.

Ayrıca, 4'üncü maddenin içeriğiyle bağlantılı diyebileceğimiz 10'uncu maddede sözleşmeli uzman personel istihdamı ve bunlara verilecek her türlü ödemelerin belirlenmesi yer almaktadır. Söz konusu kamu güvenliğini sağlamak için mümkün mertebe çalıştırılacak personelin daimi kamu personeli olması yerinde olacaktır diye düşünüyorum. Bu noktada, uzman diyeceğimiz bu kişilerin özlük hakları, çalışma koşulları, hiyerarşik konumları ve işin mahremiyetiyle ilgili teklifte daha net düzenlemeler olmalıdır. Tabii, bir de bu düzenlemelerin Siber Güvenlik Kurulu tarafından belirlenmesi ileride sorunlara yol açacaktır. Zira, Anayasa'mızın 128'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince bunların kanunla açık bir biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.

Savunmayla ilgili kamu personelinden söz etmişken terörle mücadelede yani vatan savunmasında yaralanıp gazi sayılmayanların sorunları hâlâ devam etmektedir. Ayrıca, kamuda yasal iş hakları siyasetçilerin referanslarına bırakılan uzman çavuş ve sözleşmeli erler çaresizce beklemektedirler. Emekli binbaşlıların ve emekli astsubayların tazminatları bir türlü verilemedi. Astsubay ve astsubaylıktan subaylığa geçiş yapan yaklaşık 1.500 kişinin sivil okul borçlanma sorunu da çözülebilmemiş değil ne yazık ki.

Değerli milletvekilleri, Başkanlığa geniş yetkiler tanıyan teklifin 5'inci maddesinde Başkanlığın görevleri net şekilde tanımlanmalı, diğer kurumlarla yetki ve icra çakışmalarını engellemek adına ayrıntılı düzenlemeler yapılmalıdır. Zira, saldırılar ve tehditler sanal ortamda gerçekleşse de nihayetinde işin içinde insan ve konum faktörü vardır. Her ne kadar 9'uncu maddede Siber Güvenlik Kuruluna Başkanlık ile kamu kurum ve kuruluşları arasında meydana gelebilecek ihtilaflar hakkında geniş yetkiler tanınarak karar alma görevi yüklense de bu hâliyle uygulamada sorun yaşanacağı aşikârdır. (CHP sıralarından alkışlar) O sebeple, kanun teklifinin bu bölümdeki yetki, görev, sorumluluk ve uygulama alanları daha detaylı ele alınmalıdır.

Son olarak, kanun teklifinin 8'inci maddesinde yer alan “Başkanın yazılı emri ile konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama yapılabilir ve kopya çıkarma ve el koyma işlemi gerçekleştirilebilir.” ifadesinin Anayasa'mıza açık bir şekilde aykırı olduğunu vurgulamak isterim. Bu hükmün teklife konulması oldukça düşündürücüdür ve iktidarın güçler ayrılığı ilkesini açıkça ihlalidir.

Ayrıca, 6'ncı maddede yer alan caydırıcılık sağlanmasıyla ilgili Başkanlığa verilen yetkilerin kullanımı esnasında veri, imaj “log” kayıtlarına ulaşılması, arşivlerden sınırsızca yararlanılması, uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ilişkiler yürütülmesi, bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmesiyle ilgili yapılacak iş ve işlemlerde hem 1173 sayılı Kanun'la hem de 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'ndaki hükümlerle çelişmesinin önüne geçebilmek için daha açık ve somut kriterlerin kanunda yer alması gerekmektedir.

Yine, benzer bir başka sorun da cezai yaptırımları içeren 16'ncı maddede yer almaktadır. "Veri sızıntısı yapılmış gibi içerik oluşturanlara ve/veya bu içerikleri yayanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir." hükmü kanunun uygulanması hâlinde ileride birçok olumsuz durumun ortaya çıkmasına sebep olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İlhan, lütfen tamamlayın.

METİN İLHAN (Devamla) - Çünkü bu hüküm sadece kişisel hakların temeli olan özel hayatın gizliliğini değil cezaların kanuna uygunluğu ilkesini de açıkça ihlal edecektir. Ayrıca, bilgiye erişimin engellenmesi sansür ve etki ajanlığının önünü açacak uygulamaları ortaya çıkaracak, basın ve ifade özgürlüğü açısından da çok ciddi olumsuz sonuçlara yol açacaktır.

Sonuçta, görüştüğümüz bu teklif çok önemlidir ama geniş tanım ve yetkiler, yeni kavramlar, muğlak ifadeler ve Anayasa'mıza aykırılıklar içeren düzenlemeler sebebiyle mevcut hâliyle oldukça hatalı ve yetersizdir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İlhan, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'a ait.

Sayın Işık Ercan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Yüzyılı'nın dijital egemenlik vizyonunda çok önemli bir adımı olan, şahsımın da imza sahibi olduğu Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde "Dünya 5'ten büyüktür." ilkesiyle küresel düzende adaleti savunan Türkiye, artık dijital dünyada da aynı kararlılıkla ilerlemektedir. Bu kanun teklifiyle kuracağımız Siber Güvenlik Başkanlığı, Sayın Cumhurbaşkanımızın teknoloji alanındaki vizyonunun en somut göstergelerinden biri olacaktır. Bugün ülkemizde 87 milyonun üzerinde geniş bant abone sayısına ulaşılmış durumdayız. Bu rakam dijital dönüşümümüzün ve siber güvenliğimizin ne kadar kritik bir noktada olduğunu göstermektedir.

Teklifin 1'inci maddesinde açıkça belirtildiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti'nin siber uzaydaki millî gücünü meydana getiren tüm unsurlarını korumayı hedefliyoruz. Konvansiyonel savaşların yerini alan hibrit ve asimetrik savaşlarda devlet destekli siber saldırılar başta olmak üzere terör örgütleri ve organize suç örgütlerinin hedefinde olan kritik altyapılarımızı korumak artık millî güvenliğimizin ayrılmaz bir parçasıdır. Nasıl ki savunma sanayisinde yerlilik oranımızı yüzde 80'lerin üzerine çıkardysak siber güvenlik alanında da benzer bir başarı hikâyesi yazacağız. Özellikle, teklifimizde yer alan "Siber güvenliğin sağlanmasına yönelik çalışmalarda öncelikle yerli ve millî ürünler tercih edilir." ilkesi teknolojik bağımsızlık hedefimizin açık bir göstergesidir. Teklifimiz, ülkemizin dijital egemenlik vizyonunu net bir şekilde ortaya koymaktadır. ASELSAN, HAVELSAN ve TÜBİTAK gibi kurumlarımızın birikimi bu hedeflere ulaşmamızda öncü rol oynayacaktır. Özellikle, Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofisimizin çalışmalarında görüldüğü üzere, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi merkezî bir otorite kurulması standardizasyon ve denetleme konularında önemli bir boşluğu dolduracaktır. 2024 yılında Uluslararası Telekomünikasyon Birliği tarafından yayımlanan Küresel Siber Güvenlik Endeksi verilerine göre, rol model ülke kategorisi içerisinde yer alan 46 ülkenin siber güvenlik yapısı ve mevzuatı incelendiğinde bu ülkelerin yaklaşık yüzde 90'ı kapsamlı bir çatı mevzuata sahip olup kişisel verilerin korunması, siber suçların önlenmesi ve kritik altyapıların güvenliği gibi konularda net bir

hukuki çerçeve sunar. Ülkelerin siber güvenlik alanında ön plana çıkarak rol model olabilmesi kapsamlı bir siber güvenlik çatı mevzuatın varlığı ve merkezî bir otoritenin etkin işleyişiyle doğrudan ilişkilidir. Çatı bir mevzuat, ulusal düzeyde siber güvenlik politikalarının tutarlılığını sağlamasının yanı sıra, kamu kurumları, özel sektör ve bireyler için bağlayıcı standartlar sunmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın her zaman vurguladığı yerli ve millî anlayışını siber güvenlik alanına taşımak gayretindeyiz. TEKNOFEST gençliğimiz, mühendislerimiz ve teknoloji şirketlerimizle birlikte dijital dünyanın adaletsiz düzenine karşı yeni bir hikâye yazıyoruz. TOGG'dan İHA'lara, SİHA'lardan KIZILELMA'ya kadar her alanda dünyaya örnek olan teknoloji hamlemiz siber güvenlik alanında da devam edecektir.

Millî teknoloji hamlemiz kapsamında yerli ve millî siber güvenlik çözümlerimizle küresel pazarda söz sahibi olacağız. Özellikle yapay zekâ destekli siber güvenlik sistemlerimiz, kuantum teknolojileri alanındaki çalışmalarımız ve blok zincir tabanlı güvenlik çözümlerimizle küresel tekellere karşı kendi çözümlerimizi, teknolojilerimizi üreteceğiz.

Türkiye Yüzyılı'nda hedefimiz siber güvenlik alanında dünyanın ilk 10 ülkesi arasına girmektir. Genç yazılımcılarımız "Millî teknoloji, güçlü Türkiye" vizyonuyla siber güvenlik alanında çığır açıcı projelere imza atmaktadırlar. 2023 yılında 1 milyar doları aşan siber güvenlik pazarımız, 2025'te 2 milyar dolara ulaşma yolunda ilerliyor. Bu büyümeyi tamamen yerli ve millî çözümlerle gerçekleştirme kararlılığındaız. Teknoparklarımızda geliştirilen yerli siber güvenlik çözümleri bu kurumun koordinasyonunda dünyaya açılma fırsatı bulacaktır. Bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle kurulacak Siber Güvenlik Başkanlığı sadece bir savunma kurumu değil çatı mevzuatımızla da aynı zamanda dijital dönüşümümüzün de öncüsü olacaktır çünkü biliyoruz ki Türkiye artık teknoloji tüketen değil teknoloji üreten bir ülke konumuna yükselmiştir. Kurulacak olan Siber Güvenlik Başkanlığıyla ülkemiz dijital alanda da dünyanın lider ülkeleriyle yarışabilir konumda olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Işık Ercan, lütfen tamamlayın.

TUĞBA IŞIK ERCAN (Devamla) - Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyor, şimdiden Siber Güvenlik Başkanlığımızın ülkemiz ve vatandaşlarımız için hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Işık Ercan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.25

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 00.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 62'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 5 Mart 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.27

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/23954)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yavuz AYDIN
Trabzon Milletvekili

Trabzon, sanayi ve teknolojinin geliştirilmesi, Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi ve dijital dönüşüm süreçlerinde potansiyelini artırmaya ihtiyaç duyan bir şehirdir. 2025 yılı merkezi yönetim bütçesi kapsamında Trabzon'a tahsis edilen sanayi ve teknoloji kaynakları, ilin ekonomik kalkınması ve genç girişimcilerin desteklenmesi açısından hayati öneme sahiptir. Ayrıca, Trabzon'un Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), teknoparklar ve yenilikçi girişimler açısından daha ileri bir seviyeye taşınması için yapılacak yatırımların detaylandırılması önem arz etmektedir.

Bu bilgilere göre;

1. 2025 yılı merkezi yönetim bütçesi kapsamında Trabzon iline sanayi ve teknoloji alanında ne kadar ödenek ayrılmıştır?
2. Trabzon'da Organize Sanayi Bölgelerinin geliştirilmesi ve yeni OSB projeleri için 2025 yılı bütçesinde ne kadar kaynak tahsis edilmiştir?
3. Trabzon'da Ar-Ge ve inovasyon projelerini desteklemek için 2025 yılı bütçesi kapsamında hangi teşvik ve hibe programları planlanmıştır?
4. Trabzon'daki sanayi kuruluşlarının dijital dönüşümünü hızlandırmak adına 2025 yılı bütçesiyle uygulanacak projeler nelerdir?
5. Trabzon'da girişimcilerin desteklenmesi ve genç girişimcilere yönelik fonların sağlanması için 2025 yılı bütçesi kapsamında ne kadarlık bir kaynak ayrılmıştır?
6. Trabzon ilinde temiz ve yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi için 2025 yılı bütçesiyle ayrılan kaynak miktarı nedir ve bu kapsamda hangi projeler yürütülecektir?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-6655786
Konu :Soru Önergeleri

26/02/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 14.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583293 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz AYDIN tarafından tevcih edilen 7/23954 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek' te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

7/23954 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Trabzon, sanayi ve teknolojinin geliştirilmesi, Ar-GE çalışmalarının desteklenmesi ve dijital dönüşüm süreçlerinde potansiyelini artırmaya ihtiyaç duyan bir şehirdir. 2025 yılı merkezi yönetim bütçesi kapsamında Trabzon'a tahsis edilen sanayi ve teknoloji kaynakları, ilin ekonomik kalkınması ve genç girişimcilerin desteklenmesi açısından hayati öneme sahiptir. Ayrıca, Trabzon'un Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), teknoparklar ve yenilikçi girişimler açısından daha ileri bir seviyeye taşınması için yapılacak yatırımların detaylandırılması önem arz etmektedir.

Bu bilgilere göre;

Soru 1- 2025 yılı merkezi yönetim bütçesi kapsamında Trabzon iline sanayi ve teknoloji alanında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

Soru 2- Trabzon'da Organize Sanayi Bölgelerinin geliştirilmesi ve yeni OSB projeleri için 2025 yılı bütçesinde ne kadar kaynak tahsis edilmiştir?

Soru 3- Trabzon'da Ar-Ge ve inovasyon projelerini desteklemek için 2025 yılı bütçesi kapsamında hangi teşvik ve hibe programları planlanmıştır?

Soru 4- Trabzon'daki sanayi kuruluşlarının dijital dönüşümünü hızlandırmak adına 2025 yılı bütçesiyle uygulanacak projeler nelerdir?

Soru 5- Trabzon'da girişimcilerin desteklenmesi ve genç girişimcilere yönelik fonların sağlanması için 2025 yılı bütçesi kapsamında ne kadarlık bir kaynak ayrılmıştır?

Soru 6- Trabzon ilinde temiz ve yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi için 2025 yılı bütçesiyle ayrılan kaynak miktarı nedir ve bu kapsamda hangi projeler yürütülecektir?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2-3-4-5-6- 2025 yılı Yatırım Programında Trabzon ilimizde 5 adet OSB projesi yer almakta olup, bu projelere toplamda 45 milyon TL tutarında ödenek ayrılmıştır. Söz konusu yatırım projeleri; Arsin OSB'nin Arıtma II. Kademe ve GES projeleri ile Beşikdüzü OSB (3. Etap), Şinik (Akçaabat) OSB (Tevsii alan) ve Vakfıkebir OSB (Altyapı) projeleridir.

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP) kapsamında ise, Trabzon ilimizde yararlanıcısının "Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTU) Medikal Cihaz Tasarım ve Üretim Uygulama ve Araştırma Merkezi" olduğu projeye 2024 yılında 49,5 milyon TL destek sağlanmış olup proje ile ilgili faaliyetlere 2025 yılında da devam edilecektir. İlaveten, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından Ar-GE ve İnovasyon projelerinin hayata geçirilmesine yönelik mali ve teknik destekler sunulmasına devam edilecektir.

Bunların yanı sıra, yine DOKA tarafından; Trabzon'un da dahil olduğu "TR90 Doğu Karadeniz Bölgesi" illeri için "KOBİ Profil Analizi" çalışması yürütülmektedir. Analiz kapsamında bölgedeki KOBİ'lerin yalın olgunluk, dijital dönüşüm ve ihracat olgunluk seviyelerinin ölçülmesiyle bu üç konuda müdahale alanlarının tespit edilmesi, analiz sonrasında ise işletmelerde dönüşümü sağlayacak danışman havuzunun geliştirilmesi ve bu alanlarda Teknik Destek programının uygulanması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda; analiz, bölgedeki danışman havuzunun geliştirilmesi ve farkındalık oluşturmaya yönelik faaliyetler için 2,8 milyon TL, teknik destek programı için de 10 milyon TL bütçe ayrılmıştır.

Öte yandan, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'nın (Dünya Bankası) finansör, Bakanlığımızın ise uygulama birimi olduğu "Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi" çerçevesinde sağlanan 400 milyon dolarlık kaynak, kalkınma ajanslarımızın mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla 81 ilde kapsayıcı yeşil dönüşüm teması uyarınca kullanılacak olup Trabzon'da sunulacak projeler için paydaşlardan proje fikri toplanmaya ve program tanıtımı yapılmaya başlanmıştır.

Diğer taraftan, Trabzon Teknoloji Geliştirme Bölgesinin (TGB) Yönetici Şirketine Ar-Ge binası, idare binası, atölye ve kuluçka merkezi inşası için bugünkü değerle toplam 179 milyon TL tutarında hibe destek sağlanmıştır. Trabzon TGB dahilinde faaliyet gösteren 96 firma tarafından bugüne kadar 262 proje tamamlanmış olup 106 proje ise devam etmektedir. Proje çıktılarına göre 7 patent tescilli, 14 patent başvurusu, 3 faydalı model başvurusu ve 2 yazılım tescilli mevcuttur. Ayrıca, Trabzon'daki 2 Ar-GE merkezi bünyesinde tamamlanan proje sayısı 46, devam eden proje sayısı 15 ve tescilli patent sayısı 3'tür.

Tüm bu çalışmalara ilaveten, Trabzon ilimizdeki yerli ve yabancı yatırımların desteklenmesi ve teşvik edilmesi faaliyetlerimiz kapsamında; 20/6/2012 tarihinden günümüze kadar yatırımcılarımızın Bakanlığımıza yaptığı başvurular çerçevesinde, Trabzon'da gerçekleştirilecek yatırımlar için 401 adet yatırım teşvik belgesi (YTB) düzenlenmiştir. Bu belgeler kapsamında öngörülen sabit yatırım tutarı 37,6 milyar TL, istihdam sayısı ise 8.593 kişidir.

TÜBİTAK destek programları kapsamında ise il bazlı herhangi bir destek sınırı veya yatırım bütçesi bulunmamakla birlikte TÜBİTAK tarafından Trabzon'da 2024 yılında (2025 *sabit fiyatlarıyla*); Akademiye Yönelik destek programları kapsamında 82,7 milyon TL, Bilim İnsanları destek programları çerçevesinde 56,6 milyon TL, Bilim ve Toplum desteklerinde 27,4 milyon TL, Teknoloji ve Yenilik Destek programları kapsamında firma ve girişimcilere ise 25,5 milyon TL tutarında destek sağlanmıştır. Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından da Trabzon'a, standardizasyon ve uygunluk değerlendirme alanında yürüttüğü faaliyetler kapsamında 13,4 milyon TL ödenek ayrılmıştır.

Ayrıca; KOSGEB destek programlarının tamamında Ar-Ge ve inovasyon ürün çıktıları ile temiz ve yenilikçi teknolojilere ilişkin ürün çıktıları desteklenmektedir. Bunlardan KOSGEB KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programı; KOSGEB, Avrupa İmar ve Yatırım Bankası (EBRD), TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) ve anlaşmalı bankalar iş birliğiyle Mayıs 2024'te yürürlüğe alınmış olup programa kabul edilen KOBİ'ler, dijitalleşme yatırımları için 20 milyon TL'ye kadar kredi desteğinden faydalanmakta ve işletmelerin dijitalleşmeye yönelik olarak makine, teçhizat, yazılım ve donanım ihtiyaçları finanse edilmektedir. Trabzon ilimizde faaliyet gösteren işletmeler de başvuru kriterlerini sağlamaları durumunda bu destek programına başvuruda bulunabileceklerdir.

KOSGEB'in Girişimci Destek Programı kapsamında ise, belirlenen sektörler öncelikli olmak üzere yeni kurulan işletmelerin sürdürülebilirliklerini sağlamak üzere girişimcilerimize belirli destekler sağlanmaktadır. İlaveten; bu programdaki genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olan girişimcilerimize pozitif ayrımcılık yapılmaktadır.

Bakanlığımızca Trabzon ilimize yönelik yatırım ve proje desteklerine 2025 yılında artarak devam edilecektir.

2.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Malatya'da yürütülen yıkım ve enkaz kaldırma çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/23969)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz* tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Saliha AYDENİZ

Mardin Milletvekili

TBMM İdare Amiri

6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, Malatya'da büyük bir yıkıma yol açmış, binlerce bina kullanılamaz hale gelmiş, çok sayıda vatandaş hayatını kaybetmiş veya yaralanmıştır. Depremın üzerinden iki yıl geçmiş olmasına rağmen, kentte enkaz kaldırma ve yeniden inşa sürecinde yaşanan sorunlar devam etmektedir.

Deprem sonrasında yapılan tespitlere göre, Malatya'da yıkım süreci yavaş ilerlemiş, şehirde hâlâ yıkılmamış binalar bulunduğu gibi bazı enkazların altında kayıp kişilere ait cenazelerin olduğu belirlenmiştir. Son dönemde yapılan yıkımlarda iki ayrı enkaz altında iki kişinin cenazesine ulaşılmış olması, yıkım sürecinin henüz tamamlanmadığını göstermektedir.

Öte yandan, yıkım ve enkaz kaldırma süreçlerinde ihale yolsuzluğu iddiaları gündeme gelmiş, bu kapsamda Emniyet Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Şubesi tarafından yürütülen bir operasyon sonucunda yaklaşık 10 kişi gözaltına alınmış, 3 kişi tutuklanmıştır. Ancak soruşturmanın detaylarına ilişkin kamuoyuna

şeffaf bir açıklama yapılmamış olması, sürecin üzerinin örtüldüğüne dair kaygılara neden olmuştur.

Malatya’da barınma sorunu da halen devam etmektedir. Resmi açıklamalara göre 2025 yılı sonuna kadar tüm hak sahiplerinin konutlarına yerleştirilmesi hedeflenmekte, inşaatların hızla ilerlediği belirtilmektedir. Ancak, inşaatların gecikmesi ve mevcut geçici barınma koşullarının yetersizliği, yurttaşların yaşam standartlarını olumsuz etkilemektedir. Özellikle kırsal bölgelerde inşa edilen konutların konumlandırılması tartışma yaratmıştır. Doğanşehir ilçesi Kurucaova Mahallesi’nde köylülerin tarım alanlarına konut yapılmasına karşı çıkması, planlama süreçlerinde kamu yararının dikkate alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bunun yanı sıra, Malatya’da enkaz kaldırma çalışmaları sırasında ortaya çıkan asbest riski, halk sağlığını tehdit eden önemli bir faktör haline gelmiştir. Depremde yıkılan 60 binden fazla binanın molozlarının, şehir mezarlığına 200 metre mesafede bir alana döküldüğü belirtilmektedir. Enkaz taşıma sürecinde havaya karışan tozların, ciddi sağlık sorunlarına yol açabileceği ifade edilmektedir. Malatya Çevre Platformu yetkilileri, molozların taşınma sürecinde yeterli önlemlerin alınmadığını ve halk sağlığı açısından risk oluşturduğunu dile getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Malatya’da deprem sonrası yıkım sürecinin tamamlanamamasının gerekçesi nedir?
2. Depremde hasar gören binaların yıkım sürecinde yaşanan gecikmelerin, bölge halkı üzerindeki etkileri nelerdir?
3. Malatya’da kayıp cenazelerin enkaz altında bulunması, yıkım sürecinin denetimi açısından hangi eksiklikleri ortaya koymaktadır?
4. Malatya’da yürütülen yıkım ve enkaz kaldırma ihalelerinde yolsuzluk iddialarına ilişkin yürütülen soruşturmanın detayları nelerdir?
5. Kamuoyuna açıklanmayan yolsuzluk soruşturmasının şeffaf yönetilmemesinin gerekçesi nedir ve sorumluları kimlerdir?
6. Enkaz kaldırma ihalelerinin hangi kriterlere göre yapıldığı ve sürecin denetim mekanizmaları hakkında hangi önlemler alınmaktadır?

7. 2025 yılı sonuna kadar tüm hak sahiplerinin konutlarına yerleştirilmesi planlanırken, bu sürecin gecikme ihtimali üzerine ne gibi tedbirler alınmaktadır?
8. Malatya’da kırsal bölgelerde yapılan deprem konutlarının yer seçimi nasıl yapılmakta ve fay hattı ya da sel riski gibi faktörler nasıl değerlendirilmektedir?
9. Tarım alanlarına deprem konutu yapılmasının uzun vadede yaratabileceği çevresel ve ekonomik etkiler nelerdir?
10. Devletin açıkladığı konut teslim süreci ile sahada yaşanan gecikmeler arasındaki farklılıklar hangi faktörlerden kaynaklanmaktadır?
11. Malatya’da asbest riski taşıyan enkaz kaldırma işlemlerinin halk sağlığı üzerindeki uzun vadeli etkileri nasıl değerlendirilmektedir?
12. Deprem sonrası moloz döküm sahalarının belirlenme süreci nasıl yönetilmekte ve sağlık açısından riskleri en aza indirmek için hangi önlemler alınmaktadır?
13. Depremzedelerin barınma, sağlık ve temel hizmetlere erişimindeki sorunları gidermek için yerel yönetimler ve merkezi hükümet arasında nasıl bir koordinasyon sağlanmaktadır?
14. Deprem sonrası kamu kurumlarının koordinasyonsuz hareket etmesi ve yaşanan gecikmelerin hukuki sorumluluğu kimlere aittir?
15. Malatya’daki inşaat firmaları ve yapı denetim süreçlerinde yaşanan ihmallerin sorumluları hakkında yürütülen soruşturmalarda ne gibi gelişmeler yaşanmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-284517

Konu : Soru Önergeleri-201

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586827 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Mardin Milletvekili Sayın Salihe AYDENİZ tarafından verilen 7/23969 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Üniversitesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/23971)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ* tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Munzur Üniversitesi'nde akademik personele yönelik olarak getirilen haftalık çalışma raporu zorunluluğu, akademik özgürlüklerin kısıtlanması, liyakat ilkesinin zedelenmesi ve bürokratik angaryaların artması gibi ciddi endişelere yol açmıştır. Eğitim Sen Dersim Şubesi ve akademisyenler, bu uygulamanın bilimsel üretkenliği engellediğini, psikolojik baskı oluşturduğunu ve üniversite yönetiminin keyfi tutumlarını yansıttığını belirtmektedir. Ayrıca, bazı akademisyenlerin görev yaptıkları kentte ikamet etmemelerinin eğitim kalitesi ve öğrenci-akademisyen ilişkisini olumsuz etkilediği iddia edilmektedir.

Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca üniversitelerin bilimsel özerkliği ve liyakat temelinde yönetilmesi esastır. Cumhurbaşkanlığı'nın, yükseköğretim politikalarını düzenleme ve denetleme yetkisi göz önünde bulundurularak, aşağıdaki soruların cevaplandırılması kamu yararına ve şeffaflık ilkesine uygun olacaktır.

Bu kapsamda

- 1- Munzur Üniversitesi'nde akademik personele haftalık çalışma raporu zorunluluğu getirilmesinin hukuki ve idari gerekçesi nedir? Cumhurbaşkanlığı olarak, üniversitelerde bu tür uygulamaların denetimini hangi kriterlere göre yapmaktasınız?

- 2- Türkiye genelinde Munzur Üniversitesi dışında hangi üniversitelerde akademisyenlerden haftalık çalışma raporu talep edilmektedir? Bu uygulamanın yalnızca Munzur Üniversitesi'nde hasredilmesi, liyakat ve eşitlik ilkeleriyle ne ölçüde bağdaşmaktadır?
- 3- Akademik özgürlüklerin ve bilimsel üretkenliğin korunması adına, Cumhurbaşkanlığı'nın üniversitelerdeki bürokratik yükleri azaltmaya yönelik somut bir stratejisi bulunmakta mıdır?
- 4- Akademisyenlerin asli görevlerini engelleyen angaryaların önlenmesi için Cumhurbaşkanlığı'nın Yükseköğretim Kurulu (YÖK) nezdinde uygulamayı düşündüğü herhangi bir düzenleme planı mevcut mudur?
- 5- Haftalık rapor uygulamasının mobbing olarak algılanması konusunda Cumhurbaşkanlığı'nın resmi bir değerlendirmesi var mıdır? Üniversitelerde psikolojik baskıyı önlemek amacıyla hangi denetim mekanizmaları tesis edilmiştir?
- 6- Munzur Üniversitesi'nde kadro ve özlük haklarının siyasi veya keyfi gerekçelerle baskı aracı olarak kullanıldığı iddiaları hakkında Cumhurbaşkanlığı'nın bilgisi bulunmakta mıdır? Liyakat temelli yönetim anlayışını güçlendirmek için ne tür adımlar atılacaktır?
- 7- Bürokratik engellerin bilimsel üretkenliği olumsuz etkilediği yönündeki eleştirileri nasıl değerlendiriyorsunuz? Cumhurbaşkanlığı olarak, üniversitelerde araştırma ve öğretim özgürlüğünü destekleyecek politikalarınız nelerdir?
- 8- Üniversitelerdeki akademik özerkliğin güçlendirilmesi amacıyla YÖK'ün yetkilerini yeniden düzenlemeyi planlıyor musunuz? Bu kapsamda şeffaflık ve hesap verebilirlik mekanizmaları nasıl iyileştirilecektir?
- 9- Munzur Üniversitesi'nde görev yapan kadrolu akademisyenlerin bir kısmının Dersim'de ikamet etmediği iddiaları doğru mudur? Cumhurbaşkanlığı, akademisyenlerin görev yaptıkları kentte ikamet zorunluluğunu liyakat ve hizmet kalitesi bağlamında nasıl değerlendirmektedir?
- 10- Munzur Üniversitesinde olduğu gibi bazı kadrolu akademisyenlerin çalıştıkları illerde ikamet etmeme durumlarının eğitim kalitesi ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkisine etkisi hakkında Cumhurbaşkanlığı'nın yaptığı veya planladığı bir araştırma bulunmakta mıdır? Bu konuda idari bir düzenleme öngörülüyor mu?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-284520

Konu : Soru Önergeleri-201

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586827 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Tunceli Milletvekili Sayın Ayten KORDU tarafından verilen 7/23971 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/24061)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince ayrı ayrı yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Prof. Dr. Mühip Kanko
Kocaeli Milletvekili

Günümüzde ülkemizin en temel sorunlarından biri kişisel veri güvenliği haline gelmiştir. Türkiye'de 85 milyon vatandaşımızın ve ülkemizde bulunan milyonlarca yabancı uyruklu mülteci ve göçmenin kişisel verileri çalınmış, kötü niyetli kişilerin eline geçmiştir. Bu durum, banka ve telefon dolandırıcılığının artmasının temel sebebi olup, vatandaşlarımızın mağduriyetine yol açmaktadır. Kişisel verilerin korunması anayasal bir haktır ve bu hakkın ihlal edilmesi, devletin güvenilirliğini ciddi şekilde sarsmaktadır.

Bu bağlamda:

1. Türkiye'de kişisel veri güvenliğini sağlamak adına mevcut yasal düzenlemelerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
2. Kişisel veri ihlalleri konusunda devlet kurumlarının sorumluluklarını yerine getirmediğine dair kamuoyunda oluşan endişeleri gidermek için ne gibi adımlar atılacaktır?
3. Bu alandaki eksikliklerin giderilmesi için kapsamlı bir reform paketi planlanmakta mıdır?
4. Vatandaşların yaşadığı mağduriyetler konusunda devlet sorumluluğunu üstlenerek zararın karşılanması adına tazminat ödemeyi planlamakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-284596

Konu : Soru Önergeleri-202

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586833 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Kocaeli Milletvekili Sayın Mühip KANKO tarafından verilen 7/24061 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Adalet Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

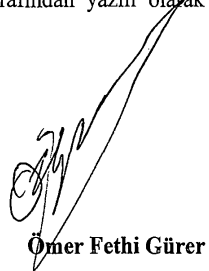
Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra inşa edilen konutlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/24063)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 11.02.2025

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

6 Şubat depremleri sonrasında yapılan ve yapılmakta olan konutlarla ilgili olarak:

1. Kaç iş insanı ne kadar TL bağışta bulunmuştur? Bu yardımlarla kaç bina yapılmıştır? Toplam nakit yardım tutarı nedir?
2. Kamu bankalarının yaptığı konut sayısı ve sağladıkları parasal katkı ne kadardır?
3. İki yıl içinde bütçeden deprem bölgesine ayrılan toplam tutar ne kadardır? Devlet tarafından doğrudan yapılan bina sayısı kaçtır?
4. Vatandaşlardan toplanan toplam yardım tutarı ne kadardır? Bu yardımlarla kaç konut yapılmıştır?
5. Yurt dışından farklı ülkelerden ülkemize sağlanan toplam maddi destek ne kadardır? Bu desteklerle kaç konut yapılmıştır?
6. Yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının deprem için sağladıkları toplam maddi destek ne kadardır?
7. Televizyon kanallarında yayınlanan deprem bölgesi için düzenlenen kampanyalarda ne kadar destek açıklanmıştır? Bu desteklerin ne kadarı tahsil edilmiştir? Kaç konut yapılmıştır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-284598

Konu : Soru Önergeleri-202

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586833 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/24063 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

6.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile yaşlı bakım evlerinin denetimine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'nun cevabı (7/24247)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Sağlık Bakanı Kemal MEMİŞOĞLU tarafından** Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

Bu bağlamda;

1. Çocuklar için açılmış olan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin denetlenmesi nasıl yapılmaktadır? Denetlemeler sonucu hangi ilde, kaç merkezde ihlal tespit edilmiştir? Söz konusu denetlemeler sonucunda alınması gereken tedbirlerle ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?
2. Çocuklar için açılmış olan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki denetimler sonucu merkezlerin "Sosyal Güvenlik Kurumu"nu dolandırdığı" iddiasıyla açılmış kaç soruşturma/ kovuşturma vardır? Bu sayının illere göre dağılımı nedir? Bu soruşturmalar nasıl sonuçlanmıştır?
3. Özel yaşlı bakım evleri/bakım merkezlerinin denetlenmesi nasıl yapılmaktadır? Denetlemeler sonucu hangi ilde, kaç merkezde ihlal tespit edilmiştir? Söz konusu denetlemeler sonucunda alınması gereken tedbirlerle ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?
4. Özel yaşlı bakım evleri/bakım merkezlerindeki denetimler sonucu merkezlerin "Sosyal Güvenlik Kurumu"nu dolandırdığı" iddiasıyla açılmış kaç soruşturma/ kovuşturma vardır? Bu sayının illere göre dağılımı nedir? Bu soruşturmalar nasıl sonuçlanmıştır?
5. Engelli bireylere yönelik bakım evleri/bakım merkezlerinin denetlenmesi nasıl yapılmaktadır? Denetlemeler sonucu hangi ilde, kaç merkezde ihlal tespit edilmiştir? Söz konusu denetlemeler sonucunda alınması gereken tedbirlerle ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?
6. Engelli bireylere yönelik bakım evleri/bakım merkezlerindeki denetimler sonucu merkezlerin "Sosyal Güvenlik Kurumu"nu dolandırdığı" iddiasıyla açılmış kaç soruşturma/ kovuşturma vardır? Bu sayının illere göre dağılımı nedir? Bu soruşturmalar nasıl sonuçlanmıştır?

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 24322010/610
Konu: Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1588682 sayılı yazı.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan Akça CUPOLO tarafından verilen "Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile yaşlı bakım evlerinin denetimine ilişkin " 7/24247 sıra sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar Bakanlığımız görev alanına girmemektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Kemalettin EMİŞOĞLU
Bakan

